

Sumariusz Metryki Koronnej
Księga Wpisów MK 180
z Archiwum Głównego Akt Dawnych

opracował Wojciech Krawczuk

Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki
przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2013/09/B/HS3/03578

Wykaz skrótów

AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych

Boniecki – A. Boniecki, *Herbarz polski*, T. I-XVI, Warszawa 1899-1913

Kulakows'kyj – Petro Kulakows'kyj, *Czernihowo–siwerszczyna u składzi Reczi Pospolitoj, (1618-1648)*, Kijów 2006

LWlkKuj1659 – Lustracja Województw Wielkopolskich i Kujawskich 1659-1665, Cz. I, wyd. C. Ohryzko-Włodarska, Wrocław 1978, cz. II, wyd. Z. Górski, J. Pakulski, A. Tomczak, Toruń 1996

LWRusk – *Lustracja województwa ruskiego, 1661-1665*, cz. 1-3, ed. K. Arłamowski, E. Arłamowska, W. Kaput, Wrocław 1970-1976

MK – Metryka Koronna

Niesiecki – K. Niesiecki, *Herbarz polski*, T. I-X, wyd. J. N. Bobrowicz, Lipsk 1839-1846

PSB – *Polski Słownik Biograficzny*, tom I i nast., Kraków od 1935

SGKP – *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. I – XV, Warszawa 1880-1914, pod red. F. Sulimirskiego, F. Chlebowskiego, W. Walewskiego et. al.

SMK – *Sumariusz Metryki Koronnej*, T. I i nast., ed. W. Krawczuk, K. Chłapowski, Kraków 199 i nast.

U – *Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII wieku. Spisy*, T. I i następne, Wrocław-Kórnik od 1985, pod red. A. Gąsiorowskiego

VC – *Volumina Constitutionum*, t. I i nast., wyd. W. Uruszczak, S. Grodziski, I. Dwornicka et al., Warszawa od 1996

VL – *Volumina Legum*, t. I-X, wyd. J. Ohryzko, Z. Kaczmarczyk, St. Petersburg 1859

Uwagi: [Na k. 1a informacja, że jest to tom z czasów panowania Władysława IV z lat 1633, 1634, 1635, z kancelarii Jakuba Zadzika biskupa chełmińskiego i pomorskiego, kanclerza najwyższego koronnego¹.

Na k. 1c – 1cv informacja, że jest to tom przywilejów w roku 1633, począwszy od koronacji 6 lutego, za panowania Władysława IV, z relacji biskupa Jakuba Zadzika biskupa chełmińskiego i pomorskiego, najwyższego kanclerza Królestwa Polskiego]

[Na k. 1 informacja o rozpoczęciu wpisywania przywilejów na rok 1633]

¹ Okładka zniszczona, bez napisu. Na wklejce informacja o paginacji w dniach 5–15, 30 IX 1643 kart do 515, a następnie zakończeniu paginowania (8) XI 1843. Karty 1av, 1b.

Regesty

1

k. 1 – 2 Kraków, na sejmie koronacyjnym, 7 lutego 1633
Król Władysław IV¹ zgadza się, by Łukasz na Żółkwi Żółkiewski, starosta kałuski, mógł przenieść swe prawo dożywotniego posiadania dzierżawy mierzwickiej na Marcjana Grabiankę². Uczynić to może w dowolnych księgach publicznych Królestwa. Z tytułu dożywotniego posiadania tej dzierżawy Grabianka ma płacić corocznie podwójną kwartę do skarbu rawskiego na mocy prawa określonego w konstytucjach [1632 roku]³. Nie powinien także nadmiernie obciążać poddanych.

Relacja kanclerza Jakuba Zadzika.

jęz. łac.

¹ Tytułatura oficjalna podana w pierwszym dokumencie: *Wladislaus IV Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniaeque etc. Nec non Sveccorum, Gottorum, Vandalorumque haereditarius Rex, Electus Magnus Dux Moschoviae.*

² W r. 1658 dożywocie na Mierzwiicy uzyskała od króla Jana Kazimierza Barbara z Kuropatnik Grabianczyna, wdowa po Marcjanie. SGKP, VI, s. 357. Dzierżawa mierzwicka obejmowała Mierzwicę, Smereków, Błyszczyny, Przedzrymiechy, Mokrotyn, Targowiszcze, Artaszów.

³ *Quartam proventum duplicem* – zob. VL, II, s. 363, punkt 39, f. 763.

2

k. 2 Kraków, na sejmie koronacyjnym, 8 lutego 1633
Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, nadaje Maciejowi Natańskiemu prawem dożywotnim pewne pola położone w obrębie gruntów uprawnnych zwanych Koczurkowskie i Zamrozieńskie a także górę Wer, w starostwie czorsztyńskim¹. Dobra te powróciły do rąk królewskich po śmierci Macieja Przedwojewskiego, który otrzymał je również w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Wg lustracji z 1659 roku pola te zwane były Koczuchowskie (Kożuchowskie) i Jamrozewskie leżały w Krośnienku; w 1659 posiadał je Krzysztof Cudzychowski na mocy przywileju z 1608 r., ale zostały mu czasowo odebrane przez starostę, *Lustracja województwa krakowskiego 1659–1664*. Część I. Wydali Alicja Falniowska–Gradowska i Franciszek Leśniak, Warszawa 2005, s. 302.

3

k. 2v Kraków, na sejmie koronacyjnym, 8 lutego 1633
Król wyraża zgodę by Jan Manowski, pisarz kancelarii koronnej, mógł trzymać prawem dożywotnim wójtostwo czyli sołectwo we wsi Mszaniec (*Pssaniec*) w starostwie samborskim, które wykupił z rąk spadkobierców Steczka Pszaneckiego. Po śmierci Manowskiego, jego spadkobiercy ustąpią z tego wójtostwa dopiero, kiedy spłacona zostanie suma zapisana na tych dobrach.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

4

k. 2 v – 3

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 8 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by Gabriel Zaklika, żołnierz, mógł odstąpić pensję dwustu złotych polskich, zapisanych na dzierżawie mierzwickiej, Marcjanowi Grabiance. Zapisać to może w dowolnych księgach publicznych Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. lac.

5

k. 3 – 3 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 8 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by sekretarz królewski Michał Kupcewicz¹, zasłużony w czasie panowania Zygmunta III i samemu Władysławowi IV, mógł wykupić wójtostwo i wieś zwaną Stajne (*Staine*) w powiecie i ziemi chełmskiej, w województwie ruskim, z rąk obecnych posiadaczy, którzy nie mają do niej żadnych praw. Będzie mógł ją posiadać w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. lac.

¹ Michał Kupcewicz pracował jako pisarz w kancelarii koronnej od 1615 roku, ok. 1633 został sekretarzem, od 1645 do 1652 r. był metrykantem, W. Krawczuk, *Metrykanci koronni...*, Kraków 2002, s 133 – 134.

6

k. 3 v – 4 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 8 lutego 1633

Król potwierdza nadanie Zygmunta III, w którym władca ten udzielił zgody Wojciechowi Stawskiemu, by ten mógł ustąpić dożywotnich praw do wójtostwa wsi Trzcianiec¹ w starostwie jaworowskim wraz z połową łąnu zwanego Niaszewski żołnierzowi weteranowi Gabrielowi Krasuskiemu i jego żonie Jadwidze Łychowskiej. Mając wzgląd na zasługi wojskowe Krasuskiego, Władysław IV zachowuje go wraz z małżonką w dożywotnim posiadaniu tych dóbr.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. lac.

¹ W nagłówku druga nazwa wsi: *Trościaniec*.

7

k. 4 v

Kraków, 9 lutego 1633

Król wyraża zgodę by Jakub Kołytek (*Kolýtek*) mógł wykupić z rąk obecnych posiadaczy młyn, czyli prawo do trzeciej miary, ustawiony na rzece Gurznik we wsi Dębe (*Dęmbe*)¹, w dzierżawie dębeńskiej (*Demba*). Młyn ten powrócił do dyspozycji króla po śmierci jego poprzedniego posiadacza, niejakiego Brzosta.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. lac.

¹ Ob. Dębe Wielkie.

8

k. 5

Kraków, 9 lutego 1633

Król, za wstawiennictwem panów z rady, zachowuje Hrehorego i Iwana, synów Hrehorego popa załokieckiego, w dożywotnim posiadaniu wójtostwa we wsi Załokieć¹, w ekonomii samborskiej. Potwierdzenie dotyczy całego wójtostwa, z rolami, obszarami, od Polańskiego Potoku, wzdłuż rzeki Bystrzycy i między gruntami Kałuczyńskimi, aż do Jasieniowskiego Potoku, z obszarem nowym nad cerkwią, do Potoku Jasieniowskiego, z ogrodnikami, komornikami, trzecią częścią dani, kolędą, karczmą, młynem, foluszem, sadzawkami, a także z robotami tj.,; jednego dnia do żęcia, drugiego do orania, trzeciego do sieczenia w każdym roku, do czego są zobowiązani poddani tejże wsi, oraz ze wszystkimi przynależnościami, tak jak niegdyś posiadali to wójtostwo Pasek i Piotr Pruszkowscy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. pol.

¹ Inaczej Załokcie.

9

k. 5 v

Kraków, 9 lutego 1633

Król nadaje Kasprowi Dobromirskiemu urząd cześnika braclawskiego. Cześnikostwo wakowało po śmierci Jakuba Piaseczyńskiego. Dobromirski zasłużył się w różnych wyprawach na Ukrainie oraz podczas sprawowania funkcji poselskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. pol.

10

k. 5 v – 6 v

Kraków, 10 lutego 1633

Król nadaje Sebastianowi Wołuckiemu *de Wołucza*, staroście rawskiemu, urząd kasztelana małogoskiego, wakujący po śmierci [Jerzego] Kochanowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono miejsce na imię, zob. Adam Przyboś, *Kochanowski Jerzy w Konar h. Korwin (zm. 1633)*, *Polski Słownik Biograficzny*, XIII, s. 193; w U IV/3 nr 159, omyłkowa data 10 III 1633.

11

k. 6 v – 7

Kraków, 10 lutego 1633

Król potwierdza decyzję Janusza Wiśniowieckiego, starosty krzemienieckiego, który nadał Wacławowi Kryńskiemu, burgrabiemu krzemienieckiemu pusty plac, zwany Dudyński, pod zamkiem w Krzemieńcu. Plac ten położony był między placami i sadami z jednej strony Aleksandra Bieleckiego, z drugiej Stanisława Gąsiorowskiego, a z trzeciej strony graniczył z drogą zamkową która prowadziła z miasta podzamczem do szyi zamkowej. Plac ten Kryński otrzymuje prawem dożywotnim i może się na nim budować.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. pol.

12

k. 7 – 7v

Kraków, 10 lutego 1633

Król nadaje Grzegorzowi Borastusowi¹, kanonikowi warmińskiemu, sekretarzowi królewskiemu, dożywotnią pensję roczną w wysokości sześciuset złotych polskich na porcie gdańskim. Wypłacana ma być pierwszego marca. Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Pochodzący ze Szwecji Borastus pozostał wierny Zygmuntowi III, służył w jego szwedzkiej kancelarii, był jego kapelanem, a w r. 1632 został tytularnym kanclerzem Szwecji. Albrycht Radziwiłł, *Pamiętnik*, opr. i tłum. A. Przyboś i R. Żelewski, Warszawa 1980, t. 1, s. 110.

13

k. 7v – 11 v

Kraków na sejmie koronacyjnym, 10 lutego 1633

Król potwierdza przywileje celne miasta Poniec, przedstawione mu w formie ekstraktu z ksiąg grodzkich poznańskich, potwierdzone przez jego poprzedników: Aleksandra Jagiellończyka, Stefana Batorego i Zygmunta III, a wystawione przez Władysława Jagiełłę w Kole, 14 V 1398 roku, oraz Władysława Warneńczyka w Krakowie, 25 IV 1441 [falszyfikat]¹. Prośbę o potwierdzenie tych przywilejów złożył Jan Miaskowski, dziedzic tego miasta.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Dokumenty zawierają listy świadków. Obszerne omówienie i literatura przedmiotu dotycząca przywilejów na cło w mieście Poniec zob. *Słownik Historyczno – Geograficzny Ziem Polskich w średniowieczu*, Edycja elektroniczna, red. T. Jurek, opr. informatyczne S. Prinke, adres: <http://www.slownik.ihpan.edu.pl/index.php>

14

k. 11 v – 12

Kraków, 10 lutego 1633

Król nadaje w dożywocie dzierżawę Szyce, położoną w województwie krakowskim, wraz z przynależnymi do niej wsiami Dzwonowice (Zwonowice) i Sierbowice (*Sierpowice*), wraz z zagrodami zwanymi Nowa Wieś, małżeństwu; Janowi z Białej Szypowskiemu oraz Annie z Tęgoborza. Jan zasłużył się w wyprawach wojennych Jana Zamoyskiego i Stanisława Żółkiewskiego do Mołdawii i Wołoszczyzny. Z dóbr tych ustąpili: Janusz Wiśniowiecki oraz jego żona Eugenia Katarzyna Skuminowa [z Tyszkiewiczów].

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, (sekretarza wielkiego koronnego).

jęz. łac.

15

k. 12 – 13

Kraków na sejmie koronacyjnym, 10 lutego 1633

Król nadaje zaufanemu dworzaninowi (*intimus camerarius*) i staroście boryrowskiemu Adamowi Kazanowskiemu urząd podstolego koronnego, synowi Zygmunta Kazanowskiego dotąd marszałka dworu królewicza, obecnie

podkomorzego koronnego¹. Urząd wakował po wyniesieniu Jerzego Ossolińskiego na urząd podskarbiego nadwornego².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ W dok. *Aulae nostrae Praefecto*, czyli marszałek dworu królewicza, s. 244. ² Zob. U X, s. 133, nr 825, nr 709, podaje datę 10 II 1633 wg Radziwiłła, oraz 12 II 1633 wg MK 180, k. 18–18v (zob. niżej), nie uwzględniając informacji w rejestrowanym dokumencie.

16

k. 13 – 13 v

Kraków na sejmie koronacyjnym, 10 lutego 1633

Król nadaje Janowi Tolibowskiemu (*Tholibowsky*) urząd skarbnika inowrocławskiego, który wakował po śmierci Andrzeja Moszczyńskiego (*Mosczyński*)¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadziłłowskiego sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. U VI/2, s. 107, nr 804.

17

k. 13 v – 14

Kraków na sejmie koronacyjnym, 11 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by żołnierz weteran Aleksander Fredro mógł wykupić trzy młyny na przedmieściach [Sądowej] Wiszni z rąk obecnych posesorów, nie posiadających podstawy prawnej do posiadania i trzymał je prawem dożywotnim. Młyny zwały się: pierwszy – Mnich, drugi – Dolny koło Tuligłów, trzeci – Hryszkowski koło Dmitrowic¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Ostatni z młynów nazywany w lustracji Hryszczyński (Kryczkowski); Tuligłowy znajdowały się na zach. od Wiszni; Dmitrowice, ob. Dmytrowiczi, na pld. od Wiszni, LWRusk1661, cz. I, s. 99–100; SGKP, X, s. 361.

18

k. 14 – 14 v

Kraków, 11 lutego 1633

Król nadaje Janowi Kielczewskiemu, skarbnikowi kaliskiemu, pensję dożywotnią w wysokości pięciuset złotych polskich z cła wodnego wrocławskiego. Ma być wypłacana co roku na święto Narodzenia św. Jana Chrzciciela [24 VI]. Kielczewski zasłużył się za panowania Zygmunta III Wazy, broniąc Rzeczypospolitej, na sejmikach i zwłaszcza na sejmach. Dochód ten przeznaczony był niegdyś na potrzeby królewskiego stołu, nadanie podaje do wiadomości podskarbiego kor. Jana Mikołaja Daniłowicza i administratora cła.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

19

k. 14 v – 15 v

Kraków na sejmie koronacyjnym, 12 lutego 1633

Król nadaje dworzaninowi Adamowi Kisielowi z Brusilowa prawem dożywotnim zamek i miasteczko Nosówkę¹ (*Nosowka*) w dobrach siewierskich, w Księstwie Czernihowskim, ze wsią Struhą oraz wszystkimi przynależnościami tego starostwa, rzekami i młynami: Wierzchowym, Piotrowym i Strumkowskim na rzece Ostrzu, i ze wszystkimi innymi pożytkami za wyjątkiem wypalania popiołów, aż do Płoskiego Kurhanu. Postawiony zostaje warunek, by ze wsi Struha wymierzono dwadzieścia włók Janowi Piątczyńskiemu², zgodnie z dawniejszym przywilejem. Kisiel, jako starosta nosowski, ma oddawać *powołowszczyznę*³. Powinien także zadbać o stan zamku.

Król przywołuje zasługi Kisiele, a także jego dwóch braci, którzy w wojnie z Moskwą, i dwóch w Prusach *służyli Rzeczypospolitej zdrowiem zapieczętowali*. Rodzony brat, Mikołaj Kisiel tamże na oczach króla *odniósłszy postrzał, krwią oblał się*. Sam Adam Kisiel nie opuścił żadnej wyprawy wojennej, służył pod hetmanami, dowodził rotą.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. pol.

¹ W nagłówku „Starostwo albo dzierżawa Zamku i Miasta Nosówki”. ² Zob. dok. 77. ³ Danina składana w naturaliach.

20

k. 15 v

Kraków, 12 lutego 1633

Król nadaje swemu dworzaninowi Aleksandrowi Brzeskiemu prawem dożywotnim wsie Płaskowice (*Plaszkowice*), Turowice, Rudzisko położone w powiecie opoczyńskim. Dobra te wakowały po śmierci Jana Cieklińskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

21

k. 15 v – 16

Kraków, 12 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by dworzanin Piotr Ciekliński mógł ustąpić ze swych dożywotnich praw do wsi Pliszków (*Pliszkow*), położonej w województwie ruskim¹, Krzysztofowi Koniecpolskiemu, staroście stryjskiemu. Zapisu może dokonać w dowolnych księgach publicznych Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 152.

22

k. 16 – 17

Kraków, 12 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by Jakub Maksymilian Fredro stolnik lwowski, sekretarz królewski, mógł ustąpić Walentynowi Dudkiewiczowi oraz jego żonie Katarzynie Czaplicówniej praw dożywotnich do wójtostwa we wsi Kotkowice czyli Czukiew, położonej w starostwie samborskim, z dwudziestoma poddanymi, z których każdy siedzi na jednej czwartej łanu oraz dziewiętnastoma zagrodnikami, mającymi po

jednej czwartej łana oraz ze wszystkimi pracami i czynszami, a także z chłopami zwanymi *wołanie*, z innymi przynależnościami, oraz młynem nad rzeką Dniestr. Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego (regenta kancelarii mniejszej koronnej).

jęz. łac.

23

k. 17 – 17 v

Kraków, 12 lutego 1633

Król nadaje urząd burgrabiego zamku krakowskiego Rafałowi Grochowskiemu, podkoniuszemu koronnemu, chorążemu przemyskiemu, dworzaninowi królewskiemu. Poprzednio urząd ten sprawował jego brat Felicjan Grochowski, który został teraz wyniesiony na urząd kasztelana przemyskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zob. nr 118 i 300. Felicjan Grochowski został kaszt. przemyskim 9 lutego 1633, U III/1 s. 203, nr 1683.

24

k. 17 v – 18 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 12 lutego 1633

Król nadaje urząd podkomorzego koronnego Zygmunтови Kazanowskiemu, dotychczasowemu swojemu marszałkowi dworu, staroście kokenhauskiemu. Kazanowski odznaczył się już w młodości dowodząc chorągwią husarii w Inflantach, brał potem udział w wyprawach moskiewskich, wołoskich, pruskich¹. Urząd wakował po śmierci Jana Romiszewskiego, kasztelana rozpierskiego, podkomorzego koronnego².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 15 z dn. 10 II, w którym Kazanowski jest nazywany podkomorzym koronnym, por. U X nr 709.

25

k. 18 v – 20

Kraków, na sejmie koronacyjnym 12 lutego 1633

Król nadaje Janowi Wężykowi, swemu dworzaninowi pokojowemu, starostwo sieradzkie w dożywocie, mając wzgląd na jego zasługi i jego stryja, Jana Wężyka arcybiskupa gnieźnieńskiego. Urząd ten wakował po śmierci Jana Bykowskiego. Nadanie obejmuje starostwo sieradzkie, mianowicie miasto Sieradz z zamkiem oraz wsiami: Manice, Jezioro, Kłocko z wójtostwem i sumami zapisanymi, Dźwigorzów, Mnichów, Sucha z całym wójtostwem, Ruda, Męka z wójtostwem, Woźniki, Polków (*Polkowo*), Czechy (*Czechy*), Trzebieczna¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. U II/2, nr 1260.

26

k. 20 – 20 v Kraków, na sejmie koronacyjnym, 7 lutego 1633.
Król nadaje w dożywocie Samuelowi Ryłskiemu, swemu zaufanemu
dworzaninowi (*intimus aulicus*), wsie Stara Huta z folwarkiem Walenczów
(*Waleniov*) i Grodzisko z wójtostwem Pierzno, położone w starostwie
krzepickim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

27

k. 20 v – 21 Kraków, na sejmie koronacyjnym, 9 lutego 1633.
Król zgadza się by Kacper Dunin mógł ustąpić dożywotnich praw nazdzorcy dóbr
leśnych zwanej *Praefectura Sylvarum vulgo leśnictwo*, w mieście Osieck, w
województwie mazowieckim, w ziemi czerskiej, Janowi Marii Brancarini
(*Braniarco*), muzykowi królewskiemu i jego żonie Annie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

28

k. 21 – 21 v Kraków, na sejmie koronacyjnym, 9 lutego [1633]¹
Król nadaje prawem lennym zasłużonemu w licznych ekspedycjach wojennych
Wilhelmowi Tyzenhausowi (*Thiesenhaus*), jego żonie Katarzynie Ciechomskiej
(*Czechomska*) oraz jego męskim potomkom Mengel Mojżę położoną w powiecie
orleskim w Inflantach. Dobra te wakowały po śmierci Bernarda
Siedleszczewskiego (*Siedlesczeniowski*).

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹*Anno ut supra.*

29

k. 21 v – 22 Kraków, 10 lutego 1633
 Król potwierdza Wojciecha (*Albertus*) Bożka Przybysławskiego w dożywotnim posiadaniu młyna we wsi Ławy, należącej do starostwa korczyńskiego, położonego nad rzeką Nidzica¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Wieś królewska Ławy, położona była w woj. krakowskim, na prawym brzegu Nidzicy, zaś na lewym, w małej odległości wieś o takiej samej nazwie w woj. sandomierskim, ale była to wieś szlachecka. Zob. *Atlas Historyczny Polski. Województwo Sandomierskie w drugiej połowie XVI wieku*, cz. II. Red. W. Pałucki, Warszawa 1993, s. 36.

30

k. 22 – 22v Kraków, 13 lutego 1633
 Król wyraża zgodę na rozszerzenie praw dożywotnich do wsi Maćkowice¹ wraz z
 Wola Maćkowska w ziemi przemyskiej, przysługujących Annie z Sienna, wdowie

po Ludwiku Poniatowskim, na Andrzeja Krzeczowskiego, zasłużonego żołnierza, obecnego męża Anny.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ W nagłówku błędnie: *Maćkowce*.

31

k. 22 v – 23

Kraków, 13 lutego 1633

Król nadaje w dożywotnie posiadanie Pawłowi Ludwikowi Szczawińskiemu, synowi Jakuba Szczawińskiego *de Ozorkow*, wojewody brzesko–kujawskiego, wieś Korzeń położoną w powiecie gostyńskim. Należała ona do zmarłego Kazimierza Mikołaja Szczawińskiego, syna wpomnianego wojewody brzeskiego. Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

32

k. 23 – 23v

Kraków, 13 lutego 1633

Król na podstawie ekstraktu z ksiąg grodzkich krakowskich wydaje nowy przywilej znakomitemu Wojciechowi Kojowskiemu, w którym odnawia jego dożywotnie prawa do sołectwa wsi Kojaszówka (*Koysowska*). Stary przywilej, wydany przez Zygmunta III, spalił się z sołectwem.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

33

k. 23 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 13 lutego 1633

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, wydany w Warszawie 29 XII 1620, w którym władca ten wyraził zgodę, by Krzysztof Orlemus, komornik królewski, mógł wykupić wójtostwo wsi Wrzeczycza w starostwie krzepickim z rąk obecnych właścicieli, bezprawnie je posiadających, i trzymał to wójtostwo dożywotnio¹.

Dokument podpisany tylko przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ Zob. SMK, t. 1, dok. nr 31.

34

k. 24

Kraków, 14 lutego 1633

Król potwierdza dokument Zygmunta III, datowany Warszawa 15 VI 1629, w którym władca ten nadał dożywotnią pensję roczną, w wysokości pięciuset złotych, czcigodnemu Janowi Łodzińskiemu z portorium gdańskiego. Suma ta wypłacana być miała 5 sierpnia (*pro festo S. Dominici Confessoris*).

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

35

k. 24 – 24v

Kraków, 14 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by Marcin Gotwald i jego żona Barbara mogli zrzec się praw dożywotnich do młyna Heydemühle (*Heidelmil*)¹, zwanego też Kupernik, położonego w starostwie międzyrzeckim, na rzecz Gotwalda². Dokonać tego mogą przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Dziś miejscowość Skoki, dawna nazwa – Stary Borowy Młyn. ² Brak imienia.

36

k. 24 v – 25

Kraków, 14 lutego 1633

Król zezwolił na oblatę i potwierdził dokument Zygmunta III, wydany w Krakowie, 4 IV 1632 roku, w którym władca przyznał dożywotnią pensję roczną z żup bocheńskich w wysokości 100 złotych polskich Maciejowi Gomolewskiemu, strażnikowi puszczy niepołomickiej. Pensja ta wróciła do dyspozycji króla po śmierci jej ostatniego beneficjenta, Stanisława Gomolewskiego, który był ojcem Macieja. Wypłacana ma być w takich terminach, jak do tej pory.

jęz. łac.

37

k. 25 – 25v

Kraków, 14 lutego 1633

Król nadaje Markowi Scacchi, kapelmistrzowi królewskiemu, pensję dożywotnią w wysokości 500 złotych polskich z portorium gdańskiego, która ma być wypłacana każdego roku 5 sierpnia (*pro festo S. Dominici*).

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

38

k. 25v – 26

Kraków, 14 lutego 1633

Król zgadza się, aby jego dworzanin Zygmunt Wybranowski mógł wykupić z rąk obecnych posesorów, nie posiadających podstawy prawnej do posiadania, dwa łany wójtowskie położone we wsi Dęba (*Dembe*) a także pewną część gruntu zwanego Mrowiska w granicach wsi Długa i Michałów, które to grunty wróciły do dyspozycji króla po śmierci Tomasza Misika. Wybranowski może trzymać je dożywotnio.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

39

k. 26 – 26v

Kraków, 14 lutego 1633

Król nadaje Jakubowi Szczawińskiemu, wojewodzie brzesko-kujawskiemu, cło wodne włocławskie w dożywocie. Wojewoda zasłużył się podczas wojny pruskiej i w rokowaniach pokojowych. Ma zachować Jana Kielczewskiego, skarbnika kaliskiego oraz ...¹ przy nadanych im przez króla na tym cło pensjach w łącznej sumie 1 000 złotych².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadziłłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Pozostawiono miejsce na wpisanie nazwiska i imienia. ² Zob. dok. nr 18.

40

k. 26v – 27

Kraków, 14 lutego 1633

Król zatwierdza Jakuba Bałaszowskiego, żołnierza, w dożywotnim posiadaniu Mojzy Herman Kokonawa¹ w starostwie [i powiecie] rzeżyckim. Dobra te posiadał niejaki Szymon Tilin, zdrajca. Zostały one nadane Wojciechowi Bałaszowskiemu, ojcu Jakuba. Najbliższemu proboszczowi katolickiemu odprawiającemu msze, chłopci mają oddawać miarę zwaną *pur*, pszenicy i jęczmienia.

Dokument opieczetowany pieczęcią koronną i litewską, podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego (regenta kancelarii mniejszej koronnej).

jęz. łac.

¹ W dok. *Kokonawa*, w nagłówku *Kokanowa*.

41

k. 27 – 27 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 14 lutego 1633

Król nadaje Jakubowi Uchańskiemu dożywotnie prawa do wsi Międzychód i tamtejszego sołectwa, położonych w województwie kaliskim. Dobra te wróciły do dyspozycji króla po śmierci Mikołaja Latałskiego. Uchański odznaczył się w licznych wyprawach wojennych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

42

k. 27v – 28

Kraków, 15 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by Jan [Tęczyński], hrabia na Tęczynie, wojewoda krakowski, mógł ustąpić dożywotnich praw do starostwa żarnowieckiego z przynależnymi wsiami na rzecz Marcina Wybranowskiego, sekretarza królewskiego. Dobra te obejmowały starostwo żarnowieckie, z miastem Żarnowiec, wsie: Wola Libertowska (*Libertowa*), Otola (*Otolia*), Gorzałków (*Gorzałkaw*), Rzędowice (*Żędowice*), Jeżówka, Chlina, Kapiele, Wierzbica, Wielkie Łany (*Łany Wielkie*), Koryczany (*Koryciany*), Przybysławice z przynależnościami. Ze starostwa ma płacić podwójną kwartę.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

43

k. 28 – 28v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 lutego 1633

Król rozszerza na Katarzynę, żonę Stanisława Poradowskiego, prawo dożywotniego posiadania sołectwa we wsi Sokolniki, oraz do trzech łąnów frankońskich położonych w kierunku na Basiówkę i Skniłów, w starostwie lwowskim, które służyć mogą dworowi lub poddanym.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

44

k. 28v – 29

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 lutego 1633

Król potwierdza nadanie Adamowi Kazanowskiemu, podstolemu koronnemu, zaufanemu dworzaninowi, staroście borysowskiemu, sumy 16 000 złotych, zapisanych na starostwie hrubieszowskim. Starostwo oraz suma przekazane zostało królewiczowi Władysławowi przez Zygmunta III, po odzyskaniu starostwa od spadkobierców zmarłego Krzysztofa Zbaraskiego, koniuszego koronnego, starosty hrubieszowskiego. Podaje się do wiadomości Rafała Leszczyńskiego, wojewody bełskiego, teraźniejszego starosty hrubieszowskiego, żeby wypłacił ją Adamowi Kazanowskiemu w całości.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

45

k. 29

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 13 lutego 1633

Król nadaje Adamowi Kazanowskiemu, podstolemu koronnemu, zaufanemu dworzaninowi, staroście borysowskiemu, wszelkie dobra ruchome i nieruchome a także sumy pieniężne, jakie przypadły prawem kaduka władcy po śmierci niejakiego Piotra Neri, Francuza. Podaje się do wiadomości wszystkich magistratów miejskich i starostw, zwłaszcza magistratu Warszawy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

46

k. 29 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by małżonkowie Jan Kosecki i Paulina Górecka mogli ustąpić ze swych praw dożywotnich do wójtostwa wsi Chrzastawa (*Chrostawa*), położonej w dzierżawie szczercowskiej, wraz z młynem i karczmą, na korzyść Jana Przerembskiego i Elżbiety Małuskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

47

k. 29v – 30

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 lutego 1633

Król w uznaniu zasług nadaje Jakubowi Sobieskiemu, krajczemu koronnemu, staroście krasnostawskiemu, w dożywocie starostwo jaworowskie, obejmujące miasto Jaworów z zamkiem, z przedmieściami oraz wsie Jeżów Stary, Czernilawa (*Czyrnilawa*), Olszanica, Jeżów Nowy, Cetuła, Szkło, Wierzbłany, Zawadów, i Trościaniec ze wszystkimi przynależnościami.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

48

k. 30 – 30 v

Kraków, 15 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by Jakub Błędowski mógł ustąpić swych praw dożywotnich do wójtostwa miasta Kozienice, synowi Kacprowi Błędowskiemu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

49

k. 30v – 31

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by Elżbieta z Motyczowa, wdowa po [Adrianie]¹ Jacimirskim, podczaszym podolskim, ustąpić mogła praw dożywotnich do części wsi Uszyca, Bakota, Biła Bakota i Durniaki albo Durniakowce, położonych w województwie podolskim, powiecie kamienieckim, na rzecz Aleksandra Kawieckiego, pisarza ziemskiego podolskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Podczaszy kamieniecki – podolski, U III/3, nr 350.

50

k. 31 – 31 v

Kraków, 15 lutego 1633

Król zgadza się, by Piotr Ilnicz mógł ustąpić swych dożywotnich praw do łąnu zwanego Łazy, położonego we wsi Ilnik, w starostwie samborskim, na rzecz swoich synów: Romana, Michała, Senka, Lewka.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

51

k. 31v – 32

Kraków, 15 lutego 1633

Król udziela zgody Andrzejowi Kretkowskiemu, kasztelanowi brzesko-kujawskiemu, by mógł ustąpić praw dożywotnich do wsi Śmiłowice, Krukowo (Kruchowo), Nakonowo, Wola Nakonowska, a także do kopalni rudy zwanej Dobiegniewska, w województwie brzesko-kujawskim, z wszelkimi przynależnościami, na rzecz Stanisława Kretkowskiego, swojego syna. Może to uczynić w dowolnych księgach publicznych Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

52

k. 32 – 32v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 16 lutego 1633

Król, za głosem pewnych doradców, ustanawia sławetnego Jana Molera, mieszkańca Krakowa, serwitorem i faktorem królewskim. W związku z tym wyjmuje go spod jurysdykcji wojewodzińskiej, starościńskiej, miejskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

53

k. 32v

Kraków, 16 lutego 1633

Król zatwierdza dożywotnie prawa Hrehorego i Jana, synów popa Fedona, do popostwa (*poponatus*) wsi Załokcie w ekonomii samborskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

54

k. 32v – 33

Kraków, 16 lutego 1633

Król zatwierdza dożywotnie prawa popów: Iwana, Kuźmy, Andrzeja syna Jana, Pawła Jantona, Iwana syna Pawła, do popostwa (*poponatus*) wsi Opaka w ekonomii samborskiej. Jedynym obciążeniem na rzecz starosty miało być płacenie co roku jednego grosza i jedenastu groszy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

55

k. 33

Kraków, 16 lutego 1633

Król zatwierdza Wasyla, Aleksandra i Michała Tatomir (*Tatimirow*)¹ w dożywotnim posiadaniu połowy wójtostwa wsi Podborze (*Podboże*), w starostwie samborskim. Dobra te obejmowały półtora łana ziemi, karczmę i młyn na rzece Bystrzycy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Tatomir h. Sas, Niesiecki, IX, s. 54; w dok. *Tatimir*.

56

k. 33 – 33 v

Kraków, 16 lutego 1633

Król nadaje Marcinowi Chodupskiemu, żołnierzowi weteranowi, dobra ruchome i nieruchome, jakie przypadły władcy prawem kaduka po śmierci niejakiego Christiana Heistra z powiatu człuchowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

57

k. 33v – 34v

Kraków, 16 lutego 1633

Król potwierdza dokument starosty stryjskiego Krzysztofa Konięcpolskiego, wydany na zamku stryjskim 4 VIII 1632. Konięcpolski, mając na względzie spustoszenia tatarskie sprzed ośmiu lat i zasługi Fedora Czabana, ciwuna wsi Koniuchowa, należącej do starostwa stryjskiego, nadaje w dożywocie Fedorowi i jego synom Iwanowi, Sieniowi, oraz Iwaszkowi półtorej roli należącej do ciwuństwa i drugie półtorej przynależnej do młyna we wsi Koniuchowa. Fedor ma wypełniać pilnie obowiązki ciwuna, z młyna oddawać na zamek dwie miary, i trzy grosze na jakąkolwiek potrzebę zamku. Co do daniny trzeciej miary z młyna Fedor, zobowiązany jest z synami wykarmić i oddać do zamku co roku dwa

wieprze. Przy łanie w Batyczynie mogą urządzić łąki i pastwiska. Starosta pozwala też na wyrąb w lasach Medynieńskim i Osowskim. Z dóbr tych będą musieli ustąpić dopiero po spłacie zapisu sześciuset złotych polskich
Dokument podpisany przez Władysława IV.
jęz. łac., jęz. pol.

58

k. 34v – 35

Kraków, 16 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by rotmistrz królewski Jerzy Budziszewski wraz z żoną [Anną] Owłoczyńską (*Owłoczyniską*)¹ mogli ustąpić praw dożywotnich, przysługujących im do wsi Kłuszow, położonej w województwie bełskim, starostwie sokalskim, na korzyść Andrzeja Będońskiego, pisarza grodzkiego włodzimierskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Zostawiono wolne miejsce na imię; imię wg Boniecki, II, s. 231.

59

k. 35

Kraków, 16 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by Marcin Słupski i Katarzyna Wierzchowska, jego żona, mogli odstąpić dożywotnie prawa do połowy wsi Chodaki w województwie podolskim, starostwie barskim, na korzyść swojego syna Wojciecha Słupskiego. Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

60

k. 35 – 35v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 16 lutego 1633

Król, w uznaniu zasług wojennych a także i poselskich na sejmach, wydziela z dóbr siewierskich w Księstwie Czernihowskim, Michałowi Kropiwnickiemu, podsędkowi braclawskiemu, sekretarzowi królewskiemu, zameczek i miasteczko Werhiówkę ze wsią Filipówką (*Philipowka*) zwaną też Smolec oraz z siedliszczami zwanymi Brytanówka i Kostelanka oraz ze wszystkimi przynależnościami, nadaje te dobra Kropiwnickiemu w dożywocie. Ma zachować tę osadę na prawie nadanym przez królewicza Władysława i wyznaczać poddanych do wywożenia towarów leśnych z lasów królewskich na listowne wezwanie króla. Powinien także oddawać daninę powołowszczyznę i dbać o stan zameczku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac., jęz. pol.

61

k. 35v – 36

Kraków, 16 lutego 1633

Król nadaje Janowi Wypyskiemu, zaufanemu dworzaninowi (*Cubiculi intimo Aulico*), dożywotnią pensję w wysokości 700 złotych polskich z dochodów skarbowych z miasta Dziewica w Księstwie Siewierskim [Czernihowskim?],

powiecie niżyńskim (nizeńskim). Wypłacana ma być każdego roku na Zielone Świątki.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

62

k. 36 – 36v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 16 lutego 1633

Król nadaje starostwo kruszwickie Adamowi Lubstowskiemu, dworzaninowi, żołnierzowi weteranowi, który pod chorągwią dworzańską brał udział w wyprawach moskiewskich, wołoskich, pruskich. Starostwo wakowało po śmierci [Jerzego]¹ Kucieńskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ U VI/2, nr 1158.

63

k. 36v – 37

Kraków, 16 lutego 1633

Król nadaje prawem dożywotnim wieś Koleczkowo w powiecie tczewskim, Mikołajowi Schmitowi (*Schmith*), oficerowi królewskiej piechoty niemieckiej, zasłużonemu w ostatniej wojnie pruskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

64

k. 37 – 37v

Kraków, 26 lutego 1633

Król nadaje Adamowi Korsakowi, Kozakowi królewskiemu, uczestnikowi wszystkich wypraw wojennych królewicza [Władysława], prawa dożywotnie do dwudziestu włók we wsi Paznopałach w Księstwie Czernihowskim, w powiecie czernihowskim. Nadanie obejmuje wszystkie przynależności oraz uprawnienia, za wyjątkiem wypalania popiołów. Korsak zobowiązany jest wyznaczać poddanych do wywożenia towarów leśnych z lasów królewskich i do oddawania powołowszczyzny.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

65

k. 37v – 38

Kraków, 17 lutego 1633

Król nadaje swemu dworzaninowi, Jerzemu Tomickiemu, na prawie dożywotnim wieś Kąkowa Wola (*Konkowa Wola*), położoną w województwie brzesko-kujawskim w powiecie brzeskim. Dobra te nie były obsadzone po śmierci Feliksa Moszczyńskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

66

k. 38 – 38v

Kraków, 17 lutego 1633

Król wyraża zgodę, by Stefan Russian, sekretarz królewski, mógł ustąpić ze swych dożywotnich praw do pensji rocznej w wysokości 160 złotych i 22 groszy z dochodów żup wielickich, na korzyść Stefana Bądkowskiego, podżupka (*vice – Zupparz*) bocheńskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

67

k. 38v – 39v

Kraków, 17 lutego 1633¹

Król wyraża zgodę, by Marcin Kazanowski, wojewoda podolski, mógł ustąpić praw dożywotnich do starostwa bohusławskiego swojemu synowi Aleksandrowi Dominikowi Kazanowskiemu. Może to zrobić przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa¹. Starostwo obejmuje miasteczko Bohusław, wsie i folwarki: Koydonowka, Bijonie (*Biionie*), Basze, Desczki, Hule, Juchwy, Karapisze, Kokojowo (*Kokoioowo*), sioło Kaniowce, Lyczowo Sioło, Ochmatów Stary, Misiajkówka (*Misiajkwówka*), Radki, Szupiki, Szczerabaniówka z przynależnościami².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. pol.

¹ Zob. K. Chłapowski, *Starostwie niegrodowi w Koronie*, Warszawa 2017, s. 186, z datą 12 II 1633. ² W lustracji 1622 wymieniono wsie lub futory; z nich powtarzają się tylko: Bijewce, Misajłówka, Szczerbaniówka, *Lustracye Królewsczyzn ziem ruskich, Wołynia, Podola i Ukrainy z pierwszej połowy XVII wieku*, wydał Aleksander Jabłonowski, Warszawa 1877 (Źródła Dziejowe. Tom V), s. 135–137.

68

k. 39 v – 40

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 17 lutego 1633

Król nadaje dożywotnio urząd burgrabiego zamku krakowskiego Andrzejowi Czarneckiemu, zasłużonemu dworzaninowi, który odznaczył się w służbie dworskiej Zygmunta III Wazy i pod Smoleńskiem, gdzie wraz z Bartłomiejem Nowodworskim, kawalerem maltańskim, pierwszy wtargnął na mury. Urząd wakował po śmierci Krzysztofa Strasza¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/2 nr 969, 981.

69

k. 40 – 42

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 17 lutego 1633

Król zatwierdza pergaminowy dokument Zygmunta III, zawierający potwierdzenie postanowień pergaminowego dokumentu Piotra Potulickiego, wojewody kaliskiego. Dokument wojewody wydany był w Złotowie 5 V 1602, a zatwierdzający go dokument królewski w Krakowie na sejmie 5 III 1603. W przywileju wojewody określono, że dla polepszenia stanu starostwa ujskiego zezwala się na przemienienie wsi Jastrowie, położonej w tymże starostwie, w

miasteczko, zachowując jednak dotychczas obowiązujące zobowiązania mieszkańców. Co roku na św. Marcina mieszczanie będą zobowiązani płacić wojewodzie szesnaście złotych z włóki i wykonywać robociznę w wysokości dwóch dni na rok. Mogą warzyć piwo i szynkować. Jarmarki ustanawia się trzy w roku: na św. Jana Chrzciciela, na św. Michała i trzeci w poniedziałek po Niedzieli Białej [Niedzieli Przewodniej]. Ustanawia się opłaty dla budowy mostów i brukowania ulic a także wysokość innych opłat. Miastu przyznana zostaje dąbrowa, przy polu Jastrowskim ku Płuszy. Począwszy od Turzego lasu, przez bór do rzeki [Płytnicy ?]¹, gdzie był stary most *Lubiansky* i rzeką w górę do drogi wałeckiej, drugą do rzeczki Brzeźnica a stąd do granicy Małego Samborska. Co roku mieszkańcy wybierać mają czterech *mężów godnych* urzędu burmistrza, w tydzień po pierwszym jarmarku, z których wojewoda lub jego zastępcy wybiorą jednego. Urzędnicy miejscy otrzymują ostrów roli pod Kozim Brodem z łąkami. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*) (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Or. *Ples Ciore*.

70

k. 42 – 43

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 17 lutego 1633
Król zgadza się, by Jerzy z Tęczyna Ossoliński, podskarbi nadworny koronny, starosta adzelski oraz jego żona Izabela z Żurowa [Daniłowicz], mogli ustąpić swych praw dożywotnich do wsi Podłubie w województwie bełskim, tenucie drohomyskiej, na korzyść Joachima Mikołaja Stylarskiego i jego żony Jadwigi ze Staniatyna Łaźniewskiej¹. Wieś ta była zniszczona przez Tatarów i niedawno została ponownie lokowana. Od wsi Badawica w tejże tenucie oddziela ją rola zwana Kuźmina Ćwierć albo droga Kuźmina. Stylarski zasłużył się w wyprawach moskiewskich i pruskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 889.

71

k. 43 – 43v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 18 lutego 1633
Król zgadza się, by w przyszłości połowa wartości kaduków przypadających skarbowi królewskiemu z miasta Wschowa, przypadała temu miastu na potrzeby reparacji murów, fos i bastionów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. pol.

72

k. 43v – 44

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 18 lutego 1633
Król pozwala, by Aleksander Kwaśniewski mógł wykupić sołectwa we wsiach Wielki i Mały Dobrzec, położonych we włościach miasta Kalisz, a także młyn zwany Korczek, z rąk obecnych posiadaczy. Dobra te będzie mógł posiadać dożywotnio.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

73

k. 44 – 44v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 18 lutego 1633¹

Król wyraża zgodę, by Jan z Iwanowic Koźmiński, tenutariusz Powidza, mógł wykupić sołectwo wsi Wylatkowo (*Wielatkow*) a także trzecią miarę z młyna w mieście Powidz, z rąk obecnych posiadaczy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ *Die, men. anno ut supra.*

74

k. 44v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 18 lutego 1633

Król nadaje Wojciechowi Giżyckiemu, pisarzowi kancelarii koronnej, wieś Dąbrówkę¹ prawem dożywotnim. Giżycki może ją wykupić z rąk obecnych posiadaczy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na określenie województwa.

75

k. 45 – 45v

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 18 lutego 1633

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, wydany w Warszawie 10 XII 1626, przedstawiony przez Jerzego Zasańskiego, a dotyczący nadania dwóch i pół (*pultrzeci*)¹ między rolą Chudelską a Żytowską oraz trzech i pół (*pulczwartek*) roli między rolą Miechowską i Rzepiechowską z przynależnościami, we wsi Zasanie, w starostwie przemyskim, na prawie lennym, sławetnemu Bazylemu Zasańskiemu i jego potomkom. Bazyli otrzymał ten przywilej, gdy jego dobra zostały spalone podczas najazdu Tatarów.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. pol.

¹ Tak w nagłówku; w tekście dokumentu *Dwie Czwierci role*.

76

k. 45v – 46

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 19 lutego 1633

Król zatwierdza nadanie Stanisława Witowskiego, chorążego łączyckiego, wielkorządcy krakowskiego, dla Krzysztofa Wieczorkowskiego, mieszczanina kazimierskiego, chirurga i jego żony Anny, którzy otrzymali w dożywotnie użytkowanie i posiadanie grunt zagrodniczy zwany Jedrealowska, położony między gruntami zagrodniczymi zwanymi Rybczyńska i Monkowska we wsi Dębniaki (*Dembniki*), należącej do wielkorządów krakowskich. Grunt ten został zaniedbany i opuszczony a budynki runęły z powodu niedbałości dawnych posiadaczy. Czyszn roczny wynosi 20 złotych polskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego (sekretarza królewskiego).

77

k. 46 – 46v Kraków, na sejmie koronacyjnym, 19 lutego 1633.
Król nadaje Janowi Piączyńskiemu¹ dożywotnio wsie (futory leśne): Kropiwną i
Bezohółówkę w Księstwie [Czernihowskim] Siewierskim, które należały do tej
pory do zamku niżyńskiego. Piączyński zasłużył się w wyprawach wojennych.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego (sekretarza
królewskiego).

¹ In. Piątczyński, zob. nr 19, 647.

k. 46v – 47v

k. 46v – 47v Kraków, na sejmie koronacyjnym, 19 lutego 1633
Król nadaje Olbrychtowi Kochanowskiemu, sędziemu ziemskiemu
braclawskiemu, prawem dożywotnim wieś Tałajówkę (*Talałowkę*) w Księstwie
[Czernihowskim] Siewierskim nad rzeką Kropiwną, przynależną do włości
niżyńskiej. Kochanowski zasłużył się za panowania Zygmunta III w wyprawach
mołdawskich oraz inflanckich i moskiewskich a także w obronie przed Tatarami.
Ma wyznaczać poddanych do wywożenia towarów leśnych z lasów królewskich
na listowne wezwanie króla, oddawać powołowszczyznę, nie wolno mu wypalać
popiołów.

jęz. pol.

79

k. 47v – 48 Kraków, na sejmie koronacyjnym, 19 lutego 1633

Król nadaje swemu słudze, Mikołajowi Sołtanowi prawem dożywotnim miasteczko Dziewicę w Księstwie Czernihowskim. Z dóbr tych Sołtan ma wypłacać Janowi Wypyskiemu, słudze pokojowemu króla, pensję roczną w wysokości siedmuset złotych na dzień Zesłania Ducha Św. Ma wyznaczać poddanych do wywożenia towarów leśnych z lasów królewskich na listowne wezwanie króla, oddawać powołowszczyznę, ma udzielić prawa swobodnego mieszkania w tych dobrach faktorom królewskim wysłanym do wypalania popiołów.

jęz. pol.

80

k. 48 Kraków, na sejmie koronacyjnym, 19 lutego 1633
Król potwierdza nadanie Jakuba Sobieskiego, krajczego koronnego, starosty krasnostawskiego, wydane w Złoczowie 2 I 1622, dla Doroty Grasięckiej, żony Stanisława Kłodnickiego i dla Mikołaja Kłodnickiego, syna tegoż Stanisława. Otrzymali oni dożywotnie prawa do łana zwanego Sowiński we wsi Płonki, w starostwie krasnostawskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

86

k. 52 – 52v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 21 lutego 1633

Król nadaje wójtostwo kruszwickie Andrzejowi z Pilczy Korycińskiemu, staroście żywieckiemu, w dożywocie. Dobra wakowały po śmierci Jerzego z Kutna Kucińskiego (*Kuciński*), starosty kruszwickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

87

k. 53 – 53v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 22 lutego 1633

Król potwierdza nadanie urzędu podskarbiego nadwornego koronnego Jerzemu z Tęczyna Ossolińskiemu, podstolemu nadwornemu. Otrzymał ten urząd od Zygmunta III Wazy¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Nadanie Zygmunta III – 27 IV 1632, zob. U X, nr 790.

88

k. 53v – 55

Kraków, na sejmie koronacyjnym 22 lutego 1633

Król potwierdza popu Andrzejowi Hailewiczowi i jego spadkobiercom prawa wynikające z dokumentów: Zygmunta III, wydanego w Warszawie 23 III 1589, w którym władca ten zatwierdził ekstrakt z ksiąg grodzkich przemyskich z 21 II 1589, zawierający przywilej króla Władysława, wydany w Gródku 24 IV 1426¹. Król ten nadał popu Hailowi malarzowi, zwanemu także Batko z Przemyśla, i jego spadkobiercom, cerkiew ruską na brzegu rzeki San pod miastem Przemyślem, zwaną Bożegorodzenia, wraz z trzema ćwierciami gruntów, ogrodami i łąkami przynależnymi do tej cerkwi a także prawo do dziesięcin od tam zamieszkałych Rusinów, w wysokości jednej kłody żyta i owsa oraz sześć groszy z łąnu na świętego Marcina. Było to wynagrodzenie dla Haila za ozdabianie malunkami kościołów w ziemi sandomierskiej, krakowskiej, sieradzkiej i w innych ziemiach polskich

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Druk w: *Zbiór Dokumentów Małopolskich*, t. VII, Wrocław 1975, wyd. I. Sułkowska – Kurasiowa i Stanisław Kuraś, s. 204 – 205, nr 1997.

89

k. 55 – 55v

Kraków, 22 lutego 1633

Król nadaje urząd starosty kościańskiego Mikołajowi Ostrorogowi, wojewodzie poznańskiemu, staroście drohobyckiemu. Urząd wakował po śmierci Mikołaja i Elżbiety Działyńskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV.
jęz. łac.

90

k. 55v – 56

Kraków, 22 lutego 1633

Król, w uznaniu zasług Abrahama Sienieńskiego i jego bratanka Jana Sienieńskiego, nadaje miastu Radomyśl w województwie lubelskim, w powiecie urzędowskim, prawo urządzania jarmarków: pierwszego w święto Oczyszczenia NMP [2 II], drugiego w święto Jakuba Apostoła [25 VII], trzeciego w święto Michała Archanioła [29 IX], a także targów cotygodniowych we czwartki.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

91

k. 56 – 56v

Kraków, 22 lutego 1633

Król pozwala Januszowi Wiśniowieckiemu, staroście krzemienieckiemu, ustąpić praw dożywotnich do wsi Płaszowki w starostwie krzemienieckim Samuelowi Ledóchowskiemu (*Ledochowskiemu*), sędziemu ziemskiemu krzemienieckiemu. Zeznania dokonać może w dowolnych księgach publicznych Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. pol.

92

k. 56v – 57

Kraków, 22 lutego 1633

Król nadaje urząd łowczego sieradzkiego Maciejowi z Bużenina Pstrokońskiemu. Jego wuj, Maciej Pstrokoński, biskup włocławski, [kanclerz koronny], zasłużył się za panowania Zygmunta III Wazy. Urząd łowczego wakował po wyniesieniu Jana Wężyka Osieńskiego na urząd chorążego sieradzkiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

93

k. 57 – 57v

Kraków, 23 lutego 1633

Król pozwala by Jerzy Hejna (*Heyna*), ławnik ziemski pucki, oraz Brygida Swartzwaldówna, jego żona, mogli ustąpić z praw dożywotnich do wsi Bysewo (*Bissow*) i Bastanowo (*Bastenhagen, Bestenkein*) w województwie pomorskim na rzecz Reinholda Krokowskiego, żołnierza królewskiego i Brygidy Hejnownej, jego żony. Krokowski zasłużył się w rozmaitych ekspedycjach wojennych.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

94

k. 57v – 58

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 24 lutego 1633

Król nadaje swemu słudze Danielowi Kellerowi i jego żonie Elżbiecie Willembruchównie pastwisko zwane Walknowskie pod wsią Międzyzylas¹. Keller

zasłużył się podczas wypraw wojennych moskiewskich, a także w wołoskiej i pruskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Prawdopodobnie chodzi o wieś Międzyzlesie w woj. pomorskim. Zob też dok. 520 i 536.

95

k. 58 – 58v

Kraków, 24 lutego 1633

Król nadaje urząd wojskiego samborskiego Andrzejowi Taranowskiemu, sekretarzowi królewskiemu, który zasłużył się także jako rotmistrz w wielu wyprawach. Urząd wakował po wyniesieniu Krzysztofa Średzińskiego na urząd podczaszego halickiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 2152, 2153.

96

k. 58v – 59

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 25 lutego 1633

Król pozwala by Wojciech Gądkowski (*Gątkowski*), miecznik kaliski mógł ustąpić praw dożywotnich do wsi zwanej Kur, w powiecie kaliskim, swojemu synowi Jerzemu Gądkowskiemu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

97

k. 59

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 25 lutego 1633

Król potwierdza dożywotnie prawa Jana Kurowskiego do używania łąki zwanej Kempica w mieście Tuszyn. Naznaczony czynsz płacić ma każdego roku na św. Marcina w królewskim dworze w Tuszynie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

98

k. 59 – 59v

Kraków, 25 lutego 1633

Król zgadza się, by Maciej Rybiński, żołnierz weteran, mógł wykupić z rąk obecnych właścicieli nie posiadających żadnych praw, młyn we wsi Ozimina w starostwie samborskim a także opuszczony grunt pomiędzy wsią Ozimina i Dublany, który niegdyś był użytkowaniu zmarłego Misiaka. Dobra te posiadać będzie dożywotnio.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

99

k. 59v

Kraków, 26 lutego 1633

Król pozwala by Samuel Ledóchowski (*Leduchowski*), sędzia ziemski krzemieniecki oraz jego żona Elżbieta Staniszevska, mogli oddać w arendę trzyletnią wsie Uwin i Romanów w województwie bełskim, powiecie buskim na rzecz Gabriela Nasiłowskiego. Dobra nie mogą z tego powodu ponieść żadnych szkód.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

100

k. 60 – 60v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 21 lutego 1633

Król deklaruje potwierdzenie decyzji rewizorów, którzy w roku 1621 ocenili przychody oraz wydatki miasta Lwowa i podjęli decyzję, że czopowe z tego miasta ma zostać wykorzystane na cele publiczne, zgodnie z przywilejem Zygmunta I. Czopowe lwowskie ma być zatem wykorzystywane na potrzeby publiczne miasta, naprawy [murów] czy też na spłatę długów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadziłłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

101

k. 60v – 61

Kraków, 20 lutego 1633

Król przyjmuje Pawła Claaszena (*Klassent, Classen*), mieszczanina gdańskiego, w poczet swych serwitorów, faktorów i dostawców. Król korzystał z jego usług już od wielu lat.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

102

k. 61 – 61v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 20 lutego 1633

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, w którym władca ten przyznał dożywotnio roczną pensję w wysokości 400 złotych ze starostwa soleckiego serwitorowi i muzykowi Jerzemu Brenesdena¹. Pensja miała być wypłacana w ratach po 100 złotych na kwartał, na święto Zwiastowania NMP [25 III], na świętego Jana Chrzciciela [24 VI], na świętego Michała [29 IX] i na święto Obrzezania Pańskiego [1 I].

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Lekcja niepewna, może być też *Brevesdena*. Zob. dok. 283.

103

k. 62

Kraków, 26 lutego 1633

Król rozszerza prawa dożywotnie Andrzeja Żeleńskiego, żołnierza weterana, do wsi Ulan i wójtostwa tamże, w starostwie łuckim, na żonę Andrzeja, Katarzynę Kochanowską. Żeleński odznaczył się w wyprawach inflanckich w których

jęz. łac.

jęz. łac.

jęz. łac.

jęz. łac.

314, nr CLIV.

27

Król nadaje urząd wojewody podlaskiego Pawłowi Szczawińskiemu ze Szczawina Wielkiego, dotychczasowemu kasztelanowi brzezińskiemu. Urząd wakował po śmierci Andrzeja Chądzyńskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zob. U VIII, nr 1393, 1394.

112

k. 68v – 69

Kraków, 28 lutego 1633

Król potwierdza kontrakt zawarty między Tomaszem Duplesis, pułkownikiem królewskim, zasłużonym w wyprawach za panowania Zygmunta III, a Janem Czerskim. Umowa dotyczyła lokacji na prawie emfiteutycznym wsi Silno i Gumowo, należących do starostwa bobrownickiego, na trzydzieści lat. Kontrakt ten był już zatwierdzony przez Zygmunta III. Po upływie naznaczonego czasu dobra te miały wrócić do starostwa bobrownickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

113

k. 69 – 69v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 28 lutego 1633

Król ustanawia swoim serwitorem Andrzeja Waśniewskiego, ongiś skrybę kancelarii koronnej, teraz mieszczanina kleparskiego. Waśniewski służył w kancelarii większej koronnej wiele lat za panowania Zygmunta III, zajmował się pisanem pism prywatnych i publicznych wysyłanych za granicę.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

114

k. 69v – 70

Kraków, 28 lutego 1633

Król legitymizuje pochodzenie Wojciecha, Zofii i Konstancji, którzy urodzili się z pozamałżeńskiego związku ich matki Jadwigi, tak by mogli żyć uczciwie i nie spotkały ich w życiu represje.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

115

k. 70 – 70v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 28 lutego 1633

Król nadaje Janowi z Krasicy Krasickiemu urząd stolnika sanockiego, który wakował po wyniesieniu na kasztelanę dorpacką Tomasza Grochowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 2585, U IX, nr 80.

116

k. 70v – 71

Kraków, 28 lutego 1633

Król na prośbę mieszczan kijowskich ustanawia sławetnego Józefa Chodykę wójtem Kijowa. Dotychczasowy wójt, sławetny Stefan Krywkowicz nie mógł podołać obowiązkowi ze względu na zły stan zdrowia¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Krywkowicz objął urząd po Iwanie Iewreiewicz w roku 1631, 19 marca. AGAD MK 178, k. 285 v. – 286.

117

k. 71 – 72v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 28 lutego 1633

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, wydany w Krakowie 25 VI 1603, zawierający potwierdzenie dokumentu Zygmunta Augusta, wydanego w Gdańsku 30 VII 1552, w którym władca ten zezwolił na wcielenie wójtostwa do miasta Mikstat.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. pol.

118

k. 72v – 73

Kraków, 9 lutego 1633

Kraków nadaje Felicjanowi z Grochowiec Grochowskiemu, dotychczasowemu podkomorzemu przemyskiemu, urząd kasztelana przemyskiego, który wakował po śmierci Stanisława Wapowskiego¹. Grochowski, wykształcony zagranicą, znający języki zasłużył się Rzeczypospolitej na dworze Zygmunta III.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 1682, 1683.

119

k. 73 – 73v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 28 lutego 1633

Król zgadza się by Katarzyna z Dobrzykowa, wdowa po Mikołaju Tarnowskim, cześniku gostynińskim, mogła ustąpić praw dożywotnich do wsi Prusinowice, w powiecie sieradzkim, na korzyść Sebastiana Tarnowskiego, który stracił brata w wojnie pruskiej, sam zaś służył pod Stefanem Potockim, wojewodą braclawskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

120

k. 73v – 74

Kraków, na sejmie koronacyjnym 28 lutego 1633

Król pozwala, by Maciej Kierstyński, który zasłużył się w rozmaitych wyprawach wojennych pod Krzysztofem Radziwiłłem, hetmanem litewskim, mógł wykupić wójtostwo, czyli sołectwo wsi Chrzastawa, położonej w województwie inowrocławskim, z rąk spadkobierców Zahorowskiego i trzymał ją dożywotnio.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. pol.

121

k. 74 – 74v

Kraków, 28 lutego 1633

Król, na prośbę Piotra Śreniawy, potwierdza dokument papierowy Zygmunta III, wydany w Warszawie 11 IV 1618, w którym król ten odstąpił temuż Piotrowi Śreniawie prawa do pewnych kmieci we wsi Rzepienniki w starostwie bieckim. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

122

k. 74v – 75

Kraków, 28 lutego 1633

Król nadaje kasztelanę nakielską Wacławowi Ossowskiemu. Urząd wakował po śmierci [Mikołaja]¹ Latańskiego. Ossowski zasłużył się w wyprawach wojennych, zwłaszcza moskiewskiej, a także na sejmach.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ W dok. puste miejsca na imię; U I/2, nr 650.

123

k. 75 – 75v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 28 lutego 1633

Król ustanawia swym serwitorem Jana Pawła Cacchi (*Cecchi*), mieszczanina i aptekarza krakowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

124

k. 75v – 76

Kraków, na sejmie koronacyjnym 28 lutego 1633

Król potwierdza decyzję Zygmunta III, w której władca ten przyznał Janowi Trevano prawo do swobodnego dysponowania swoim majątkiem i zapisywania go spadkobiercom tak męskim jak i żeńskim, także jeśli byliby cudzoziemcami.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

125

k. 76 – 76v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 22 lutego 1633

Król potwierdza postanowienia kontraktu zawartego w Toruniu, 18 XII 1632, przez Adama Wielżyńskiego z pewnymi Holendrami, mianowicie z Joachimem Gibelem, Joachimem Sparem, Michaeliem Baierem, oraz Jerzym Beickholtzem a dotyczącego osadzenia tychże Holendrów na prawie emfiteutycznym we wsi Słońsko na dwudziestu pięciu łanach chełmińskich. Czysz roczny ustalony został na 30 złotych polskich z łąnu, płatnych na św. Szymona i Judy Apostołów [28 X].

Czas trwania dzierżawy ustalono na pięćdziesiąt lub czterdzieści lat. Świadkiem kontraktu był Piotr Klanik.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

126

k. 76v – 77

Kraków, 28 lutego 1633

Król pozwala by Szymon Bielecki, szafarz królewski (*dispensator*) i jego żona, Zuzanna Karasiówna, zasłużeni na służbach u Zygmunta III i królowej Konstancji, mogli zbudować na swój koszt młyn zbożowy i słodowy, pod wsią Gaj, w starostwie warszawskim, koło istniejącego młyna papierniczego, do którego mają prawa dożywotnie uzyskane na mocy przywileju, uzyskanego przez ich przodka Jakuba Szlichtynga. Do końca życia nie będą zobowiązani płacić z tego nowego młyna żadnego czynszu ani oddawać miar. Ich spadkobiercy zobowiązani będą natomiast do oddawania trzeciej miary. Podaje się do wiadomości Stefana Dobrogosta Grzybowskiego, starosty warszawskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

127

k. 77 – 77v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 28 lutego 1633

Król nadaje Stanisławowi Kazanowskiemu, dworzaninowi pokojowemu (*Internus Cubiculi nostri Aulicus*), staroście krośnieńskiemu w dożywocie wieś Krechów z folwarkiem, należącymi do starostwa jaworowskiego. Kazanowski służył od wczesnej młodości na dworze Zygmunta III.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

128

k. 77v – 78

Kraków, 28 lutego 1633

Król pozwala by Zofia Rokitnicka, wdowa po Walerianie Rokitnickim, mogła ustąpić z praw dożywotnich do wsi Starorypin w ziemi dobrzyńskiej, Łukaszowi Chełmickiemu, pisarzowi ziemskiemu dobrzyńskiemu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

129

k. 78 – 78v

Kraków, 28 lutego 1633

Król, w uznaniu zasług wojennych Piotra Wolskiego w czasie wyprawy pruskiej, rozszerza jego prawa dożywotnie do wójtostwa, czyli sołectwa wsi Jaksice (*Jakszyce*), w starostwie inowrocławskim, na jego żonę Annę Leszczycką.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

130

k. 78v – 79

Kraków, 28 lutego 1633

Król, w uznaniu zasług Olbrachta ze Starołęki Starołęskiego, starosty piotrkowskiego, rozszerza jego prawa dożywotnie do starostwa piotrkowskiego, a także do miasta Tuszyn z wsiami Tuszyn i Uszyn w tymże starostwie, na jego żonę Katarzynę z Przerąbu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Szyszkowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

131

k. 79 – 79v

Kraków, 1 marca 1633

Król przyjmuje w poczet serwitorów Jerzego Szymonowicza (*Simonidesa*), muzyka kapeli królewskiej [kornecistę], urodzonego w Rymanowie z uczciwych rodziców. Szymonowicz spędził czternaście lat w Rzymie, następne osiemnaście lat na dworze królewskim. Zmarły Marcin ze Żmigrodu Stadnicki, kasztelan sanocki, wpisał już do akt kancelarii mniejszej koronnej ustąpienie z praw względem Szymonowicza, uczynił go wolnym.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

132

k. 79v – 80

Kraków, na sejmie koronacyjnym 1 marca 1633

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, wydany przez kancelarię mniejszą koronną, w Warszawie 26 VIII 1620, w którym nadał Mikołajowi Dugietowi, krawcowi królewskiemu, dożywotnią pensję roczną w wysokości 90 złotych polskich na żupach bocheńskich. Miała być wypłacana co kwartał w wysokości 22 złotych i piętnastu groszy¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 177.

133

k. 80 – 80v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 1 marca 1633

Król, po przedstawieniu sprawy przez Andrzeja Chawłosa, doktora obojga praw, kanonika warszawskiego, proboszcza czerskiego, wciela prebendę murowanej kaplicy zamkowej pod wezwaniem św. Piotra Apostoła na zamku w Czersku do kościoła parafialnego w Czersku. Władcy przysługiwało prawo patronatu na tę prebendę, jednakże pożar sprzed dziewięćdziesięciu lat zniszczył tak kaplicę jak i miasto, utracono też wówczas dokumenty, co spowodowało rozmaite szkody i perturbacje.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

134

k. 80v – 81

Kraków, 2 marca 1633

Król pozwala, by potomstwo i żona Janusza Długosza, Kozaka królewskiego, mogli dziedziczyć po nim dobra po nim. Długosz pochodził z hordy tatarskiej, a potem z natchnienia Ducha Św. przez Chrzest w Kościele Katolickim Rzymskim Chrześcianin. Służył przez wiele lat na dworze Zygmunta III, brał udział w ekspedycjach wojennych i poselstwach zagranicznych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. pol.

135

k. 81

Kraków, 2 marca 1633

Król pozwala by Stanisław Makowiecki, żołnierz weteran, zasłużony w wojnie z Moskwą, mógł ustąpić z praw dożywotnich do ośmiu miar ziemi zwanych włókami (*mansus*) we wsi Hejbudy¹, w województwie malborskim, na rzecz Jerzego Szwartzwolda. Zapisu dokonać może przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

jęz. łac.

¹ Hejbudy, Haibuden, w dok. *Haybudy* lub *Saybudy*, pastwisko, Makowiecki posiadał na nim nadal 8 włók ziemi w roku 1636, *Źródła do dziejów ekonomii malborskiej*, t. II, ed. W. Hejnosz, J. Gronowski, Toruń 1960, s. 125.

136

k. 81 – 81v

Kraków, 3 marca 1633

Król pozwala by Zofia z Żuranowa Bętkowska, żona Adama Wilgi, mogła ustąpić ze swoich praw dożywotnich do wsi Wierciany, przynależnej do kasztelanii sandomierskiej, na rzecz Piotra Zakliki, żołnierza i Jadwigi Zborzyńskiej, jego żony. Zaklika brał udział w rozmaitych ekspedycjach wojennych, najpierw przeciw Moskwie, potem przeciw Turkom, walczył pod Chocimiem, a także przeciw Tatarom. Zrzeczenie może nastąpić przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (*Zdziewski*) (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. pol.

137

k. 81v – 82

Kraków, 3 marca 1633

Król potwierdza dokument papierowy, wydany w Poznaniu 8 lipca 1632, w którym Franciszek Sędziwój Czarnkowski, starosta międzyrzecki, ustąpił Marcinowi Gotwaldowi (*Gotfalt*), młynarzowi ze wsi Kupernik, z praw do pewnego gruntu przy mieście Międzyrzecz, położonego pomiędzy gruntami prepozyta międzyrzeckiego z jednej strony i Mikołaja Hoffmana z drugiej strony¹. Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Zob. dok. nr 35.

138

k. 82

Kraków, na sejmie koronacyjnym 3 marca 1633

Król pozwala, by Mikołaj Rzeszowski mógł ustąpić z praw dożywotnich do pensji rocznej w wysokości 200 złotych polskich na żupach wielickich, którą uzyskał po śmierci Gibalskiego, na rzecz Zygmunta Porembskiego. Zrzeczenia dokonać może przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

jęz. łac.

139

k. 82 – 83v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 3 marca 1633

Król zatwierdza dokument pergaminowy wydany przez kancelarię większą koronną Zygmunta III, w Warszawie 6 V 1606, w którym władca potwierdził transumpt przywileju dotyczącego sołectwa wsi Skępsk (*Skompe*) w województwie chełmińskim, starostwie golubskim. Przywilej ten wydany został w Golubiu 17 III 1310, przez Luthera, księcia Brunszwiku, komtura golubskiego Zakonu Niemieckiego i dotyczył nadania Nerelischonowi sołectwa w tejże wsi, obejmującego pięć włók (*mansus*) ziemi bez półtorej morgi na prawie chełmińskim, a także jednej grzywny z karczmy w tejże wsi. Na św. Marcina komtur golubski miał otrzymywać pół grzywny z każdej innej włóki w tej wsi. Nerelischon nabył to sołectwo od Piotra de Leone. Transumpt zaś, czyli widymus, tego dokumentu wydany przez magistrat toruński 23 II 1503 roku, gdy stawiał się przed nim Wawrzyniec, sołtys wsi Skępsk, mieszczanin Torunia i okazał przywilej prosząc o jego przepisanie.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

140

k. 83v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 3 marca 1633

Król potwierdza przywilej księcia Kurlandii i Semigalii Fryderyka [Kettlera], wydany we Fromborku 27 II 1628, w którym książę ten rozszerzył na żonę Rudgera Aschenberga, Elżbietę Meydel prawo dożywotnie hipoteczne do pewnej wsi w powiecie schwardzeńskim. Aschenberg otrzymał ją za wstawiennictwem Jana Karola Chodkiewicza, ze względu na zasługi wojenne samego Rudgera i jego ojca.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, (sekretarza królewskiego i metrykanta).

jęz. łac.

141

k. 83v – 85

Kraków, na sejmie koronacyjnym 1 marca 1633

Król nobilituje i pasuje na złotego rycerza Jana Rudawskiego, patrona królewskich sądów zadwornych. Studiował w Niemczech i Włoszech, został doktorem obojga praw i poznał obce języki. Po powrocie pracował na dworze królewskim przy sądach. 7 lutego 1633 na Rynku Krakowskim Władysław IV pasował go dotknięciem miecza na rycerza złotej ostrogi¹.

Lista świadków: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Henryk Firlej, biskup przemyski, Jakub Zadzik, biskup chełmiński i pomezański, kanclerz koronny, Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman polny koronny, Mikołaj Firlej, wojewoda sandomierski, Stanisław Radziejowski, wojewoda łęczycki, Jakub Szczawiński, wojewoda brzeski, Rafał Leszczyński, wojewoda bełski, Stanisław Warszycki, wojewoda generalny mazowiecki, Filip Wołucki, wojewoda

rawski, Mikołaj Kiszka, wojewoda mściłowski, Kasper Denhoff, wojewoda dorpaczowski, Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, referendarz koronny, Andrzej Kretkowski, kasztelan brzeski, Aleksander Piaseczyński, kasztelan kamieniecki, Zbigniew Sienieński, kasztelan lubelski, Walenty Plichta, kasztelan rawski, Marcin Żegocki, kasztelan przemęcki, Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, Albrycht Stanisław Radziwiłł, książę na Ołyce, kanclerz litewski, Tomasz Zamoyski, podkanclerzy koronny, Paweł Sapieha, podkanclerzy litewski, Jan Mikołaj Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, Stefan Pac, podskarbi wielki litewski, Krzysztof Wiesiołowski, marszałek nadworny litewski, Mikołaj Szyszkowski, sekretarz wielki koronny, Jan Lipski, referendarz koronny, Jerzy Ossoliński, podskarbi nadworny koronny, Mikołaj Ostroróg, marszałek poselski, Kacper Zygmunt Lipski, chorąży sochaczewski, Jakub Maksymilian Fredro, stolnik lwowski, Maciej Lipski, wojski rawski oraz inni niewymienieni dostojnicy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ A. Wajs, *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty w zbiorach Archiwum Głównego Akt Dawnych*, Warszawa 2001, s. 104.

142

k. 86

Kraków, na sejmie koronacyjnym 4 marca 1633

Król pozwala Jerzemu Kazimierzowi Łobickiemu, swemu zaufanemu odźwiernemu [ostiarzowi], by mógł wykupić wójtostwo we wsi Przytuły w starostwie wiskim z rąk obecnych posiadaczy i trzymał je dożywotnio. Wójtostwo wakoowało po śmierci [Andrzeja] Iłowskiego, kasztelana wiskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

143

k. 86 – 86v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 4 marca 1633

Król przyznaje Stanisławowi Kozłowskiemu pensję trzech bałwanów soli *stawianej* z żup wielickich co roku przez dziesięć lat za długoletnią służbę.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

144

k. 86v – 87

Kraków, 10 marca 1633

Król przyjmuje Andrzeja Haubszteina¹, mieszczanina kazimierskiego, w poczet swoich serwitorów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Mikołaja Szyszkowskiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ W dok. także pisownia *Haupsztein*.

145

k. 87 – 87v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 4 marca 1633

Król przyjmuje Kaspra Förstera, mieszczanina gdańskiego i księgarza, w poczet serwitorów królewskich i udziela mu pozwolenia na sprzedaż ksiąg w Królestwie Polskim i Wielkim Księstwie Litewskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Mikołaja Szyszkowskiego, sekretarza wielkiego koronnego¹.

jęz. łac.

¹ Następca na urzędzie mianowany już 9 II 1633, U X nr 942–943, podają jako ostatnią datę, gdzie występuje jako sekretarz wielki, 1 III 1633.

146

k. 87v – 88v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 4 marca 1633

Król przyjmuje i zgadza się wypełnić prośbę Daniela Hafferadta, mieszczanina gdańskiego. Hafferadt zbudował własnym kosztem młyn tartaczny napędzany wiatrem, siłą zwierząt pociągowych lub płynącą wodą, który służyć ma ogółowi. Prosił króla by ten nie pozwolił, aby obcy ludzie go niepokoił i wykorzystywali jego pracę. Król, wziawszy przykład z podobnego przywileju Zygmunta III dla tegoż mieszczanina gdańskiego na młyn zwany *Ipophil*, na który Hafferadtowi uzyskał prawo dziedziczne, potwierdza ten przywilej i wzbrania komukolwiek naruszać jego prawa pod karą grzywny tysiąca talarów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

147

k. 88 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 4 marca 1633

Król przyjmuje Piotra Schendera, mieszczanina gdańskiego, specjalistę od wyrobu luf do muszkietów i dział, w poczet swych serwitorów. Schender był także serwitorem Zygmunta III.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego (regenta kancelarii mniejszej koronnej).

jęz. łac.

148

k. 89 – 89v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 5 marca 1633

Król potwierdza wszystkie prawa, przywileje, wolności oraz immunitety miasta Mikstat, w szczególności pięć aktów: 1. Dokument Zygmunta III, wydany w Warszawie 1 V 1589, zawierający potwierdzenie przywileju Zygmunta I z roku 1528, w którym władca nadał miastu prawo magdeburskie. 2. Dekret Zygmunta III, wydany w Warszawie 16 XII 1615, wypisany z ksiąg Metryki Koronnej kancelarii większej, dotyczący rozstrzygnięcia sporu między mieszczanami a Marcinem z Kalinowej Zarembą, starostą grabowskim. 3. Potwierdzenie, wydane w Warszawie 16 I 1621, przez Zygmunta III przywileju Zygmunta I dotyczącego dóbr dziedzicznych Siedliszcze w których pewne grunty przysługiwały od dawna mieszczanom Mikstat. 4. Lustrację wpisaną do akt podskarbińskich w roku 1628 podpisaną przez Piotra z Żabiczyna Żabickiego, kasztelana liwskiego, Achacego Przyłęckiego, sekretarza królewskiego i Jana Wolskiego, pisarza skarbu królewskiego, a wydaną z tychże akt 6 IV 1629, w której mieszczanie uwolnieni zostali od pewnych posług i obciążeń, w szczególności dotyczących polowań w

lasach okolicznych. 5. Pokwitowanie z roku 1537 w którym Zygmunt I rozliczył mieszczan z podatku trzech grzywien na wyprawę wojenną.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

149

k. 90

Kraków, na sejmie koronacyjnym 5 marca 1633

Król pozwala by Bartłomiej Grywalski mógł ustąpić ze swoich praw dożywotnich do sołectwa wsi Grywałd, przynależnej do tenuty czorsztyńskiej, na rzecz swego syna Wojciecha (*Albertus*) Grywalskiego. Dokonać tego może w dowolnych księgach publicznych Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

150

k. 90v – 91

Kraków, 6 marca 1633

Król nadaje Jakubowi Żeleńskiemu (*Zelenski*), podczaszemu braclawskiemu i jego żonie Elżbiecie z Brzezia Lanckorońskiej prawa dożywotnie do wsi Trzcienica (*Trzennica*) z folwarkiem Lenkosz, Jarchow, Hartłowa (*Arklowa*) z folwarkiem Gądk, Jaroniówka z folwarkiem, oraz wsi Zajączkowice w powiecie bieckim. Zieliński odznaczył się w wyprawach wojennych, zwłaszcza pod Chocimiem¹. Dobra wakowały po śmierci Stefana Wieruskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zob. dok. nr. 165.

151

k. 91

Kraków, 6 marca 1633

Król potwierdza Gerardowi (*Herhardi*) Kleinpoldtowi, od dwudziestu lat budowniczemu Zamku Warszawskiego, ławnikowi warszawskiemu, dożywotnią pensję roczną w wysokości 208 złotych polskich z dochodów przeprawy warszawskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

152

k. 91 – 92

Kraków, 6 marca 1633

Król wynosi Jana Łowickiego, kasztelana łędzkiego na urząd kasztelana inowrocławskiego, który wakował po śmierci Janusza Witosławskiego¹. Łowicki zasłużył się Rzeczypospolitej tak na sejmach jak i w sądach.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ U I/2 nr 611 i U VI/2 nr 589, 590: następca Łowickiego na kasztelanii łądzkiej otrzymał nomnację już 27 II 1633; zob. sumariusz nr 107.

153

k. 92 – 92v

Kraków, 6 marca 1633

Król pozwala by Piotr Ciekliński, dworzanin królewski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Pliszków (*Pliskow*) w województwie podolskim¹, na rzecz Krzysztofa Koniecpolskiego, starosty stryjskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego (regenta kancelarii mniejszej koronnej).

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 21.

154

k. 92v – 93

Kraków, 6 marca 1633

Król zgadza się by ksiądz Jan Kluszkowski mógł ustąpić praw dożywotnich do wójtostwa czyli sołectwa wsi Kluszkowce (*Kluszkow*), w starostwie czorszyńskim, swemu krewnemu Janowi Świątkowskiemu. Dokonać tego może przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

155

k. 93 – 93v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 6 marca 1633

Król pozwala by Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, starosta odolanowski, leżajski, kamionacki, łosiecki, mógł ustąpić prawa dożywotnie do młyna zwanego Bełski na przedmieściu Kamionki [Strumiłowej], na rzecz Konstantego Korybuta Wiśniowieckiego, starosty czerkaskiego i jego żony Katarzyny z Białoboków [Korniaktówniej]¹. Dokonać tego może przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ I. Czamańska, *Wiśniowieccy. Monografia rodu*, Poznań 2007, s. 161.

156

k. 93v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 6 marca 1633

Król rozszerza prawa dożywotnie do domu z terenem, zwanych Mierzączka (*Mierzączka*), na przedmieściu Wieliczki, przysługujące Piotrowi Iskierskiemu, serwitorowi żup, na żonę tegoż, Katarzynę Iskierską. Prawa te Iskierski otrzymał od Zygmunta III.

jęz. łac.

157

k. 93v – 94v

Kraków, b. d. (6 marca ?) 1633

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej, i wydanie z niej ekstraktu, dokumentu, wydanego w Krakowie 6 III 1633, o

następującej treści: Jan Mikołaj Daniłowicz z Żurowa, podskarbi wielki koronny, starosta przemyski, samborski kwituje Jakuba Jacobsona, zarządcę mennic koronnych, dzierżawcę Nowego Dworu Gdańskiego (*Tigenhou*), z działalności w czasie bezkrólewia, wykonywanej na podstawie mandatu wydanego przez Daniłowicza. Dokument podpisany został przez Jana Mikołaja Daniłowicza i Andrzeja Łazińskiego.

jęz. łac.

158

k. 94v. – 96v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 7 marca 1633

Król nobilituje Pawła Cleopha, któremu nadane zostaje nazwisko Podchocimski oraz herb własny. Wywodzący się z Prus Cleopha był lekarzem królewskim, odznaczył się w wyprawach wojennych moskiewskich, tureckich, pruskich, zwłaszcza pod Chocimiem.

Lista świadków: Jan Albert Waza, królewicz polski i szwedzki, kardynał i biskup krakowski, brat króla, Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Adam Nowodworski, biskup poznański, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Henryk Firlej, biskup przemyski, Jakub Zadzik, biskup chełmiński i pomezański, kanclerz koronny, Bogusław Radoszewski, biskup kijowski, Paweł Piasecki, biskup kamieniecki, Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman polny koronny, Jan Tęczyński, wojewoda krakowski, [Mikołaj]¹ Firlej z Dąbrowicy, wojewoda sandomierski, Stanisław Radziejowski, wojewoda łęczycki, Hieronim Radomicki, wojewoda inowrocławski, Stanisław Lubomirski, wojewoda ziem ruskich, Stanisław Warszycki, wojewoda mazowiecki, Krzysztof Koryciński, kasztelan wojnicki, Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, referendarz koronny, Andrzej Kretkowski, kasztelan brzeski, Zbigniew Sienieński, kasztelan lubelski, Walenty Plichta, kasztelan rawski, Adam Grodzicki, kasztelan międzyrzecki, Marek Boksa Radoszewski, kasztelan wieluński, Marcin Żegocki, kasztelan przemęcki, Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, Albrycht Stanisław Radziwiłł, książę na Ołyce i Nieświeżu, kanclerz litewski, Tomasz Zamoyski, podkanclerzy koronny, Paweł Sapieha, podkanclerzy litewski, Jan Mikołaj Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, Stefan Pac, podskarbi wielki litewski, Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, [Mikołaj]² Szyszkowski, sekretarz wielki koronny, Jan Lipski, referendarz koronny, opat wąchocki, Jerzy Ossoliński, podskarbi nadworny koronny, Zygmunt Kazanowski, podkomorzy koronny, Adam Kazanowski, stolnik koronny, Mikołaj Ostroróg, marszałek poselski, oraz inni niewymienieni dostojnicy³.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ W dok. błędnie *Joannes*. ² W dok. błędnie *Stanislaus*. ³ A.Wajs, *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty*, op. cit., s. 30.

159

k. 96v – 97

Kraków, na sejmie koronacyjnym 7 marca 1633

Król potwierdza dyspozycję Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego koronnego, wydaną w Wieliczce 25 X 1631, na mocy której Cyprian Brzeski, zasłużony długoletnią pracą w żupach wielickich, wraz z żoną Anną mieli dożywotnie prawo do otrzymywania z tych żup, przez co najmniej sześć tygodni

w roku, pięciu cetnarów soli tygodniowo. Król pozwala dodatkowo, by Brzeski mógł spławiać tę sól lub wywozić zagranicę, na co może zostać wydane odpowiednie pismo z pieczęcią i podpisem. Podaje się do wiadomości administratora żup wielickich.

jęz. łac.

160

k. 97– 97v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 7 marca 1633

Król nadaje nowo utworzony urząd i godność stolnika nadwornego Adamowi Kazanowskiemu, podstolemu nadwornemu, dworzaninowi pokojowemu, staroście borysowskiemu¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U X, nr 973, 974.

161

k. 97v – 97v [!]¹

Kraków, na sejmie koronacyjnym 7 marca 1633

Król, przyjmuje i wypełnia prośbę pospółstwa miasta ukraińskiego Perejasławia, reprezentowanego przez wójta, Teodora Matfiejewicza, burmistrza, Kirila Horiszczowicza i Stefana Radałowicza, pisarza miejskiego, którzy bili czołem i prosili o potwierdzenie i objaśnienie w niektórych punktach przywileju Zygmunta III, wydanego w Warszawie na sejmie 6 XII 1620. Wstawiał się za mieszczanami Łukasz Żółkiewski, starosta perejasławski i pułkownik królewski.

Król potwierdza wspomniany przywilej Zygmunta III. W szczególności aprobuje punkt dotyczący nadania miastu prawa magdeburskiego. Zgadza się też na wybór wójta, ma to być jednak człowiek na urząd sposobny i w prawie biegły, król będzie zatwierdzać jego nominację. Co do punktu drugiego, kupcy z obcych miast przyjeżdżający, poza jarmarkami nie będą mogli sprzedawać *łokciem i funtem, tylko sztukami i kamieniami*, tak w dni targowe jak i inne. Także rzemieślnicy nie powinni sprzedawać swoich produktów w targowe dni, tylko w czasie jarmarków, nie wolno im także kupować zboża aż do chwili, gdy pospółstwo miasta Perejasławia nie zaspokoi swych potrzeb. Po trzecie król zgadza się na powiększenie dochodów miasta o wpływy z wagi, woskobojni, słodowni, oznicy, łaźni, smoły i dziegiu, za wyłączeniem *spomierczyzny miodowej* [od wiaderka miodu] *y zbóż wszelakich*, z których dochód należy wedle przywileju do wójta. Król uwalnia mieszczan od obowiązku zawożenia saletry do Kijowa i corocznego przeglądu w obozie, za wyjątkiem pospolitego ruszenia: *gdzie przy nas z wójtem i chorągwią swą, konno, z orężem przystojnym* powinni stanąć. Mają też co kwartał stawać dla przeglądu przed starostą. Kupcy i rzemieślnicy mieszkający na granicy miasta także podlegają wszelkim ciężarom i powinnościom. Mieszczanie uwolnieni zostają od wszelkich myt w Koronie i w Wielkim Księstwie Litewskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego (regenta kancelarii mniejszej koronnej).

jęz. pol.

¹ Błędna paginacja, dwukrotnie występuje karta nr 97.

162

k. 98 – 98v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 7 marca 1633

Król, na prośbę wójta, burmistrza rajców i wszystkich mieszczan Perejasławia zatwierdza przywilej Stefana Batorego i Zygmunta III, zawierający zwolnienie od płacenia myta, tak wodnego jak lądowego, w Koronie Polskiej i Wielkim Księstwie Litewskim, pod karą pięciu tysięcy złotych polskich na łamiących ten przywilej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Żerońskiego (regenta kancelarii mniejszej koronnej).

jęz. pol.

163

k. 98v – 99

Kraków, na sejmie koronacyjnym 7 marca 1633

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu dokumentu Jana Mikołaja z Żurowa Daniłowicza, podskarbiego wielkiego koronnego, starosty przemyskiego, samborskiego, kolskiego, czerwonogrodzkiego, wystawionego w Krakowie 3 marca 1633 r. W dokumencie tym Daniłowicz stwierdza, że król odpuszcza i darowuje Stanisławowi Baryczce, wójtowi warszawskiemu i jego żonie¹ a także potomkom zmarłego Aleksandra Gizy, owiesnego króla Zygmunta III cały dług tegoż Gizy za sól bałwaniastą i beczkową z komór mazowieckich za lata 1624 i 1625, a także z dochodów stajennego za rok 1628, jaki tenże był winien skarbowi królewskiemu. Dokument potwierdzany został podpisany przez Jana Mikołaja Daniłowicza.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Prawdopodobnie Jadwiga Kulińska, zob. Tadeusz Mikulski, *Baryczka Stanisław* († 1651), PSB, T. I, s. 342.

164

k. 99 – 100

Kraków, na sejmie koronacyjnym 8 marca 1633

Król nadaje Stanisławowi Witowskiemu, wielkorządcy zamku krakowskiego, staroście krakowskiemu, niepołomickiemu, nowotarskiemu, bocheńskiemu urząd kasztelana brzezińskiego. Urząd wakował po wyniesieniu Pawła Szczawińskiego na urząd wojewody podlaskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zob. U II/2, nr 26, 27 i U por. regist 111.

165

k. 100 – 100v

Kraków, 8 marca 1633

Król nadaje Jakubowi Żeleńskiemu, podczaszemu braclawskiemu w dożywocie wsie Trzcienica, Jarchow, Jaroniówka, Hartłowa, Gądky, Zajączkowice w powiecie bieckim. Żeleński zasłużył się w różnych okazjach, zwłaszcza pod Chocimiem¹. Dobra te wakowały po śmierci Stefana Wieruskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 149.

166

k. 100v – 101

Kraków, na sejmie koronacyjnym 8 marca 1633

Król zgadza się by Stanisław Dembiński, opat bledzewski i sekretarz królewski mógł przybrać sobie Teodora Pawłowskiego za koadiutora opactwa w Bledzewie. Dokument podpisany przez Władysława IV i Hieronima Dunina Brzezińskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

167

k. 101 – 101v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 8 marca 1633

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców nadaje ponownie, na piętnaście lat, miastu Kazimierz pod Krakowem dochód z podatku od towarów przywożonych, zwanego sztukowe. Przyznany już został miastu na pewien czas przez Zygmunta III. Dochody te mają być przeznaczone na naprawę dwóch zwodzonych mostów, niszczonych przez ciągle wylewy Wisły a także na reparacje murów. Każdy przybywający z towarami do Kazimierza płacić ma cztery grosze od beczki i każdej sztuki towaru, od cetnara ołowiu i żelaza jednego szeląga, od orzechów przywiezionych z Węgier ternara, od beczki soli dwa grosze, od skóry wołu pędzonego za granice królestwa jeden szeląg, od kozłów i baranów po ternarze, od bałwana soli wywożonego poza granice Królestwa cztery grosze, od miary soli warzonej zwanej *warząka* jeden szeląg, od worka takiej soli ternar, od beczki ternar.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Hieronima Dunina Brzezińskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

168

k. 101v – 102

Kraków, 8 marca 1633

Król nadaje urząd sekretarza królewskiego Aleksandrowi Szembekowi, zasłużonemu dla króla i Rzeczypospolitej tak w kraju jak zagranicą. Podaje się do wiadomości marszałka nadwornego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Był nim Stanisław Przyjemski, U X, nr 400.

169

k. 102 – 103v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 8 marca 1633

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, wydanego w Krakowie na sejmie koronacyjnym 31 I 1588, zawierający potwierdzenie wszystkich praw, dokumentów, przywilejów, wolności oraz innych prerogatyw miasta Wieliczki, na prośbę sławetnych rajców wielickich Marcina Gładysza i Jana Dąbrowskiego.

Lista świadków dokumentu Władysława IV: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Adam Nowodworski, biskup poznański, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Henryk

Firlej, biskup przemyski, Jakub Zadzik, biskup chełmiński, kanclerz koronny, Paweł Piasecki, biskup kamieniecki, Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman polny koronny, Jan Tęczyński, wojewoda krakowski, Stanisław Radziejowski, wojewoda łęczycki, Jakub Szczawiński, wojewoda brzeski, Hieronim Radomicki, wojewoda inowrocławski, Stanisław Lubomirski, wojewoda ziem ruskich, Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, Albrycht Stanisław Radziwiłł, książę na Ołyce i Nieświeżu, kanclerz litewski, Tomasz z Zamościa Zamoyski, podkanclerzy koronny, Jan Mikołaj Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, Stefan Pac, podskarbi wielki litewski, Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, Jan Lipski, referendarz koronny, Piotr z Żeronic Żeroński, kuchmistrz koronny, starosta bydgoski, regent kancelarii mniejszej koronnej, Krzysztof Lode, podkomorzy dorpacki, Magnus Ernest Denhoff, starosta dorpacki, Jakub Maksymilian Fredro, stolnik lwowski, sekretarz królewski, oraz inni niewymienieni dostojnicy.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, (sekretarza królewskiego i metrykanta).

jęz. łac.

170

k. 103v – 104

Kraków, na sejmie koronacyjnym 8 marca 1633

Król zgadza się by Maciej Rybiński, żołnierz weteran, który brał udział w wielu wyprawach wojennych i jego żona Teofila Rybińska mogli wykupić wójtostwo wsi Iszaje (*Iszaye*) w starostwie samborskim, które wróciło do dyspozycji króla po śmierci Wasyla Czernickiego, z rąk spadkobierców tegoż Czernickiego. Nadaje im to wójtostwo prawem dożywotnim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

171

k. 104

Kraków, 9 marca 1633

Król rozszerza prawa dożywotnie do młyna, czyli trzeciej miary z niego, który to młyn położony był w mieście Korytnica, w starostwie horodelskim, na Katarzynę Brinkównę, żonę Stanisława Dawida Hilchena, rotmistrza królewskiego. Hilchen otrzymał dożywotnie prawa do tego młyna od Zygmunta III.

jęz. łac.

172

k. 104v – 105

Kraków, 9 marca 1633

Król nadaje Zygmuntowi Kazanowskiemu, podkomorzemu koronnemu, staroście kokenhauskiemu, w dożywocie tenutę kłobucką, przynależną do starostwa krzepickiego. Tenuta obejmowała miasto Kłobuck, a także folwarki i wsie zwane: Zagórze, Zakrzów (*Zakrzew*), Miedzne, Łabodno, Kostrzyn i Ostrowy. Co roku dostawać ma także od Grudzieckiego ze starej kuźnicy siedemnaście wiązek żelaza, zwanych także wozami.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

173

k. 105 – 105v

Kraków, 10 marca 1633

Król zgadza się, by Elżbieta Duchnowska mogła ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa nurskiego na korzyść Stanisława Ołtarzewskiego, zasłużonego w wyprawach wojennych, w tym w Prusach, gdzie walczył pod znakiem Mikołaja Moczarskiego. Cesja będzie dokonana także na rzecz żony Ołtarzewskiego Małgorzaty.

jęz. łac.

174

k. 105v

Kraków, 10 III 1633

Król ze względu na dawne i obecne prace i zasługi Mikołaja Wolskiego zezwala mu na wykupienie wójtostwa albo sołectwa we wsi Manowice w starostwie zatorskim. Nadanie obejmuje wszystkie przynależności i dochody i nie zostanie odebrane sukcesorom Wolskiego przed wypłaceniem sumy podanej w oryginalnym przywileju lub taksie komisarzy.

j. łac.

175

k. 106 – 106v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 10 marca 1633

Król pozwala, by Aleksander Radzikowski mógł ustąpić z dożywotnich praw do rocznej pensji w wysokości 250 złotych polskich z ceł wołyńskich, na korzyść [Philona Piotra] Mirowickiego¹, pisarza skarbu koronnego. Radzikowski odznaczył się w wyprawach moskiewskich, przeciw Turkom i Tatarom. Pensję tę Mirowicki odbierać będzie wedle zwyczaju na świętego Jana [24 VI]. Podaje się do wiadomości [Jana] Mikołaja Daniłowicza podskarbiego koronnego, a także poborców ceł na Wołyniu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Puste miejsce na imię. Mirowicki związany był z Wołyniem, zob. Niesiecki, VI, s. 420.

176

k. 106v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 10 marca 1633

Król nadaje Wojciechowi (Albertus) Świąteckiemu, zarządcy żup wielickich, pensję tygodniową w wysokości trzech złotych z żup wielickich. Świątecki służył [Wazom] już od dwudziestu lat, najpierw w kancelarii koronnej Zygmunta III, potem braciom królewskim; Janowi Albertowi, kardynałowi i biskupowi krakowskiemu oraz Karolowi Ferdynandowi, biskupowi wrocławskiemu.

jęz. łac.

177

k. 107

Kraków, 10 marca 1633

Król potwierdza dożywotnie prawa Stanisława Boxy Wolskiego do opuszczonego gruntu zwanego Pastewnik, przy mieście Gródek [Jagielloński] w powiecie lwowskim, od granic przedmieścia do granic Cuniowa (Czunou). Wolski zasłużył się w rozmaitych ekspedycjach wojennych zwłaszcza pruskich, walczył pod znakiem Władysława Myszkowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

178

k. 107 – 107v

Kraków, 10 marca 1633

Król pozwala by Jan Aleksander Przespolewski (*Przezpolewski*), sekretarz królewski, mógł wykupić wójtostwo, czyli sołectwo w mieście Mikstat, położonym w starostwie grabowskim, z rąk spadkobierców Wacława Zajączka, sekretarza królewskiego. Nadaje te dobra Przespolewskiemu w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

179

k. 107v – 108

Kraków, na sejmie koronacyjnym 10 marca 1633

Król zezwala, by Mikołaj Dugiet, serwitor królewski, mógł ustąpić swoje prawo do dożywotniej pensji rocznej z żup bocheńskich¹, w wysokości dziewięćdziesięciu złotych, na rzecz syna, Jana Dugieta². Podaje się do wiadomości Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego koronnego, administratora żup bocheńskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*) (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ W nagłówku błędnie żupy wielickie. ² Zob. dok. 132.

180

k. 108 – 108v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 10 marca 1633

Król potwierdza sumarycznie wszystkie uprawnienia, wolności, zwyczaje i postanowienia cechu rzeźników miasta Piotrkowa.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

181

k. 108v – 109

Kraków, 15 marca 1633

Król pozwala, by Wojciech (*Albertus*) Radziątkowski mógł ustąpić ze swych dożywotnich praw do wsi Małyszycze, w starostwie opoczyńskim, na rzecz Piotra Jarzyny i Heleny Krzetowskiej, jego żony.

jęz. łac.

182

k. 109 – 109v

Kraków, 10 marca 1633

Król nadaje Prandocie Dzierżkowi, żołnierzowi, dożywotnią pensję roczną w wysokości 400 złotych z ceł ziem ruskich. Dostawać ją będzie każdego roku na Narodzenia św. Jana Chrzciciela [24 VI].

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

183

k. 109v – 110

Kraków, na sejmie koronacyjnym 10 marca 1633

Król potwierdza sumarycznie przywileje pergaminowe miasta Czchowa: 1. Przywilej króla Kazimierza [Wielkiego] nadający miastu prawo magdeburskie. 2. Przywilej króla Zygmunta Augusta, podpisany przez podkanclerzego Filipa Padniewskiego, z przywieszoną pieczęcią kancelarii mniejszej koronnej, wydany w Krakowie 12 VI 1559, w którym opisane zostały ziemie i lasy należące do miasta. 3. Przywilej tegoż króla wydany za dokument utracony, dotyczący gruntów mieszczan. 4. Przywileje Stefana Batorego i Zygmunta III zawierające prawa, przywileje, postanowienia, zwyczaje, wolności miasta. Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

184

k. 110 – 111

Kraków, na sejmie koronacyjnym 10 marca 1633

Król nadaje rozszerza dożywotnie prawa do starostwa hrubieszowskiego, przysługujące Rafałowi z Leszna Leszczyńskiemu, wojewodzie bełskiemu, na jego żonę Annę z Radzymina Radziwiłłową. Nadanie obejmuje starostwo z wszelkimi przynależnościami, a także zapisaną na nim sumą pięć tysięcy złotych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

185

k. 111 – 112

Kraków, 10 marca 1633

Król przypomina decyzję Zygmunta III, który nadał Melchiorowi Weyherowi, wojewodzie chełmińskiemu, staroście wałeckiemu i kowalewskiemu, starostwo człuchowskie z obowiązkiem płacenia corocznie osiemnastu tysięcy złotych do skarbu królewskiego. Ponieważ Weyher służył wiernie królowi i Rzeczypospolitej, zasłużył się zwłaszcza w czasie wyprawy moskiewskiej, i w obradach sejmowych, spłacał też sumiennie wspomnianą sumę, król znosi i darowuje mu ten obowiązek, rozszerza także dożywotnie prawa do tego starostwa na żonę Weyhera, Annę z Proenów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadziłłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

186

k. 112 – 113

Kraków, na sejmie koronacyjnym 11 marca 1633

Król zgadza się, by Aleksander Bałaban mógł ustąpić ze swych dożywotnich praw do starostwa trembowelskiego wraz z wsiami Zaścianocze (*Zastinocze*), Humniska (*Humnyszczka*), Semenów (*Semanaw*), Romanówka na rzecz swojego syna Jerzego Bałabana, rotmistrza i pokojowego królewskiego, zasłużonego tak w wojnach, jak i na dworze.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Hieronima Dunina Brzezińskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

187

k. 113 – 113v

Kraków, 11 marca 1633

Król nadaje Zygmuntowi Kazanowskiemu, podkomorzemu koronnemu, staroście kokenhauskiemu w dożywocie starostwo soleckie z miastem Solec oraz wsiami: Sadkowice, Zęborzyn (*Zebrowin*), Dziurków (*Dziurzkow*), Wola Solecka, Kamień, Jarnutowice (*Jarontowice*), Świesielice i Baranów z przynależnościami.
jęz. łac.

188

k. 113v – 114

Kraków, 11 marca 1633

Król zgadza się, by Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, starosta leżajski, odolanowski, łosicki, kamionacki mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do starostwa kamionackiego na rzecz Konstantego Korybuta Wiśniowieckiego, starosty czerkaskiego i Katarzyny z Białoboków, jego żony.
jęz. łac.

189

k. 114 – 115

Kraków, na sejmie koronacyjnym 12 marca 1633

Król potwierdza przywilej Zygmunta Augusta, dany w Piotrkowie, na sejmie 20 II 1563, w którym wszelkie domy, dwory i kamienice w granicach klasztoru i cmentarza oraz na ulicy Stolarskiej, zaczynając od muru szkoły mariackiej aż do terenu klasztoru i do narożnej kamienicy przy cmentarzu przy Małym Rynku i w stronę murów Krakowa, oraz budynki przy kościółku św. Idziego, należące do zakonu dominikanów w Krakowie, uwolnione zostały od obowiązku przyjmowania gości wszelkiego stanu, którzy przybywaliby na koronację czy sejmy¹. Podaje się do szczególnej wiadomości Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego i starosty generalnego krakowskiego, Łukasza z Bnina Opalińskiego, marszałka wielkiego, oraz Stanisława Przyjemskiego, marszałka nadwornego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ O wyznaczenie kwater w dworku przy kościółku św. Idziego wybuchł spór w czasie sejmu koronacyjnego 1633. Zob. T. Gałuszka OP, *Dominikański dworek koło kościoła św. Idziego w Krakowie i jego dzierżawcy*, w: *Dominikanie na ziemiach polskich w epoce nowożytnej*, red. A. Markiewicz i M. Miławicki OP, Kraków 2009, s. 156 – 157.

190

k. 115 – 115v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 12 marca 1633

Król zatwierdza uwolnienie zakonu dominikanów klasztoru św. Trójcy w Krakowie od płacenia dziesięciny od drewna, należnej władcy, tak od drewna na opał, jak i budowlanego. Potwierdza przywileje w tej sprawie: Aleksandra [Jagiellończyka], wydany w Krakowie 20 II 1502 i Stefana [Batorego], wydany w Warszawie 22 II 1581. A także dokument Zygmunta III, wydany w Krakowie 7 I 1588. Podaje się do wiadomości Stanisława Witowskiego, wielkorządcy krakowskiego oraz innych urzędników.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

191

k. 115v – 116v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 12 marca 1633

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, wydany w Krakowie 27 V 1609. W dokumencie tym władca zwrócił się do Erazma Konnisoviusa, przeora zakonu dominikanów św. Trójcy w Krakowie, o odstąpienie na królewskie potrzeby należącego do tegoż zakonu terenu z domkami drewnianymi z gruntami a także terenów sąsiednich przy rzeczce Rudawie, pomiędzy kościołkiem św. Idziego i kamienicą kapituły krakowskiej na ulicy Grodzkiej. Teren ten przypaść miał wielkorządcy zamku krakowskiego. Jako rekompensatę król zapisał klasztorowi dominikanów sto złotych rocznie, na św. Michała Archaniola, z żup wielickich polskich, na wieczne czasy.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

192

k. 116v – 119v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 13 marca 1633

Król nobilituje i ustanawia złotymi rycerzami Josta i Stanisława Cyrusów, synów Sebastiana Cyrusa, wójta sądu wyższego prawa magdeburskiego na zamku krakowskim¹. Jost odznaczył się w wojnie z Moskwą, walczył pod znakiem Henryka Rosena, rotmistrza, w czasie oblężenia Smoleńska i zdobywania Moskwy. Stanisław walczył z Turkami pod Chocimiem, pod rozkazami rotmistrza Stanisława Stanisławskiego i Stanisława Lubomirskiego, podczaszego wielkiego koronnego. Zostali nobilitowani uroczyście na Rynku Krakowskim 7 II 1633. Otrzymują nazwisko Sobolewski od dziedzicznej wsi Sobolów w województwie i powiecie krakowskim a także herb, który ich przodkowie uzyskali niegdyś od cesarza².

Lista świadków: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Adam Nowodworski, biskup poznański, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Henryk Firlej, biskup przemyski, Jakub Zadzik, biskup chełmiński, kanclerz koronny, Paweł Piasecki, biskup kamieniecki, Bogusław Boxa Radoszewski, biskup kijowski, Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman polny koronny, Jan Tęczyński, wojewoda krakowski, Mikołaj Firlej, wojewoda sandomierski, Stanisław Radziejowski, wojewoda łęczycki, Jakub Szczawiński, wojewoda brzeski, Stanisław Lubomirski, wojewoda ziem ruskich, Rafał Leszczyński, wojewoda bełski, Stanisław Warszycki, wojewoda generalny mazowiecki, Filip Wołucki, wojewoda rawski, Mikołaj Kiszka, wojewoda mścisławski, Joachim Tarnowski, wojewoda wendeński, Kasper Denhoff, wojewoda dorpacki, Mikołaj Spytek Ligęza, kasztelan sandomierski, Krzysztof Koryciński, kasztelan wojnicki, Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, referendarz koronny, Andrzej Kretkowski, kasztelan brzesko-kujawski, Zbigniew Sieneński, kasztelan lubelski, Walenty Plichta, kasztelan rawski, Stanisław Niemira, kasztelan podlaski, Marek Boxa Radoszewski, kasztelan wieluński, Jan Łowicki, kasztelan inowrocławski, Samuel Słupecki, kasztelan radomski, Marcin Żegocki, kasztelan przemęcki, Piotr Żabicki, kasztelan liwski, Sebastian Wołucki, kasztelan małogoski, Jan Stanisław Koryciński, kasztelan oświęcimski, Łukasz Opaliński, marszałek wielki koronny, Albrycht Stanisław Radziwiłł, książę na Ołyce, kanclerz litewski, Tomasz z Zamościa Zamoyski, podkanclerzy koronny, Jan Mikołaj Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, Stefan Pac, podskarbi wielki litewski, Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, Krzysztof Wiesiołowski, marszałek nadworny litewski, Mikołaj Szyszkowski, sekretarz wielki koronny, Jan Lipski, referendarz koronny, Piotr Gembicki, dziekan krakowski, Jakub Sobieski, krajczy koronny, Jerzy Ossoliński, podskarbi

nadworny, Adam Kazanowski, stolnik koronny, Jan Zebrzydowski, miecznik koronny, Krzysztof Chodkiewicz, koniuszy litewski, Maksymilian Jarzyna, sędzia sochaczewski, Maciej Maniecki, podkomorzy poznański, Aleksander Zaleski, podsędek sieradzki, Jan Wężyk starosta sieradzki, Jan Aleksander Madaliński podsędek wieluński, Aleksander Trzebiński, podkomorzy lwowski, Władysław Dominik, książę Ostrogski–Zasławski, hrabia na Tarnowie, Kacper Lipski, chorąży sochaczewski, Mikołaj Lajszewski, pisarz ziemski rawski, Maciej Lipski, wojski rawski, Mieczysław Mleczo, Stanisław Bronicki, sekretarze królewscy, Jan Manowski, Aleksander Madaliński, Maciej Cielecki, Tomasz Krasowski, Jan Konopnicki, pisarze kancelarii koronnej, oraz inni niewymienieni dostojnicy. Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ A. Wajs, *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty*, op. cit., s. 32 ² Herb w terminologii polskiej zwany *Taczała*. Zob. A. Chmiel, *Herby Cyruśów, mieszczan krakowskich*, „Rocznik Krakowski”, t. 1, Kraków 1898, s. 282 – 283.

193

k. 120

Kraków, 13 marca 1633

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, potwierdza chłopu Kasprowi Trebeckiemu, młynarzowi, przywilej Zygmunta III, w którym władca ten potwierdził go w dożywotnim posiadaniu młyna we wsi Rymacze (*Rymacz*) w starostwie lubomelskim.

Dokument podpisany przez Wojciecha Kadziłłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

194

k. 120 – 120v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 13 marca 1633

Król nadaje Adamowi Bałaszowskiemu, żołnierzowi zasłużonemu w czasie panowania Zygmunta III podczas wypraw inflanckich, prawem dziedzicznym folwark zwany Cimociany lub Cimocian Mojza (*Moyza*) w powiecie rzezyckim w Inflantach, pod granicą moskiewską, które to dobra pozostawały w posiadaniu jego ojca.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

195

k. 120v – 121

Kraków, na sejmie koronacyjnym 14 marca 1633

Król rozszerza prawa dożywotnie Mikołaja Spytka z Bobrka Ligęzy, kasztelana sandomierskiego, starosty bieckiego, ropczyckiego do tenuty ropczyckiej (*Robczyce*) z przynależnościami, na żonę kasztelana, Zofię z Krasnego [Kraśnińską]. Nadanie obejmowało tenutę ropczycką z wójtostwem, a także młyn przynależny od dawna do wójtostwa, wieś: Górę z folwarkiem i dworem oraz Przedmieściem Ropczyckie, Chechły (*Heckle*), Pietrzejowa (*Pietrzeiewo*) z folwarkiem, wsie: Łopuchowa (*Lipuchowa*) i folwark, Zagorzyce z folwarkiem, wójtostwem i kmieciami, Borek Wielki (*Porek wielki*) z folwarkiem i ziemiami wójtowskimi, Sadrówka (*Soldrowce*), Boreczek, Żdżary (*Zary*), Wola Ossowa,

Kamionka, Bratkowice (*Domatkowie*), kuźnice żelazne i huty szkła, lasy ropczyckie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

196

k. 121 – 122

Kraków, 15 marca 1633

Król potwierdza treść dokumentu pergaminowego, wystawionego przez Zygmunta III, w Warszawie 26 VI 1618. Zygmunt III, na prośbę Grzegorza i Stanisława Maydo zwanych Grobelny, spadkobierców Macieja Maydo, zatwierdził przedłożony mu przez braci dokument pergaminowy wystawiony przez Zygmunta Augusta, podpisany przez Jana Przerembskiego, podkanclerzego koronnego, w którym król ten zatwierdził Macieja Maydo w posiadaniu młyna na rzece Warcie, przy wsi Wąsosz (*Wasosse*) w powiecie brzeźnickim. Przodkowie Maydo otrzymali prawa do tego młyna od Henryka [Hińczy] z Rogowa, kasztelana sandomierskiego, co zostało potwierdzone przez króla Kazimierza [Jagiellończyka].

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadziłłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

197

k. 122 – 122v

Kraków, 15 marca 1633

Król pozwala, by Wawrzyniec Czechowski mógł ustąpić praw dożywotnich do karczmy zwanej (*Belzant*) w starostwie ujskim na rzecz Joachima Minchow. Czechowski zasłużył się podczas wyprawy pruskiej, służył pod znakiem Łukasza Żółkiewskiego, starosty kałuskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

198

k. 122v – 123

Kraków, 15 marca 1633

Król zgadza się, by Michał Malikien¹ i jego żona Anna Schendowna mogli ustąpić praw dożywotnich do karczmy zwanej *Belzant* (*Belsant*) w starostwie ujskim na rzecz Joachima Minchow.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Także pisownia *Malichen*.

199

k. 123 – 123v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 15 marca 1633

Król ze względu na zasługi magistratu lwowskiego, zwłaszcza w odpieraniu najazdów barbarzyńców [Tatarów], nadaje rajcom na wieczne czasy prawo przyznawania kupcom miejsc na budy jarmarczne. Opłaty z tego tytułu mają być zbierane w skarbcu (zwanym *conkeria*) i przeznaczane na potrzeby miasta.

Potwierdza też zwyczaj niepłacenia przez rajców podatków miejskich i królewskich¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadziłłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ R. Zubyk, *Gospodarka finansowa miasta Lwowa w latach 1624 – 1635*, Lwów 1930, s. 184.

200

k. 123v – 124

Kraków, 15 marca 1633

Król przyjmuje w poczet sekretarzy Jerzego Castnera i wyjmuje go spod wszelkiej jurysdykcji, w tym Księstwa Pruskiego, podlegać ma on wyłącznie sądom nadwornym.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

201

k. 124v – 125

Kraków, 15 marca 1633

Król nadaje Janowi Łowickiemu, kasztelanowi inowrocławskiemu i jego żonie Ewie Zadzikównie w dożywocie tenutę gąbińską z miastem Gąbin i wszelkimi przynależnościami. Dobra te wakowały po śmierci Jana Zadzika, chorążego sieradzkiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadziłłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

202

k. 125 – 125 v

Kraków, 15 marca 1633

Król zatwierdza dokument Michała Działyńskiego, sufragana warmińskiego i administratora opactwa mogińskiego. Działyński postanowił, że wieś Krzyte w województwie inowrocławskim, od dawna należąca prawem dziedzicznym do klasztoru w Mogile, położona jest za daleko, aby mogła być dobrze zarządzana. Za zgodą Stolicy Apostolskiej i arcybiskupa gnieźnieńskiego, prymasa Jana Wężyka, postanowił o jej sprzedaży. Władca, któremu przysługuje prawo patronatu do opactwa, wyraża swą aprobatę w tej kwestii, potwierdza sprzedaż, przenosi dobra Krzyte z jurysdykcji duchownej na jurysdykcję świecką.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

203

k. 125 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 15 marca 1633

Król nadaje Tomaszowi Piotrowi Bieleckiemu¹, pisarzowi kancelarii koronnej dobra ruchome i sumy pieniężne, które przypadły skarbowi królewskiemu prawem kaduka po śmierci Łukasza Granicznego i Jakuba Cyranowskiego ze względu na brak potomstwa.

jęz. łac.

W dok. także pisownia: *Bielicki*.

204

k. 126 – 126 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 15 marca 1633

Król nadaje prawem lennym Zygmunтови Kazanowskiemu, podkomorzemu koronnemu, staroście soleckiemu, kokenhauskiemu, zasłużonemu tak w czasie wojny jak i pokoju, w wyprawach wojennych moskiewskich, wołoskich, inflanckich pewne wioski (*derewnie*) w wydzielonym terenie (*Vjazd*) Księstwa Czernihowskiego, nad rzeką Mienią (*Miana*) leżące: Makoszyn, Chołmy (*Chelmy*), Jeduty (*Jaduty*), Turia, Kukowicze.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. pol.

205

k. 126 v. – 127 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 15 marca 1633

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu Zygmunta III, sporządzonego w Warszawie, na sejmie 16 października 1592, podpisanego przez króla i Pawła Koszuckiego [metrykanta koronnego]. Zygmunt III, na prośbę posłów z województw poznańskiego i kaliskiego, którzy wstawiali się za magistratem i mieszkańcami Obornik, zmuszonymi do naprawy mostów ze względu na częste wylewy rzeki Warty, zatwierdza prawa miasta Oborniki do wsi Dąbrówka Miejska.

jęz. łac.

206

k. 127 v – 129 v

Kraków, na sejmie koronacyjnym 16 marca 1633

Król, wzorem swych poprzedników i za wstawiennictwem doradców dokonuje Generalnej Konfirmacji (*confirmatio generalis*) wszystkich praw i przywilejów Żydów w Królestwie Polskim. M. in. zatwierdza ich prawa do swobodnego użytkowania istniejących synagog i cmentarzy zwanych *Kierchow*. Nie powinni jednak bez specjalnego zezwolenia budować nowych synagog i kirkutów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

207

k. 129 v – 131

Kraków, na sejmie koronacyjnym 16 marca 1633

Król zatwierdza przedłożoną przez wysłanników gdańskich fundację manufaktury [włókienniczej] i Domu Poprawy [Zuchthaus] dla wagabundów, hulaków i swawolników w Gdańsku.

Lista świadków: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Adam Nowodworski, biskup poznański, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Henryk Firlej, biskup przemyski, Jakub Zadzik, biskup chełmiński, kanclerz koronny, [Paweł]¹ Piasecki, biskup kamieniecki, Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman polny koronny, Jan Tęczyński, wojewoda krakowski, Mikołaj Firlej, wojewoda sandomierski, Stanisław Radziejowski, wojewoda łęczycki, Stanisław Lubomirski, wojewoda ziem ruskich, Rafał Leszczyński, wojewoda bełski, Mikołaj Kiszka, wojewoda mścisławski, Paweł Działyński, wojewoda pomorski, Kasper Denhoff, wojewoda dorpacki, Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, referendarz koronny, Jan Łowicki,

kasztelan inowrocławski, Łukasz Opaliński, marszałek wielki koronny, Albrycht Stanisław Radziwiłł, książę na Ołyce, kanclerz litewski, Tomasz z Zamościa Zamoyski, podkanclerzy koronny, Paweł Sapieha, podkanclerzy litewski, Jan Mikołaj Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, Stefan Pac, podskarbi wielki litewski, Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, Jan Lipski, opat wąchocki, referendarz koronny, Marcjn Tryzna, referendarz i pisarz litewski, Jakub Sobieski, krajczy koronny, Jan Zebrzydowski, miecznik koronny, Jerzy Ossoliński, podskarbi nadworny, Piotr Żeroński, kuchmistrz koronny, starosta bydgoski, Jakub Maksymilian Fredro, stolnik lwowski, sekretarz królewski, oraz inni niewymienieni dostojnicy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Or. błędnie *Stanislaus*.

208

k. 131 – 132 v

Kraków, 26 marca 1633

Król pozwala by Mikołaj Firlej z Dąbrowicy, wojewoda sandomierski, starosta lubelski, kazimierski mógł ustąpić praw dożywotnich do starostwa lubelskiego ze wszystkimi przynależnościami, zamkiem, miastem, przedmieściami i zwłaszcza młynami w Lublinie i Wrotkowie oraz zapisanymi sumami na rzecz Zbigniewa Firleja, syna.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

209

k. 132 v– 133

Kraków, 16 marca 1633

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej w formie ekstraktu dokumentu Zygmunta III, wydanego w Warszawie 20 VIII 1627. W akcie tym Zygmunt III pozwolił królewiczowi Władysławowi na wydzierżawienie starostwa osieckiego i tenuty Międzyzłęże Jakubowi Jacobsonowi, zarządcy mennic królewskich, od św. Narodzin Jana Chrzciciela [24 czerwca] w r. 1632 do tegoż święta w roku 1635.

jęz. łac.

210

k. 133 – 134

Kraków, 16 marca 1633

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej w formie ekstraktu przywileju Zygmunta III, wydanego w Warszawie 26 I 1632, podpisanego przez króla i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego. Zygmunt III, po uzyskaniu przez Józefa Makarego Bakowieckiego godności władzy włodzimierskiego-brzeskiego¹, mianował archimandrytą żydyczyńskim Tachomiego Oranskiego.

jęz. pol.

¹ Lit. przedmiotu dot. Bakowieckiego, władzy unickiego, zob. T. Kempa, *Szlachta wołyńska wobec spraw wyznaniowych na sejmikach i sejmach w końcu XVI i w pierwszej połowie XVII wieku*. „Klio” (19) 4, 2011, s. 47.

211

k. 134 – 135

Kraków, 17 marca 1633

Król potwierdza postanowienia zawarte w dokumencie papierowym Zygmunta III, wydanym w Warszawie 25 V 1628 r., a podpisanym przez króla i Jana Lipskiego. Zygmunt III zatwierdził w nim z kolei postanowienie Stanisława Witowskiego, chorążego łęczyckiego, wielkorządcy zamku krakowskiego, starosty niepołomickiego, nowotarskiego, wydane w Niepołomicach 24 X 1625 r. Witowski naznaczył Wojciecha Mixturę bramnym (in. wrotniczym) Bramy Wyższej (*Porty Wyzey*) dziedzicem Zamku Krakowskiego wraz z mieszkaniem i wszystkimi prerogatywami. Wielkorządca zwraca się do administratorów żup wielickich i poddanych w Skotnikach by przekazywali Mixturze dochody należne wrotniczemu zamku. Mixtura powinien złożyć też Witowskiemu przysięgę wierności, kiedy ten zjawi się na zamku. Władysław IV dodatkowo naznacza Mixturze pensję tygodniową na każdy rok, mianowicie sukna zwanego *Karazie*¹ szesnaście łokci skórzanych, albo w miejsce tego osiem złotych, dziesięć od drewna z lasów czerniechowskich, cztery złote na każdy kwartał z żup wielickich, a ponadto pensja czternastu groszy tygodniowo zostaje powiększona do dwóch złotych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac., jęz. pol.

¹ *Karazie, Karazya*, sukno grube krakowskie.

212

k. 135 – 135 v

Kraków, 17 marca 1633

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, rozszerza prawa dożywotnie przysługujące Remigianowi Mniewskiemu do wójtostwa czyli sołectwa we wsi Hankówka w starostwie bieckim na Magdalenę z Szymbarku, jego żonę.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

213

k. 135 v – 136

Kraków, na sejmie koronacyjnym 17 marca 1633

Król, ze względu na zasługi za panowania Zygmunta III, rozszerza prawa dożywotnie przysługujące Piotrowi Komorowskiemu, staroście oświęcimskiemu, do wsi Śleszowice (*Slezowice*) i Łęki wraz z wójtostwem, w ziemi zatorskiej, na Martę Annę z Ziemblic, żonę.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

214

k. 136 – 137

Kraków, na sejmie koronacyjnym 18 marca 1633

Król, na prośbę przedstawioną przez Stanisława Lubomirskiego, wojewodę ruskiego, zatwierdza dokument pergaminowy Zygmunta III, dany w Warszawie na sejmie 12 marca 1597 r. Zygmunt III, na prośbę burmistrzów, rajców i wszystkich mieszczan Przeworska wyznaczył rewizorów w osobach urzędników

ziemskich przemyskich: Kiliana Drohojowskiego, podkomorzego Abrahama Herburta z Fulsztyna, chorążego, Marcina Krasickiego, wojskiego. Mieli oni odnaleźć przywileje dotyczące myta w Przeworsku, bowiem dokumenty te, wydane przez poprzednich władców, spłonęły, a także rozpatrzyć się w sprawach dotyczących miejsc przepraw w okolicy i środków na reparację mostów i przedstawić konkluzje przez posłów na sejm. Zygmunt III ustanawia zatem nowe myto w Przeworsku, od kupców, handlarzy i sprzedawców tym sposobem: od konia ciągnącego wóz naładowany pół grosza, od wozu załadowanego towarami pół grosza, od konia ciągnącego wóz pusty pół grosza, od wozu pustego pół grosza, od konia na sprzedaż pół grosza, od muła szeląga, od wołu i cielątka po szelągu, od świni ternara, od owcy i jagniątko po obolu, w monecie polskiej. Mieszczanie zobowiązani są do utrzymywania mostów i grobli w miejscach trudnych przepraw.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

215

k. 137 – 137 v

Kraków, 18 marca 1633

Król, za wstawieniem pewnych doradców, uwalnia od wszystkich ciężarów miejskich dom Wojciecha (*Albertus*) Czapskiego, zwany *Antoniowski* w mieście Drohiczyń, z folwarkiem zwanym *Kokoszczyńce* i łąnem zwanym *Topiczewski*. Czapski zasłużył się jako wieloletni serwitorka królewska na zamku drohiczyńskim. Dokument podpisany przez Władysława IV i Hieronima Dunina Brzezińskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

216

k. 137 v – 138 v

Kraków, 18 marca 1633

Król pozwala by Mikołaj Marchocki, starosta czchowski mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do starostwa i tenuty czchowskiej oraz wójtostwa we wsi Stróże na rzecz swego brata stryjecznego, Mikołaj Ścibora z Marchocia Marchockiego i Heleny z Rożnowa¹, jego żony. Mikołaj Ścibor Marchocki zasłużył się na Wołoszczyźnie, w Mołdawii, w Inflantach i w państwie moskiewskim jako dowódca jazdy

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ Por. K. Chłapowski, *Starostowie niegrodowi*, op. cit., s. 63.

217

k. 138 v – 139

Kraków, 18 marca 1633

Król stwierdza, że od czasu lokacji wszyscy mieszkający w Wieliczce podlegają jurysdykcji tego miasta i mają ponosić na równi wszelakie ciężary¹. Pewni rajcy okazali bowiem królowi, że z powodu sprzedaży pewnych gruntów przy żupach, niektórzy ludzie tam zamieszkujący nie chcą ponosić tych obciążeń. Podaje się to do szczególnej wiadomości Olbrachta Lipnickiego, prepozyta sandomierskiego, kanonika krakowskiego i Hieronima Mielonńskiego, sekretarzy królewskich i administratorów żup wielickich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, (sekretarza królewskiego i metrykanta).

jęz. łac.

¹ Zob. też *Lustracja województwa krakowskiego 1659–1664. Część III, Wydział dokumentów i indeksy*, opracowali Alicja Falniowska–Gradowska i Franciszek Leśniak. Indeks osobowy i geograficzny Ewa Danowska. Indeks rzeczowy Alicja Falniowska–Gradowska i Franciszek Leśniak, Warszawa 2005, s. 833, nr 682.

218

k. 139 – 139 v

Kraków, 18 marca 1633

Król, w uznaniu zasług Samuela Nadolskiego, nadaje mu na okres piętnastu lat starostwo tczewskie, spustoszone niedawno przez nieprzyjaciela. Żołnierz ten spędził na wojnach ponad dwadzieścia lat, odznaczył się zwłaszcza pod komendą Stanisława Żółkiewskiego pod Cecorą, gdzie po mężnym boju został pojmany przez wroga, a po rychłym uwolnieniu stawał pod Chocimiem przeciw Turkom Osmańskim pod wodzą sułtana. Walczył następnie z Tatarami najeżdżającymi Ruś i z buntującymi się Kozakami, był dowódcą oddziału piechoty w czasie wojnie pruskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

219

k. 139 v – 140 v

Kraków, 20 marca 1633

Król zezwala by Krzysztof Wielogłowski, podstarości sądecki, mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do czterech łąnów w mieście Czchów, zwanych Grodzkie (*Grotskie*) a także ogrodów o tej nazwie Maciejowi Bruścińskiemu i jego żonie Zofii. Cesji dokonać może w dowolnych księgach publicznych Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

220

k. 140 v

Kraków, 20 marca 1633

Król rozszerza dożywotnie prawa Aleksandra Podolskiego, żołnierza, do wsi Laszki w ziemi lwowskiej, na jego żonę Annę Sieprawską. Podolski otrzymał to nadanie za zasługi od króla Zygmunta III.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

221

k. 140 v – 141

Kraków, na sejmie koronacyjnym 20 marca 1633

Król pozwala Bazylemu i Jermołajowi (*Jarmilloe*) Łysohorskim, by mogli ustąpić z praw dożywotnich przysługujących im do pewnych części wsi Łysohorka (*Łysohorce*) w powiecie chmielnickim na rzecz Konstantyna Łysohorskiego.

Cesja ma zostać dokonana w aktach kancelarii koronnej, wówczas Konstantyn Łysohorski uzyska prawa, za przyzwoleniem króla.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Hieronima Dunina Brzezińskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

222

k. 141 v

Kraków, 20 marca 1633

Król pozwala by Aleksander Trzebiński, podkomorzy lwowski i Anna z Ossy¹, jego żona, mogli ustąpić praw dożywotnich do połowy miasta Bóbrki i wsi Łany, Łanki oraz Pietniczany w ziemi lwowskiej na rzecz Marcina Trzebińskiego, syna. Dokonać tej cesji mogą przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Anna z Ożgów, córka łowczego lwowskiego Mikołaja Ożgi, Niesiecki, VII, s. 215.

223

k. 142 – 142 v

Kraków, 20 marca 1633

Król pozwala, by Bartłomiej i Szymon Wójtowiczowie, sołtysi wsi Wakowo (Wakowa) w starostwie kolskim, mogli ustąpić swe prawa dożywotnie do sołectwa Wakowej na rzecz Marcina i Łukasza, swoich synów. Dokonać tego mogą w dowolnych księgach publicznych Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

224

k. 142 v – 143

Kraków, 21 marca 1633

Król pozwala by Aleksander Trzebiński, podkomorzy lwowski i Anna *de Ossa*¹, jego żona, mogli ustąpić praw dożywotnich do wsi Grzęda, Sieciechow, Wola Grzecka, Prusy (*Prussy*)² z wójtostwem w ziemi lwowskiej na rzecz Piotra Trzebińskiego, syna. Dokonać tej cesji mogą przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa. Trzebiński będzie posiadał wsie z wszystkimi przynależnościami i dochodami dożywotnio, płacąc z nich podwójną kwartę do skarbu rawskiego. Dobra nie zostaną odebrane sukcesorom przed wypłatą sum opisanych w oryginalnych przywilejach albo w taksie komisarskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. przyp. do dok. 222. ² Wsie kilkanaście km na północ od Lwowa.

225

k. 143 – 144

Kraków, 21 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu pokwitowania generalnego dla sukcesorów zmarłego Hermolausa Ligęzy, podskarbiego wielkiego koronnego, z rachunków od roku 1625 do roku 1631. Pokwitowanie wydane zostało w Krakowie na sejmie koronacyjnym 17 III 1633, przez Mikołaja Ostroroga, podstolego koronnego,

marszałka poselskiego i Walentego Plichtę, kasztelana rawskiego, *deputata z senatu do słuchania liczby*.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego.

jęz. łac.

226

k. 144 – 144 v

Kraków, 22 marca 1633

Król przyjmuje w poczet swych serwitorów Samuela Makowskiego, doktora medycyny, który zyskał sławę w czasie wystąpienia zarazy w Lublinie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

227

k. 144 v – 145

Kraków, 22 marca 1633

Król pozwala, by Marcin Wybranowski, burgrabia zamku krakowskiego, mógł ustąpić ze swoich praw dożywotnich do wsi Przybysławice i Żędowice (Zrodowice) w województwie krakowskim, na rzecz Maksymiliana Zagóry Wilkanowskiego. Cesji dokonać może przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

228

k. 145 – 145 v

Kraków, 22 marca 1633

Król nadaje urząd stolnika lwowskiego Samuelowi Narajowskiemu, dotychczasowemu stolnikowi przemyskiemu. Z urzędu stolnika lwowskiego zrezygnował jego dotychczasowy posiadacz, Jakub Maksymilian Fredro, sekretarz królewski¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 1215, 1216.

229

k. 145 v – 146

Kraków, 23 marca 1633

Król zgadza się, by Jan z Pleszowic Fredro, sędzia ziemski przemyski, mógł wykupić z rąk obecnych posiadaczy wójtostwo zwane Korosna, we wsi Strwiąż w starostwie przemyskim, które wróciło do dyspozycji króla po śmierci [Eufemii] Ustrzyckiej¹, i nadaje mu je w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ W dok. puste miejsce na imię, por. dok. 780.

230

k. 146 – 147

Kraków, 23 marca 1633

Król przyjmuje Daniela Rüdiger (Rediger) w poczet swych dworzan. Rüdiger zasłużył się za panowania Zygmunta III jako komisarz okrętów królewskich, uczestnicząc w przygotowywaniu floty przeciw Gustawowi [II Adolfowi].

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

231

k. 147 – 147 v

Kraków, 23 marca 1633

Król, ze względu na zasługi Andrzeja Siewierskiego, starosty ostrzeszowskiego rozszerza jego prawa dożywotnie do wsi Mechnice w starostwie ostrzeszowskim oraz sołectwa we wsi Siedlików, i innych przynależności, w tym młynów na rzekach Cisówka (Cysowka) i Jalecz, w tymże starostwie, na Annę z Kiełczewa, jego żonę.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

232

k. 147 v – 148

Kraków, 23 marca 1633

Król, w uznaniu zasług, nadaje w dożywocie Andrzejowi Siewierskiemu, staroście ostrzeszowskiemu, wieś Biertułów w starostwie ostrzeszowskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

233

k. 148 – 148 v

Kraków, 25 marca 1633

Król pozwala Janowi z Witowic Pieniążkowi oraz Annie Kowalowskiej, jego żonie, by mogli ustąpić z przysługujących im praw dożywotnich do dwóch połówek dwóch łąnów opuszczonych; jednego we wsi Urus (Vrus), drugiego we wsi Łopuszna, w starostwie samborskim, na rzecz Teodora Winnickiego i jego żony Marianny. Cesji dokonać mogą przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa. Zachowane mają być natomiast prawa Pieniążków do łąnu we wsi Winniki.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

234

k. 148 v – 150 v

Kraków, 23 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej dokumentu zawierającego odpowiedź królewską na sprawy podniesione przez Jerzego Wilhelma [Hohenzollerna], margrabiego brandenburskiego, elektora, księcia pruskiego, zwłaszcza w kwestii złożenia hołdu lennego, ograniczenia apelacji poddanych pruskich do sądów królewskich, działalności komisarzy królewskich, oraz praw mennicznych ¹. Odpowiedź wydano w Krakowie, na sejmie

koronacyjnym 13 marca 1633, na ręce posłów elektora: Adama hrabiego Schwarzenberga, mistrza [protestanckiego] Zakonu Joannitów, szambelana, Johana Georga von Saucken, kanclerza i tajnego radcy, oraz Petera Bergmanna, tajnego radcy. Oblatę złożył sekretarz poselstwa Johann von Hoverbeck.
jęz. łac.

¹ Zob. W. Czapliński, *Polska a Prusy i Brandenburgia za Władysława IV*, Wrocław 1947, s. 63 – 64.

235

k. 150 v – 151

Kraków, 25 marca 1633

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, nadaje Stefanowi Łomnickiemu (*Łomnieski, Łomnicki*) dożywotnie prawa do trzeciej części łana we wsi Łomna (*Łumna*) w starostwie samborskim, po śmierci Ilka Łomnickiego, ojca Stefana. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

236

k. 151 – 151 v

Kraków, 25 marca 1633

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, nadaje w dożywocie Iwanowi Chawczewskiemu, a także Ryćkowi oraz Steczkowi Wiezowskiemu, jeden łan ziemi we wsi Wyzłów (*Wiezow*) w starostwie samborskim, po śmierci Sienka Krzywieckiego oraz Maksymiana Wiezowskiego. Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

237

k. 151 v – 152

Kraków, 25 marca 1633

Król nadaje Stanisławowi Witowskiemu, kasztelanowi brzezińskiemu, wielkorządcy zamku krakowskiego, staroście bocheńskiemu, niepołomickiemu w dożywocie tenutę krzeczowską w województwie krakowskim. Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

238

k. 152 – 153

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, kuchmistrza koronnego, starostę bydgoskiego, regenta kancelarii mniejszej koronnej, inspektora mennicy bydgoskiej. Dokument wydany został w Bydgoszczy 31 grudnia 1630. Zawierał pełne pokwitowanie i wyrażenie pełnej satysfakcji z pracy Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego, administratora mennicy bydgoskiej, szczególnie w aspekcie bicia monety, jej wagi oraz prawidłowej jakości stopu, za rok 1630 aż do dnia wystawienia dokumentu.

Relacja Jakuba Zadzik, kanclerza koronnego, biskupa chełmińskiego i pomeżańskiego.

jęz. łac.

239

k. 153 – 153 v

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, kuchmistrza koronnego, starostę bydgoskiego, regenta kancelarii mniejszej koronnej, inspektora mennicy bydgoskiej. Dokument wydany został w Bydgoszczy 31 XII 1631. Zawierał zupełne pokwitowanie i wyrażenie pełnej satysfakcji z pracy Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego, administratora mennicy bydgoskiej, za rok 1631, szczególnie w aspekcie bicia monety, jej wagi oraz prawidłowej jakości stopu, aż do dnia wystawienia dokumentu.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego.

jęz. łac.

240

k. 153 v – 156

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, kuchmistrza koronnego, starostę bydgoskiego, regenta kancelarii mniejszej koronnej, inspektora mennicy bydgoskiej. Dokument wydany został w Warszawie 20 XI 1632 i dotyczył spraw związanych z koniecznością naprawy systemu monetarnego, związanego m.in. z napływem monety obcej, przede wszystkim z Niemiec i obrony działań Jakuba Jacobsona, administratora żupy bydgoskiej. Dotychczasowe próby naprawienia sytuacji, jak choćby wybijanie trojaków w 1622 w mennicy krakowskiej, przy sprzeciwie Jakuba Jacobsona, spełzły na niczym. Przedstawiona została również późniejsza propozycja Jacobsona z roku 1627, bicia talarów ze srebra znajdującego się w kraju i zaprzestania produkcji monety drobnej.

jęz. łac.

241

k. 156 – 158

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, kuchmistrza koronnego, starostę bydgoskiego, regenta kancelarii mniejszej koronnej, inspektora mennicy bydgoskiej. Dokument wydany został w Warszawie 22 XI 1632 i zawierał potwierdzenie dobrego prowadzenia mennicy i wybijania monet o dobrej próbie przez Jakuba Jacobsona, administratora mennicy bydgoskiej.

jęz. łac.

242

k. 158 – 160

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu dokumentu wystawionego przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, kuchmistrza koronnego, starosty bydgoskiego, regenta kancelarii mniejszej koronnej, inspektora mennicy bydgoskiej. Dokument wydany został w Warszawie 23 XI 1632. Zawiera oświadczenie Piotra Żerońskiego, że

podskarbi¹ uwolnił Jakuba Jacobsona, administratora mennicy bydgoskiej, z wszelkich zarzutów stawianych mu przez Johana Lippe, probierza tej mennicy.
jęz. łac.

¹ Brak informacji czy chodzi o Hermolausa Ligęzę, czy Mikołaja Daniłowicza, podskarbich wielkich koronnych ?

243

k. 160 – 161

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, kuchmistrza koronnego, starosty bydgoskiego, regenta kancelarii mniejszej koronnej, inspektora mennicy bydgoskiej. Dokument wydany został w Krakowie 10 czerwca 1629. Zawiera oświadczenie Żerońskiego dotyczące pozytywnej oceny działań Jakuba Jacobsona w różnych mennicach Rzeczypospolitej, wbrew kierowanej przeciw niemu krytyce.
jęz. łac.

244

k. 161 v – 162

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Warszawie 8 V 1632, przez Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego wielkiego koronnego, starostę przemyskiego, samborskiego, czerwonołódzkiego, kolskiego. Dokument zawiera tekst przysięgi złożonej przez Johanna Tschossa, probierza menniczego.
jęz. łac.

245

162 – 162 v

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej mandatu Zygmunta III, wydanego w Warszawie 20 VIII 1626. Król, po otrzymaniu informacji od Piotra Żerońskiego swego sekretarza i administratora mennicy bydgoskiej, nakazuje mincerzom bydgoskim, a zwłaszcza Jakubowi Jacobsonowi, że mają oddawać dochód uzyskany z kontraktu z Konradem Bromerem, do rąk wspomnianego Żerońskiego.
jęz. łac., jęz. pol.

246

k. 162 v – 163

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 30 VI 1618 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.
jęz. łac.

247

k. 163 – 163 v

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 30 VI 1619 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

248

k. 163 v – 164

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 30 VI 1620 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

249

k. 164 – 164 v

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 31 XII 1621 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

250

k. 164 v – 165

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 31 XII 1622 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

251

k. 165 – 165 v

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 31 XII 1623 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty

wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

252

k. 165 v – 166

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 31 XII 1624 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

253

k. 166 – 166 v

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 31 XII 1625 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

254

k. 166 v – 167

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 31 XII 1626 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

255

k. 167 – 167 v

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 30 VI 1617 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

256

k. 167 v – 169

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Warszawie 26 XI 1632 r., przez Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego wielkiego koronnego, starostę przemyskiego, samborskiego, czerwonołódzkiego. Daniłowicz stwierdza, że w czasie bezkrólewia dotarły do niego wiadomości o nieprawidłowościach w sprawach menniczych spowodowanych przez Jakuba Jacobsona. Po zasięgnięciu rady i wiadomości u Piotra Żerońskiego, kuchmistrza koronnego, inspektora mennicy bydgoskiej a także Jakuba Simona, burgrabiego i burmistrza toruńskiego, Daniłowicz stwierdza niewinność Jacobsona.

jęz. łac.

257

k. 169 – 169 v

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu burmistrzów i rajców gdańskich, wydanego w Gdańsku 16 XI 1626. Magistrat potwierdza, że Jakub Jacobson starał się o utrzymanie właściwych cen złotych węgierskich, których cena wzrosła do sześciu złotych polskich, a także talarów cesarskich, których cena wzrosła do czterech złotych polskich. Zwracał się do magistratu gdańskiego o wystawienie odpowiedniej atestacji już w roku 1624.

jęz. łac.

258

k. 169 v – 170 v

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 31 XII 1628 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

jęz. łac.

259

k. 170 v – 171

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 31 XII 1629 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego.

jęz. łac.

260

k. 171 – 172

Kraków, 26 marca 1633

Król zezwala na oblatowanie w księdze Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu wystawionego w Bydgoszczy 31 XII 1627 przez Piotra z Żeronic Żerońskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Żeroński pokwitował całkowicie Jakuba Jacobsona, serwitora królewskiego i administratora mennic, z działalności menniczej do samej daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że Jacobson bił monety o właściwej wadze i jakości kruszcu, zgodnie z kontraktem.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego.

jęz. łac.

261

k. 172 – 172 v

Kraków, 26 marca 1633

Król pozwala, by Rafał Grochowski, podkoniuszy koronny, chorąży przemyski, dworzanin królewski, mógł ustąpić prawa dożywotnie do urzędu burgrabiego krakowskiego na rzecz Jana Białobłockiego, sekretarza królewskiego. Podaje się zwłaszcza do wiadomości Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Łukasza Zdrojewskiego (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

262

k. 172 v – 173

Kraków, 27 marca 1633

Król zgadza się, by Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, referendarz koronny, starosta mościcki, śniatyński, lityński, medyczny oraz jego żona Anna Mohilanka mogli ustąpić z praw dożywotnich do pewnych gruntów we wsi Zakościele w starostwie mościckim na rzecz Jana Bogusza i jego żony Winarskiej¹. Zrzeczenie dotyczyło dwóch łąnów ziemi zwanych *Władyczyna* i *Galuszczynski* oraz połowy i jednej czwartej łąna zwanych *Piechowskie* między gruntami *Jakubiszek* i *Niemiec*, oraz dwóch kmieci; Sebastiana i Franciszka a także zagrodników: Alberta Szawłosa, Macieja Frankonia, Szymona Faffli² Dudacza i Sebastiana. Cesji dokonać mogą w dowolnej księdze publicznej Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*), (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ W dok. puste miejsce na wpisanie imienia. ² Lekcja niepewna, możliwe też: *Jafl*.

263

k. 173 – 173 v

Kraków, 29 marca 1633

Król zgadza się, by urząd sekretarza królewskiego otrzymał Marcin Paczek z Wrocimowic, dworzanin brata króla, kardynała Jana Alberta, bratanek Jana Paczka, zasłużonego sekretarza Stefana Batorego i Zygmunta III, który służył u podkanclerzego Piotra Tylickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Szyszkowskiego, scholastyka krakowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

264

k. 173 v – 174

Kraków, 31 marca 1633

Król, w uznaniu zasług, nadaje Walentemu z Pleszowic Fredrze urząd wojskiego przemyskiego, który wakował po wyniesieniu Jerzego [Stefana] Fredry na urząd stolnika przemyskiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 2112.

265

k. 174 – 175

Kraków, 31 marca 1633

Król nadaje urząd stolnika przemyskiego Jerzemu [Stefanowi] Fredrze, dotychczasowemu wojskiemu ziemi przemyskiej. Urząd wakował po wyniesieniu na urząd stolnika lwowskiego Samuela Narajowskiego. Fredro odznaczył się w wyprawach przeciw Turkom i Tatarom pod znakami Stanisława Żółkiewskiego, hetmana wielkiego koronnego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 2061, 2112.

266

k. 175 – 175 v

Kraków, 1 kwietnia 1633

Król w uznaniu zasług Wojciecha (*Adalbertus*) Ważyńskiego, dworzanina pokojowego (*Camerarj nostri Aulici*), nadaje mu prawem lennym następujące dobra: folwark Ludo w powiecie dorpacim, wakujące po śmierci Krystyny Rybińskiej, wdowy po Bartłomieju Ważyńskim, podkomorzym i staroście dorpacim, a także dobra Wydawer, Tower, Kildawer, oraz wsie Nana, Pakawer, Kariwer i Korendus, wakujące po śmierci Jadwigi Wolskiej. Wojciech Ważyński odznaczył się w służbach u Zygmunta III, w wyprawach wojennych, zwłaszcza inflanckich, walcząc pod znakiem Janusza Skumina Tyszkiewicza, wojewody trockiego, a także w Prusach przeciw Gustawowi Adolfowi, pod chorągwią Henryka Schmoellina (*Szmeling*), starosty orleskiego, dziewieniskiego.

jęz. łac.

267

k. 175 v – 177

Kraków, 2 kwietnia 1633

Król oddaje starostwo grudziądzkie, spustoszone w ostatniej wojnie pruskiej, w dzierżawę na dwadzieścia dwa lata, Zuzannie Szczepańskiej, wdowie po Jakubie Szczepańskim, podkomorzym chełmińskim, staroście grudziądzkim. Stan tego starostwa przedstawili Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski², sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji¹. Szczepańska zobowiązuje się sprowadzić do wsi tego starostwa siedemdziesięciu chłopów zwanych gburami, dwudziestu zagrodników a także tylu ludzi innych profesji, ilu było ich tam przed wojną pruską.

¹ Zob. VL, t. III, s. 337, f. 704: *O dobrach Rzpltey, w Prusiech z niszczonych*. ² Być może pomyłka w nazwisku – w dok. nr 311 występuje sekretarz Jan Stanisławski.

268

k. 177 – 177 v

Kraków, 4 kwietnia 1633

Król pozwala Jakubowi Jacobsonowi wybierać dwadzieścia tysięcy złotych rocznie z sum, które przypadają skarbowi królewskiemu, uzyskanych za sprzedaż ołowiu w Gdańsku lub w innych miejscach, aż do spłacenia królewskiego długu wobec tegoż Jacobsona w wysokości sześćdziesięciu tysięcy złotych, który wynika z wpłacenia przez Jacobsona zaliczki za dzierżawę starosta osieckiego. Podaje się do wiadomości podskarbiego koronnego i zarządców olbór olkuskich¹. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 315.

269

k. 177 v – 178

Kraków, 5 kwietnia 1633

Król zgadza się by Katarzyna z Leszna Czarnkowska, wdowa po Adamie Sędziwoju z Czarnkowa Czarnkowskim, wojewodzie łęczyckim, staroście generalnym Wielkopolski, mogła ustąpić z praw dożywotnich do starostwa pyzdrskiego na rzecz syna, Franciszka Sędziwoja z Czarnkowa Czarnkowskiego, starosty międzyrzeckiego. Dokonać tej cesji może przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

270

k. 178 – 178 v

Kraków, 2 kwietnia 1633

Król zgadza się na przyjęcie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, dokumentu protestacji zeznanej w urzędzie grodzkim starostwa żydaczowskiego, w dniu 18 lutego 1633 (*feria sexta post Dominicam Quadragesimalem, Reminiscere proxima*). Zeznanie to złożył w grodzie Marcin Krassowski, tenutariusz miasta Stryj, przebywający u Krzysztofa z Koniecpola Koniecpolskiego, starosty stryjskiego, w imieniu mieszczan: Stanisława Szocika, burmistrza, Wojciecha (*Albertus*) Trzerłowicza, krawca Wawrzyńca, organisty Jana, rajców miasta Stryja a także wszystkich mieszkańców. Złożyli oni protestację, żeby mieszkańcy sąsiednich wiosek nie odważyli się zagarnąć opustoszałych gruntów nad rzeką Stryj, od dawna należących do miasta.

Podpisy i relacja jak w dokumencie powyżej (formuła *ut supra*).

jęz. łac.

271

k. 179 – 180 v

[b. d. – kwiecień 1633 ?]

Król zgadza się na przyjęcie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu następującego dokumentu.

Konrad Bremer, w dokumencie wystawionym w Toruniu 19 listopada 1616 roku, oświadcza, że uzyskał od króla [Zygmunta III] i podskarbiego koronnego w zarząd mennicę bydgoską. Zawarł następnie umowę z Jakubem Jacobsonem o bicie monety w Bydgoszczy wedle ordynacji królewskiej, z zastrzeżeniem jednak,

że Bremer prowadzić będzie nadal część działań menniczych. Bremmer kwituje całkowicie Jacobsona z tego kontraktu.

Lista podpisów: Konrad (*Conradt*) Bremer, Egidius Lichtferss (*Lichtferß*), podpisek (*Unterschreiber*), Jakub, świadek.

jęz. łac., jęz. niem.

272

k. 180 v

[b. d. – kwiecień 1633 ?]

Burmistrz¹ i rajcy miasta Torunia na prośbę Jakuba Jacobsona, zarządcy mennicy toruńskiej wystawiają zaświadczenie, że w pracy tej okazał się wierny, pilny i dokładny, wybijał monety wedle ordynacji królewskiej, starał się o usunięcie szkodliwych monet. W związku z tym kwitują go zupełnie i uwalniają od wszelkich roszczeń. Dokument wystawiono w Toruniu 17 II 1632 r., podpisał Johan Conribe, sekretarz.

jęz. niem.

¹ Zostawiono wolne miejsce na nagłówek.

[k. 180 v – pozostawione ¼ strony pustej, nie skasowanej]

273

k. 181 – 181 v

Kraków, 2 kwietnia 1633

Król zgadza się na przyjęcie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu, zeznania złożonego w urzędzie grodzkim żydaczowskim 29 listopada 1620 r. przez Aleksego Brakowskiego woźnego sądowego żydaczowskiego, oraz przez szlachciców; Adama Olszowskiego i Jakuba Zdrodowskiego. Na wezwanie magistratu i wszystkich mieszkańców Stryja zjechali 26 listopada do wsi Zapłatyn (*Zaplatin*), należącej do tegoż miasta Stryj. W wyniku ostatniego najazdu Tatarów (*Scythorum*) wieś ta została całkowicie zniszczona i spalona, mieszkańcy pojmani. Dokument podpisał Jerzy Żołczyński z Żołczyna, starosta żydaczowski.

jęz. łac.

274

k. 181 v – 182 v

Kraków, 2 kwietnia 1633

Król zgadza się na przyjęcie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej w formie ekstraktu swojego dokumentu, jako wybranego króla, z 14 grudnia 1632 r., w którym stwierdza, że nie podnosi żadnych zarzutów wobec Jakuba Jacobsona, który wiernie służył Zygmuntowi III jako zarządca mennic. W sprawie wyjaśnienia niektórych spraw wyznaczeni zostali i wysłani zostaną specjálni komisarze do Gdańska. Dokument podpisany został przez króla elekta i Wojciecha Goryckiego.

jęz. łac.

275

k. 182 v – 183

Olsztyn, 6 kwietnia 1633

Król nadaje Kacprowi Duninowi, dworzaninowi, urząd podczaszego liwskiego, który wakował po śmierci Stanisława Niwickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

276

k. 183

Warszawa, 21 kwietnia 1633

Król nadaje Wojciechowi (*Albertus*) Romerowi urząd wojskiego sandomierskiego, wakujący po śmierci [Krzysztofa] Kamieńskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. U IV/3, nr 990.

277

k. 183 – 183 v

Warszawa, 27 kwietnia 1633

Król w uznaniu zasług Stanisława Zawiszy, żołnierza weterana, nadaje mu w dożywocie pewną część wsi Kalinie w powiecie łeczyńskim, wakującą po śmierci Stefana Zawiszy, brata Stanisława.

Dokument podpisany przez Władysława IV i [Andrzeja]¹ Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ W dok. błędnie *Albertus*.

278

k. 183 v – 184

Warszawa, 28 kwietnia 1633

Król ustanawia Stanisława Zaleskiego, specjalistę od drukowania tkanin (*pannorum impressor*), serwitorem królewskim, wraz z małżonką Ewą.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Wypyskiego (dworzanina, pisarza kancelarii koronnej ?).

jęz. łac.

279

k. 184 – 184 v

Warszawa, 29 kwietnia 1633

Król nadaje urząd sędziego ziemskiego drohiczyńskiego Mieczysławowi Mleczce, dworzaninowi, którego wybrał z czterech przedstawionych mu przez województwo podlaskie kandydatów. Urząd wakował po rezygnacji Marcina Niemiry¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Zob. U VIII, nr 576, 577.

280

k. 184 v – 185

Warszawa, 29 kwietnia 1633

Król pozwala, by Andrzej Homocki, rotmistrz królewskiej piechoty węgierskiej mógł ustąpić z praw do dożywotniej pensji miesięcznej w wysokości czterech złotych, trzynastu groszy i jednego szeląga, z żup wielickich, na rzecz Istvana Hadistwana, dziesiętnika piechoty węgierskiej. Zrzeczenia dokonać może w dowolnej księdze publicznej Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana (*Benderman*),
(pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

281

k. 185 – 185 v

Warszawa, 30 kwietnia 1633

Król zgadza się, by Florian Walicki mógł ustąpić ze swoich praw dożywotnich, jakie posiada do wójtostwa wsi Dąbrówka w starostwie latowickim, na rzecz Marcina Stanclewskiego i jego żony Anny Szuwczyńskiej, którzy otrzymają je wspólnie w dożywocie. Zrzeczenia dokonać może w dowolnej księdze publicznej Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, (sekretarza królewskiego i metrykanta).

jęz. łac.

282

k. 185 v – 186

Kraków, b. d., kwiecień 1633

Król, uznając zasługi Jakuba Maksymiliana Fredry, stolnika lwowskiego, sekretarza królewskiego, nadaje mu sumę pieniędzy, jaka należna jest skarbowi królewskiemu z dochodu z żup wielickich, od zmarłego [Stanisława] Gawrońskiego¹, podżupka wielickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ W dok. zostawiono puste miejsce na imię. F. Kiryk, *Szlachta w Wieliczce na przełomie XVI i XVII wieku*, w: „*Studia Historyczne*”, t. 25, 1982, s. 13 – 14. Zob. to samo dok. 320.

283

k. 186 – 186 v

Warszawa 25 kwietnia 1633

Król potwierdza prawa Krzysztofa Neimana, mieszkańca Księstwa Semigalii, a także prawa jego spadkobierców, do dóbr Scripsten¹ w powiecie Bauske. Przywileje wydane przez poprzednich władców, a potwierdzone przez Władysława IV, będące w posiadaniu Neimana, uległy zniszczeniu podczas najazdu wroga. Neiman złożył przysięgę w tej sprawie przed Lwem Sapiehą, hetmanem wielkim litewskim i Aleksandrem Korwinem Gosiewskim, wojewodą smoleńskim, którzy wyznaczeni zostali przez króla jako inkwizytorzy do takich spraw i przedstawili to władcy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

¹ Schripsten, Skripsten, zob. *Baltisches Historisches Ortslexikon*, T II, Köln – Wien 1990, Ed. Hans Feldmann i Heinz von zur Mühlen wraz z współpracownikami, s. 563.

284

k. 186 v – 187

Warszawa 27 kwietnia 1633

Król zgadza się, by Andrzej Otrębusz (*Otrebusz*)¹, syn zmarłego Stanisława, oraz Teofila, siostra Andrzeja, żona Jakuba Kłodzińskiego, mogli ustąpić z praw dożywotnich do pensji rocznej w wysokości 300 złotych ze starostwa

kamienieckiego¹, na rzecz Jana Grzybowskiego. Cesji dokonać mogą w dowolnej księdze publicznej Królestwa. Podaje się do wiadomości starosty warszawskiego [Stefana Dobrogosta Grzybowskiego]³.

jęz. łac.

¹ Pisownia *Otrębusz*, przyd. Dadźbóg, h. Roch II, za: *Nieznana szlachta polska i jej herby*. Opracował Wiktor Wittyg, przy współudziale Stanisława Dziadulewicza, Kraków 1908, s. 229.

² Chodzi zapewne o Kamieniec na Mazowszu. ³ Zob. dok. nr 126.

285

k. 187 – 188

Warszawa 3 maja 1633

Król pozwala na budowę klasztoru dla ojców karmelitów bosych, tworzących wspólnotę przy kościele św. Michała w Krakowie i zgadza się na zaproponowane przez nich miejsce. Karmelici zwrócili się do króla, wskazując, że z powodu ciasnoty panującej w Krakowie nie mogą wznieść klasztoru w mieście i prosząc zarazem, by pozwolono im go zbudować poza murami. Król wyznaczył komisarzy: Stanisława Lubomirskiego, wojewodę ziem ruskich i Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego, którzy spotkali się na miejscu z Jerzym Pipanem, ówczesnym burmistrzem oraz rajcami: Stanisławem Konradem, Krzysztofem Słowikowskim, Jerzym Kromerem, Andrzejem z Bełza. Stwierdzili oni, że w miejscu planowanej budowy stare mury miejskie są bliskie ruiny. Komisarze przedstawili stan spraw królowi, zaznaczając, że budowa nie zagrozi obwarowaniom. Król zgadza się na zbudowanie klasztoru za murami, na oznaczonym terenie, długim na sto łokci, szerokim na osiemdziesiąt, a także na stworzenie furty w murze, przez którą zakonnicy wchodzić będą do ogrodu. Wprowadza następujące ograniczenia: po pierwsze ojcowie mają otoczyć budynek mocnym murem, wysokim na dziewięć łokci, bez żadnych przebić. Po drugie mur miejski nie ma być w żaden sposób poruszany czy otwierany, dopóki nie zostanie wzniesiony nowy mur dookoła klasztoru, ile zakryją muru miejskiego, tyle nowego muru mają zbudować wokół klasztoru. Po trzecie, nowy mur ma być tak skonstruowany, że w razie zagrożenia można będzie łatwo zniszczyć bramkę, zaś tamtejszy most ma być podnoszony każdej nocy.

jęz. łac.

286

k. 188 – 188 v

b.m., 6 maja 1633

Król nadaje dożywotnią pensję, w wysokości czterystu złotych z portu gdańskiego, Jerzemu Brevesdena (*Brenerden*, *Brenezden*), serwitorowi i muzykowi królewskiemu. Pensja wyznaczona mu na starostwie soleckim ulega natomiast kasacji¹. Podaje się do wiadomości magistratu Gdańska. Wypłata pensji ma następować w dzień Narodzin św. Jana Chrzciciela (24 czerwca), począwszy od roku bieżącego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, (sekretarza królewskiego i metrykanta).

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 102.

287

k. 188 v – 189

Warszawa, 4 maja 1633

Król, uznając zasługi Jakuba Budzyńskiego, wieloletniego pisarza skarbu, rozszerza na jego żonę Zuzannę Edlerówną przysługujące Budzyńskiemu prawa dożywotnie do wójtostwa wsi Komorów w województwie rawskim, oraz do trzech łąnów we wsi Pukinin w starostwie rawskim, które to dobra nadane mu zostały przez Zygmunta III.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

288

k. 189 v – 189 v

Warszawa, 5 maja 1633

Król, uznając zasługi Wojciecha Gołyńskiego, cześnika ciechanowskiego, sekretarza królewskiego nadaje mu dożywotnią pensję w wysokości czterystu złotych ze starostwa przemyskiego, wakującą po śmierci Samuela Targowskiego, sekretarza królewskiego. Podaje się do wiadomości Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego koronnego, starosty przemyskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

289

k. 189 v – 190

Warszawa, 6 maja 1633

Król pozwala, by Aleksander Stoiński mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do wsi Podgrodzie w starostwie halickim, na rzecz Jakuba Bydłowskiego i jego żony Dymideckiej (*Dimidecka*)¹. Zrzeczenia dokonać może w przed dowolnymi księgami publicznymi Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

290

k. 189 v – 192 v

Warszawa, 6 maja 1633

Król, w uznaniu rozlicznych zasług zmarłego Gabriela Władysławskiego, doktora obojga praw, prepozyta warszawskiego, scholastyka łęczyckiego, kanonika plockiego i chełmińskiego, zatwierdza jego dyspozycje odnośnie zapisu dla Akademii Krakowskiej. Król zgadza się na przeniesienie praw Władysławskiego do miasta Izbicy z przynależnymi wsiami: Sokołowo, Długie, Skaszewo, częściami wsi Śmielnik (*Snieszeny*), opuszczoną Nową Wsią oraz młynami Pasieka i Sokołowski, położonymi w województwie brzesko – kujawskim, a także do renty kapitałowej z sum zapisanych na tych dobrach, na obecnego rektora Akademii Krakowskiej i na tę uczelnię. Władysławski zawarł w sprawie dóbr umowę z Janem Łowickim, kasztelanem łędzkim, wnosząc sumę trzydziestu tysięcy złotych, co zapisano w księdze urzędu grodzkiego w Warszawie 31 sierpnia 1630 r. Dochody z tych dóbr przeznaczone mają być na utrzymanie nowych katedr i wykładów, w cyklu dwóch lat, z następujących przedmiotów: filozofii, historii powszechnej, chronologii, geografii, architektury militarnej, prawa rzymskiego i kanonicznego, muzyki, tak jak zostało to przedstawione przez Andrzeja Chawłosa, doktora obojga praw, kanonika poznańskiego i

warszawskiego, w Krakowie 5 września 1630. Król powiększa dodatkowo ten zapis o sumę dwudziestu tysięcy złotych polskich, z której wypłacana będzie Akademii roczna renta, tak, że cała suma w posiadaniu fundacji wyniesie pięćdziesiąt tysięcy złotych¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Omówienie zapisu zob. M. Ferenc, *Collegium Nowodworskiego*, Kraków 2012, s. 11–12.

291

k. 192 v – 194

Warszawa, 6 maja 1633

Król nadaje Janowi ze Smoszewa Smoszewskiemu urząd kasztelana santockiego, wakujący po śmierci Jana¹ z Chodzieży Potulickiego. Smoszewski zasłużył się na dworze Zygmunta III, oraz w wyprawie pospolitego ruszenia przeciw Turkom.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Wilczyńskiego [sekretarza królewskiego ?].

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. Zob. U I/2 nr 1128, 1129.

292

k. 194 – 195

Warszawa, 6 maja 1633

Król potwierdza dokument, wystawiony w Człuchowie 21 IV 1633 roku przez Melchiora Weyhera, wojewodę chełmińskiego, starostę kowalewskiego, wałeckiego, człuchowskiego. Weyher nadaje doświadczonemu młynarzowi, Adamowi Hynzy i jego spadkobiercom, nowo postawiony młyn z tartakiem na rzece Kłonecznicy (*Kocielnica*), w dzierzawie człuchowskiej, tak, by służyć mógł z pożytkiem starostwu człuchowskiemu¹. Nadanie obejmuje wszystkie dawne przynależności tj. wólkę roli, pastwiska, łąkę, a także *wolną rybitwę* [prawo połowu] na stawie, na którym młyn ten został postawiony i używanie drzew w borach starostwa na potrzeby domowe oraz do napraw młyna. Na św. Marcina każdego roku Hynza zobowiązany jest płacić na zamku człuchowskim dwadzieścia złotych tytułem daniny dwóch miar. Ma trzymać psy, wykarmić na rok jednego wieprza i wypełniać inne powinności młynarza.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Zapewne chodzi tu o młyn przy wsi Koczała na rzece Koczalnia. Zob. *Lustracja województw Prus Królewskich 1624 z fragmentami lustracji 1615 roku*. wyd. S. Hoszowski, Gdańsk 1967 s. 192.

293

k. 195 – 196

Warszawa, 6 maja 1633

Król potwierdza i aprobuje treść dokumentu wydanego w Krakowie 6 marca 1633 r. przez Jana Mikołaja Daniłowicza z Żurowa, podskarbiego wielkiego koronnego. Daniłowicz pokwitował w nim Jakuba Jacobsona, zarządcę mennic Królestwa, dzierżawcę Nowego Dworu Gdańskiego (*Tigenhoffen*), z jego działalności w zakresie bicia monet aż do daty wystawienia dokumentu, stwierdzając, że były one wybijane w sposób właściwy i zgodny z ordynacją.

Oblatowany dokument podpisany został przez Jana Mikołaja Daniłowicza i Andrzeja Łazińskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, (sekretarza królewskiego i metrykanta).

jęz. łac.

294

k. 196 – 197

Warszawa, 7 maja 1633

Król zaświadcza, że Jakub Jacobson wiernie i należycie wypełniał polecenia, tak w czasie obecnego panowania jak i za poprzedniego króla, co potwierdzili komisarze wysłani do Gdańska. Król żąda także, by podskarbi koronny wystawił odpowiednie pismo kwitujące dla Jacobsona i jego żony, by nie ponieśli oni jakiejś szkody. Takie pismo, stwierdzające rzetelność kupiecką Jacobsona wystawiono już na poprzednim sejmie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, (sekretarza królewskiego i metrykanta).

jęz. łac.

295

k. 197 – 197 v

Warszawa, 7 maja 1633

Król nadaje Bartłomiejowi Kazanowskiemu, wojskiemu lubelskiemu, urząd starosty łukowskiego¹. Starostwo wakowało po śmierci Erazma Domaszewskiego, koniuszego koronnego. Kazanowski zasłużył się jako poseł na sejmach i w Trybunale Koronnym.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/4 nr 614.

296

k. 197 v – 198 v

Warszawa, 7 maja 1633

Król, za przedłożeniem pewnych doradców, oddaje Mikołajowi z Działynia Działyńskiemu w dzierżawę sołectwo we wsi Gruta (*Grutha*) w starostwie rogoźnieńskim z ośmioma łanami opuszczonej ziemi. Działyński, który był do tej pory posiadaczem tego sołectwa, zobowiązany jest wznieść potrzebne budynki, a także osadzić na ośmiu morgach czterech chłopów zwanych gburami. Gdyby ponownie wybuchła wojna w Prusach i sołectwo uległoby zniszczeniu, Działyński nie będzie zobowiązany do ponownej odbudowy. Jest zobowiązany do zapisania wadium trzech tysięcy złotych w ciągu dwunastu tygodni. Kwestię tę przedstawili królowi Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki, oraz Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, wysłani do sprawdzenia dóbr w Prusach jeszcze przez Zygmunta III¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 498.

297

k. 198 v – 199 v

Warszawa, 8 maja 1633

Król zgadza się, by Melchior Weyher, wojewoda chełmiński, starosta wałecki i kowalewski, nie musiał płacić do skarbu królewskiego sumy osiemnastu tysięcy złotych rocznie ze starostwa człuchowskiego. Weyher oddał wielkie zasługi Zygmuntowi III, a także wyłożył znaczne sumy podczas ekspedycji moskiewskich i na sejmach, w związku z czym dożywocie na starostwie rozszerzone zostało na jego żonę Annę z Proenów, co zostaje obecnie potwierdzone¹. Poza oddawaniem kwarty małżonkowie zobowiązani są wykładać co roku czterysta złotych na nowe budynki i reparację starych.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 183.

298

k. 199 v – 201

Warszawa, 8 maja 1633

Król nadaje urząd podkomorzego sandomierskiego Maksymilianowi Ossolińskiemu, dotychczasowemu chorążemu sandomierskiemu, synowi Zbigniewa Ossolińskiego, wojewody sandomierskiego. Maksymilian Ossoliński zasłużył się na dworze Zygmunta III, uczestniczył w ekspedycjach wojennych przeciw Tatarom i Gustawowi Adolfowi, a także na sejmach. Urząd podkomorzego wakował po wyniesieniu Krzysztofa z Tęczyna Ossolińskiego na kasztelanię sandomierską.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. pol.

299

k. 201 – 202

Warszawa, 8 maja 1633

Król nadaje Samuelowi von Sorg, mieszczaninowi i kupcowi wrocławskiemu, serwitorat a także prawo do swobodnego handlu rozmaitymi klejnotami jubilerskimi na terenie Królestwa, nie ma on być obciążany żadnymi opłatami w komorach celnych. Wyłącza go spod wszelkiej jurysdykcji grodzkiej, czy miejskiej, innej niż królewska i marszałkowska.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

300

k. 202 – 202 v

Warszawa, 8 maja 1633

Król rozszerza dożywotnie prawa do starostwa radzyńskiego, przysługujące Mikołajowi Weyherowi, na jego żonę Małgorzatę Tuczyńską.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

301

k. 202 v – 203

Warszawa, 8 maja 1633

Król nadaje Stanisławowi Działyńskiemu, kasztelanowi gdańskiemu, dożywotnią pensję roczną w wysokości 2000 złotych polskich z dzierżawy libuskiej (*Libus*). Działyński odznaczył się podczas wojny pruskiej, pod Grudziądem, z całą

rodziną, przyjął pierwszy impet wroga. Podaje się do wiadomości Jana Kochanowskiego, chorążego koronnego, dzierżawcy libuskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

302

k. 203 – 203 v

Warszawa, 8 maja 1633

Król nadaje Mikołajowi Działyńskiemu dożywotnią pensję roczną w wysokości tysiąca złotych, z dzierżawy kozienickiej. Działyński odznaczył się podczas wojny pruskiej, pod Grudziądem, z całą rodziną, przyjął pierwszy impet wroga. Podaje się do wiadomości Jana Kochanowskiego, chorążego koronnego, dzierżawcy kozienickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

303

k. 203 v – 204 v

Warszawa, 20 kwietnia 1633

Król nadaje Jakubowi Maksymilianowi Fredrze z Pleszewic, stolnikowi lwowskiemu, sekretarzowi królewskiemu, urząd podkomorzego przemyskiego, nieobsadzony po wyniesieniu na urząd kasztelana przemyskiego Felicjana Grochowskiego¹. Fredro przez ponad dwadzieścia lat służył na królewskim dworze i w kancelarii koronnej, był posłem z województwa ruskiego na sejm, negocjował ze Szwedami w Prusach.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza (duchownego) koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 118; por. U III/1 nr 1889.

304

k. 204 v – 205 v

Warszawa, 9 maja 1633

Król nadaje urząd hetmana polnego koronnego Marcinowi Kazanowskiemu, wojewodzie podolskiemu, staroście tłumackiemu. Kazanowski zasłużył się w czasie wojen w Inflantach, przeciw Moskwie, Tatarom, Porcie Otomańskiej oraz przeciwko Gustawowi Adolfowi w Prusach. Urząd wakował po wyniesieniu Stanisława Koniecpolskiego, wojewody sandomierskiego, hetmana polnego oraz starosty buskiego i barskiego, na hetmaństwo wielkie koronne.

jęz. łac.

305

k. 205 v

Warszawa, 6 maja 1633

Król potwierdza dożywotnie prawa Macieja Dudka do wójtostwa czyli sołectwa wsi Jastrzębia Wola, położonej w starostwie wareckim, wraz z miarą ziemi zwaną łanem wedle miary chełmińskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. łac.

306

k. 206

Warszawa, 9 maja 1633

Król potwierdza nadanie Zygmunta III, w którym władca ten wyznaczył dożywotnią pensję, w wysokości 300 złotych z portu gdańskiego, Piotrowi Woydke¹, dworzaninowi. Pensja ma być wypłacana na święto Narodzenia Jana Chrzciciela (24 czerwca).

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ W nagłówku *Woitke*.

307

k. 206 – 206 v

Warszawa, 9 maja 1633

Król rozszerza na Annę z Sedlic, żonę Kaspra Głuchowskiego, prawa dożywotnie do wójtostwa wsi Łopuszanka Mała (*Minori Łopuszanka*) w województwie ruskim, przysługujące do tej pory Głuchowskiemu, który zasłużył się jako żołnierz.

jęz. łac.

308

k. 206 v – 207 v

Warszawa, 9 maja 1633

Król nadaje Januszowi Wiśniowieckiemu, księciu na Zbarażu i Wiśniowcu, staroście krzemienieckiemu, urząd koniuszego koronnego¹. Rody Wiśniowieckich i Zbaraskich zasłużyły się Rzeczypospolitej; Michał Wiśniowiecki kosztem własnym zmagął się z Turkami, Tatarami, Wołochami, także książęta Jerzy Zbaraski, kasztelan krakowski, oraz Krzysztof Zbaraski, koniuszy koronny, wspierali Zygmunta III Wazę. Urząd wakował po śmierci Erazma Domaszewskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

¹ Zob. U X, nr 250.

309

k. 207 v – 208

Warszawa, 9 maja 1633

Król zgadza się by Zygmunt Kazanowski, podkomorzy koronny i starosta kokenhauski, mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do dzierżawy kłobuckiej na rzecz Stanisława Lubomirskiego, wojewody ruskiego, starosty sądeckiego, spiskiego, zatorskiego. Nadanie obejmowało miasto Kłobuck oraz wsie tenuty: Zagórze, Zakrzów, Miedzno (*Miedzne*), Łobodno, Kocin (*Koczyn*) i Ostrowy a także wszelkie przynależne czynsze, robocizny, grunty.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego (sekretarza królewskiego).

jęz. łac.

310

k. 208 – 208 v

Warszawa, 9 maja 1633

Król nadaje Dzierżkowi¹, rotmistrzowi, wieś Kąkową Wolę (*Nunkowa Wola*), położoną w województwie brzeskim, wakującą po śmierci Jerzego Tomickiego. Dokument podpisany przez Władysława IV.
jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. Być może chodzi o Prandotę Dzierżka. Zob. nr 65 i 180.

311

k. 208 v – 209 v Warszawa, 9 maja 1633
Król za radą swych doradców oddaje wsie Mierzeszyn (*Nierzerzyn*) i Rozenberg w województwie pomorskim, spustoszone w ostatniej wojnie pruskiej, w dzierżawę emfiteutyczną na dwadzieścia lat, Jerzemu Dębicowi z Dębieńca, dworzaninowi, obecnemu posiadaczowi tych dóbr. Ma tam osadzić ośmiu chłopów zwanych gburami oraz tylu pozostałych zagrodników i innych ludzi, ilu ich było przed wojną, i odbudować wioski. Wadium w sprawie wynosi osiem tysięcy złotych. Stan spraw w Prusach Królewskich przedstawili Wojciech Kadziłłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Stanisławski¹, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego (sekretarza królewskiego).
jęz. łac.

Zob. dok. nr 264 i 317.

312

k. 209 v – 210 Warszawa, 9 maja 1633
Król nadaje Aleksandrowi Łaszczeni z Tuczap, żołnierzowi weteranowi, wszystkie dobra nieruchome i ziemskie, jakie przypadły skarbowi królewskiemu po Teodorze Zetkiewiczu i Marcinie Łochowskim. Łaszczeń służył w ostatniej wyprawie moskiewskiej jako zastępca rotmistrza pod znakiem Marcina z Husiatynia Kalinowskiego, podkomorzego podolskiego. Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).
jęz. łac.

313

k. 210 – 210 v Warszawa, 9 maja 1633
Król nadaje Stefanowi Szumlańskiemu, żołnierzowi, wszystkie dobra nieruchome, jakie przypadły skarbowi królewskiemu po Olbrachcie Szumlańskim. Stefan Szumlański zasłużył się walcząc pod znakiem Stanisława Potockiego, wojewody braławskiego. Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).
jęz. łac.

314

k. 210 v – 211 v Warszawa, 9 maja 1633

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej ekstraktu, dokumentu Zygmunta III, wystawionego w Warszawie 11 II 1624 r. W dokumencie tym król pozwolił, by Jakub Jagiełka mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do kuźnicy nad rzeką Trzebośnicą (*Trzebosze*), w starostwie leżajskim [przy wsi Sarzyna], na rzecz swojego syna Jana¹. Dokonać tego zrzeczenia może w dowolnych księgach publicznych królestwa.

jęz. łac.

¹ Zwany Janem Jagiełłowiczem, zob. Sławomira Ciepiela, *Wyroby rzemieślnicze w Polsce w XIV – XVIII wieku*, Wrocław 1971, s. 29 – 30.

315

k. 211 v – 212

Warszawa, 9 maja 1633

Król potwierdza, że ma wobec Jakuba Jacobsona dług w wysokości 60 000 złotych, które spłacić ma z olbór olkuskich, co zostało dokładnie opisane w dokumencie wydanym w Pilczy¹, 4 kwietnia [1633]. Jednakże po dokładnym obrachowaniu długu przez Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i kanclerza koronnego oraz Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego wielkiego koronnego, okazało się, że wynosi on 64 000 złotych. Wobec tego wyznaczono spłatę w taki sposób na dochodach królewskich: z towarów leśnych sprzedanych Jacobsonowi 10 000 złotych, z olbory olkuskiej 30 000 złotych, płacone w ratach corocznie, za wyłączeniem ołowiu z tej olbory przeznaczonego na potrzeby wojenne Rzeczypospolitej, 24 000 złotych z towarów leśnych, przywiezionych do Królewca albo Gdańska².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, (pisarza kancelarii koronnej).

jęz. pol.

¹ Błędna informacja, że dokument został wydany w Pilczy, w rzeczywistości był to Kraków.

² Zob. regist nr 268

316

k. 212 – 212 v

Warszawa, 9 maja 1633

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej w postaci ekstraktu, oblatowanego dokumentu, wystawionego i podpisanego w Warszawie 8 V 1632 r. przez Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego wielkiego koronnego. Podskarbi zawarł umowę z Jakubem Jacobsonem odnośnie opłat za srebro pozyskiwane z Olkusza, praw tegoż Jacobsona do zakupywania srebra w Królestwie Polskim a także w Hiszpanii, Anglii oraz Belgii. Ponadto Jacobson zobowiązany jest też płacić skarbowi królewskiemu pięć groszy od wybicia każdego srebrnego talara.

jęz. łac.

317

k. 212 v – 213

Warszawa, 10 maja 1633

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej w postaci ekstraktu, oblatowanego dokumentu, wystawionego na Zamku Warszawskim [9 maja]¹. W kancelarii koronnej stanął osobiście Jerzy Dębic z Dębienca, dworzanin pokojowy króla, dzierżawca i dożywotni posesor królewskich wsi Mierzeszyn (*Nierzerzyn*) i Rozenberg w województwie

pomorskim. Zeznał, że wypełni zobowiązania nałożone na niego w kontrakcie dzierżawy, pod wadium 8 000 złotych polskich². Dokument podpisał Jan Nagórka, podstarości warszawski.

jęz. łac.

¹ Datacja: *Feria secunda infra octavas Festi Sacratissimi Corporis Christi Domini, Anno eiusdem Millesimo sexcentesimo trigesimo tertio* – błędnie, gdyż to data 30 maja, chodzi zapewne o święto *Ascensio Domini* – wtorek przed oktawą przypadał na 9 maja. ² Zob dok. 311.

318

k. 213 – 217

Warszawa, 10 maja 1633

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej w postaci ekstraktu, dokumentu wystawionego przez tegoż Władysława IV, w Krakowie na sejmie koronacyjnym, 18 III 1633 r. Dokument zawierał szczegółowe sejmowe pokwitowanie Jana Mikołaja Daniłowicza z Żurowa, podskarbiego wielkiego koronnego, starosty przemyskiego, samborskiego, czerwono grodzkiego, ze wszystkich przychodów i rozchodów Królestwa, poczynając od sejmu roku 1631, kiedy to Daniłowicz zastąpił ówczesnego podskarbiego wielkiego, Hermolausa Ligęzę w pełnieniu obowiązków.

jęz. łac.

319

k. 217 – 220 v

Warszawa, 10 maja 1633

Król zezwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej oblatowanych dokumentów i wydanie ekstraktu¹. Pierwszy dokument, wydany w Warszawie na sejmie, 26 stycznia w roku 1629, dotyczył atestacji szlachectwa Jana von Holtze, rodem z Inflant, dworzanina i sekretarza straży królewskiej. Świadcami byli: Otto [Schenking] biskup wendeński, Kasper Denhoff, wojewoda dorpacki, Ernest Denhoff, starosta dorpacki oraz iberpolski, Gotard Jerzy Butler, podkomorzy wendeński, Gerard Denhoff, starosta adzelski oraz kościerski, Henryk Schmoelling (*Szmołeng*), starosta orleski. Drugi dokument, wydany w Krakowie 10 marca roku 1633, dotyczył pasowania Jana von Holtze przez Władysława IV na złotego rycerza. Lista świadków: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Jan Albert Waza, królewicz polski i szwedzki, kardynał i biskup krakowski, brat króla, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Adam Nowodworski, biskup poznański, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Jakub Zadzik, biskup chełmiński i pomezański, kanclerz koronny, Bogusław Boxa Radoszewski, biskup [kijowski]¹, Hieronim Radomicki, wojewoda inowrocławski, Stanisław Lubomirski, wojewoda ziem ruskich, Marcin Kazanowski, wojewoda podolski, Aleksander Piotr Tarło, wojewoda lubelski, Rafał Leszczyński, wojewoda bełski, Stanisław Warszycki, wojewoda mazowiecki, Filip Wołucki, wojewoda rawski, Aleksander Radziwiłł, książę na Ołyce i Nieświeżu, wojewoda brzesko-litewski, Mikołaj Kiszka, wojewoda mścisławski, Kasper Denhoff, wojewoda dorpacki, Krzysztof Koryciński, kasztelan wojnicki, Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, referendarz koronny, Wacław Zamoyski, kasztelan lwowski, Andrzej Kretkowski, kasztelan brzeski, Zbigniew Sienieński, kasztelan lubelski, Maciej Leśniowski, kasztelan bełski, Stefan Gembicki, kasztelan rogoziński, Marcin Sułowski, kasztelan żarnowski, Marcin Żegocki, kasztelan przemęcki, Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, Albrycht Stanisław Radziwiłł, książę na Ołyce i Nieświeżu, kanclerz litewski, Tomasz Zamoyski, podkanclerzy koronny,

Jan [Mikołaj] z Żurowa Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, Stefan Pac, podskarbi wielki litewski, Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, Krzysztof Wiesiołowski, marszałek nadworny litewski, Jan Lipski, referendarz koronny, administrator opactwa wąchockiego, Jerzy Ossoliński, podskarbi nadworny koronny, Zygmunt Kazanowski, podkomorzy koronny, Jakub Sobieski, krajczy koronny, Adam Kazanowski, stolnik koronny, Mikołaj Ostroróg, podstoli koronny, marszałek poselski, Jan Zebrzydowski, miecznik koronny, Piotr Żeroński, kuchmistrz koronny, starosta bydgoski oraz Piotr Gembicki, dziekan krakowski, sekretarz wielki koronny, Marcin Kalinowski, podkomorzy podolski, Krzysztof Lode, podkomorzy dorpacki, sekretarze królewscy oraz inni dostojnicy i dworzanie.

jęz. łac.

¹ A. Wajs, *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty*, op. cit., s. 55. ² W dok. błędnie „bresten”.

320

k. 220 v – 221

Kraków, 12 kwietnia 1633

Król w uznaniu zasług Jakuba Maksymiliana Fredry, stolnika lwowskiego, sekretarza królewskiego, nadaje mu prawa do sumy, jaką [Stanisław]¹ Gawroński, podźupek wielicki, winien był skarbowi królewskiemu z dochodów tych żup. Podaje się do wiadomości Jana Daniłowicza, podskarbiego wielkiego koronnego. Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię, zob. to samo regest dok. 282.

321

k. 221 – 221 v

Warszawa, 9 maja 1633

Król potwierdza, że ma wobec Jakuba Jacobsona dług w wysokości 60 000 złotych¹.

jęz. pol.

¹ Powtórzenie treści dokumentu nr 315, k. 211 v. – 212.

322

k. 221 v

Knyszyn, 17 maja 1633

Król uwalnia Stefana Dobrogosta Grzybowskiego, starostę warszawskiego i kamienieckiego, z obowiązku wpłacania do skarbu pensji pieniężnej, a także owsianej i siennej, dla potrzeb stajni królewskich. Podaje się do wiadomości podskarbiego wielkiego koronnego.

jęz. pol.

323

k. 221 v – 222

Kuźnica, 20 maja 1633

Król rozszerza dożywotnie prawa [Pawła]¹ Sokołowskiego do starostwa rogoźnieńskiego na jego żonę, Zofię z Prusima (*Prusin*). Sokołowski otrzymał starostwo od Zygmunta III w uznaniu jego zasług dla Rzeczypospolitej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

¹ K. Chłapowski, *Starostowie w Wielkopolsce, na Kujawach i Mazowszu 1565-1696 (Materiały Źródłowe)*, Warszawa 2007, s. 40 – 41. Sokołowski otrz. starostwo 12 III 1629.

324

k. 222 – 222 v

Kuźnica, 20 maja 1633

Król rozszerza dożywotnie prawa Stanisława Przyjemskiego, marszałka nadwornego koronnego, do starostwa konińskiego na jego żonę, Annę z Bnina [z Opalińskich]¹. Przyjemski otrzymał starostwo od Zygmunta III.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

¹ K. Chłapowski, *Starostowie w Wielkopolsce*, op. cit., s. 27.

325

k. 222 v – 223

Grodno, 25 maja 1633

Król potwierdza, że ze względu na zagrożenie Księstwa Czernihowskiego ze strony nieprzyjaciela, osadził ludzi służebnych dla obrony zamku niżyńskiego, i polecił wymierzyć dla nich *włók osiemset na sto koni na pustoszy Krupicpole i Łosiegłowy*¹. Włóki te otrzymali prawem lennym.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. pol.

¹ Krupicpole albo Krupieźpole, sióło, Kułakows'kyj, s. 280, 434; Łosiegłowy – in. *Łosyny hołowi*, uroczysko, *tamże*, s. 258, 282.

326

k. 223

Grodno, 8 czerwca 1633

Król rozszerza dożywotnie prawa Adama Wielżyńskiego do wsi Słońsko w województwie inowrocławskim na jego żonę, Łucję Nacesłańską (*Naceslanska*). Wielżyński otrzymał te dobra w uznaniu jego zasług w wyprawach wojennych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

327

k. 223 v – 224

Grodno, 11 czerwca 1633

Król nadaje Stefanowi Bonawenturze Grzybowskiemu, staroście warszawskiemu i kamienieckiemu, urząd kasztelana lubelskiego¹. Grzybowski zasłużył się uczestnicząc w sejmikach województwa mazowieckiego i sejmach, na dworze Zygmunta III, brał udział w wyprawach wojennych, odznaczył się w ekspedycji pruskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

¹ Por. U IV/4 nr 70.

328

k. 224 – 224 v

Wilno, 1 lipca 1633

Król potwierdza, że Jan Szteynor, doświadczony medyk, chirurg, oftalmolog, serwitor Zygmunta III, pozostaje nadal serwitorem królewskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

329

k. 224 v – 225

Wilno, 23 lipca 1633

Król rozszerza na Piotra Komorowskiego, zasłużonego żołnierza, prawa dożywotnie jego żony Ewy z Bielawskich do wsi Hołodki i Hodole w starostwie barskim. Pierwszym mężem Ewy z Bielawskich był rotmistrz Feliks Kaliński, drugim Marek Białłyński.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Hieronima Dunina Brzezińskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

330

k. 225 – 225 v

Wilno, 23 lipca 1633

Król rozszerza dożywotnie prawa Piotra Komorowskiego, żołnierza, do wsi Kosminin czyli Pustoworty w starostwie chmielnickim, na żonę Komorowskiego, Ewę z Bielawskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Hieronima Dunina Brzezińskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

331

k. 225 v

Mińsk, 5 sierpnia 1633

Król, w uznaniu zasług Hieronima Przewłockiego, za wstawiennictwem doradców nadaje mu w dożywotnie posiadanie wieś Janczyńce w starostwie kamienieckim podolskim, wakującą po śmierci Sebastiana Węglińskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

¹ Zob. nr 626

332

k. 225 v – 226 v

Orsza, 8¹ sierpnia 1633

Król zezwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie ekstraktu oblatowanego dokumentu z urzędu grodzkiego skarszewskiego. 3 sierpnia 1633 r. (*feria quarta ante Festum Transfigurationis Christi Domini*) w grodzie tym złożyła zeznanie Zuzanna Szczepańska, wdowa po Jakubie Szczepańskim, podkomorzym chełmińskim. Oświadczyła, że zobowiązuje się do sprowadzenia do wsi starostwa grudziądzkiego siedemdziesięciu chłopów zwanych gburami, dwudziestu zagrodników a także ludzi innej profesji, tylu, ilu było ich tam przed wojną pruską, a także odbudowy dóbr zgodnie z rozporządzeniem dokumentu

nadającego jej starostwo. Wadium w sprawie wynosi dwadzieścia tysięcy złotych. Podpisał Albertus Wiadrowski, pisarz grodzki województwa pomorskiego.

jęz. łac.

¹ W kontekście datacji oblatowanego dokumentu data niepewna.

² Zob. dok. 267, 361.

333

k. 226 v – 227

Orsza, 17 sierpnia 1633

Król potwierdza dwa wydane przez siebie przywileje. Pierwszy, wydany w Warszawie 8 V 1630 r., w którym działając na mocy uprawnień do administrowania Księstwem Siewierskim nadał Janowi Sianożęckiemu, zasłużonemu w wyprawach: moskiewskiej, wołoskiej, inflanckiej, pruskiej, prawem lennym wieczystym *pustosz Wierbszczyznę nazwaną w trakcie nowogrodzkim* po zmarłym Marcinie Boczkowskim, sędzim nowogrodzki, w zamian za Onaczyn i Horki. Drugi, wydany w Warszawie 17 XI 1632, w którym nadał temuż Sianożęckiemu prawem lennym wieś Koźlenice w Siewierszczyźnie, w trakcie czernihowskim, po dwóch synach bojarskich; Matwieju Artiachowym i po Wańku Bersynu¹, wraz z przynależnymi Ostrowami; Wielkim i Siadryńskim², przynależnymi do tej wsi. Bez odrębnego pozwolenia królewskiego nie wolno mu jednak wypalać popiołów i saletry.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. pol.

¹ Artiachowyj – także Artiuchow; *Wasyl Bersyn*, Kułakows'kyj, s. 433, 436. ² Kułakows'kyj, s. 436.

334

k. 227 – 227 v

Orsza, 18 sierpnia 1633

Król nadaje Bazylemu Sołtykowi (*Sołtik*, Sołtyk), dworzaninowi królewskiemu, urząd ziemski podczaszego powiatów nowogrodzkiego i czernihowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4 nr 1792.

335

k. 227 v – 228 v

Orsza, 19 sierpnia 1633

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, oddaje Reinholdowi Rosen (*Rozen*), dworzaninowi pokojowemu i oficerowi gwardii pieszej, zniszczoną wieś Janiszewo (*Janiszowa*), w województwie pomorskim, w dzierżawę emfiteutyczną na lat piętnaście. Stan Prus Królewskich i tych dóbr po wojnie pruskiej przedstawili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łączycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Rosen osadzić ma w tej wsi tylu chłopów zwanych gburami, a także zagrodników i ludzi różnych zawodów, ilu było ich tam przed wojną, ma także odnowić zniszczone budynki. Wadium w sprawie wynosi trzy tysiące złotych i powinno być wpisane do ksiąg publicznych Królestwa w ciągu dwunastu tygodni.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

336

k. 228 v – 229 w obozie pod Smoleńskiem, 12 września 1633
Król nadaje Pawłowi Kopińskiemu, słudze pokojowemu, wszelkie dobra ruchome i nieruchome, jakie przypadły skarbowi królewskiemu po Hansie Hochmanie, mieszkańcu Gdańska, Szkocie.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

337

k. 229 – 229 v w obozie pod Smoleńskiem, 13 września 1633
Król rozszerza dożywotnie prawa Adama Kalinowskiego, starosty braclawskiego i winnickiego, do połowy dóbr: Miziakowa, Szalasza, Wyziniec, Cwizyna albo Czaiezyna, Sannik, Medwiedki, w województwie braclawskim, na jego żonę Krystynę Strusiówną Kalinowską. Adam Kalinowski otrzymał prawa do tych dóbr na drodze cesji swego ojca Aleksandra Walentego Kalinowskiego, starosty kamienieckiego. Drugą połowę tych dóbr Adam Kalinowski z żoną uzyskał także drogą cesji od swego brata Jerzego Kalinowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. pol.

¹ Dobra w starostwie winnickim; cesja z 22 V 1630, AGAD MK 178, k. 111 – 112 i 9 VII 1630, AGAD MK 178, k. 150 v. – 151; Zob: <http://www.agad.archiwa.gov.pl/publikacje/MR2.xml>

338

k. 229 v – 230 v w obozie pod Smoleńskiem, 15 września 1633
Król oddaje Pawłowi Działyńskiemu, wojewodzie pomorskiemu, staroście bratiańskiemu, skarszewskiemu, jasinieckiemu, starostwo jasinieckie, w dzierżawę emfiteutyczną na lat dwadzieścia. Działyński, który zasłużył się w czasie wojny pruskiej, prosił o zmianę warunków z roku 1631, kiedy to za przedłożeniem pewnych sekretarzy otrzymał starostwo jasinieckie w dzierżawę na lat piętnaście, a starostwo bratiańskie na lat dwadzieścia dwa. Działyński osadzić ma w starostwie tylu chłopów zwanych gburami, a także zagrodników i ludzi różnych zawodów, ilu było ich tam przed wojną, ma także odnowić zniszczone budynki. Gdyby ponownie wybuchła wojna w Prusach, warunki tej dzierżawy stracą moc. Wadium w sprawie wynosi tyle, ile zapisano w poprzednim akcie dzierżawy i powinno być wpisane do ksiąg publicznych Królestwa w ciągu dwunastu tygodni.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

339

k. 230 v w obozie pod Smoleńskiem, 15 września 1633
Król nadaje urząd podsędka ziemskiego warszawskiego Janowi Nagórcie, podstaroście warszawskiemu. Urząd wakował po śmierci Wojciecha (*Albertus*) Świeszewskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

340

k. 231 w obozie pod Smoleńskiem, 16 września 1633
Król pozwala, by Jan Koźmiński mógł ustąpić z praw dożywotnich do tenuty Powidz na rzecz małżonków Jana z Leszna Leszczyńskiego, wojewodzica brzeskiego i Cecylii z Kołaczkowskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

341

k. 231 – 231 v w obozie pod Smoleńskiem, 16 września 1633
Król nadaje urząd podsędka ziemskiego drohickiego Stanisławowi Skiwskiemu. Urząd wakował po rezygnacji Jeremiasza Skolimowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

¹ Zob. U VIII, nr 521.

342

k. 231 v – 232 w obozie pod Smoleńskiem, 8 października 1633
Król potwierdza ekstrakt inskrypcji, zapisanej w urzędzie grodzkim skarszewskim 20 sierpnia 1633 r. (*Sabato ante Festum Sancti Bartholomaei*). W grodzie tym złożył zeznanie Jan Werden (*Werda*), starosta nowski, który zobowiązał się do sprowadzenia do wsi starostwa nowskiego: Kielno, Czaple, Przodkowo, Bojany¹ i Szynwald (*Schenwald*), dwudziestu chłopów zwanych gburami, oraz siedemnastu zagrodników, tylu, ilu było ich tam przed wojną pruską, zgodnie z przywilejem nadania mu dzierżawy, wydanym 2 maja 1633. Ekstrakt podpisał Wojciech (*Albertus*) Wiadrowski, pisarz grodzki województwa pomorskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ *Batanie alias Bojanie*, zob. Józef Paczkowski, *Opis Królewszczyn w województwach chełmińskim, pomorskim i malborskim w roku 1664*, Toruń 1938, s. 346–352.

343

k. 232 – 232 v w obozie pod Smoleńskiem, 8 października 1633
Król przyjmuje Matiasa Berenta Morttera, mieszczanina gdańskiego, w poczet swoich serwitorów i faktorów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

344

k. 232 v – 233 v w obozie pod Smoleńskiem, 9 października 1633
Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej swego przywileju dla Matiasa Berenta Morttera, wydanego w Krakowie 30 marca 1633. Mortter, kupiec i mieszczanin gdański zasłużył się podczas najazdu Gustawa II Adolfa na Prusy za panowania Zygmunta III Wazy, dostarczając potrzebne uzbrojenie, świadczył o tym hetman, komisarze, podskarbi. W związku z tym przyjęty został w poczet faktorów oraz serwitorów skarbu i króla, tak by mógł nadal służyć w czasie wyprawy na wiarołomną Moskwę.

jęz. łac.

345

k. 233 v – 234 w obozie pod Smoleńskiem, 12 października 1633
Król pozwala, by Aleksander Bałaban, starosta rohatyński, mógł ustąpić ze swoich praw dożywotnich do wsi Sołowiec w starostwie rohatyńskim, na rzecz Tomasza Bieleckiego, walczącego pod znakiem Jerzego Bałabana.

jęz. łac.

346

k. 234 – 234 v w obozie pod Smoleńskiem, 13 października 1633
Król nadaje Stanisławowi Radziejowskiemu, wojewodzie łęczyckiemu tenutę Opinogóra, położoną w powiecie ciechanowskim, w dożywocie. Tenuta wakowała po śmierci Leonory Eulalii z Radziejowic, córki Stanisława, wdowy po [Pawle]¹ Niszczycykim, kasztelanie sierpeckim.
Dokument podpisany przez Pawła Kołodzkiego (*Kołucki*).

jęz. łac.

¹ Niesiecki, VI, s. 570.

347

k. 234 v – 235 w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem
w Bogdanowej Okolicy, 20 października 1633
Król pozwala Mikołajowi Sołtanowi, swemu słudze, by mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do miasteczka Dziewica (*Dziewice*) w Księstwie Czernihowskim na rzecz Adama Kisiela, podkomorzego czernihowskiego, starosty nosswskiego, przed dowolnymi księgami autentycznymi Królestwa.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Marka Skibickiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. pol.

348

k. 235 – 235 v w obozie pod Smoleńskiem, 22 października 1633
Król nadaje Aleksandrowi Piaseczyńskiemu, kasztelanowi kamienieckiemu, staroście ulanowskiemu, starostwo nowogrodzkie w Księstwie Siewierskim. Piaseczyński zasłużył się za panowania Zygmunta III jako poseł do Turków, oraz za obecnego panowania, przyprowadził bowiem pułk z Ukrainy pod Smoleńsk, przeciwko wiarołomnej Moskwie, gdzie też dzielnie stawał w starciach. Starostwo otrzymuje ze wszystkimi pożytkami za wyjątkiem prawa do wypalania popiołów.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. pol.

349

k. 235 v – 236 w obozie pod Smoleńskiem nad Dnieprem,
26 października 1633
Król pozwala by Jerzy Bałaban, starosta trembowelski, rotmistrz, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Romanówka, położonej w powiecie halickim, starostwie trembowelskim, na rzecz Jakuba Poniatowskiego, żołnierza. Cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Królestwa.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego.

jęz. łac.

350

k. 236 – 236 v

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem
w Bogdanowej Okolicy, 29 października 1633

Król nadaje Mikołajowi Horaimowi [Horain] urząd pisarza ziemskiego włodzimierskiego¹. Horaim zasłużył się w dwóch wyprawach moskiewskich; pierwszej za panowania Zygmunta III, drugiej już za panowania Władysława IV. Brał też udział w ekspedycji wołoskiej przeciw sułtanowi tureckiemu, i w bitwie z Tatarami pod Oryninem [1618]. Urząd wakował po śmierci Hieronima Pawłowicza.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/5 nr 463.

351

k. 236 v – 237

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem
w Bogdanowej Okolicy, 11 listopada 1633

Król nadaje Jerzemu Puzynie, łowczemu wołyńskiemu, zasłużonemu w wyprawach wojennych i na sejmach, urząd podkomorzego włodzimierskiego, który wakował po wyniesieniu na starostwo włodzimierskie Romana Hojskiego (*Hoyski*).

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. pol.

352

k. 237 – 238

w obozie [pod Smoleńskiem], w
Bogdanowej Okolicy, 5 listopada 1633

Król zatwierdza pozwolenie wydane przez Zygmunta III dla Gabriela Posen, by mógł ustąpić ze swoich praw dożywotnich do dóbr Koleczkowo, w województwie pomorskim, starostwie puckim, na rzecz Jakuba Hoffmana, niegdyś w służbach zmarłej krewnej króla¹, obecnie zaś pozostającego w jego służbach. Zapis ten wniesiony został do księgi miejskiej Gdańska. Król potwierdza dożywotnie prawa Posena do tych dóbr.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ [...] *Serenissimae olim Infantis Sveciae Cognatae nostrae charissimae* [...] Być może chodzi tu o ciotkę króla Annę Wazównę (1568 – 1625).

353

k. 238 – 238 v

w obozie [pod Smoleńskiem], nad
Dnieprem, 12 listopada 1633

Król, mając na względzie zasługi wojenne Waleriana Piaseckiego, pozwala, by mógł wykupić prawa do wójtostwa bielskiego i grabowieckiego i do młyna zwanego Sikimiński (*Sihimins*) z rąk obecnych posesorów. Nadaje mu także dożywotnio wieś Trzeszczotki i dziesięć łąnów ziemi we wsi Kotły, w województwie podlaskim, nieobsadzone po śmierci [Jana] Lubmaiera¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.
jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię, zob. dok. 674, 851 .

354

k. 238 v – 239

w obozie, w Okolicy Bogdanowej
za Smoleńskiem, 16 listopada 1633

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, wydany w Warszawie 11 I 1621, opatrzony pieczęcią wielką koronną. Król nadał w nim Andrzejowi¹ Putniewskiemu, na prawie lennym, pewną bojarszczyznę w ujeździe nowogrodzkim siewierskim, którą przedtem trzymał syn bojarski Matwiej (*Matfiej*) z Noskow, a mianowicie wieś (*derewnia*) Suworowsk. Putniewski zasłużył się w dawnych wyprawach moskiewskich, także w obecnej, oraz w wyprawie na Wołoszczyznę.

jęz. pol.

¹ W dok. błędnie *Antecessorowi*.

355

k. 239 – 239 v

w obozie pod Smoleńskiem nad
Dnieprem, 19 listopada 1633

Król pozwala, by Wawrzyniec Stamirowski, podczaszyski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do tenuty nieszawskiej, z miastem i wszystkimi przynależnościami, na rzecz Pawła Działyńskiego, starosty kowalskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

356

k. 239 v – 240

w obozie pod Smoleńskiem nad
Dnieprem, 19 listopada 1633

Król pozwala, by Paweł Działyński, starosta kowalski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa kowalskiego, z miastem i wszystkimi przynależnościami, na rzecz Wawrzyńca Stamirowskiego, podczaszego gostyńskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

357

k. 240 – 241

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 19 listopada 1633

Król nadaje Janowi Milanowskiemu, wojskiemu ziemskiemu nowogrodzko – siewierskiemu i czernihowskiemu, prawem lennym wieczystym dwie wsie (*derewnie*) w ujeździe nowogrodzko – siewierskim; pierwszą po jakimś Adamie Izbińskim o nazwie Kamień, drugą po Fiodorze Czubarowym zwaną Łobki, którzy to właściciele, szlacheckiego pochodzenia, nie dochowali wiary Rzeczypospolitej, po spaleniu zamku nowogrodzkiego przystali do nieprzyjaciela i stracili prawo do tych wsi. Milanowski mężnie bronił tego zamku, a po jego upadku, wraz z małżonką, znalazł się w więzieniu nieprzyjacielskim, gdzie pozostawał przez długi czas. Bez pozwolenia królewskiego nie wolno mu tylko produkować saletry

i towarów leśnych. Milanowski otrzymuje także prawem lennym plac z domem na zamku nowogrodzkim po Iwanie Wasilewiczu Stromouchowym, Moskwicinie, który już po spaleniu zamku postawił tam ów budynek. W tym domu Milanowski trzymać powinien czeladnika albo gospodarza z muszkietem albo innym orężem piechoty, dla potrzeb obrony zamku. Podczas wojny Milanowski ma stawać konno lub pieszo dla obrony zamku, lub dać w zastępstwie równie dobrego szlachcica jak on sam. W swojej spiżarni w zamku ma trzymać żywności na pół roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

358

k. 241 – 241 v

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 19 listopada 1633

Król nadaje Janowi Strupczewskiemu¹, pisarzowi ziemskiemu nowogrodzko – siewierskiemu i czernihowskiemu, prawem lennym wieczystym wieś Jurkowo po niejakiem Mikołaju Polinie², który nie dotrzymał wiary Rzeczypospolitej i po spaleniu zamku nowogrodzkiego przystał do nieprzyjaciela. Strupczewski znalazł się w nieprzyjacielskim więzieniu po ataku wroga. Bez pozwolenia królewskiego nie wolno mu tylko produkować saletry i towarów leśnych. Otrzymuje także dom z placem na zamku nowogrodzkim po wspomnianym Mikołaju Polinie. W tym domu Strupczewski trzymać powinien czeladnika albo gospodarza z muszkietem albo innym orężem piechoty, dla potrzeb obrony zamku. Podczas wojny Strupczewski ma stawać konno lub pieszo dla obrony zamku, lub dać w zastępstwie równie dobrego szlachcica jak on sam. W swojej spiżarni w zamku ma trzymać żywności na pół roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

¹ Także pisownia *Strupczowski*, zob. dok. 378. ² Ew. lekcja *Polixie*.

359

k. 241 v – 242 v

w obozie pod Smoleńskiem,
nad Dnieprem, 23 listopada 1633

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, oddaje Gerardowi Denhoffowi, dworzaninowi pokojowemu, staroście kościerzyńskiemu, pułkownikowi, oraz jego żonie Katarzynie z Bnina Opalińskiej, zniszczone w wojnie pruskiej starostwo kościerzyńskie, w województwie pomorskim, w dzierżawę emfiteutyczną na lat¹. Stan Prus Królewskich i tych dóbr po wojnie przedstawili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łączycycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Denhoff osadzić ma w tej wsi tylu chłopów zwanych gburami, a także zagrodników i ludzi różnych zawodów, ilu było ich tam przed wojną, ma także odnowić zniszczone budynki. Warunki dzierżawy przestaną obowiązywać w przypadku odnowienia wojny w Prusach. Wadium w sprawie wynosi¹ złotych i powinno być wpisane do ksiąg publicznych Królestwa w ciągu dwunastu tygodni.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

¹ Zostawione puste miejsce na liczbę.

360

k. 242 v – 243 v

w obozie pod Smoleńskiem, nad Dnieprem,
23 listopada 1633

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, oddaje Gerardowi Denhoffowi, dworzaninowi pokojowemu, staroście kościerzyńskiemu, pułkownikowi, oraz jego żonie Katarzynie z Bnina Opalińskiej, zniszczone w wojnie pruskiej wsie; Lignowy, Rudno, Gręblin (*Grembin*), w województwie [pomorskim] ¹, w dzierżawę emfiteutyczną na lat¹. Stan Prus Królewskich i tych dóbr po wojnie przedstawili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Denhoff osadzić ma w tej wsi tylu chłopów zwanych gburami, a także zagrodników i ludzi różnych zawodów, ilu było ich tam przed wojną, ma także odnowić zniszczone budynki. Warunki dzierżawy przestana obowiązywać w przypadku odnowienia wojny w Prusach. Wadium w sprawie wynosi¹ złotych i powinno być wpisane do ksiąg publicznych Królestwa w ciągu dwunastu tygodni.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołudzkiego.

jęz. łac.

¹ Zostawione puste miejsca na nazwę i na liczby.

361

k. 243 v – 245

w obozie w Okolicy Bogdanowej,
nad Dnieprem, 23 listopada 1633

Feria quarta post Festum Praesentationis Beatissimae Virginis Mariae proxima
Król zezwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie ekstraktu oblatowanego dokumentu z urzędu grodzkiego skarszewskiego. 4 sierpnia 1633 r. (*feria quinta ante Festum Transfigurationis Christi Domini*) w grodzie tym złożyła zeznanie Zuzanna Szczepańska, wdowa po Jakubie Szczepańskim, podkomorzym chełmińskim, staroście grudziądzkim, przy asystencji Jana Gałczewskiego. Zeznała, że zobowiązuje się do spełnienia postanowień przywileju króla Władysława IV odnośnie dzierżawy starostwa grudziądzkiego¹. Wadium w sprawie wynosi dwadzieścia tysięcy złotych. Podpisał Albertus Wiadrowski, pisarz grodzki województwa pomorskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. nr 267, 332.

362

k. 245 – 245 v

w obozie w Okolicy Bogdanowej,
13 grudnia 1633

Król, by polepszyć obronność Księstwa Czernihowskiego, potwierdza nadanie Zygmunta III, który dał ziemię w opustoszałej Wielkiej i Małej Wsi, *na koni sto włók sześćset*, w tymże księstwie następującym szlachcicom prawem lennym: Mikołajowi Nosaczewiczowi włók trzydzieści, Krzysztofowi Krynickiemu włók osiemnaście, Walentemu Birgielewiczowi włók dwanaście, *nad rzeczką Stryzniem*

obapół leżących, Andrzejowi Rymucieńskiemu włók dwanaście, Stefanowi Dunajowskiemu nad Białowcem włók osiemnaście, Janowi Kozakiewiczowi nad rzeczką Podstolbiczą włók dwanaście, Samuelowi Kalińskiemu na uroczysku Czerkuwiszcze włók dwadzieścia cztery, Bieniaszowi Steczkiewiczowi włók dwanaście. Zasłużyli się oni w ekspedycji moskiewskiej a także podczas obrony zamku czernihowskiego. Bez pozwolenia królewskiego nie wolno mu tylko produkować towarów leśnych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. pol.

363

k. 245 v – 247

w obozie za Smoleńskiem nad
Dnieprem, 15 grudnia 1633

Król potwierdza okazany pergaminowy przywilej, wystawiony przez króla Zygmunta Augusta w Warszawie, 3 XI 1568 roku. Król pozwolił Walentemu Dembińskiemu, kanclerzowi koronnemu, obecnemu, a także przyszłym posiadaczom wsi Czarnków Mały, Czarnków Wielki (Czarkow) oraz wsi Żukowice, i ich mieszkańcom, prawo do swobodnego wyrębu w lasach starostwa Nowego Miasta Korczyn i tenuty wiślickiej, na potrzeby własne, zwłaszcza dla budowy stawów i młynów, jednak nie na sprzedaż. O czym informuje Abrahama Gołuchowskiego starostę wiślickiego.

jęz. łac.

364

k. 247 – 247 v

w obozie za Smoleńskiem nad
Dnieprem, 23 grudnia 1633

Król zgadza się, by Jan Mikołaj Smogulecki mógł ustąpić z praw do starostwa nakielskiego na korzyść Macieja Smoguleckiego, dworzanina pokojowego, który zasłużył się jako żołnierz na Podolu w starciach z Turkami oraz Tatarami, w Prusach przeciw Szwedom, i ostatnio przeciw Moskwie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Pawła Kołodzkiego.

jęz. łac.

365

k. 247 v – 248

w obozie za Smoleńskiem, w Bogdanowej
Okolicy, nad Dnieprem, 25 grudnia 1633

Król wyznacza Hieronimowi Przyłęckiemu, stolnikowi krakowskiemu, dożywotnią pensję w wysokości dwóch tysięcy złotych na starostwie nowotarskim. Pensja ta powróciła do dyspozycji króla po śmierci Mikołaja Komorowskiego. Podaje się do szczególnej wiadomości Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego, starosty krakowskiego, knyszyńskiego, rabsztyńskiego, nowotarskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

366

k. 248 – 249 v

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 30 grudnia 1633

Król pozwala Szczęsnemu Wesslowi, chorążemu nowogrodzkiemu, zasłużonemu w wyprawach moskiewskich, by mógł ustąpić na rzecz Franciszka Wessla, kasztelana ciechanowskiego, z prawa lennego, jakie uzyskał od Zygmunta III, do dóbr Borzna (*Brozna*) w ujeździe [powiecie] czernihowskim (*Czerniewskim*), wedle rozgraniczenia komisarzy, a także do osiemdziesięciu włók między rzekami Zaharówką i Pliszką¹. Zrzeczenia dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Królestwa. Wesel trzymać powinien czeladnika albo gospodarza z muszkietem albo innym orężem piechoty, dla potrzeb obrony zamku. Podczas wojny ma stawać konno lub pieszo dla obrony zamku, lub dać w zastępstwie równie dobrego szlachcica jak on sam. W swojej spiżarni w zamku ma trzymać żywności na pół roku. Bez odrębnego pozwolenia królewskiego nie wolno mu produkować saletry ani towarów leśnych.

Dokument podpisany przez Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego ziemskiego przemyskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 749.

[k. 249 v. adnotacja o końcu wpisów przywilejów w roku 1633]

[k. 250 – 251 v, bez wpisów, skasowane 250v, 251]

[k. 252 adnotacja o rozpoczęciu wpisów na rok 1634, relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]

367

k. 252 – 252 v

w obozie za Smoleńskiem, nad
Dnieprem, 4 stycznia 1634

Król nadaje Krzysztofowi Paskau, drabantowi królewskiemu, prawem lennym folwark Ulas Mojza (*Ulasz Moyza*) w Inflantach, w powiecie dorpacim. Majętność zawiera się w tych granicach w jakich trzymali ją zmarli: Nicolaus Langenberg i potem Vilhelm Trapen. Chłopi w tych dobrach zobowiązani są do dorocznej daniny z ziemi uprawnej dla kościoła parafialnego; jednej miary pszenicy i jednej miary jęczmienia w zamian za meszne.

jęz. łac.

368

k. 252 v. – 254¹

w obozie za Smoleńskiem, 9 stycznia 1634

Król nadaje Adamowi Kazanowskiemu, stolnikowi królewskiemu, staroście boryrowskiemu, dworzaninowi pokojowemu w dożywocie tenutę kozienicką ze wszystkimi wsiami; Jedlna (*Jelnia*), Brzoza, Gzowice, Jastrzębia, Wargocin, Dąbrówka i wszystkimi przynależnościami. Tenuta wakowała po śmierci Jana Kochanowskiego, chorążego koronnego. Kazanowski zasłużył się w wyprawach wojennych, także i ostatniej, moskiewskiej.

jęz. łac.

¹ Brak karty 253.

369

k. 254 – 255

w obozie za Smoleńskiem, nad
Dnieprem, 9 stycznia 1634

Król nadaje Andrzejowi Reyowi z Nagłowic, dworzaninowi pokojowemu, który przez wiele lat służył Zygmuntowi III, tenutę libuską, wakującą po śmierci Jana Kochanowskiego, chorążego koronnego. Rey ma wpisać należne zobowiązanie do księgi kancelarii większej koronnej. Wypłacać ma pensję zapisane na tenucie w wysokości pięciu tysięcy złotych rocznie; dwa tysiące dla Mikołaja Działyńskiego, kasztelana gdańskiego, dwa tysiące dla żołnierzy królewskich za specjalnie wydanymi listami. Ma także płacić podwójną kwartę do skarbu rawskiego, na podstawie rewizji skarbowej dochodów z tenuty, który określił go na ponad dziewięć tysięcy złotych. Ma również dbać o tamtejsze lasy.
jęz. łac.

370

k. 255 – 255 v

w obozie, w Okolicy Bogdanowej,
nad Dnieprem, 14 stycznia 1634

Król nadaje Janowi Korbberg Łąckiemu, dworzaninowi, pensję w wysokości pięciuset złotych polskich z tenuty libuskiej, którą po śmierci Jana Kochanowskiego, chorążego koronnego, otrzymał Andrzej Rey, dworzanin pokojowy. Łącki zasłużył się w czasie ekspedycji wojennych w Prusach, przeciw Turkom i Tatarom. Pensja wypłacana ma być dożywotnio na św. Marcina. Dokument podpisany przez Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

371

k. 255 v. – 266¹

w obozie, w okolicy Bogdanowej,
nad Dnieprem, 14 stycznia 1634

Król nadaje Piotrowi Boratyńskiemu, dworzaninowi, pensję w wysokości pięciuset złotych polskich z tenuty libuskiej, którą trzyma Andrzej Rey, dworzanin pokojowy. Boratyński zasłużył się w czasie ekspedycji wojennych w Prusach, przeciw Tatarom, na Wołoszczyznę. Pensja wypłacana ma być dożywotnio na św. Marcina.

Dokument podpisany przez Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Błąd w paginacji, brak numerów kart 256–265.

372

k. 266 – 266 v

w obozie, w okolicy Bogdanowej,
nad Dnieprem, 14 stycznia 1634

Król nadaje Andrzejowi Jędrzejowskiemu (*Jendrzeiowski*), dworzaninowi, pensję w wysokości czterystu złotych polskich z tenuty libuskiej, którą trzyma Andrzej Rey, dworzanin pokojowy. Jędrzejowski zasłużył się w czasie ekspedycji wojennych w Prusach, przeciw księciu sudermańskiemu [Gustawowi II Adolfowi], a także barbarzyńskim wrogom, nieprzyjaciołom chrześcijaństwa, na granicach, i obecnie przeciw Moskwie. Pensja wypłacana ma być dożywotnio na św. Marcina.

Dokument podpisany przez Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

373

k. 266 v – 267

w obozie, w okolicy Bogdanowej,
nad Dnieprem, 14 stycznia 1634

Król nadaje Zerzyńskiemu¹, weteranowi, pensję w wysokości trzystu złotych polskich z tenuty libuskiej, którą trzyma Andrzej Rey, dworzanin pokojowy. Zerzyński zasłużył się w czasie ekspedycji wojennych w Prusach, na Wołoszczyźnie i obecnie przeciw Moskwie. Pensja wypłacana ma być dożywotnio na św. Marcina.

Dokument podpisany przez Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

374

k. 267 – 267 v

w obozie, w Okolicy Bogdanowej,
nad Dnieprem, 14 stycznia 1634

Król nadaje Sroczyńskiemu¹, weteranowi, pensję w wysokości trzystu złotych polskich z tenuty libuskiej, którą trzyma Andrzej Rey, dworzanin pokojowy. Sroczyński zasłużył się w czasie ekspedycji wojennych w Prusach, na Wołoszczyźnie, i obecnie przeciw Moskwie. Pensja wypłacana ma być dożywotnio na św. Marcina.

Dokument podpisany przez Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

375

k. 267 v – 268

w obozie, w okolicy Bogdanowej,
nad Dnieprem, 17 stycznia 1634

Król w uznaniu zasług Konstantego Połubińskiego, wojewody parnawskiego, nadaje mu pewne dobra w ujeździe nowogrodzkim, mianowicie wsie (*derewnie*) Bokłon i Kurowo, wakujące po śmierci Jana Strupczewskiego¹, prawem lennym.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 358, 380, 636.

376

k. 268

w obozie za Smoleńskiem, nad
Dnieprem, 20 stycznia 1634

Król nadaje swemu słudze Bartłomiejowi Garlińskiemu i jego żonie Zofii Enchówniej prawo do wykupienia młyna, nazywanego Mirowski, na rzece Iłżecka w starostwie zwoleńskim i nadaje im go w dożywocie.

jęz. łac.

377

k. 268 v

w obozie za Smoleńskiem, nad
Dnieprem, 28 stycznia 1634

Król nadaje Janowi Wypyskiemu urząd chorążego nurskiego, który wakował po śmierci Jakuba Pogorzelskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

378

k. 268 v – 269

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem,
w Okolicy Bogdanowej, 29 stycznia 1634

Król nadaje urząd burgrabiego zamku krakowskiego Krzysztofowi Gembickiemu, staroście gnieźnieńskiemu. Urząd wakował po śmierci Sebastiana Wilczogórskiego [Montelupiego]¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/2 nr 984.

379

k. 269 – 269 v

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 30 stycznia 1634

Król w uznaniu zasług Jana Skiwskiego, nadaje mu pewne dobra w ujeździe nowogrodzkim, mianowicie wsie Słuczewsk i Orymiaczow, wakujące po śmierci Jana Kunińskiego, prawem lennym¹. Skiwski zasłużył się w wyprawach pruskich, inflanckich oraz w obecnej ekspedycji moskiewskiej. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Skiwski zobowiązany jest przebywać na zamku nowogrodzkim, pieszo lub konno, przez pół roku, lub ustanowić zastępstwo, i powinien mieć tam zapas żywności przynajmniej na pół roku.

Dokument podpisany przez Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 521, prawdopodobnie nadanie wynikało z mylnych informacji uzyskanych przez kancelarię. Wspomniane wsie w dok. 376 nazwane zostały: Słuczesk i Rymacze.

380

k. 269 v – 270

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 30 stycznia 1634

Król w uznaniu zasług żołnierskich Seweryna Kiersnowskiego (*Kiersznowski*), nadaje mu pewne dobra w ujeździe nowogrodzkim, mianowicie wieś Kurowo¹, wakującą po śmierci Mikołaja i Jana Rozbickich, prawem lennym. Kiersnowski zasłużył się w różnych dawnych wyprawach oraz w obecnej ekspedycji moskiewskiej, walcząc pod chorągwią rotmistrza Samuela Godebskiego (*Godepski*). Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Kiersnowski zobowiązany jest przebywać na zamku nowogrodzkim, pieszo lub konno, przez pół roku, lub ustanowić zastępstwo, i powinien dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku.

Dokument podpisany przez Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 375, 636.

381

k. 270 – 270 v

w obozie za Smoleńskiem, 2 lutego 1634

Król przyjmuje Bartłomieja Janoczyńskiego, kuśnierza, w poczet serwitorów królewskich.

jęz. łac.

382

k. 270 v – 271

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 2 lutego 1634

Król nadaje Korytkowskiemu¹ wieś Bedrzawki² w województwie sandomierskim powiecie wiślickim, wakującą po śmierci Prosińskiego³ w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię, w nagłówku *Koritkowski*. ² Może chodzi tu o wieś Będziaki ?

³ Zostawiono puste miejsce na imię.

383

k. 271

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem, 5 lutego 1634

Król nadaje Hiacyntowi Waxmanowi wójtostwo wsi Kłaj (*Klai*), należące do wielkorządów krakowskich, w dożywocie. Wójtostwo wakowało po śmierci Stanisława Waxmana, brata Jana Waxmana, ojca Hiacynta.

jęz. łac.

384

k. 271 v

w obozie za Smoleńskiem, nad
Dnieprem, 8 lutego 1634

Król potwierdza przywilej, napisany *po rusku, na pergaminie* dla mieszczan ostrskich, wydany przez Zygmunta III, w Krakowie na sejmie walnym koronacyjnym [sic !], 15 marca, w roku 1595. Zygmunt III potwierdził wówczas przywilej Zygmunta Augusta, wydany w Wilnie 27 lipca w roku 1562, w którym władca ten uwolnił i mieszczan i kupców miasta Ostrza od płacenia myta od ryb oraz innej żywności przywożonej lub wywożonej przez nich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego. koronnego.

jęz. pol.

385

k. 272

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem,
w Okolicy Bogdanowej, 11 lutego 1634

Król nadaje Stanisławowi Stawskiemu, podstaroście chełmskiemu, urząd podstolego chełmskiego, który wakował po śmierci Mikołaja Piotrowskiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/2 nr 1332, 1333.

386

k. 272 – 272 v

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem,
w Okolicy Bogdanowej, 12 lutego 1634

Król, w uznaniu zasług, nadaje Jakubowi Michałowskiemu urząd wojskiego ziemskiego lubelskiego, który wakował po śmierci Wojciecha (*Albertus*) Brodowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/4 nr 403.

387

k. 272 v – 273 v

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem,
w Okolicy Bogdanowej, 13 lutego 1634

Król nadaje Mikołajowi Korffowi, rotmistrzowi jazdy, dworzaninowi pokojowemu, zasłużonemu zwłaszcza w wyprawach inflanckich oraz moskiewskich, pod hetmanem Chodkiewiczem w starciach pod Kircholmem, Dynamünde, Białym Kamieniem, i w czasie oblężeniu Dorpatu, a także pod Moskwą, pensję roczną w wysokości trzech tysięcy złotych na porcie ryskim.

jęz. łac.

388

k. 273 v

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem,
w Okolicy Bogdanowej, 13 lutego 1634

Król nadaje prawem lennym Kasprowi i Adamowi Bombelow Dmochowskiemu, żołnierzom, dobra Kemp Mojza (*Moyza*) koło zamku Sellin (*Zelin*) a także Radix Mojza (*Moyza*), w województwie wendeńskim. Dobra te wakowały po śmierci Szymona Chrzanowskiego. Dmochowscy zasłużyli się za panowania Zygmunta III w ekspedycjach wojennych w Inflantach i Prusach.

Dokument podpisany przez Marcjana Tryznę, referendarza Wielkiego Księstwa Litewskiego.

jęz. łac.

389

k. 274 – 277

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem,
w Okolicy Bogdanowej, 19 lutego 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej testamentu Marka Skibickiego, [pisarza kancelarii koronnej], zeznanego w obozie za Smoleńskiem, w Bogdanowej Okolicy, 12 lutego 1634 roku¹.

jęz. łac.

¹ Tekst testamentu zob. *Sumariusz Metryki Koronnej*, t. X, Kraków 2018, opr. W. Krawczuk i J. Dąbrowski, s. 391-402.

390

k. 277 – 277 v

w obozie za Smoleńskiem,
nad Dnieprem, 20 lutego 1634

Król nadaje Markowi z Nagłowic Reyowi urząd podkomorzego ziemskiego wendeńskiego, który wakował po śmierci [Gotarda] Jerzego Butlera¹. Dokument podpisany przez Marcjana Tryznę, referendarza Wielkiego Księstwa Litewskiego.
jęz. łac.

¹ Zob. U IX, nr 827–832.

391

k. 277 v – 278

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem,
w Bogdanowej Okolicy, 20 lutego 1634

Król zgadza się, by Hieronim Pierzchliński mógł ustąpić z przysługujących mu praw dożywotnich do wsi Cernik w starostwie stanisławowskim, a także z wójtostwa tamże i z młyna Waruch na rzece Ossownicy na rzecz Adama Freywalda i Agnieszki Filipniewskiej, za pozwoleniem Jana Alberta, brata króla i w zgodzie z ordynacją Zygmunta III. Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego. koronnego.
jęz. łac.

392

k. 278 – 279 v

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem,
20 lutego 1634

Król w uznaniu rozmaitych zasług zgadza się, by Stanisław Lubomirski, wojewoda ziem ruskich, mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do starostwa krzepickiego z tenutą kłobucką na rzecz [Henrika Buriana]¹ Sampacha, który niedawno uzyskał indygenat w Rzeczypospolitej. Cesji dokonać może w dowolnej księdze publicznej Królestwa. Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego. koronnego.
jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. Jakub Sobieski, *Peregrynacja po Europie (1607–1613). Droga do Baden (1638)*, oprac. Józef Długosz, Wrocław 1991, s. 250.

393

k. 279 v – 280

w obozie w Bogdanowej Okolicy,
22 lutego 1634

Król nadaje Mikołajowi Głogowskiemu prawem lennym wieś (*derewnia*) Sanski Horod¹, położoną w ujeździe nowogrodzkim. Uprzednio posiadał ją niejaki Tołkaczewski, który po zajęciu zamku nowogrodzkiego przeszedł na stronę nieprzyjaciela. Głogowski zasłużył się w obecnej wyprawie pod chorągwią Aleksandra Piaseczyńskiego, kasztelana kamienieckiego, pułkownika. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Głogowski zobowiązany jest przebywać na zamku nowogrodzkim, pieszo lub konno, przez pół roku, lub ustanowić zastępstwo, i powinien dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego. koronnego.

jęz. pol.

¹ Inaczej *Pustohorod*, Kułakows'kyj, s. 412.

394

k. 280 – 280 v

w obozie w Bogdanowej Okolicy,
22 lutego 1634

Król nadaje Krzysztofowi Kułakowskiemu prawem lennym wieś (*derewnia*) Zamihale, położoną w ujeździe nowogrodzkim, wakującą po śmierci Pocałkowskiego¹. Kułakowski zasłużył się w obecnej wyprawie moskiewskiej pod chorągwią Aleksandra Piaseczyńskiego, kasztelana kamienieckiego, pułkownika. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Kułakowski zobowiązany jest przebywać na zamku nowogrodzkim, pieszo lub konno, przez pół roku, lub ustanowić zastępstwo, i powinien dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego. koronnego.

jęz. pol.

¹ Zostawione puste miejsce na imię.

395

k. 281

w obozie w Bogdanowej Okolicy,
22 lutego 1634

Król nadaje Józefowi Kołodyńskiemu (*Kołodinski*) prawem lennym wieś (*derewnia*) zwaną Petryszewo albo Jiraskow, położoną w ujeździe nowogrodzkim, wakującą po śmierci Przyłiszewskiego¹. Kołodyński zasłużył się w obecnej wyprawie moskiewskiej pod chorągwią Aleksandra Piaseczyńskiego, kasztelana kamienieckiego, pułkownika. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Kołodyński zobowiązany jest przebywać na zamku nowogrodzkim, pieszo lub konno, przez pół roku, lub ustanowić zastępstwo, i powinien dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego. koronnego.

jęz. pol.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię; w dok. *Przyłiszewskiego* (możliwa też lekcja *Przytiszewskiego* = tj. Przyciszewskiego?), w nagłówku *Przytiszewskiego* przerobiono na *Przyłiszewskiego*.

396

k. 281 v

w obozie w Bogdanowej Okolicy,
22 lutego 1634

Król uwalnia dom Balasza Samodzi, serwitora, od obowiązku udzielania gościny, tak mieszkańcom królestwa jak i obcym, dworzanom oraz innym serwitorom królewskim. Samodzi zasłużył się w czasie panowania Zygmunta III, swój dom wznosił niedaleko stajni królewskich, na przedmieściu [Warszawy]¹. Podaje się do wiadomości starosty warszawskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ W tekście raz występuje Kraków, raz Warszawa, jednak ta druga lokalizacja wydaje się być bardziej prawdopodobna.

397

k. 281 v – 282

w obozie za Smoleńskiem, nad
Dnieprem, 23 lutego 1634

Król zgadza się, by Mikołaj Mielżyński, kasztelan gnieźnieński, mógł ustąpić ze swoich praw dożywotnich do wsi Grabowo, Krzywa Góra (*Krzywagora*) i Ugielno (*Vielno*), w powiecie pyzdrowskim, na rzecz Adama Mielżyńskiego. Cesji dokonać może w dowolnej księdze publicznej Królestwa.

jęz. łac.

398

k. 282 – 282 v

w obozie za Smoleńskiem, w
Bogdanowej Okolicy, 24 lutego 1634

Król w uznaniu zasług żołnierskich Michała Kiersnowskiego, nadaje mu prawem lennym pewne dobra w ujeździe nowogrodzkim, mianowicie wieś Byrin¹, wakującą po śmierci Adama Jankowskiego. Kiersnowski zasłużył się w wyprawach pruskich, inflanckich oraz w obecnej ekspedycji moskiewskiej, walcząc pod chorągwią rotmistrza Pawła Sapiehy. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Kiersnowski zobowiązany jest przebywać na zamku nowogrodzkim, pieszo lub konno, przez pół roku, lub ustanowić zastępstwo, i powinien dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

¹ Byryn w stanie kołohorodnym znany jeszcze w czasach moskiewskich, jednak miał innych posesorów, zob. Kułakows'kyj, s. 306, 422.

399

k. 282 v – 284¹

w obozie za Smoleńskiem, w Bogdanowej
Okolicy, 24 lutego 1634

Król w uznaniu zasług wojennych pozwala Pawłowi Sołtykowi wyrabiać towary leśne, oprócz saletry, i wypalać popioły w obrębach istniejących przy wsiach, które trzyma prawem lennym; w Stulnie, Blistowie, Kolczowie, Dziewiczy, Włodimirowie, Horodyszcze (*Horodyszczce*), Wereszoca, Nalewajkowe (*Nalewaikowe*) Sieliszczce². Dobra te Sołtyk uzyskał po *wiarołomnym Moskwicinie*.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

¹ Błędna numeracja, pominięto w niej kartę 283. ² Paweł i Wasyl Sołtykowie posiadali rozległe dobra, poza tu wymienionymi; Blistowa – *Blistowyczi/Blistowa*, derewnia; Stulno – Stolna, derewnia; Kolczów – Kolcziw, derewnia; Dziewicza – późn. Sałtykowa Dziewica?; Wołodimirow

– Wołodumyriw, puste horodyszcze, w 1640 zasiedlone; Weroszoca – lekcja niepewna, może chodzi o *Weresocz*; Nallewajkowe – Nalywajkowe sieliszcze; Kułakows’kyj, s. 83, 268, 286, 432–433, 435.

400

k. 284 – 284 v

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 25 lutego 1634

Król zezwala Pawłowi Sołtykowi ustąpić z praw lennych do wsi Stulno (*Swolna*), Blistow (*Listawa*), Kolczyn, Dziewica, Weresocz, Nalewajkowe (*Naliwaikow*) Sieliszcze, Włodimirow (*Włodzimirzow*), Horodyszcze (*Horodyszcze*)¹, które przypadły mu po ojcu, Iwanie Sołtyku Mikiticzu, na rzecz braci Piotra, Iwana, Fiedora Sołtyków. Cesji dokonać ma w księgach autentycznych Królestwa. Zobowiązani są oni do utrzymywania domu w zamku czernihowskim, w którym powinien być sługa albo gospodarz, dla obrony zamku. Gdyby nie mogli mieszkać na zamku mają zostawić tam szlachcica i żywność w spiżarni na pół roku.

jęz. pol.

¹ Zob. przypisy do poprzedniego regestu.

401

k. 284 v – 285

w obozie za Smoleńskiem, nad
Dnieprem, 23 lutego 1634

Król zgadza się, by Andrzej Stanisław Sapieha, starosta hamersztyński i ryski, mógł ustąpić z dożywotnich praw do starostwa orleńskiego na rzecz podpułkownika Wilhelma Korffa, który zasłużył się w czasie wojen w Inflantach i na Wołoszczyźnie.

jęz. lac.

402

k. 285

w obozie, w Okolicy Bogdanowej,
nad Dnieprem 2 stycznia 1634

Król nadaje Mikołajowi Wygnańskiemu wszystkie dobra ruchome i nieruchome, które przypadły do dyspozycji królewskiej po jakimś Stanisławie Kozakowiczu. Wygnański służył w obecnej wyprawie pod chorągwią Samuela Łaszcza, strażnika polnego koronnego; nadto w wojnie z nieprzyjaciółmi chrześcijaństwa, szczególnie z Abazy Paszą, (*Abasa Bassa*), oraz w ekspedycji moskiewskiej pod chorągwią rotmistrza Wapowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. lac.

403

k. 285 v

w obozie, w Okolicy Bogdanowej,
nad Dnieprem 2 stycznia 1634

Król, w uznaniu zasług żołnierskich Jana Kalinowskiego, nadaje mu prawem lennym pewne dobra w ujeździe czernihowskim, mianowicie wieś Boromiko¹, po Ruckich, Durniakach i Korybskich. Kalinowski zasłużył się w obecnej ekspedycji moskiewskiej, walcząc pod chorągwią Marcina Kalinowskiego, podkomorzego podolskiego. Wolno mu będzie ustąpić z tych dóbr za odrębnym pozwoleniem królewskim. Kalinowski zobowiązany jest przebywać na zamku czernihowskim,

pieszo lub konno, przez pół roku, lub ustanowić zastępstwo, i powinien dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

¹ Boromiko – Boromyki, Kułakows'kyj, s. 268, 294, 406, 435.

404

k. 285 v – 286

w obozie za Smoleńskiem, w Bogdanowej
Okolicy, 1 marca 1634

Król, w uznaniu zasług żołnierskich Timopskiego Kozuna¹, nadaje mu prawem lennym pewne dobra w ujeździe nowogrodzkim, mianowicie wieś Scudzieniec, wakujące po śmierci Chrzanowskiego². Kozun zasłużył się w obecnej ekspedycji moskiewskiej, walcząc pod chorągwią rotmistrza Makarskiego³. Wolno mu będzie ustąpić z tych dóbr za odrębnym pozwoleniem królewskim. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Kozun zobowiązany jest utrzymywać w domu na zamku nowogrodzkim czeladnika albo gospodarza, a także ogród przy tym domu. W czasie wojny ma pieszo lub konno stać w zamku, lub ustanowić odpowiednie zastępstwo, i dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

¹ Nazwisko poprawiano zarówno w dokumencie, jak nagłówku. ² Pozostawiono puste miejsce na imię. ³ Pozostawiono puste miejsce na imię.

405

k. 286 – 286 v

w obozie za Smoleńskiem, w Bogdanowej
Okolicy, 2 marca 1634

Król, w uznaniu zasług żołnierskich Jana Bykowskiego, nadaje mu prawem lennym pewne dobra w ujeździe nowogrodzkim, mianowicie wieś Ostrowski¹, wakujące po śmierci Jana Regnowskiego. Bykowski zasłużył się w wyprawach pruskich, inflanckich oraz w obecnej ekspedycji moskiewskiej, walcząc pod chorągwią rotmistrza Pawła Sapiehy. Wolno mu będzie ustąpić z tych dóbr za odrębnym pozwoleniem królewskim. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Bykowski zobowiązany jest przebywać na zamku nowogrodzkim, dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku. Jeśli nie mógł tam pozostawać, ma ustanowić odpowiednie zastępstwo.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

¹ Inaczej Ostrowki, Ostrowszki, Kułakows'kyj, s. 427.

406

k. 286 v – 287

w obozie za Smoleńskiem, nad
Dnieprem, 3 marca 1634

Król nadaje Stanisławowi Przyborowskiemu, podczaszemu poznańskiemu, urząd kasztelana biechowskiego, wakujący po śmierci [Jerzego] Szyszkowskiego¹. Przyborowski zasłużył się w Trybunale Koronnym, i na sejmach walnych.
jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. Zob. U I/2, nr 14, 15.

407

k. 287 v

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 4 marca 1634

Król potwierdza, iż Chrystian Wrangel i jego żona Magdalena Dollert dzierżą dobra Vazinbrok Mojza i Ritemmitz Mojza prawem lennym. Prawa te opierają się na przywileju wystawionym przez Zygmunta Augusta i zatwierdzonym przez Gottarda Kettlera, księcia Kurlandii, wpisanym do ksiąg publicznych w Mitawie. Wrangel zasłużył się jako żołnierz w Inflantach, służąc pod rozkazami Mikołaja Korffa, oraz w obecnej wyprawie moskiewskiej w oddziale pod dowództwem Holtza.
jęz. łac.

408

k. 288 – 288 v

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 6 marca 1634

Król nadaje Marcinowi Kalinowskiemu, podkomorzemu podolskiemu, rotmistrzowi, staroście czernihowskiemu, futory miejskie; nad rzeką Białłowiesią: Huszczyn (*Huszczyn*), Staromłyn, Smykow, Chwai, Ryzyki, Chmielnica¹, nad rzeką Stryziem: Roszcza, Hoławin (*Choławin*), Sulzin, Kirski, Warzyńce², nad rzeczką Swinią: Pietruszyn, Czartoria, Therehowa, Jursow³; na Polu Kosomaczym: Towstolicz⁴; nad rzeką Desną (Dezną): Plosza, za rzeką Desną (*Dezną*): Pieski, Podhori, Murawieki, do tego przewóz na rzece Deśnie (*Deźnie*), ze wszystkimi przynależnościami. Zobowiązany jest on też do zadbania o prochy i strzelbę miasta Czernihowa.
jęz. pol.

¹ Białłowies – rz. *Bilous*; Huszczyn – *Huszczyn*; Staromłyn – *Staryj Młyn*; Smykow – *Smykiw*; Chwai – *Chwac*; Chmielnica – *Chmielnycja*; Ryzyki – *Ryżyky*, 1625 chutor; Kułakows'kyj, s. 263.

² Stryżeń – *Striżeń*, prawy dopływ Desny; Roszcza – *Roiiszczce*; Hoławin (*Choławin*) – *Chaljawyn*; Sulzin – *Sulżyn*; Kirski – *Kirsky*; Warzyńce – *Warynci*; Kułakows'kyj, s. 263. ³ Swinia – *Swynja*; Pietruszyn – *Petruszyn*; Czartoria – *Czortoryjka*; Therehowa – *Terechiw*; Jursow – *Jursiw*; Kułakows'kyj, s. 263. ⁴ Pole Kosomaczyn – *Kosomaczyn Polje*; Towstolicz – *Towstolis*. ⁵ Pieski – *Pis'ki*; Podhori – *Pidhirne*; Murawieki – *Murawejka*; Kułakows'kyj, s. 263.

409

k. 288 v

w obozie za Smoleńskiem, w Okolicy
Bogdanowej, 6 marca 1634

Król nadaje prawem lennym Wojciechowi Włostowskiemu, porucznikowi chorągwi rotmistrza Jana Dhenisza, dobra zwane Judenowce i Smalec w ujeździe nowogrodzkim, wakujące po śmierci Pawła Zakrewskiego. Włostowski zasłużył się podczas obecnej wyprawy moskiewskiej. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Zobowiązany jest on przebywać na zamku nowogrodzkim, dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku. Jeśli nie mógł tam pozostawać, ma ustanowić odpowiednie zastępstwo.

jęz. pol.

410

k. 288 v – 289

w obozie za Smoleńskiem, 6 marca 1634

Król nadaje Stanisławowi Mroczkowskiemu, zasłużonemu podczas obrony Smoleńska, prawem lennym opuszczone wsie (*pustosze albo derewnie*) zwane Prisnara i Sielce w ujeździe jelińskim księstwa siewierskiego, wakujące po jakimś chrześcijaninie Obuchowym, który zdradził Rzeczpospolitą. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych, nie może też ustąpić z dóbr bez pozwolenia króla. Zobowiązany jest przebywać na zamku, do którego należą te dobra, dysponować tam zapasem żywności przynajmniej na pół roku. Jeśliby nie mógł tam pozostawać, ma ustanowić odpowiednie zastępstwo.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

411

k. 289 – 290

w obozie za Smoleńskiem, nad

Dnieprem, w Bogdanowej Okolicy, 7 marca 1634

Król, za przedłożeniem księdza Ignacego Jelca, pozwala ojcom jezuitom z kolegium owruckiego na osadzenie miasta Ksawerów na uroczyszczu Borysowskiego Cierkwiszczu nad rzeką Kamionką, na gruncie Litwinowskim, na prawie magdeburskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

412

k. 290 – 290 v

w obozie za Smoleńskiem, nad Dnieprem,

w Bogdanowej Okolicy, 7 marca 1634

Król nadaje Ernestowi Aleksandrowi Butlerowi urząd pisarza ziemskiego wendeńskiego, który wakował po wyniesieniu Krzystofa Lode na podkomorstwo dorpackie. Butler zasłużył się podczas wojny w Prusach, Inflantach oraz w czasie obecnej ekspedycji moskiewskiej¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U IX, nr 777.

413

k. 290 v – 291

w obozie w Bogdanowej Okolicy,

nad Dnieprem, 8 marca 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej dokumentu wystawionego przez Szczęsnego Wessla, chorążego nowogrodzkiego, dworzanina, wydanego w Rumnie 8 maja 1633 roku. W dokumencie tym Wessel potwierdził wprowadzenie Adama Kazanowskiego, stolnika koronnego, starosty borysowskiego, w posiadanie miasta Rumno¹ i dóbr Niedzwiedzie, położonych nad rzeką Salą, u ujścia rzeczki Rumna, które swego czasu otrzymał od królewicza Władysława, podówczas administratora dóbr siewierskich. Nadanie

obejmuje wszelkie przynależne dobra, tj. futory i puste horodyszcz: Dryhajłowo nad rzeką Sułą, Iwanickie nad rzeką Ternem, oraz uroczyska nad rzeką Chorolem. Intromisja przeprowadzona została w obecności dwóch szlachciców z województwa kijowskiego: Jana Czechowskiego i [Jana]² Wyrzykowskiego oraz [woźnego] generalnego województwa kijowskiego, Jana Strącewicza.
jęz. łac., jęz. pol.

¹ W or. *Rumien*, in. Romny. ² Zob. nr 870.

414

k. 291 – 291 v

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 26 marca 1634

Król zgadza się, by Stanisław Zadorski, cześnik koronny, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa miasta Kłęcka, a także pewnych części w mieście oraz z wsi Polska Wieś, Gulczewo, Gole, w województwie poznańskim¹, na rzecz Jana Kurskiego, komornika królewskiego i Magdaleny ze Sławianowa, jego żony.
jęz. łac.

¹ W rzeczywistości w woj. kaliskim.

415

k. 291 v – 292

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 30 marca 1634

Król zgadza się, by Stanisław Zadorski, cześnik koronny, mógł ustąpić z praw dożywotnich do tenuty bądkowskiej czyli goszczyńskiej w województwie mazowieckim, powiecie czerskim, czyli wsi Bądków (*Bątkow*), Długowola, Pacew (*Paczowo*), Koziny¹, a także miasta Goszczyn na rzecz Bronickiego².
jęz. łac.

¹ Może chodzi tu o Kozietuły ? ² Zostawiono puste miejsce na imię.

416

k. 292 – 292 v

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 2 kwietnia 1634

Król nadaje Maciejowi Poniatowskiemu, żołnierzowi, dożywotnie prawa do wsi *Borkowo*¹ w województwie kaliskim. Dobra te wakowały po śmierci [Jerzego] Szyszkowskiego, kasztelana biechowskiego.
Dokument podpisał Jan Romiszewski, sekretarz królewski.
jęz. łac.

¹ Prawdopodobnie chodzi o Borzykow, zob. *Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1659-1665*, cz. 1, wyd. C. Ohryzko-Włodarska, Wrocław 1978, s. 90.

417

k. 292 v

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 2 kwietnia 1634

Król przyjmuje Pawła Bellera, Sasa, hafciarza, w poczet serwitorów królewskich. Podaje się do wiadomości marszałków i magistratów.
jęz. łac.

418

k. 292 v – 293

w obozie u Archaniola, [tj. pod Archanielską
Cerkwią], 3 kwietnia 1634

Król, ze względu na zasługi Mikołaja Hlebowicza, kasztelana wileńskiego, nadaje prawem dożywotnim Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi na Dąbrownie, staroście oniksztyńskiemu i radoszkowskiemu, wieś czyli sioło Rozny, z dworem, nad rzeką Desną (*Dezną*) w starostwie ostrskim, wakującą po Rożnowskim i jego małżonce. Dobra te otrzymał uprzednio zmarły sekretarz Jełowicki¹, który jednak nie dostał na nie przywileju.

jęz. pol.

¹ Zapewne chodzi tu o Zachariasza Jełowickiego, sekretarza królewskiego.

419

k. 293 – 293 v

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 5 kwietnia 1634

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, pozwala Michałowi Klemonowi¹, drabantowi królewskiemu, wykupić młyn² w starostwie nieszawskim z rąk spadkobierców zmarłego Jana Powodowskiego i nadaje mu go w dożywocie. Dokument podpisał Władysław IV i Jan Romiszewski, sekretarz królewski.

jęz. lac.

¹ Inna pisownia naywiska: *Clemon*. ² Zostawiono puste miejsca na nazwę młyna i rzeki.

420

k. 293 v – 294

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 5 kwietnia 1634

Król nadaje [Janowi]¹ z Zebrzydowic Zebrzydowskiemu, miecznikowi koronnemu, staroście lanckorońskiemu, dożywotnio starostwo nowokorczyńskie, wakujące po śmierci Jana Baranowskiego, wojewody sieradzkiego.

jęz. lac.

¹ W dok. błędnie *Nicolai*.

421

k. 294

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 10 kwietnia 1634

Król, uznając zasługi wojskowe Seweryna, Jana, Jakuba i Wojciecha (*Albertus*) Kalińskich, nadaje im dożywotnio wieś Botwiny w starostwie barskim, w powiecie latyczowskim na Podolu, które to dobra wróciły do dyspozycji władcy po śmierci Elżbiety Kalińskiej, matki.

jęz. lac.

422

k. 294 – 294 v

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 11 kwietnia 1634

Król zgadza się, by Adelgunda Kozlerin, wdowa po Janie Wencie, sekretarzu i urzędniku skarbowym, mogła ustąpić z praw dożywotnich do wsi Polaszki, w województwie pomorskim na rzecz Jana von Holtze zwanego Guldenbalk, złotego rycerza, dworzanina i sekretarza królewskiego, a także Magdaleny

Uxkułówny z Inflant, jego żony. Holtze zasłużył się za panowania Zygmunta III jako sekretarz straży przybocznej, także w czasie wojny pruskiej i moskiewskiej. Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

423

k. 295

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 17 kwietnia 1634

Król nadaje Stanisławowi Niemirze urząd wojewody podlaskiego, który wakował po śmierci Pawła Szczawińskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U VIII, nr 1395.

424

k. 295 – 295 v

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 18 kwietnia 1634

Król zgadza się, by Łukasz Rosiński (*Roszynski*) mógł ustąpić prawo lenne do wsi Durmianki w ujeździe czernihowskim, którą dostał po jakimś Ambrożym Saczku, na rzecz [Bazylego]¹ Sołtyka, podczaszego nowogrodzkiego. Rosiński zasłużył się w ekspedycji moskiewskiej pod chorągwią Konstantynowicza².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

¹ Zapewne chodzi o Bazylego Sołtyka, w or. błędnie *Pawła*, zob. dok. 334. ² Zostawiono puste miejsce na imię.

425

k. 296

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 19 kwietnia 1634

Król pozwala Bazylemu Sołtykowi, podczaszemu nowogrodzkiemu i siewierskiemu, przez dziesięć lat wytwarzać towary leśne i potaż, za wyjątkiem saletry, na gruncie Siewiołowskim i Błostowskim, przy wsiach piecach: Krusowie, Komarowie, Brzytanowie, oraz Kosielowce w księstwie czernihowskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

426

k. 296 – 296 v

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 25 kwietnia 1634

Król nadaje urząd kasztelana podlaskiego [Markowi] Wodyńskiemu¹ podkomorzemu drohickiemu² po awansie Stanisława Niemiry na urząd wojewody podlaskiego. Wodyński zasłużył się między innymi, wystawiając chorągwie na wyprawy wojenne.

Dokument podpisany przez Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Pozostawiono puste miejsce na imię, zob. U VIII, nr 1192. ² W dokumencie mylnie: *podlaskiemu*.

427

k. 296 v – 297 v

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 2 maja 1634

Król nadaje urząd kuchmistrza koronnego Stanisławowi Jasnogórskiemu, dworzaninowi pokojowemu, który dowiódł, że zasługiwał na nobilitację, brał udział w ekspedycjach wojennych w Prusach i na Wołoszczyźnie. Urząd wakował po śmierci Piotra Żerońskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

428

k. 297 v

w obozie pod Archanielską [Cerkwią],
2 maja 1634

Król nadaje Zygmuntowi Ubyszowi prawa dożywotnie do wsi Prusiek (*Prusiok*) w powiecie sanockim, wakującej po śmierci Herburtowej¹. Ubysz zasłużył się jako żołnierz, walczył z nieprzyjaciółmi chrześcijaństwa [Tatarami, Turkami], brał udział w wyprawie pruskiej, w wyprawie moskiewskiej został wybrany przez swych towarzyszy na chorążego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

429

k. 297¹ – 297 v [bis]

w obozie pod Białą, 2 maja 1634

Król nadaje Kasprowi Denhoffowi urząd wojewody sieradzkiego, wakujący po śmierci Jana Baranowskiego².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Pomyłona numeracja kart, w rękopisie. „297 ½”. ² Zob. U II/2 nr 1311.

430

k. 297 v [bis]

w obozie pod Białą, 6 maja 1634

Król nadaje Adamowi Noskowskiemu (*Noszkowski*), podkomorzemu gostynińskiemu, urząd kasztelana gostynińskiego, wakujący po śmierci Piotra Tarnowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

431

k. 298 – 299

w obozie za Smoleńskiem, nad
Dniestrem, 8 marca 1634

Król w uznaniu zasług nadaje Tomaszowi Zamoyskiemu, podkanclerzemu koronnemu starostwo nowotarskie, wakujące po śmierci Mikołaja Komorowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

432

k. 299 – 299 v

w obozie pod Archanielską
[Cerkwią], 8 maja 1634

Król nadaje Stanisławowi Koniecpolskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu wszystkie dobra po zmarłym Mironie Bernawskim¹, którego matka i siostra, Teodozja Nikoryczyna, nie mają do nich praw. Nadanie obejmuje zamek i miasto Uście [Zielone] oraz wsie Miedzygórze (*Międzygurze*), Krymidów (*Kromidow*), Trościaniec, Delejów (*Daleiow*), Łany, Bobrowniki, Zadarów, Łuka, Jumierz, Dołhe, Roczniów, Stryhańce, Kołyńce, Łysiec, Radze, Posiło [Posiov?], Pucikow².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Wojewoda mołdawski, indygenat w 1628 r. Zob. Wajs, *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty*, s. 20. ² Odczyt niepewny; por. SGKP XII, s. 834.

433

w obozie pod Białą, 8 maja 1634

k. 300

Król nadaje Janowi Werden (*Werda*), staroście nowskiemu, urząd podkomorzego pomorskiego, wakujący po śmierci Krzysztofa Bąkowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U V/2 nr 873.

434

k. 300 – 300 v

w obozie pod wsią Szemłowo,
20 maja 1634

Król nadaje Świętosławowi Kazanowskiemu urząd cześnika sandomierskiego. Ród Kazanowskich zasłużył się tak w czasie pokoju jak i w czasie wojny, o czym świadczą także dokonania Hieronima Kazanowskiego, chorążego sandomierskiego, ojca Świętosława¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/3 nr 604.

435

k. 300 v – 301

w obozie pod wsią Szemłowo,
11 czerwca 1634

Król zgadza się by Wojciech (*Albertus*) Konstanty Dunin Modliszewski mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa wojnickiego na rzecz Jana Tarnowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹ Zob. też J. Szymański, *Tenutariusze i starostowie wojniccy*, w: „Zeszyty Wojnickie”, nr 3, 132, 2009, s. 26–27.

436

k. 301 – 301 v

w obozie pod wsią Szemłowo,
11 [czerwca]¹ 1634

Król zgadza się, by Barbara Tarnowska, wdowa po Marcinie Krasickim, wojewodzie podolskim, mogła ustąpić z praw dożywotnich do tenuty lubomelskiej na rzecz Wojciecha Konstantego Dunina Modliszewskiego, starosty wojnickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na miesiąc.

437

k. 301 v

w obozie pod wsią Szemłowo,
11 czerwca 1634

Król zgadza się, by Barbara Tarnowska, wdowa po Marcinie Krasickim, wojewodzie podolskim, mogła ustąpić z praw dożywotnich do wsi Drozdowice i wójtostwa wsi Wyszatyce (*Wiszaticze*) oraz do młyna¹, w ziemi przemyskiej, na rzecz Samuela Tarnowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na nazwę młyna.

438

k. 301 v – 302

w Orszy, 10 czerwca 1634

Król nadaje Mikołajowi Pipanowi dożywotnio urząd wójta prowincjonalnego wyższego prawa magdeburskiego, w mieście Krakowie, wakujący po śmierci Sebastiana Cyrusa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

439

k. 302 – 302 v

w Bobrze, 12 czerwca 1634

Król nadaje Mikołajowi Obodzyńskiemu prawem lennym sto włók w księstwie czernihowskim, które przedtem nadane były Jędrzejowi Wołkowi. Obodzyński. zasłużył się w wyprawach wojennych moskiewskich i wołoskich za panowania Zygmunta III. Nadanie jednakże nie obejmuje prawa do wytwarzania towarów leśnych i saletry. Zobowiązany jest do obrony zamków siewierskich, *przykładem innych dzierżawców*.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

440

k. 302 v – 303

w Bobrze, 12 czerwca 1634

Król nadaje Bazylemu Sołtykowi, dworzaninowi, podczaszemu nowogrodzkiemu, prawem lennym wieczystym wsie: Wołynia, wakującą po Jerzym Krassowskim i opustoszały Ostrów Ołaikowski po Adamie Biedrzyckim, którzy to poprzedni właściciele nie stawili się do obrony zamku czernihowskiego. Sołtyk zasłużył się w ekspedycjach moskiewskich za panowania Zygmunta III, a w obecnej wyprawie stawiał się z poczem pod chorągiew nadworną. Przywilej nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych, a także nie wolno Sołtykowi odstępować tychże dóbr bez pozwolenia władcy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

441

k. 303 – 303 v

we wsi Ławaryszki, 20 czerwca 1634

Król nadaje Adamowi Dąbrowie, staroście lucyńskiemu, dożywotnio pewne folwarki (*mojzy*) w powiecie nowogrodzkim¹ w Inflantach, a mianowicie: Pionowo, Wulfowa, Murat, a także Mojżę Rontortową w powiecie lucyńskim, należącą do tamtejszego starostwa. Dobra te wakowały po Stanisławie Rogozińskim³.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Inaczej *Neuhausen*. ² Zob. regist nr 759.

442

k. 303 v – 304

w Wilnie, 27 czerwca 1634

Król zgadza się, by Adam Dąbrowa, starosta lucyński, mógł ustąpić Wojciechowi Cilewiczowi i Barbarze Ofendowskiej, jego żonie, pustych gruntów zwanych Stiłowczyzna (in. Stylowszczyzna), niegdyś trzymanyh przez Augustyna Stila (in. Styl), spustoszonych niegdyś i obecnie przez Moskwę, a także pustoszy: Miszynia, Czuzula Stefana, Mutula, Czodora, Matula, pustoszy Diwulewszczyzny, a nad jeziorem Bize¹ pustoszy Andrzeja Gowieyka. Dobra te małżonkowie otrzymują w dożywocie. Nadanie posłuży dla wzmocnienia obronności zamku lucyńskiego, osadzonego na granicy moskiewskiej i szwedzkiej, Cilewicz zasłużył się za panowania Zygmunta III w Inflantach.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Naruszewicza, pisarza Wielkiego Księstwa Litewskiego.

jęz. pol.

¹ Chodzi tu zapewne o jezioro *Bižas Ezers*, położone ok. 35 km na południe od Lucyna.

443

k. 304 – 304 v

w Wilnie, 28 czerwca 1634

Król zgadza się, by Adam Dąbrowa, starosta lucyński, mógł ustąpić puste grunty mojzy (*moyzy*) zwanej *Laudera*, na rzecz Stanisława Kuczkowskiego, który uzyska je w dożywocie razem z małżonką, Katarzyną Rzeszewską. Wzmocni to obronę zamku lucyńskiego, położonego na granicy szwedzkiej i moskiewskiej. Kuczkowski zasłużył się w Inflantach i wyprawach moskiewskich pod regimem Jana Karola Chodkiewicza, wojewody wileńskiego, hetmana wielkiego litewskiego, bronił zamku lucyńskiego przed atakami moskiewskimi. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania towarów leśnych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Naruszewicza, pisarza Wielkiego Księstwa Litewskiego.

jęz. pol.

444

k. 305

w Wilnie, 29 czerwca 1634

Król, w uznaniu wojennych zasług Andrzeja Bakowskiego, nadaje mu w dożywocie grunt zwany *Grockie pole* i opuszczoną wieś Boryczówka pod miastem Trembowlą, wakujące po śmierci Jana Bakowskiego, jego brata¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. to samo dok. 469.

445

k. 305 – 305 v

w Mereczu, 1 lipca 1634

Król nadaje Janowi Werden, staroście nowskiemu, dobra ruchome i nieruchome, w postaci wsi Warzno w województwie pomorskim oraz wszelkich innych zapisów, które przypadły do dyspozycji skarbu królewskiego po plebeju Piotrze Spradowskim i żonie tegoż, Elżbiecie Jerzyczówniej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

446

k. 305 v – 306 v

w Mereczu, 1 lipca 1634

Król nadaje Marcinowi Kalinowskiemu, podkomorzemu podolskiemu, staroście czernihowskiemu, rotmistrzowi, prawem lennym wszystkie te dobra, które Zygmunt III nadał w księstwie czernihowskim różnym osobom, które nie stanęły do obrony zamków podczas najazdu moskiewskiego. Kalinowski ma jednak najpierw pozwać ich, i przekonać prawem. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Jest zobowiązany do obrony zamku czernihowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

447

k. 306 v – 307 w Wasilkowie, 11 lipca 1634
Król potwierdza dokument wydany w Warszawie 14 maja 1633 r. przez swego brata, królewicza Aleksandra Karola, w którym ten zachował w dawnych powinnościach i zwyczajach poddanych starostwa bielskiego, które wyznaczone mu zostało przez Rzeczpospolitą na pokrycie jego potrzeb.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.
jęz. pol.

448

k. 307 – 307 v w Zawiszynie, 16 lipca 1634
Król nadaje Stanisławowi Skórkowskiemu, sekretarzowi królewskiemu, urząd sędziego ziemskiego stężyckiego, wakujący po śmierci Pawła Gołuchowskiego¹.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.
jęz. łac.

¹ Zob. U IV/3 nr 1118.

449

k. 307 v – 308 w Warszawie, 20 lipca 1634
Król nadaje Krzysztofowi Płazie, staroście brzeźnickiemu¹, dwa łany wójtowskie we wsi Gajęcice w starostwie brzeźnickim, w dożywocie.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.
jęz. łac.

¹ W 1634 starostą brzeźnickim był już syn Krzysztofa Płazy, Aleksander, zob. K. Chłapowski, *Starostowie w Wielkopolsce*, op. cit., s. 48.

450

k. 308 – 309 v w Warszawie, 20 lipca 1634
Król potwierdza postanowienia zawarte w dokumencie pergaminowym, wystawionym w Warszawie 31 III 1632 roku przez króla Zygmunta III, w którym władca ten potwierdził treść dokumentu wystawionego przez Marcina Padniewskiego, starostę dybowskiego, na zamku dybowskim, 3 I 1632 roku, dla Michała Kmietowicza i Anny z Przykorskich Kmietowicz, małżonków, mieszczan podgórskich. Padniewski, ze względu na spustoszenie w czasie wojen pruskich młynka zwanego Podgórski przy mieście Podgórzu, pozwala Michałowi Kmietowiczowi naprawić ten młynek i trzymać go przez czterdzieści lat, suma zapisana na tymże młynku wynosi trzysta złotych polskich. Kmietowicz może też wycinać drzewa w Puszczy Dybowskiej, potrzebne dla naprawy tegoż młynka, za powiadomieniem starosty. Otrzymuje dodatkowo łąkę. Czynsz roczny z młynka i łąki wynosi sześć grzywien monety polskiej, ma być uiszczany na początku roku.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.
jęz. łac., jęz. pol.

451

k. 309 v – 310

w Warszawie, 20 lipca 1634

Król zgadza się, by Mikołaj Proszewski mógł ustąpić z dożywotnich praw do dwóch młynów w starostwie łęczyckim na rzecz Mikołaja z Ottoka Zaleskiego, syna Stanisława Zaleskiego, podczaszego sieradzkiego. Pierwszy z tych młynów, zwany Serwa, położony był na wirze wodnym zwanym Brzeźnica, między młynem wójtowskim wsi królewskiej Orła i młynem panów na Parzęczewie (Parzynczewo). Drugi z młynów, Papiernik, na rzeczce Brodek, leżał między młynem wsi Orła i młynem zwanym Krzemień¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. też. *Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich, 1616 – 1620*, cz. 1, wyd. Z. Górski, R. Kabaciński, J. Pakulski, Wrocław 1994 s. 203.

452

k. 310 – 310 v

w Warszawie, 20 lipca 1634

Król nadaje rotmistrzowi Janowi Janikowskiemu wszystkie dobra ruchome i nieruchome, jakie przypadły prawem kaduka skarbowi królewskiemu po jakimś Janie Zagórowskim. Janikowski zasłużył się w czasie panowania Zygmunta III w wojnie pruskiej, służy też obecnie królowi.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

453

k. 310 v – 311

w Warszawie, 25 lipca 1634

Król zgadza się, by Samuel Ledóchowski (*Leduchowski*), sędzia ziemski krzemieniecki, oraz jego małżonka Elżbieta ze Staniszewa, mogli ustąpić ze swoich praw dożywotnich do wsi Uwin i Romanów, w województwie bełskim, starostwie buskim, na rzecz Mikołaja z Tenczyna Ossolińskiego i jego żony Krystyny Wieszczyckiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

454

k. 311 – 312

w Warszawie, 27 lipca 1634

Król potwierdza dokument pergaminowy Albrychta Stanisława Radziwiłła, podkanclerzego litewskiego, i jego żony Reginy von Eisenreich, wystawiony w Warszawie 24 VII 1634. Małżonkowie, ze względu na spustoszenie starostwa gniewskiego, nadają swemu słudze Janowi Szwarcowi pewne opustoszałe grunty przy lesie Bielsku w starostwie gniewskim w dożywocie, które wcześniej dzierżawili poddani pelplińscy z Królów Lasu. Czynn timeroczny wynosić ma kilkadziesiąt złotych¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Nie podano dokładnie sumy.

455

k. 312 – 312 v

w Warszawie, 29 lipca 1634

Król, w uznaniu zasług wojskowych w Inflantach Adama Dąbrowy, starosty lucyńskiego, nadaje mu prawem lennym Moyzę Odolen, w powiecie swaneburskim, opustoszałą po śmierci Stanisława Chotkowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marcjana Tryznę, referendarza litewskiego.

jęz. łac.

456

k. 312 v – 313

w Warszawie, 30 lipca 1634

Król, w uznaniu zasług wojskowych w Inflantach Krzysztofa Chotkowskiego, zgadza się, by mógł ustąpić Adamowi Dąbrowie, staroście lucyńskiemu, opustoszałe mojzy (*moyzy*) Rogaisz i Brodaisz w starostwie lucyńskim i nadaje je Dąbrowie w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marcjana Tryznę, referendarza litewskiego.

jęz. łac.

457

k. 313 – 314

w Warszawie, 31 lipca 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej dokumentu, wystawionego przez niego samego w [obozie pod Archanielską Cerkwią] 2 V 1633¹. Dokument ów zawierał nadanie Stanisławowi Jasnogórskiemu, komornikowi i zaufanemu dworzaninowi królewskiemu urzędu kuchmistrza koronnego, wakującego po śmierci Piotra Żerońskiego.

Formuła relacyjna [Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego]².

jęz. łac.

¹ W dok. błędnie: w Warszawie, zob. dok. 427. ² W formule brak nazwiska i tytułów.

458

k. 314 – 314 v

w Warszawie, 31 lipca 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej dokumentu wydanego przez siebie w Wilnie 25 VII 1633 roku, w którym ustanowił Jana Rudawskiego pisarzem dekretowym nadwornych sądów królewskich, po śmierci Jana Gumowskiego. Rudawski uzyskał doktorat obojga praw we Włoszech.

Formuła relacyjna [Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego].

jęz. łac.

459

k. 314 v – 315

w Warszawie, 25 lipca 1634

Król zatwierdza postanowienie Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego koronnego, ekonoma samborskiego, który potwierdził prawa Feda, Senia Iwanowego, Wasia, Iwana, synów popa Andrzeja, do popostwa, z łanem i wszelkimi

przynależnościami, we wsi Łastowki (*Lastuwce*), należącej do ekonomii samborskiej.

jęz. łac.

460

k. 315 – 315 v

w Warszawie, 25 lipca 1634

Król rozszerza prawa dożywotnie, przysługujące Krzysztofowi Wiesiołowskiemu, marszałkowi nadwornemu litewskiemu, staroście mielnickiemu, tykocińskiemu, supraskiemu, do tenuty Wiszniów na jego żonę Aleksandrę Sobieską, córkę [Marka] Sobieskiego, wojewody lubelskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego ziemskiego przemyskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

461

k. 315 v – 316

w Warszawie, 26 lipca 1634

Król nadaje Jakubowi Pstrokońskiemu urząd kasztelana słońskiego, wakujący po śmierci [Andrzeja] Łosia, tak, by mógł pójść w ślady swego wuja, który był kasztelanem konarskim¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ W dok. podano imię *Zbigniew*, jednakże kasztelanem konarskim kujawskim był w latach 1575 – 1598 Jan Pstrokoński, U VI/2, s. 148, nr. 1214, 1818, 1819.

462

k. 316 – 316 v

w Warszawie, 26 lipca 1634

Król zatwierdza dożywotnie prawa Marcina, Pawła i Wojciecha (*Albertus*) Opalków, synów Bartłomieja w posiadaniu sołectwa we wsi Białe Jezioro¹, w starostwie parczewskim, województwie lubelskim. Ich przodek, Stanisław, pracował iłożył nakłady na wykarczowanie lasów dla założenia tej wsi. Nadanie obejmuje sołectwo ze wszystkimi przynależnościami, gruntem zwanym Przymiarek, rozciągającym się do Skrzypniowic² oraz lasem zwanym Gaj a także trzema łanami.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Dziś wieś Białka nad Jeziorem Białym. ² Być może chodzi o dzisiejszą wieś Sosnowicę ?

463

k. 316 v – 317

w Warszawie, 26 lipca 1634

Król nadaje urząd wojskiego żydaczowskiego Mikołajowi Lubienieckiemu. Urząd wakował po śmierci Łukasza Lubienieckiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1, nr 1578, 1579.

464

k. 317 – 317 v

w Warszawie, 27 lipca 1634

Król zgadza się, by Stanisław Zaborowski, rudnik (*minerator*), mógł ustąpić dożywotnich praw do kopalni rudy w tenucie wiszeńskiej¹ na rzecz swoich synów, Marcina i Pawła Zaborowskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego.

jęz. łac.

¹ W dok.: *minera ferraria in tenuta Visnovien*.

465

k. 317 v

w Warszawie, 27 lipca 1634

Król nadaje Aleksandrowi Okuniowi urząd skarbnika sochaczewskiego, który wakował po śmierci Wawrzyńca Justyniana Columna Żaboklickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

466

k. 317 v – 318

w Warszawie, 27 lipca 1634

Król zgadza się, by Jan z Łowiczka (*Łowiczek*) Łowicki, kasztelan inowrocławski, starosta gabiński, oraz Ewa Zadzikówna, jego żona, mogli ustąpić z dożywotnich praw do starostwa gabińskiego na rzecz Jakuba na Ozorkowie Szczawińskiego, wojewody brzeskiego, starosty błońskiego i Zofii z Warzymowa Sokołowskiej, jego żony.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

467

k. 318 v

w Warszawie, 28 lipca 1634

Król nadaje [Marcinowi]¹ Osińskiemu Wężykowi urząd łowczego sieradzkiego, wakujący po wyniesieniu Macieja Pstrokońskiego na urząd podstolego sieradzkiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię, zob. U II/2, nr 1070.

468

k. 318 v – 319

w Warszawie, 28 lipca

1634

Król nadaje Sebastianowi Głębockiemu urząd skarbnika brzeskiego, wakujący po wyniesieniu Jakuba Pstrokońskiego na urząd kasztelana słońskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

469

k. 319

w Warszawie, 29 lipca 1634

Król, w uznaniu zasług Andrzeja Bakowskiego, nadaje mu w dożywocie *Grockie Pole* i opustoszałą wieś zwaną Boryczówka (*Boriczowka*) pod miastem Trembowłą, wakującą po śmierci jego brata, Jana Bakowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Ten sam dokument zob. dok. 444.

470

k. 319 – 319 v

w Warszawie, 29 lipca 1634

Król, w uznaniu prac Jana Niewieścińskiego, sekretarza kancelarii w tym urzędzie, nadaje mu dożywotnio pusty grunt zwany Propendorff w powiecie malborskim, gdzie przed wojną w Prusach istniała wieś o tej nazwie, wakująca po śmierci Niewieścińskiej, wdowy po Janie Niewieścińskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciech Kadziłłowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

471

k. 319 v – 320

w Warszawie, 30 lipca 1634

Król zgadza się, by Łukasz Opaliński, marszałek koronny, starosta leżajski, łosicki, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa wsi Łuchów, w starostwie leżajskim, na rzecz Michała Dłotowskiego, zasłużonego żołnierza.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

472

k. 320 – 320 v

w Warszawie, 30 lipca 1634

Król nadaje Maciejowi Pstrokońskiemu, łowczemu sieradzkiemu, urząd podstolego sieradzkiego, wakujący po śmierci Jakuba Miecielskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U II/2 nr 1195.

473

k. 320 v – 321

w Warszawie, 30 lipca 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej dokumentu wystawionego przez niego w Warszawie 26 VII 1634, podpisanego przez króla i Jana Lipskiego, referendarza.

Król zwraca się w nim do Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego koronnego, informując, że ze względu na zasługi Hieronima Mielońskiego, wojskiego sieradzkiego, sekretarza królewskiego i administratora żup wielickich, który pozostawał w służbie królewskiej od lat trzydziestu, i nadwątlił swe zdrowie, uwalnia Mielońskiego z administrowania żupami. Daniłowicz zobowiązany jest

odebrać od niego rachunki i rejestry. Jego dożywotnia pensja w bałwanach soli oraz inne przysługujące mu wynagrodzenia mają być wypłacane bez przeszkód. Ma być też mu wydana nagroda: trzy szychty soli w bałwanach oświęcimskich. Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.
jęz. łac., jęz. pol.

474

k. 321 – 322 w Warszawie, 30 lipca 1634
Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej dokumentu wystawionego w Toruniu 15 V 1630, przez Hermolausa Ligęzę, podskarbiego koronnego. Ligęza kwituje Jakuba Jacobsona, mincerza koronnego, z dziesięciu tysięcy talarów, przeznaczonych zgodnie z konstytucją przeszłego sejmku na zapłatę wojsku pruskiemu¹.
Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.
jęz. łac., jęz. pol.

¹ *Komisarze do zapłaty wojsku Pruskiemu y Inflantskiemu*, VL, III, s. 289, f. 603.

475

k. 322 – 322 v w Warszawie, 1 sierpnia 1634
Król pozwala, by Jakub Szczawiński, wojewoda brzesko – kujawski, mógł ustąpić z praw dożywotnich przysługujących mu do tenuty¹ Błonie, na rzecz Jana Daniłowicza, podskarbiego koronnego.
jęz. łac.

¹ Zwana w dok. starostwem.

476

k. 322 v – 323 w Warszawie, 1 sierpnia 1634
Król nadaje Reginie Kellerin, wdowie po Piotrze Graben, doktorze obojga praw, sekretarzu królewskim, pensję roczną w wysokości 300¹ złotych polskich na porcie gdańskim. Graben uzyskał niegdyś od Zygmunta III Wazy pensję w wysokości 300 złotych z dochodów portu w Elblągu, jednakże z powodu najazdu wroga przestała być wypłacana i zostaje przeniesiona na dochody portu gdańskiego. Pensja płacona ma być na początku sierpnia bez ponownych rozkazów, aż do czasu wydania innej decyzji.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

¹ W nagłówku błędnie sześćset.

477

k. 323 w Warszawie, 2 sierpnia 1634
Król nadaje Pawłowi Tarnowskiemu, zasłużonemu żołnierzowi oraz jego żonie Mariannie Jaktorowskiej, w dożywocie wieś Królewskie Łąki, w starostwie piotrkowskim.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

478

k. 323 – 323 v

w Warszawie, 3 sierpnia 1634

Król nadaje Wojciechowi (*Albertus*) Kadzidłowskiemu, pisarzowi ziemskiemu łączycykiem, zasłużonemu, tak w czasie poprzedniego, jak i obecnego panowania, wszystkie dobra, jakie przypadły prawem kaduka skarbowi królewskiemu po Szymonie Leiss¹, mieszkańcu Gdańska.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Inna pisownia: *Laysz*.

479

k. 323 v – 324

w Warszawie, 3 sierpnia 1634

Król, w uznaniu zasług Marcjana Łochyńskiego, wicewojewody kaliskiego, który zasłużył się w wyprawach wojennych przeciw wrogom chrześcijaństwa i w Prusach, rozszerza jego prawa dożywotnie do wójtostwa we wsi Krzyworzeka w starostwie wieluńskim na jego żonę Jadwigę Głoskowską.

jęz. łac.

480

k. 324 – 324 v

w Warszawie, 3 sierpnia 1634

Król, w uznaniu zasług Adama Mielżyńskiego, rozszerza jego prawa dożywotnie do trzech wsi: Grabowo, Krzywa Góra (*Krzywogóra*), Ulejno (*Vielno*) w powiecie pyzdrskim, na jego żonę Jadwigę z Chłapowa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

481

k. 324 v

w Warszawie, 3 sierpnia 1634

Król zgadza się, by Jan Tomisławski mógł wykupić prawa do wójtostwa czyli sołectwa wsi Brzeska Wola w starostwie leżajskim, z rąk obecnych posiadaczy i nadaje mu je w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV oraz Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

482

k. 325

w Warszawie, 3 sierpnia 1634

Król zatwierdza Aleksandra, Macieja oraz Jana Tańskich, synów Aleksandra i Barbary, w dożywotnim użytkowaniu i posiadaniu młyna zwanego Głusiek na rzece Liw, w starostwie kamienieckim na Mazowszu. Tańscy zasłużyli się w czasie wyprawy wojennej przeciw wrogom chrześcijaństwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

483

k. 325 – 325 v
1634

w Warszawie, 5 sierpnia

Król, w uznaniu zasług Aleksandra Komorowskiego, nadaje mu urząd cześnika nurskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ W dok. pada stwierdzenie, że urząd ten nie był dotąd obsadzany: (...) *Pincernatum Nurensem adhuc in usu non fuisse* (...).

484

k. 325 v – 326
1634

w Warszawie, 5 sierpnia

Król zgadza się, by Aleksander Łaszc, żołnierz weteran, mógł wykupić wójtostwo miasta Tyszowce (*Tiszowce*) z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy i nadaje mu je w dożywocie.

jęz. łac.

485

k. 326

w Warszawie, 5 sierpnia 1634

Król nadaje prawem lennym Wilhelmowi Korffowi, staroście orleńskiemu, wnukowi Ernesta, dobra allodialne Krawer w Inflantach, w powiecie rzeżyckim. Dobra te należały do Ernesta Korffa, który je zakupił, a którego syn zginął chwalebnie w wyprawie moskiewskiej¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Być może chodzi o Mikołaja Korffa, rotmistrza, zob. dok. 387.

486

k. 326 v
1634

w Warszawie, 5 sierpnia

Król zatwierdza postanowienie Zygmunta III, w którym władca ten konfirmował dożywotnie prawa Zygmunta Szczepańskiego i Zofii z Sobieszyna, jego żony, do starostwa mirachowskiego, co zostało potwierdzone ekstraktem z ksiąg ławniczych Łazin, z dnia 18 października 1625 r.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

487

k. 326 v – 327

w Warszawie, 5 sierpnia 1634

Król ustanawia Arnolda Marinusa, sekretarza wileńskiego, lubeckiego (*lubenicen.*), notariuszem publicznym w ziemiach pruskich, Królewcu i wszystkich częściach jego władztwa. Uzyskuje także urząd rajcy królewieckiego. Powinien złożyć nakazaną prawem przysięgę.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac

488

k. 327 – 327 v

w Warszawie, 6 sierpnia 1634

Król zgadza się, by Mikołaj Ostroróg, podstoli koronny, starosta kościański, mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa kościańskiego w województwie poznańskim, do wsi należących do tegoż starostwa, oraz do tenuty Jastrzębice (*Jastrzembice*) w województwie ruskim, na rzecz Jana Ostroroga, swojego syna. Mikołaj Ostroróg zasłużył się w ekspedycjach wojennych, zwłaszcza przeciw wrogom chrześcijaństwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

489

k. 328

w Warszawie, 6 sierpnia 1634

Król zgadza się, by Mikołaj Ostroróg, podstoli koronny, starosta kościański, drohowyski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa drohowyskiego i wsi do niego przynależnych, na rzecz syna Mikołaja Ostroroga.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

490

k. 328 v

w Warszawie, 6 sierpnia 1634

Król pozwala by Wojciech (*Albertus*) Sieleżyński mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Byliczki w starostwie kolskim, na rzecz małżonków Piotra i Krystyny Białobrzeskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

491

k. 328 v – 328 a¹

w Warszawie, 6 sierpnia

1634

Król zgadza się, by Elżbieta z Żołędowa Moszczeńska mogła ustąpić dożywotnich praw do wsi Kikół (*Kikul*) w ziemi dobrzyńskiej, na rzecz Stanisława Moszczeńskiego, zasłużonego w wyprawach wojennych na Wołoszczyźnie i w Prusach, oraz jego żony Doroty z Czarlina.

jęz. łac.

¹ Karta 328 podwójnie numerowana.

492

k. 328 – 328 v

w Warszawie, 5 sierpnia

1634

Król nadaje Wincentemu Jaronowskiemu, sędziemu grodzkiemu inowrocławskiemu, w dożywocie, łan zwany Sobieraciński w mieście

Radziejowie, wraz z przynależnościami, ogrodem, domem a także z jeszcze innym ogrodem na Przedmieściu Krakowskim. Dobra te wakowały po śmierci rodziców Wincentego; Mikołaja Jaronowskiego i Doroty Mochiskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

493

k. 328 v – 329

w Warszawie, 7 sierpnia 1634

Król rozszerza dożywotnie prawa Feliksa Wielowiejskiego, żołnierza weterana, do pewnej części wsi Jelna w starostwie leżajskim, na jego żonę Elżbietę Wolską. Za Wielowiejskim wstawiał się w tej sprawie Łukasz Opaliński, marszałek wielki koronny, starosta leżajski.

jęz. łac.

494

k. 329 – 329 v

w Warszawie, 7 sierpnia 1634

Król zgadza się, by dwór Henryka Fredera, syndyka gdańskiego, położony we wsi Sopot (*Zoppot*), koło klasztoru w Oliwie, był uwolniony z obowiązku gościny i stacjonowania żołnierzy.

jęz. łac.

495

k. 329 v – 330

w Warszawie, 7 sierpnia 1634

Król zgadza się, by Zuzanna Szczepańska mogła ustąpić z praw dożywotnich do wsi Parchowo, Jamno, Golczewo, Nakła, Sylczno (*Sliczna*), Sumin (*Sumini*), Trzebon (*Trebon*), Tuszkowy (*Tuszkoni*), Żakowo i Kłodno w starostwie mirachowskim¹, na rzecz małżonków; Zygmunta Szczepańskiego i Zofii ze Sobieszyna².

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ Znana pisownia nazw wsi, które należały potem do dzierżawy parchowskiej różni się od przyjętej przez kancelarię w tym dokumencie: Parchowo – Parchow (1664); Golczewo – Gałczewo (1765); Sylczno – Siliczna (1664); Sumin – w 1664 folwark założony na lemaństwie; Trzebon – Trzeboń (1664), Trzeboń/Trzebuń (1765); Tuszkoni – Tuszkowy (1664, 1765); Żakowo – Zakowo (1664), Żakowo (1765); Kłodno – folwark założony na lemaństwie (1664, 1765). Dane dla roku 1664: J. Paczkowski, *Opis królewszczyn*, op. cit., s. 268–279; dane dla roku 1765: *Lustracja województw Prus Królewskich 1765*. Tom I, *Województwo pomorskie*. Część 1, *Powiaty pucki i mirachowski*, wydał Jerzy Dygdała, Toruń 2000, s. 151–190. ² Zob. dok. 541.

496

k. 330 – 331

w Warszawie, 7 sierpnia 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej dokumentu wystawionego na zjeździe sądu ziemskiego chełmińskiego w Radzynie, 14 VI 1632. Przed sądem ziemskim stawiał się Jan Działyński, starosta pucki, rogoziński, pokrzywiński, i zeznał, że wypełnił zobowiązania wynikające z przywileju królewskiego, na mocy którego dostał starostwo pokrzywińskie w dzierżawę emfiteutyczną, na pewien czas, z warunkiem polepszenia jego stanu, pod wadium

piętnastu tysięcy złotych zapisanych na dobrach. W szczególności osadził w starostwie trzydziestu jeden chłopów zwanych gburami, oraz dwudziestu ośmiu zagrodników. Dokument podpisał Jan Gołocki, pisarz ziemski chełmiński, poprawiał Szultz.

jęz. łac.

497

k. 331 – 331 v

w Warszawie, 7 sierpnia 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej dokumentu wystawionego na zjeździe sądu ziemskiego chełmińskiego w Radzynie, 14 VI 1632. Przed sądem ziemskim stawiał się Jan Działyński, starosta pucki, rogoziński, pokrzywiński, i zeznał, że wypełnił zobowiązania wynikające z przywileju królewskiego, na mocy którego dostał starostwo puckiego w dzierżawę emfiteutyczną, na pewien czas, z warunkiem polepszenia jego stanu, pod wadium piętnastu tysięcy złotych zapisanych na dobrach. W szczególności osadził w starostwie trzydziestu sześciu chłopów zwanych gburami oraz trzech zagrodników. Dokument podpisał Jan Gołocki¹, pisarz ziemski chełmiński, poprawiał Straszewski.

jęz. łac.

¹ W dok. jako *Kołocki*, zob. U V/2, nr 202.

498

k. 332 – 332 v

w Warszawie, 7 sierpnia 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej dokumentu wypisanego z ksiąg grodzkich kowalskich, wystawionego przez wojewodziński urząd grodzki chełmiński, 20 VI 1633. Przed sądem ziemskim stawiał się Jerzy Skalski, plenipotent Mikołaja Działyńskiego, i zeznał, że wypełnił zobowiązania wynikające z przywileju królewskiego, na mocy którego Działyński uzyskał wójtostwo we wsi Gruta w starostwie rogozińskim w dzierżawę emfiteutyczną, na pewien czas, z warunkiem polepszenia jego stanu, pod wadium dwóch tysięcy złotych zapisanych na dobrach¹. Dokument podpisał Jan Gołocki, pisarz ziemski chełmiński, poprawiał Straszewski.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 296.

499

k. 332 v – 333

w Warszawie, 8 sierpnia 1634

Król potwierdza dokument Zygmunta III, w którym ten władca zatwierdzał dwa dokumenty: wydany w Warszawie 6 X 1615 i dokument papierowy wydany w Warszawie 25 II 1613. Zawierały one aprobatę królowej Konstancji, by Jadwiga Jaczeńska mogła ustąpić z praw dożywotnich do kopalni rudy na rzece Liwiec, w pobliżu wsi Korytnicy, w starostwie liwskim, na rzecz swojego syna, Adama Wydry, oraz zatwierdzenie tegoż syna w dożywotnim posiadaniu kopalni. Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

500

k. 333 – 333 v w Warszawie, 8 sierpnia 1634
Król zgadza się, by Stanisław Witowski (*Withowski*), kasztelan brzeziński, mógł ustąpić na rzecz syna, Stanisława Witowskiego, chorążego łęczyckiego, dworzanina królewskiego, z praw do starostwa krzeczowskiego, zwanego również tenutą. Stanisław Witowski (*Withowski*) zasłużył się w czasie ostatniej wyprawy moskiewskiej.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

501

k. 333 v – 334 w Warszawie, 8 sierpnia 1634
Król zatwierdza przywilej Zygmunta III, w którym władca ten dał w dożywotnie posiadanie Andrzejowi, Adamowi oraz Tomaszowi Zaleskim a także ich matce, Agnieszce Zembockiej, opuszczony młyn zwany Kosielanka na rzece Liwiec, koło miasta Kamieniec. Otrzymują oni także część młyna, jaka należała do zmarłego brata, Kaspra Zaleskiego.
jęz. łac.

502

k. 334 v w Warszawie, 10 sierpnia 1634
Król zgadza się, by Anna Tarnowska mogła ustąpić z praw dożywotnich do miasteczka Budziszewice w województwie rawskim, oraz wsi należących do tego miasta: Budziszewice (*Budziszewka*), Miezna (*Miedzno*), Zalesie, Regny, Radzyń, Rawica¹, na rzecz Samuela Śladkowskiego, kasztelana rozpierskiego.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

¹ Nazwy wsi przyjęto za: *Lustracje województwa rawskiego XVII wieku*, wydała Zofia Kędzierska, Wrocław–Warszawa–Kraków 1965, s. 137–143.

503

k. 334 v– 335 w Warszawie, 10 sierpnia 1634
Król, w uznaniu zasług Jana Wypyskiego, chorążego nurskiego, dworzanina pokojowego, daje mu prawo swobodnego wyrębu do budowania i wedle zwyczaju w Puszczy Jaktorowskiej, w starostwie sochaczewskim i dla swego dworu we wsi Chrzanów.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.
jęz. łac.

504

k. 335 – 337 v w Warszawie, 10 sierpnia 1634
Król potwierdza wszystkie przywileje miasta Fordon (*Fordan*); przywilej Zygmunta III, wydany w Malborku (Margenburg) 10 czerwca 1598, zatwierdzający przywilej Zygmunta Augusta wydany w Piotrkowie, 12 stycznia 1563, zatwierdzający przywilej Władysława Jagiełły, wydany w Gnieźnie, 4 lipca (*ipso die S. Procopy*) 1424. Lista świadków¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Dokument Władysława Jagiełły opublikowany w: *Codex Diplomaticus Poloniae*, t. II, ed. A. Muczkowski, Warszawa 1852, s. 830 – 833.

505

k. 337 v
1634

w Warszawie, 10 sierpnia

Król zgadza się, by Jan Wilkostowski, kasztelan konarski kujawski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do cła w mieście Kościan na rzecz syna, Świętosława Wilkostowskiego, zasłużonego pod chorągwią Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadziłłowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

506

k. 338
1634

w Warszawie, 10 sierpnia

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, zatwierdza Suchana ze wsi Miedzne (*Miedzan*) w tenucie kłobuckiej, w posiadaniu dwóch miar ziemi zwanych łąn, które ten uzyskał od Zygmunta Kazanowskiego, podkomorzego koronnego, tenutariusza tych dóbr. Czynnosc roczny wynosić ma dwadzieścia złotych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

507

k. 338 – 339
1634

w Warszawie, 10 sierpnia

Król potwierdza dokument Stanisława Przyjemskiego, marszałka nadwornego koronnego, starosty generalnego wielkopolskiego a także starosty konińskiego, osieckiego, dotyczący dóbr osieckich i tenuty miedzyleskiej, spustoszonych w czasie wojny pruskiej, dan w Międzyzlesiu 15 VI 1633 roku. Przyjemski osadził dziewięciu osadników holenderskich na siedemnastu włókach, na pastwiskach i łąkach należących do Międzyzlesia, na lat dwadzieścia. Czynnosc roczny z włóki ustanowiony został na dziewięćdziesiąt złotych, płatnych na nowy rok. Mogą także używać na budynki drzew z Puszczy Osieckiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

508

k. 339 – 339 v

w Warszawie, 10 sierpnia 1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej, dokumentu wystawionego przez Zygmunta III w Warszawie 1 II 1631, podpisanego przez króla i Pawła Kołudzkiego, a zawierającego potwierdzenie

dokumentu królowej Konstancji, wystawionego w Warszawie 30 I 1630 r. Królowa nadała w dożywocie Feliksowi Wielowiejskiemu część dóbr wsi Jelna, w starostwie leżajskim, wraz z młynem, zagospodarowanych na surowym korzeniu przez Piotra Czechowskiego.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

509

k. 340 – 340 v

w Warszawie, 11 sierpnia 1634

Król, w uznaniu zasług Aleksandra Chrzęszcza, żołnierza, pozwala, by mógł on wykupić wójtostwo czyli sołectwo wsi Zuzowy (Zuzowa), w starostwie przedborskim, z rąk obecnych posiadaczy; niegdyś trzymali te dobra zmarli Łowińscy. Do sołectwa przynależą rozmaite grunty, prawo połowu ryb w stawach, trzeci denar od wymierzanych kar, karczma. Do sołectwa należą także chłopci: Tomasz Zbysz, Paweł Marczak, Jan Chorzelka, Adam Sołtysek oraz zagrodnicy: Paweł Chorzelka, Maciej Wemklik, Maciej Kierosek, Andrzej Duczek, zobowiązani do płacenia czynszów i pańszczyzny. Chrzęszcz brał udział w wojnie pruskiej i obecnej moskiewskiej, służył pod chorągwią Marcina Kazanowskiego, wojewody podolskiego, hetmana polnego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego ziemskiego przemyskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

510

k. 340 v – 343

w Warszawie, 12 sierpnia 1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej intercyzy, zawartej pomiędzy Piotrem Żerońskim, kuchmistrem koronnym, starostą bydgoskim, regentem kancelarii, a Jakubem Jacobsonem, administratorem mennic w Koronie i Wielkim Księstwie Litewskim, dzierżawcą nowodworskim w *Bidgoczu* 9 IX 1630. Porozumienie dotyczyło pokwitowania Jacobsona z dzierżawy starostwa bydgoskiego i wójtostwa w tymże mieście, na podstawie intercyz spisanych: w Warszawie 30 VI 1627, w Warszawie 11 VIII 1628, w Warszawie 4 IV 1629.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac., jęz. pol.

511

k. 343 – 343 v

w Warszawie, 12 sierpnia 1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej aktu, wystawionego w Warszawie 26 XI 1633, przez komisarzy wyznaczonych przez sejm dla ustalenia próby talarów¹. Stwierdzają oni, że Jakub Jacobson postępował zgodnie z ustalonymi zasadami, szczególnie jeśli idzie o jakość i wagę. Komisarzami byli: Mikołaj Firlej, wojewoda sandomierski, Rafał Leszczyński, wojewoda bełski, Jan Daniłowicz, podskarbi koronny, Marcin Tolibowski, sędzia ziemski brzeski, Jan Kiełczewski, skarbnik kaliski, Tomasz z Bibersteinu Kazimierski, dworzanin królewski.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ Konstytucja z roku 1633 „*Mynica*”, VL, III, s. 379, f. 800.

512

k. 344 – 344 v

w Warszawie, 12 sierpnia 1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej, aktu wystawionego w Gdańsku 27 VIII 1624 przez Piotra Żerońskiego, cześnika koronnego, starostę bydgoskiego, w którym zeznaje on, iż ma dług wobec Jakuba Jacobsona, wynoszący pięćdziesiąt osiem tysięcy dwieście trzynaście złotych, który zobowiązuje się spłacić w ciągu trzech lat.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

513

k. 344 v – 345

w Warszawie, 12 sierpnia 1634

1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej, aktu wystawionego w Warszawie 31 III 1626, przez Piotra Żerońskiego, cześnika koronnego, starostę bydgoskiego, w którym zeznaje, iż wedle prowadzonych rejestrów od 31 XII 1624 aż do daty wystawienia dokumentu, uzyskał u Jakuba Jacobsona z mennicy krakowskiej czterdzieści trzy tysiące osiemset siedemdziesiąt osiem złotych. Zobowiązuje się tę sumę zwrócić jak najszybciej.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

514

k. 345 – 345 v

w Warszawie, 12 sierpnia 1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej aktu wystawionego w Warszawie 12 VIII 1634, przez Jana Daniłowicza, podskarbiego koronnego, który zatwierdził dokument wystawiony przez swoich służących: Krzysztofa Olycyskiego i Kazimierza Daniszewskiego, w Gdańsku 20 VII 1634. Zeznali oni, iż odebrali od Zygmunta Kerschensteina (*Kirszensztein*), ławnika miasta Gdańska, dwieście cetnarów prochu, z których go kwitują, i mają one być wliczone w liczbę pięćuset cetnarów prochu, jakie Bartel Szulc Młodszy (*der Junger*) zobowiązany jest dostarczyć skarbowi wedle umowy. Zygmunt Kerschenstein uzyskać ma za proch dwanaście tysięcy czterysta złotych w ciągu dwóch lub trzech tygodni ze skarbu koronnego w Warszawie. Daniłowicz zobowiązuje się spłacić ją z podatków na św. Michała (29 września).

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

515

k. 345 v – 346

w Warszawie, 12 sierpnia 1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej listu, datowanego w Warszawie 19 XI 1633, napisanego przez Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego koronnego i Adama Świętochowskiego do [Jana] Wizemberga¹. Daniłowicz powołuje się na dwa listy króla Władysława IV, datowane: w Pilczy 4 IV 1633, w Warszawie 9 V 1633, które dotyczyły zapłacenia długów, jakie skarb królewski ma wobec Jakuba Jacobsona, w szczególności z dochodów olbory olkuskiej. Wizembergowi nie wolno jednak przeznaczać na ten cel dochodów z handlu ołowiem, przeznaczonych na wydatki wojenne Rzeczypospolitej.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.
jęz. lac.

¹ Jan Wizemberg, kupiec krakowski, administrator żup solnych i olbory olkuskiej, sekretarz królewski.

516

k. 346 – 346 v w Warszawie, 12 sierpnia 1634
Król ma na uwadze zasługi Jakuba Jacobsona, dzierżawcy Nowego Dworu Gdańskiego, jakie oddał Rzeczypospolitej, tak za panowania Zygmunta III, jak i obecnego, dla obrony państwa a także podczas wyprawy moskiewskiej, przy wzmacnianiu obronności zamków. Gdy zatem tenże Jacobson został oskarżony przez źle poinformowanego instygatora, król postanawia oczyścić go z tych podejrzeń, co zostanie potwierdzone na najbliższym sejmie.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego, sekretarza królewskiego.
jęz. lac.

517

k. 346 v w Warszawie, 12 sierpnia 1634
Król w uznaniu zasług i za wstawiennictwem Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, starosty buskiego, barskiego, kowalskiego, rozszerza prawa dożywotnie [Andrzeja]¹ Żaboklickiego, żołnierza, do wsi Olszanik i Czerchowa², w powiecie przemyskim, na jego żonę Annę Strzyżowską.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.
jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię, zob. *SMK*, t. 1, Kraków 1999, opr. W. Krawczuk, s. 61 nr 202. ² W nagłówku: *Czerchawa*.

518

k. 346 v – 347 v w Warszawie, 12 sierpnia 1634
Król potwierdza fundację miasta Baligród (*Balowgrad*), w ziemi sanockiej, na surowym korzeniu, dokonaną przez Adama Bala, dworzanina pokojowego. Ziemia ruska zniszczona została przez najazdy wrogów chrześcijaństwa [Tatarów] i winna zostać wzmocniona. Miasto lokowane zostało na prawie niemieckim zwanym magdeburskim. Król potwierdza decyzję sejmu zezwalającą stworzenie w mieście składu wina¹. Jarmarki odbywać się mają na św. Michała Archaniola (29 września) i na święto Narodzin Jana Chrzciciela (24 czerwca), targi zaś we wtorki i piątki.
Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.
jęz. lac.

¹ Konstytucja *Skład winny w Balogrodzie* z roku 1633, VL, III, s. 391, f. 825.

519

k. 347 v – 348 w Warszawie, 12 sierpnia 1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej dokumentu Zygmunta III, wydanego w Warszawie 14 kwietnia 1630¹, podpisanego przez króla i Jana Lipskiego. W dokumencie tym król Zygmunt III, doceniając zasługi wojenne Wojciecha (*Albertus*) Kownackiego, przydaje do wójtostwa, czyli sołectwa wsi Siedlec, w starostwie olsztyńskim, czterech kmieci z tej wsi: Urbana Prokopka, Szymona Wojtulę, Wojciecha (*Albertus*) Walkowicza, Macieja Krogula, po śmierci Mikołaja Wolskiego, marszałka wielkiego koronnego. Kownacki posiadać ma prawa dożywotnie do wójtostwa i tychże chłopów wraz ze swoją żoną, Zuzanną z Wierzbicy Romerówną. Kownacki służył pod [Janem] Karolem Chodkiewiczem, hetmanem wielkim litewskim, a także na Wołoszczyźnie.

Relacja Jakuba Zadzik, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

520

k. 348 – 350

w Warszawie, 13 sierpnia 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, wystawionego w Krakowie, na sejmie koronacyjnym 20 marca 1633, w którym potwierdził trzy dokumenty Zygmunta III, dane: w Warszawie 29 V 1624, w Warszawie 9 VIII 1626 i w Warszawie 14 IV 1631¹. Pierwszy z nich podpisany był przez króla i Jakuba Maksymiliana Fredrę, drugi przez króla i Jana Miłockiego, trzeci przez króla i Jana Lipskiego. W pierwszym dokumencie Zygmunt III pozwolił Baltazarowi Małyńskiemu, żołnierzowi, ustąpić z praw do sołectwa wsi Siedlec w starostwie olsztyńskim i nadał je dożywotnio Wojciechowi (*Albertus*) Kownackiemu, cześnikowi wiskiemu, i jego żonie Zuzannie z Wierzbicy Romerówny. Do sołectwa należały m. in. grunty Metysowski i Gorczyczyński. W drugim dokumencie król rozszerzył prawa dożywotnie do tego sołectwa na żonę Kownackiego, Zuzannę z Wierzbicy Romerówną. W trzecim król przydał do wójtostwa, czyli sołectwa wsi Siedlec, w starostwie olsztyńskim, czterech kmieci z tej wsi: Urbana Prokopka, Szymona Wojtulę, Wojciecha (*Albertus*) Walkowicza, Macieja Krogula, po śmierci Mikołaja Wolskiego, marszałka wielkiego koronnego. Kownacki służył pod Karolem Chodkiewiczem, hetmanem wielkim litewskim, a także na Wołoszczyźnie.

Relacja Jakuba Zadzik, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ Uwaga, powinno być 1630, tak jak w dok. 519.

521

k. 350 – 350 v

w Warszawie, 13 sierpnia 1634

Król, mając w pamięci *zasługi rycerskie* Jana Kunińskiego, wojskiego starodubskiego, jakie oddał broniąc zamku w Nowogrodzie Siewierskim w czasie wojny moskiewskiej, a z tego powodu znalazł się w więzieniu nieprzyjacielskim wraz z rodziną, nadaje mu prawo wypalania popiołów (in. potażu) i produkowania towarów leśnych przez lat pięć w lasach wsi Słuczewsk (*Sluczesk*) i Ormiaczów (*Rymaczy*) w ujeździe nowogrodzkim¹. Nadanie nie obejmuje jednak prawa wytwarzania salety.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 379. W dokumencie tym wsie nazwane zostały Słuczewsk i Orymiaczow.

522

k. 350 v – 351
1634

w Warszawie, 13 sierpnia

Król daje Janowi Tokarskiemu, podstarościemu tucholskiemu, w dzierżawę emfiteutyczną wieś Czersk w starostwie tucholskim z dziewiętnastoma i pół miarami, zwanymi łan, opuszczonej ziemi, na lat piętnaście. Zobowiązany jest osadzić w tej wsi dwóch chłopów zwanych gburami, trzech zagrodników i odpowiednio ich wyposażać. Za Tokarskim wstawiał się Albrycht Stanisław Radziwiłł, kanclerz litewski, starosta piński, gniewski, tucholski. Decyzja podjęta została także na podstawie informacji uzyskanych od sekretarzy wyznaczonych na sejmie do rewizji ziem pruskich, spustoszonych w czasie ostatniej wojny. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

523

k. 351

w Warszawie, 14 sierpnia 1634

Król zasądza pełnoletniość (*adiudicatio annorum*) Abrahama Jacobsona, syna Jakuba Jacobsona, administratora mennic, uznając go za zdolnego do dysponowania swoimi sprawami, zawierania umów i dokonywania zapisów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

524

k. 351 – 351 v

w Warszawie, 14 sierpnia 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, wydanego w Krakowie na sejmie koronacyjnym, 4 II 1633. Król nadał w nim Danielowi Kellerowi¹ (*Kielaz*), swemu serwitorowi, który pozostawał u niego na służbach od niemal dwudziestu lat, a także jego żonie, Elżbiecie Willebruchówniej, dożywotnią pensję roczną w wysokości sześciuset złotych, płatną ze starostwa osieckiego w województwie pomorskim, która wypłacana ma być na święto Obrzezania Pańskiego (1 stycznia).

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 540 i 550.

525

k. 351 v – 352

w Warszawie, 15 sierpnia 1634

Król zgadza się, by Jan Bilamowski mógł odstąpić swe prawa dożywotnie do wsi Piliki w starostwie bielskim, na rzecz Wojciecha (*Albertus*) Bilamowskiego, swojego syna, w dowolnej księdze publicznej Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

526

k. 352 – 352 v

w Warszawie, 15 sierpnia 1634

Król zatwierdza postanowienia zawarte w przywileju Zygmunta Augusta, wystawionym w Warszawie 27 I 1572. W dokumencie tym król wyjął dom Marcina Żydka i jego żony Jadwigi, znajdujący się w mieście Knyszynie, na ulicy zamkowej, spod jurysdykcji miejskiej i prawa niemieckiego, także dla spadkobierców Żydka. Zobowiązani byli oni odpowiadać tylko przed Trybunałem Koronnym lub starostami tegoż miejsca. O zatwierdzenie tego przywileju prosił króla Adam Dalkowicz, pleban dobrzyniewski, który zakupił ten dom dla swojego bratanka Cypriana i jego sióstr Anny, Mariny i Joanny Dalkowiczów.

jęz. łac.

527

k. 352 v – 353

w Warszawie, 15 sierpnia 1634

Król, w uznaniu zasług, nadaje Krzysztofowi Lode, podkomorzemu dorpackiemu, sekretarzowi królewskiemu, dożywotnią pensję w wysokości sześciuset złotych z dochodów portorium gdańskiego, która wypłacana ma być na św. Bartłomieja (24 sierpnia).

jęz. łac.

528

k. 353 – 353 v

w Warszawie, 16 sierpnia 1634

Król nadaje Zygmontowi Parysowi, podkomorzemu czerskiemu, urząd kasztelana warszawskiego, wakujący po śmierci jego brata, Stanisława Parysa. Zygmunt Parys odznaczył się w wyprawach wojennych, przeciw Turkom, i Gustawowi Adolfowi w Prusach.

jęz. łac.

529

k. 353 v – 356¹

w Warszawie, 16 sierpnia 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, który wystawił w Krakowie na sejmie koronacyjnym, 15 III 1633 roku, podpisanego przez niego i Jana Romiszewskiego. Na mocy decyzji króla Zygmunta III i konstytucji sejmowej stan Prus Królewskich po wojnie sprawdzili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Wskazali oni, że starostwo świeckie zostało bardzo spustoszone w wyniku tej wojny. W związku z tym król Władysław IV postanowił, że Jan Zawadzki, podstoli ciechanowski, starosta świecki, dla odbudowy tegoż starostwa dostanie je w dzierżawę emfiteutyczną na dwadzieścia dwa lata. Ma sprowadzić tam osiemdziesięciu jeden chłopów zwanych gburami, osiemdziesięciu pięciu zagrodników, sołtysa i sześciu karczmarzy, i wesprzeć ich w odbudowie. Dzierżawa nie umniejsza praw dożywotnich jakie Zawadzki oraz jego żona Konstancja Bessen, mają do tegoż starostwa. Wadium ustanawia się na trzydzieści tysięcy złotych. Poza tym z dochodów starostwa Zawadzki, lub w razie jego śmierci żona, ma płacić co roku osiem tysięcy złotych w dwóch ratach; na święto Trzech Króli (6 I) oraz na święto Narodzenia Jana Chrzciciela (24 VI), do skarbu Jana Kazimierza Wazy, królewicza polskiego i szwedzkiego.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.
jęz. lac.

¹ Opuszczona w numeracji karta 355 i 355 v. Zob też dok. 896.

530

k. 356 – 357

w Warszawie, 16 sierpnia 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, który wystawił w Krakowie na sejmie koronacyjnym, 15 III 1633 roku, podpisanego przez niego i Jana Romiszewskiego. Na mocy decyzji króla Zygmunta III i konstytucji sejmowej stan Prus Królewskich po wojnie sprawdzili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Wskazali oni, że wsie Wydrzno (*Vidrzyño*) i Błonowo w starostwie rogoźnieńskim zostały bardzo spustoszone w wyniku tej wojny¹. W związku z tym król Władysław IV postanowił, że Jan Zawadzki, starosta świecki, sekretarz królewski dla odbudowy tych wsi dostanie je w dzierżawę emfiteutyczną na osiemnaście lat. Ma sprowadzić tam sześciu chłopów zwanych gburami, jedenastu zagrodników, jednego karczmarza i wesprzeć ich w odbudowie. Dzierżawa nie umniejsza praw dożywotnich jakie Zawadzki ma do tych dóbr. Wadium ustanawia się na trzy tysiące złotych.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 896.

531

k. 357 v

w Warszawie, 16 sierpnia 1634

Król zgadza się, by Stanisław Witowski, kasztelan brzeziński, starosta bocheński i krzeczowski mógł ustąpić z praw dożywotnich do trzeciej miary z dwóch młynów znajdujących się w Krakowie na rzece Rudawie (*Rudawka*): z pierwszego zwanego Kamienny za Bramą Szewską (*Portam Szewca*) i z drugiego, zwanego Dębny na przedmieściu krakowskim, przed obwarowaniem szewców (*vallum sutorum*)¹, a także z jatek krakowskich i rocznego czynszu z nich, a także z sumy jedenastu tysięcy dwustu czterdziestu czterech złotych polskich oraz dwudziestu pięciu i pół grosza na tych młynach i jatkach, dawnego zapisu, na rzecz Stanisława Witowskiego, chorążego łęczyckiego, dworzanina królewskiego, swego syna.

jęz. lac.

¹ Oba młyny położone były niedaleko siebie. Zob też dok. 887.

532

k. 358

w Warszawie, 17 sierpnia 1634

Król nadaje Wojciechowi (*Albertus*) Czapskiemu teren zwany *Grilinska* przy mieście Drohiczyń, z wszystkimi przynależnościami, w dożywocie. Teren ten wakował po śmierci Macieja Wrześniewskiego i Jana Czapskiego.

jęz. lac.

533

k. 358 – 538 v w Warszawie, 20 sierpnia 1634
Król, w uznaniu zasług Piotra Świdzińskiego, rotmistrza, zasłużonego żołnierza, który brał udział w różnych wyprawach wojennych Rzeczypospolitej, nadaje mu prawem lennym Jacen Moyzę w powiecie dyneburskim, wakującą po śmierci Andrzeja Dymińskiego i jego żony Zofii Dłuskiej (*Dłużka*).
jęz. łac.

534

k. 358 v – 359 w Warszawie, 21 sierpnia 1634
Król rozszerza prawa dożywotnie, przysługujące Janowi Paczanowskiemu, komornikowi królewskiemu, do wójtostwa wsi Dziecinów (*Dziecinow*) w starostwie czerskim, na jego żonę Zofię. Paczanowski przez wiele lat służył Zygmuntowi III.
Dokument podpisany przez Władysława IV.
jęz. łac.

535

k. 359 – 359 v w Warszawie, 23 sierpnia 1634
Król rozszerza prawa dożywotnie, przysługujące Mikołajowi Lubienieckiemu, wojskiemu żydaczowskiemu, do wsi Lubsza w województwie ruskim, na jego żonę Barbarę Oleśnicką. Lubieniecki zasłużył się w wyprawach wojennych.
Dokument podpisany przez Władysława IV.
jęz. łac.

536

k. 359 v – 360 v w Warszawie, 23 sierpnia 1634
Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, który wystawił w Krakowie na sejmie koronacyjnym, 15 III 1633 roku, podpisanego przez niego i Jana Romiszewskiego. Na mocy decyzji króla Zygmunta III i konstytucji sejmowej stan Prus Królewskich po wojnie sprawdzili; Wojciech Kadziłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Wskazali oni, że starostwo borzechowskie zostało bardzo spustoszone w wyniku tej wojny. W związku z tym król Władysław IV postanowił, że Jan Kos (Koss), obecny dzierżawca tego starostwa, dostanie je w dzierżawę emfiteutyczną na dwadzieścia lat dla jego odbudowy. Ma osadzić tam trzydziestu chłopów zwanych gburami, ośmiu zagrodników, a także osadników innych zawodów i wesprzeć ich w czasie odbudowy. Wadium ustanawia się na dziesięć tysięcy złotych.
Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.
jęz. łac.

537

k. 360 v – 361 v w Warszawie, 23 sierpnia 1634
Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, który wystawił w Krakowie na sejmie koronacyjnym, 15 marca 1633 roku, podpisanego przez niego i Jana Romiszewskiego. Na mocy decyzji króla Zygmunta III i konstytucji sejmowej stan Prus Królewskich po wojnie sprawdzili; Wojciech Kadziłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku

1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Wskazali oni, że wieś Wielka Łąka (*Wielga Łąka*) w starostwie kowalewskim została bardzo spustoszona w wyniku tej wojny. W związku z tym król Władysław IV postanowił, że Jan Koss, obecny dzierżawca tej wsi, dostanie ją w dzierżawę emfiteutyczną na osiemnaście lat dla jej odbudowy. Ma osadzić tam ośmiu chłopów zwanych gburami, ośmiu zagrodników, a także osadników innych zawodów i wesprzeć ich w czasie odbudowy. Wadium ustanawia się na cztery tysiące złotych.

Relacja Jakuba Zadzik, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

538

k. 361 v – 362

we wsi Trąbki, 25 sierpnia 1634

Król nadaje w dożywocie Samuelowi Ryłskiemu, swemu dworzaninowi i zaufanemu komornikowi, wsie Bronowo, Kalinowo, Bożejowo/Borczowo, Ruda Wólka, Przytuły (*Przytułka*) i Brzozowa Wólka¹, niedawno lokowane w powiecie wiskim, a także tamtejszy las oraz inne przynależne włości oraz poddanych, które to dobra powróciły do dyspozycji królewskiej po śmierci Zofii z Żółkwi, małżonki Jana Daniłowicza, wojewody ruskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ Zob. *Lustracje województwa mazowieckiego XVII wieku, Cz. II, 1660–1661*, wydała Alina Wawrzyńczyk, Warszawa 1989, s. 171–172.

539

k. 362 – 362 v

we wsi Trąbki, 25 sierpnia 1634

Król nadaje Stanisławowi Daniłowiczowi, wojewodzie ruskiemu, który wziął udział w wyprawie moskiewskiej, w dożywocie miasto Mosty czyli Augustów, a także kuźnicę, zwaną Żelazna Kuźnia, oraz wsie i folwarki Wolica, Dworce, Butyny (*Butini*), Chliwczany (*Chlewszczary*), Domaszów, Choronów w starostwie bełskim, z przynależnościami, które wakowały po śmierci jego matki, Zofii z Żółkwi, małżonki Jana Daniłowicza, wojewody ruskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego.

jęz. łac.

540

k. 363 – 363 v

w Warszawie, 25 sierpnia 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, który wystawił w Krakowie, na sejmie koronacyjnym 19 II 1633 roku. Nadał w nim Stanisławowi Przyjemskiemu, marszałkowi nadwornemu, staroście generalnemu Wielkopolski, staroście konińskiemu, w dożywocie nieobsadzone starostwo osieckie i tenutę międzyleską, w województwie pomorskim. Nadanie obejmuje wszystkie wsie należące do starostwa i tenuty: Mirotki, Lipia Góra, Barłożno (*Barluzno*), Gąsiorki, Skórcz (*Skurcz*), Wielbrandowo (*Wielbładowo*), Grabowo, Garc (*Garcz*), Walichnowo, Woszka¹, oraz wszelkie inne przynależności. Zachowana ma być natomiast pensja roczna z tych dóbr wynosząca 600 złotych, wypłacana Danielowi Kellerowi i Elżbiecie Willembuchównie¹.

Relacja Jakuba Zadzik, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ Do starostwa osieckiego należały [wieś Osiek], wieś Mirotki, folwark Lipia Góra, wsie Barłożno (*Barluzno*), Gąsiorki, Skórcz (*Skurcz*), Wielbrandowo (*Wielbładowo*), Grabowo, Do tenuty międzyłęskiej należały: [Międzyłóż Now i Stary], Garc albo Garcz, Walknowy Stare i Nowe (Walichnowo). Woszka ? J. Paczkowski, *Opis Królewszczyn*, op. cit., s. 317–331. 2 Zob. dok. 520 i 546.

541

k. 363 v

w Warszawie, 26 sierpnia 1634

Król zgadza się, by Zygmunt Szczepański, starosta mirachowski i jego żona Zofia z Sobieszyna mogli wydzierżawić Zuzannie z domu Gingerin, wdowie po Jakubie Szczepańskim, podkomorzym chełmińskim, staroście grudziądzkim wsie: wsi Parchowo, Jamno, Golczewo, Nakła, Sylczno (*Sliczna*), Sumin (*Sumini*), Trzebon (*Trebon*), Tuskowoy (*Tuszkoni*), Żakowo i Kłodno, Lemany w starostwie mirachowskim, na lat sześć¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

¹ Uwagi na temat nazw wsi zob. dok. 495. J. Paczkowski, *Opis Królewszczyn*, op. cit., s. 379–380, podaje dla ostatniej z wsi pisownię *Leman*.

542

k. 364 – 364 v

w Warszawie, 30 sierpnia 1634

Król oznajmia, że przedsięwzięcie Krzysztofa Wiesiołowskiego, marszałka nadwornego litewskiego, starosty mielnickiego, tykocińskiego, suraskiego, który ufundował murowany szpital żołnierski w Tykocinie zwany alumnatem, godne jest wsparcia. Król uwalnia zatem Adama Herhartowicza, mieszczanina tykocińskiego, syna puszkarza Adama Herharta, jego żonę i potomstwo z wszelkich zobowiązań wobec miasta i starosty, oraz obowiązku gościny, jakie mieliby ponosić z tytułu domu i placu, które posiadają w Tykocinie, a które uzyskali drogą frymarku, ustępując z placów przy ulicy Czechrowskiej potrzebnych na budowę szpitala, położonych obok placu Kościelnego i przy placu Andrzejowej Gościńskiej. Uwolniony z obciążeń plac i zabudowania Herhartowicza położone są nad rzeką Narwią, pomiędzy miedzami; z jednej strony idąc na most ku klasztorowi, naprzeciw drewnianego szpitala, z drugiej idąc do kościoła Trójcy św., ku cmentarzowi. Herhartowicz otrzymuje także prawo warzenia i szynkowania wina, piwa, miodu i gorzałki.

jęz. pol.

543

k. 364 v – 365

w Warszawie, 31 sierpnia 1634

Król potwierdza dokument papierowy, wystawiony w *Brzezaniech*, 16 I 1625 roku. przez Mikołaja Sieniawskiego, krajczego koronnego, starostę ratneńskiego. Dokument okazany został przez poddanych królewskich ze wsi Zabrodzie w starostwie ratneńskim. W akcie tym Sieniawski oświadcza, że poddani wsi Zabrodzie czyli Kostenie trzymali więcej pola niż wyznaczał to przywilej królewski, rozkazał więc swoim namiestnikom wykonać pomiary gruntów, pól, sianozęć, pasiek i rozróbek. Naddatki przyłączył do swoich gruntów, ich zaś utrzymuje w spokojnym posiadaniu gruntów wyznaczonych w przywileju

królewskim, zobowiązuje do wykonywania tylko prac tam naznaczonych. Mają też posiadać pastwiska z dawna wyznaczone, w Zatułowie i Radowie, a także prawo do wyrębu drzew na swoje potrzeby.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac., jęz. pol.

544

k. 365 – 366

w Warszawie, 1 września 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, który wystawił w Krakowie na sejmie koronacyjnym 15 III 1633 roku, podpisanego przez niego i Jana Rom(iszewskiego). Na mocy decyzji króla Zygmunta III i konstytucji sejmowej stan Prus Królewskich po wojnie sprawdzili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Wskazali oni, że wieś Polkowice, położona w województwie malborskim, została bardzo spustoszona w wyniku tej wojny. W związku z tym król Władysław IV postanowił, że [Jakub Oktawian]¹ z Konopatu Konopacki, chorąży pomorski, obecny dzierżawca tej wsi, dostanie ją w dzierżawę emfiteutyczną na dwadzieścia lat dla jej odbudowy. Ma osadzić tam tytuł chłopów zwanych gburami, oraz zagrodników, ilu ich było przed wojną pruską i wesprzeć ich w czasie odbudowy. Wadium ustanawia się na sześć tysięcy złotych.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ W dok. błędnie *Vladislaus*, zob. U V/2, s. 127, nr 832.

545

k. 366 – 367

w Warszawie, 1 września 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, który wystawił w Krakowie na sejmie koronacyjnym 15 marca 1633 roku, podpisanego przez niego i Jana Romiszewskiego. Na mocy decyzji króla Zygmunta III i konstytucji sejmowej stan Prus Królewskich po wojnie sprawdzili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Wskazali oni, że wsie Zajączkowo i Mątawy (*Muntawa*)¹, położone w starostwie świeckim, zostały bardzo spustoszone w wyniku tej wojny. W związku z tym król Władysław IV postanowił, że Teresa z Konarskich Heidensteinowa, wdowa po Reinholdzie Heidensteinie, obecna tenutariuszka tych wsi, dostanie je w dzierżawę emfiteutyczną na dziewiętnaście lat dla ich odbudowy. Ma osadzić tam dziewięciu Holendrów i wesprzeć ich w czasie odbudowy. Wadium ustanawia się na osiem tysięcy złotych.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ Wg lustracji w 1664 r. Zajączkowo Małe, Zajączkowo Wielkie i Montawy, J. Paczkowski, *Opis Królewszczyn*, op. cit., s. 91–94.

546

k. 367 – 367 v

w Warszawie, 2 września 1634

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej oblatowanego dokumentu, wystawionego przez Zygmunta III w Warszawie, 20 IV 1632 r., podpisanego przez króla i Piotra Żerońskiego. Zygmunt III zgodził się, by Jerzy Hejna, ławnik ziemski pucki oraz jego żona Brygida Szwarcwaldówna mogli ustąpić ze swoich praw dożywotnich do wsi Redłowo (*Radłow, Redłow*)¹ w województwie pomorskim, na swojego syna, Jana Hejny i jego żony Korduli Cyrenbergówny (*Czirenbergkowna*).

jęz. łac.

¹ Wg lustracji w 1664 r. *Radłowo*, J. Paczkowski, op. cit., *Opis Królewszczyn*, s. 358.

547

k. 367 v – 368

w Warszawie, 2 września 1634

Król, na prośbę Aleksandra Płazy, starosty brzeźnickiego, przeznacza na potrzeby kościoła parafialnego brzeźnickiego dziesięcinę snopową z pól czterech młynów na rzece Warcie o nazwach: Trzebski, Maido, Bzdzią, Jaromierz, należących z dawna do starostwa brzeźnickiego.

jęz. łac.

¹ Młyny znajdowały się we wsi Gajęczyce; Maido – Maydo, Trzebski i chyba *Bździonków*, *Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1659-1665*, cz. II, wyd. Z. Górski, J. Pakulski, A. Tomczak, Toruń 1996, s. 49–50.

548

k. 368 – 368 v

w Warszawie, 5 września 1634

Król nadaje Marcinowi Samuelowi Nosilskiemu urząd podsędką ziemi zakroczymskiej, wakujący po śmierci Marcina Komorowskiego. Wyboru czterech kandydatów dokonała wedle zwyczaju szlachta tej ziemi, pod kierunkiem Stanisława Warszuckiego, wojewody generalnego mazowieckiego.

jęz. łac.

549

k. 368 v

w Warszawie, 6 września 1634

Król nadaje Stanisławowi Koniecpolskiemu, kasztelanowi krakowskiemu, w dożywocie tenutę mukarowską, wakującą po śmierci Zygmunta Kazanowskiego, podkomorzego koronnego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

550

k. 369

w Warszawie, 6 września 1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, który wystawił w Krakowie na sejmie koronacyjnym 4 II 1633 r. Nadał w nim Danielowi Kellerowi (*Kielasz*), a także jego żonie, Elżbiecie Willembruchówny, dożywotnią pensję roczną w wysokości sześciuset złotych na starostwie osieckim, w województwie pomorskim. Wypłacana ma być na św. Obrzezania Pańskiego (1 stycznia)¹. Keller służył na dworze Władysława przez niemal dwadzieścia lat

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 520 i 536.

551

k. 369 – 370

w Warszawie, 7 września 1634

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, który wystawił w obozie pod Smoleńskiem, 26 I 1634 roku. Dokument podpisany był przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego. W uznaniu zasług Władysława Strykowskiego, zaufanego komornika i dworzanina, król pozwala mu na ustąpienie praw dożywotnich do wsi Łagiewniki w województwie poznańskim, na rzecz Marcina Padniewskiego i jego żony Marianny z Roszek. Strykowski zasłużył się w wojnach w Prusach, na Podolu i w ostatniej wyprawie moskiewskiej.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

552

k. 370 – 371

w Warszawie, 27 lipca 1634

Król potwierdza dokument pergaminowy, wystawiony przez Henryka Firleja z Dąbrowicy, biskupa przemyskiego, administratora opactwa tynieckiego, datowany: w klasztorze tynieckim 7 IV 1633 roku. Firlej nadał w nim klasztorowi tynieckiemu zakonu benedyktynów miasto Opatowiec z przedmieściem oraz wsie Piotrkowice, Urzuty i Uście oraz cegielnię we wsi Siesławice [?] (*Suecovice*). Nadanie to uzupełni dotychczasowy stan posiadania klasztoru, na który składają się Prądnik (*Promnik*), Kostrzec, Opatkowice nad rzeką Wilgą, Samborek, Powozowice, Łączany, Jezierzany, Rączna, Śmierdząca [Kryspinów], Golkowice, Węgrzynowice, Chrzestówka czyli Moderówka, miasto Brzostek z przedmieściem Nawsie, i Wolą Brzostowską, (sprawy własności tego miasta zostały uporządkowane za administrowania Firleja), część wsi Sidzina, Zorzów i Bukowie, nadane przez książąt zatorskich na potrzeby zakonników opiekujących się szpitalem klasztornym, apteki i doktora medycyny, dwa jeziora we wsi Czernichów i trzecie w lesie Zabagnie zwane Polne, prawo do swobodnego wyrębu w lasach wsi Tyniec i Przeginia, czynsz czterech grzywien ze wsi Siersza (*Szerca*), czynsz czterech grzywien ze wsi Rybna. czynsz dziesięciu grzywien ze wsi Stara Wieś i Polanka¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Wojciecha Kadzidłowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Stan posiadania opactwa tynieckiego w drugiej połowie XVI wieku zob. K. Chłapowski, *Dobra w posiadaniu instytucji kościelnych w końcu XVI w.*, w: *Atlas Historyczny Polski. Województwo krakowskie w drugiej połowie XVI wieku*, cz. II. Komentarz, red. H. Rutkowski, Warszawa 2008, s. 102. Informacje o nadaniu – O. P. Sczaniecki, *Katalog opatów tynieckich*, w: „*Nasza Przeszłość*” XLIX, Kraków 1978, red. ks. A. Schletz, s. 166.

553

k. 371 – 371 v

we Lwowie, 5 października 1634

Król zgadza się, by Adam Kazanowski, podkomorzy koronny, starosta borysowski, kozienicki, solecki, mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do wsi Gzowice, Mironice, Piotrowice w starostwie kozienickim na rzecz Andrzeja

Pelegrina, z rodu zasłużonego dla Jana III, króla Szwecji, a także na rzecz Agnieszki Sowińskiej, wdowy po Janie Rudnickim, żony Pelegrina.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

554

k. 372

w Wielgolasach, 10 listopada 1634

Król nadaje Krzysztofowi Rudominie, marszałkowi ziemi brasławskiej, dożywotnio starostwo kokenhauskie, wakujące po śmierci Zygmunta Kazanowskiego, podkomorzego koronnego, starosty soleckiego, kokenhauskiego. Nadanie obejmuje zamek i miasto Kokenhausen, oraz folwarki Ascherad (*Ascaradz*), Louonard, Krep Moiza, z wszystkimi przydatkami oraz łąkami na rzece Dźwinie¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Por. U IX, nr 2000.

555

k. 372 v

w Warszawie, 5 grudnia 1634

Król nadaje Wojciechowi (*Albertus*) Lasockiemu urząd chorążego zakroczymskiego, wakujący po wyniesieniu [Stanisława]¹ Skaszewskiego (*Skaszowski*) na urząd podkomorzego bielskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. U VIII, nr 129.

556

k. 372 v – 373

w Gdańsku, 27 grudnia 1634

Król rozszerza dożywotnie prawa Stanisława z Radziejowic Radziejowskiego, wojewody łęczyckiego, do tenuty Opinogóra, położonej w powiecie ciechanowskim, oraz wsi; Pomorze, Czernice (*Czernica*), Kołaczkowo (*Kolaczkow*), Dzbonie (*Dzibowie*), Kąty, Rabież, Rza i Kuchary, na jego żonę Krystynę Sapieżankę, córkę Jana Sapiehy, starosty uświackiego, zasłużonego w wojnach.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

557

k. 373 v – 374

w Gdańsku, 29 grudnia 1634

Król potwierdza postanowienia zawarte w dokumencie Zygmunta III, wystawionym w Warszawie 27 VII 1627, podpisanym przez króla i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza JKM. Zygmunt III zezwolił w nim rybakom gdańskim należącym do cechu na połów ryb sieciami wszelkiego rodzaju na

[Zalewie Wiślanym] (*Haab*), w części elbląskiej Zalewu, a także w okolicznych rzekach.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

558

k. 374 – 376

w Gdańsku, 29 grudnia 1634

Król zatwierdza dokumenty, jakie przedstawiono w oryginale, wystawione przez Zygmunta III i zawierające potwierdzenie ordynacji cechu flisaków gdańskich, których zwie się *Kahnenfuhrer*, zatwierdzonych przez stany ziem pruskich. Dokument króla wystawiony został na sejmie w Warszawie, 12 IV 1593 roku. Ordynacja zawiera między innymi zastrzeżenie, iż każdy kto zechce wstąpić do cechu powinien być mieszczaninem gdańskim i opłacić temuż cechowi pięć grzywien pruskich w dobrej monecie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

559

k. 376 – 377

w [Gdańsku]¹, 30 grudnia 1634

Król potwierdza postanowienia zawarte w dokumencie Zygmunta III, wystawionym w Warszawie 25 IX 1621, podpisanym przez króla i Krzysztofa Karola Niszczyckiego. Zygmunt III, dla wzmocnienia obronności wschodniej granicy postanowił, by wyznaczeni komisarze rozdzielili pewne bojarszczyzny między zasłużonych ludzi. Komisarze przekazali Janowi Nieświastowskiemu wsie (derewnie) Kozino i Czartorykę w ujeździe nowogrodzkim siewierskim oraz place w zamku nowogrodzkim. Król nadaje mu je prawem lennym wieczystym. Nieświastowski ma zbudować dom na zamku nowogrodzkim i brać udział w tegoż obronie, trzymać tam żywność potrzebną na pół roku.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Błędnie „Warszawa”, miejscem wystawienia dokumentu był Gdańsk., zob. dok. 555, 557.

560

k. 377 – 378

w Gdańsku, 31 grudnia 1634

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, oddaje Rudolfowi Kleinfeldtowi, dwadzieścia łanów i sołectwo *Laualdt*¹ w województwie chełmińskim, w dzierżawę emfiteutyczną na lat dwadzieścia cztery. Stan Prus Królewskich i tych dóbr po wojnie przedstawili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Kleinfeldt, który był też przedtem dzierżawcą tych dóbr, osadzić ma tam siedmiu zagrodników, ma także odnowić zniszczone budynki. Po upływie czasu dzierżawy nienaruszone zostaną prawa dożywotnie do niej Kleinfeldta i jego żony Anny Wenzendorf.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Nie zidentyfikowano.

[na k. 378 napis ozdobny: *Finis Privilegiorum Anni MDCXXXIV*]

[k. 378 pusta, nie skasowana]

[na k. 379 napis: *Incessit Annus Domini MDCXXXV. Ad Relationem Reverendi in Christo Patris Domini Jacobi Zadzik Episcopi Culmensis et Pomesaniae, Nominati Cracoviensis. Regni Poloniae Supremi Cancellarii. /Rozpoczyna się rok 1635. Relacja Pana Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, nominowanego biskupa krakowskiego, kanclerza wielkiego Królestwa Polski/*]

561

k. 378 – 380

w Gdańsku, 11 stycznia 1635

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, oddaje Rudolfowi Kleinfeldtowi wieś Gnieszewo w województwie chełmińskim¹, w dzierżawę emfiteutyczną na lat dwadzieścia cztery. Stan Prus Królewskich i tych dóbr po wojnie przedstawili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Kleinfeldt, który był i przedtem dzierżawcą tych dóbr, osadzić ma tam czterech chłopów zwanych gburami, ma także odnowić zniszczone budynki. Po upływie czasu dzierżawy nienaruszone zostaną prawa dożywotnie do niej Kleinfeldta i jego żony Anny Wenzendorf.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Chodzi tu zapewne o Gnieszewo w woj. pomorskim, pow. tczewski.

562

k. 380 – 380 v

w Toruniu, 15 stycznia 1635

Król zgadza się, by Stefan Dembiński, starosta trejdeński, stolnik i dworzanin, mógł wykupić wieś Bartodzieje w województwie inowrocławskim, powiecie bydgoskim z rąk obecnych posiadaczy, i nadaje mu ją w dożywocie. Dembiński zasłużył się w czasie panowania Zygmunta III Wazy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

563

k. 380 v – 381

w Toruniu, 18 stycznia 1635

Król zgadza się, by Eremian Dembiński, rotmistrz, mógł wykupić wieś *Mameldt*¹, położoną w województwie pomorskim, starostwie człuchowskim, z rąk obecnych posiadaczy i nadaje mu ją w dożywocie. Rotmistrz Dembiński wypróbowany został w wojnie pruskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ W nagłówku *Mamelt*; wsi nie zidentyfikowano.

564

k. 381 – 382 v

w Toruniu, 19 stycznia 1635

Król, po zapoznaniu się z przedłożonymi przez radę miasta Torunia dawnymi przywilejami królów, a także stwierdziwszy zły stan mostu, który wymaga napraw, podnosi cło mostowe w Toruniu i ustanawia odpowiednią ordynację w tej kwestii. Po pierwsze duchowni a także senatorowie i posłowie przybywający z pojazdami i świtą, zwolnieni są od takich opłat. Od zbóż i żywności wwożonej przez duchownych i szlachtę do miasta płacone ma być cło mostowe w wysokości jednego grosza od każdego konia, przy wjeździe i wyjeździe, od towarów solonych; śledzi oraz węgorzy, opłata wynosi dwa grosze od dzbana czy też beczki, i od konia jeden grosz. Od przepędzanego po moście bydła i nierogacizny, duchowieństwo i szlachta płacić ma dwa grosze od sztuki. Kupiec płacić ma od każdego konia cztery grosze. Mieszczanie toruńscy, jak kramarze, sprzedawcy sukna, rzemieślnicy produkujący zamsz, piernikarze, kuśnierze, konwisarze płacić mają dwa grosze przy wjeździe i przy wyjeździe. Rzeźnicy przepędzający bydło jako kupcy płacić mają od każdej sztuki dwa grosze. Od wozu kupieckiego z towarami, od każdego konia sześć groszy. Od wozu przybywającego ze Śląska z kamieniami młyńskimi, od każdego konia sześć groszy, od każdego kamienia groszy cztery. Od wozu mieszkańca miasta, przewożącego towary, od konia cztery grosze, od towarów cztery grosze. Od wozu przewożącego sól, cztery grosze od konia, przy wjeździe i przy wyjeździe. Od wozu przewożącego zboże, jeden grosz od konia. Kmiecie przywożący żyto i pszenicę, od każdego konia jeden grosz, przy wjeździe i przy wyjeździe. Kmiecie przywożący miód w beczkach, od każdego konia dwa grosze, przy wjeździe i przy wyjeździe. Od każdego wozu wwożącego miód, od konia cztery grosze, a od towarów również cztery grosze. Od wołu i krowy dwa grosze, od owcy i świnki jednego szeląga. Pieszy mają płacić od przejścia dwa szelągi. Studenci i uczniowie, stojący przed krzyżem i śpiewający *responosrium*¹. Żydzi podążający na targ i poza targiem, płacić mają sześć groszy przybywając i odchodząc, razem groszy dwanaście. Dla lepszej inspekcji mostu i nadzoru nad dochodami dla potrzeb skarbu, dwa klucze do niego otrzymuje rada Torunia, dwa starosta dybowski.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹ Brak informacji o opłacie.

565

k. 382 v – 383

w Zakroczymiu, 26 stycznia 1635

Król nadaje Stanisławowi Ciechomskiemu urząd wojskiego gostynińskiego, wakujący po śmierci jego brata, Jana Ciechomskiego, zasłużonego w rozmaitych wyprawach wojennych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

566

k. 383 – 383 v

w Warszawie, 29 stycznia 1635

Król nadaje Krzysztofowi Słowikowskiemu, rajcy krakowskiemu, urząd bachmistrza żup w Bochni (*Magisterij montium et Architecturae fodinarum*), wakujący po śmierci Stanisława Jaworskiego, w dożywocie. Zobowiązany jest do dbania o szyby, ma zadbać o drewno potrzebne do napraw.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

567

k. 384

w Warszawie, 2 lutego 1635

Król nadaje Janowi Gronowskiemu, serwitorowi, który wiernie mu od lat służył, cztery włóki (*mansus*) ziemi, położone we wsi Kulikówka w starostwie knyszyńskim, nieobsadzone po śmierci Tomasza Borowskiego, w dożywocie. Z dóbr tych Gronowski zobowiązany jest płacić czynsz staroście w wysokości dwóch złotych rocznie, na święto Michała Archanioła (29 IX).

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

568

k. 384 – 385

w Warszawie, 3 lutego 1635

Król nadaje Philionowi Piotrowi Mirowickiemu, sekretarzowi i pisarzowi dworu, wakujące siedliska: Jachowskie i Ropunowskie, po Ostafieju Skarowskim (in. Skarzewski), oraz trzecie, zwane Zelian¹, położone między drogami białocerkiewskimi i zapolskimi, na rzece Borszczowce w powiecie kijowskim, wakujące po Benedyckie Skarowskim², położone w powiecie kijowskim, na prawie lennym. Nadanie jednak nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 587. ² Druga pisownia nazwiska: *Skarzewski*.

569

k. 385 – 385v

w Warszawie, 6 lutego 1635

Król zezwolił na oblatowanie w aktach kancelarii większej poniższej prezenty. Władysław IV na mocy patronatu królewskiego zwraca się do Bogusława Boxy Radoszewskiego biskupa łuckiego, informując, że wyznacza swego serwitora i dworzanina, Macieja Latowickiego, kapelana piechoty królewskiej na proboszcza w mieście Narew. Probostwo wakuje po śmierci Adriana Korzeniowskiego. Warszawa, 6 II 1635, dokument podpisany przez króla i Jakuba Ubysza.

570

k. 385 v – 386

w Warszawie, 6 lutego 1635

Król potwierdza dokument Zdenka, hrabiego Szempacha (*Sampach*), starosty krzepickiego, wystawiony w Krzepicach 10 VIII 1634 roku. W sprawie zwrócili się do króla Paweł Trunin, ojciec i Marcin Trunin, jego syn. Sampach stwierdza, że ze względu na wielkie nakłady poniesione przy naprawie młyna rzecznego, zwanego *Klichowski* albo *Pachaliwski*, na rzece od Lutra¹, które poniósł Adam Trunin, zachowuje go w starej sumie, dziewięćdziesięciu złotych zapisanych na tym młynie, ale także zachowa Pawła Trunina, starszego syna Adama w posiadaniu tego młyna, z przyległościami. Zobowiązany jest do oddawania do zamku naznaczonych powinności: wymiaru sześć ćwierci, żyta krzepickiej miary, jednego wieprza na rok. Czynsz wynosi złotych dziesięć i płacony będzie na św.

Marcina (11 listopada). Wolno mu także uzyskać potwierdzenie tego nadania u króla.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Chodzi tu o dzisiejsze przedmieście Lutrowskie. Rzeka to Liswarta albo Piskorka.

571

k. 386 – 386 v

w Warszawie, 12 lutego 1635

Król nadaje Adamowi Rudnickiemu, podstaroście krasnostawskiemu, urząd miecznika chełmskiego, który wakował od dłuższego już czasu¹. Rudnicki zasłużył się w licznych wyprawach wojennych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/2 nr 1166.

572

k. 386 v – 387

w Warszawie, 12 lutego 1635

Król, dla szerzenia kultu bożego, zgadza się i aprobuje nadanie zakonowi franciszkanów pewnych domów, terenów i łąk w mieście Grabowie [nad Prosną], na potrzeby mającego tam powstać klasztoru i kościoła. Część z tych dóbr położona jest w samym mieście, a część na przedmieściu. Nadania wieczystego dokonali dwaj Marcinowie Zarembowie, starostowie grabowscy, ojciec i syn. Obejmowało ono następujące nieruchomości: dom zwany *Wyrobkowski*, z ogrodem i niewielkim polem, a także małe pole *Rubinowska*, niedobrze zagospodarowane, małe pole *Zarembińska* też nie uprawiane, dobre miejsce na cegielnię, a także pastwiska z domem zwanym *Wilczkowski*. Potwierdzenie obejmuje także inne domy, ogrody, pastwiska nadane zakonowi przez Czarnokiskiego i Świerczowską oraz wszelkie inne przekazane wieczyście przez różne osoby na drodze prawnej.

jęz. łac.

573

k. 387 v – 388

Warszawa, 16 lutego 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Tomasza Mieczeńskiego¹, pisarza skarbu koronnego, do wójtostw Dobrohatow i Bielec w ekonomii samborskiej na jego żonę, Jadwigę Sarnicką². W sprawie tej u króla wstawiał się Jan Daniłowicz, podskarbi koronny. Mieszczeński uzyskał prawa do tych wójtostw od Zygmunta III.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ W dok. *Mieczenski*, lub *Mieczenski*. ² W dok. *Sarczynska*, lub *Sarnicka*.

574

k. 388

Warszawa, 21 lutego 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Adama Sokołowskiego, do Andzyn Moizy czyli Nowej Moizy, w powiecie rzezyckim, na jego żonę, Urszulę Konarską. Sokołowski zasłużył się w wyprawach wojennych, zwłaszcza moskiewskich, uzyskał prawa do tych dóbr od Zygmunta III.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Naruszewicza, pisarza litewskiego.

jęz. łac.

575

k. 388 v

Warszawa, 21 lutego 1635

Król pozwala Janowi Bujwidowi, by mógł ustąpić ze swych praw lennych do Frithak Moizy w powiecie dyneburskim na rzecz Michała Sokołowskiego, który zasłużył się w wojnach inflanckich Zygmunta III i niedawnych wyprawach wojennych przeciw Moskwie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marcjana Tryznę, referendarza Wielkiego Księstwa Litewskiego.

jęz. łac.

576

k. 389 – 394 v

Warszawa, na sejmie, 23 lutego 1635

Król, w uznaniu rozmaitych zasług, nobilituje Macieja Lettowa (*Litawer*, *Littawer*), dworzanina skarbowego litewskiego, lekarza nadwornego, komornika królewskiego, rycerza świętego Marka¹.

Lista świadków: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Jakub Zadzik, nominowany biskup krakowski, kanclerz koronny, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Adam Nowodworski, biskup poznański, Mikołaj Szyszkowski, biskup warmiński, Abraham Wojna, biskup wileński, Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman wielki koronny, Jan Tęczyński, wojewoda krakowski, Krzysztof Radziwiłł, wojewoda wileński, hetman wielki litewski, Aleksander Ludwik Radziwiłł, wojewoda brzeski litewski, Stanisław Radziejowski, wojewoda łęczycki, Jakub Szczawiński wojewoda brzeski kujawski, Stanisław Lubomirski, wojewoda ziem ruskich, Marcin Kazanowski, wojewoda podolski, Rafał Leszczyński, wojewoda bełski, Mikołaj Kiszka, wojewoda mścisławski, Kasper Denhoff, wojewoda sieradzki, Aleksander Gosiewski, wojewoda smoleński, Krzysztof Koryciński, kasztelan wojnicki, Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, Wacław Zamoyski, kasztelan lwowski, Krzysztof Ossoliński, kasztelan sądecki, Stefan Gembicki, kasztelan rogoziński, Jan Bełżecki, kasztelan halicki, Marcin Żegocki, kasztelan przemęcki, Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, Albrycht Stanisław Radziwiłł, kanclerz litewski, Tomasz Zamoyski, podkanclerzy koronny, Jan [Mikołaj] z Żurowa Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, Stefan Pac, podskarbi wielki litewski, Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, Krzysztof Wiesiołowski, marszałek nadworny litewski, Piotr Gembicki, sekretarz wielki koronny, Jan Lipski, nominowany biskup chełmiński, referendarz koronny, Adam Kazanowski, podkomorzy nadworny koronny, Janusz Radziwiłł, podkomorzy nadworny litewski, Paweł Sapieha, podkanclerzy litewski, Marcjan Tryzna, referendarz litewski, Kazimierz Leon Sapieha, pisarz litewski, [Aleksander]² Chodkiewicz, koniuszy litewski, Stanisław Jasnogórski, kuchmistrz koronny, Mikołaj Tryzna, kuchmistrz litewski, Kazimierz Tyszkiewicz, podstoli litewski, Jerzy Ossoliński, marszałek sejmowy, Andrzej Rey, starosta libuski, Samuel

Rylski, Aleksander Żyżemski, dworzanie pokojowi, Wojciech Serebrzyński³, kanonik krakowski oraz inni dostojnicy i dworzanie.

Dokument podpisany przez Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego ziemskiego przemyskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Chodzi tu o rycerski zakon św. Marka (Cavalieri di San Marco), istniejący w Republice Weneckiej. Dokładne informacje o nobilitacji i życiu, zob.: Maciej Vorbek-Lettow, *Skarbnica pamięci. Pamiętnik lekarza króla Władysława IV*, opr. E. Galos i F. Mincer, Wrocław 1968. ² W rzeczywistości Jan Kazimierz Chodkiewicz, zob. *Urzędnicy centralni i dostojnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego XIV – XVIII wieku*, Spisy, opr. H. Lulewicz i A. Rachuba, Kórnik 1994, s. 55, nr 247. ³ Pisał się także Serebryski.

577

k. 395

Warszawa, 21 lutego 1635

Król zgadza się, by Wojciech Konarski, starosta rzeżycki, mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do Osson Moyzy, w powiecie rzeżyckim, na rzecz Adama Sokołowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marcjana Tryznę, referendarza Wielkiego Księstwa Litewskiego.

jęz. łac.

578

k. 395 – 395 v

Warszawa, 6 lutego 1635

Król w uznaniu zasług Melchiora Wiebersa, sekretarza kancelarii, służącego od dawna na dworze, nadaje mu w dożywocie wieś Posiołko (*Poziołko*)¹, w województwie pomorskim, wakującą po śmierci Klenskiej².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

¹ Może chodzi tu o wieś Pozylię, w województwie malborskim, powiecie sztumskim ?

² Zostawiono puste miejsce na imię.

579

k. 395 v – 396

Warszawa, 25 lutego 1635

Król, uznając zasługi Henryka Uxkulla, dworzanina, który służył też Zygmuntowi III, nadaje mu na lat dwadzieścia pewne łąki i pastwiska zwane *Bunhoft*¹, położone między Wisłą i Nogatem, wakujące po śmierci Andrzeja Łapińskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Chodzi tu o pastwiska wsi *Benowo*, Benhoff, w województwie malborskim, powiecie sztumskim.

580

k. 396 – 396 v

Warszawa, 25 lutego 1635

Król zgadza się, by Mikołaj Pabianowski, żołnierz, mógł wykupić sołectwo we wsi Łopianki, w starostwie dolińskim, z rąk obecnych posiadaczy i nadaje mu je w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

581

k. 396 v – 397 v

Warszawa, 26 lutego 1635

Król zatwierdza i aprobuje dokument papierowy, wystawiony przez Mikołaja Firleja, kasztelana wojnickiego, starostę lubelskiego i kazimierskiego, wystawiony na zamku w Lublinie 24 września 1631. Dokument podpisany został przez kasztelana Mikołaja Firleja, w obecności świadków: Wojciecha Poniatowskiego i Sebastiana Ricio, mansjonarzy zamkowych, Bartłomieja Kazanowskiego, podstarościego i wojskiego lubelskiego, Jakuba Poniatowskiego, pisarza grodzkiego lubelskiego. W dokumencie tym Firlej wyraził zgodę na prośbę Wojciecha Jaworzyńskiego, kanonika lubelskiego, mansjonarza zamkowego kościoła Trójcy Świętej, który postanowił z własnych środków odbudować dom, dla siebie i swoich następców, który niedawno został uszkodzony piorunem. Budynek od strony murów zamku i wspomnianego kościoła, od wschodu, jest długi na łokci dwanaście, a z drugiej strony, od ogrodzenia kościoła jest szeroki na łokci dziewięć.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac.

582

k. 397 v – 398

Warszawa, 27 lutego 1635

Król zgadza się, by Adam Biedrzycki (*Biedrzicki*) mógł ustąpić z praw lennych do Ostrowa Walaikowskiego w ujeździe księstwa czernihowskiego, we włości domyslińskiej, na rzecz Adama Kazanowskiego, podkomorzego koronnego, starosty borysowskiego, soleckiego, kozienickiego, rumowskiego. Biedrzycki uzyskał te dobra od Zygmunta III, przedtem, za panowania Moskwy, trzymał je syn bojarski Jakow Niekras. Przywilej nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Dobra te zawierają się w dawnych granicach: od rzeczki Brzeczy do horodyszczu, na dół do rzeczki Chrebietny, do drogi Mszeuszkiej, od tej drogi do rzeki Bobryk, od Bobryka do Diadkowych łasków gościńcem nowogrodzkim, a bobrowe gony po rzeczkę Brzeczy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

583

k. 398 v – 400

Warszawa, 28 lutego 1635

Król zatwierdza postanowienia zawarte w przywileju Zygmunta III, wydanym w Warszawie na sejmie, 23 marca roku 1598, podpisanym przez króla i Macieja Pstrokońskiego (sekretarza królewskiego). Zygmunt III zatwierdził w nim pewne prawa, zwyczaje prawne i wolności miasta Torunia.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

584

k. 400 – 401 v

Warszawa, 29 lutego 1635

Król potwierdza dokument wydany przez Zygmunta Augusta, na sejmie w Piotrkowie, 12 IV 1565 roku (*Feria quinta ante Dominicam Palmarum Proxima*). Akt zawiera formułę relacyjną i podpis kanclerza koronnego Walentego Dembińskiego. Król przeznacza wszystkie dobra ruchome i nieruchome z miasta Torunia, jakie przypadłyby skarbowi królewskiemu prawem kaduka na potrzeby odnawiania i ozdabiania budynków publicznych tego miasta.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

585

k. 401 v – 402

Warszawa, 1 marca 1635

Król nadaje Janowi Buchholtzowi dobra zwane Sokar Moiza, w starostwie nowogrodzkim (inflanckim)¹, wakujące po śmierci Gotschalka (*Hotczalk*) Sterbeka, w dożywotnie posiadanie.

jęz. łac.

¹ Inaczej *Neuhausen*.

586

k. 402 – 402 v

Warszawa, 1 marca 1635

Król nadaje Stanisławowi Fredrze, zasłużonemu żołnierzowi, który brał udział w ekspedycjach wojennych pruskich, moskiewskich wołoskich, wszystkie dobra w ziemi przemyskiej, jakie przypadły skarbowi królewskiemu po niejakiu Adamie Ostrowskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

587

k. 402 v – 403

Warszawa, 1 marca 1635

Król, w uznaniu zasług militarnych Mikołaja Pruszyńskiego, żołnierza, pozwala mu na wykupienie z rąk obecnych posiadaczy dóbr Zelany¹ nad rzeką Borszczówką (*Borsczowką*) w województwie kijowskim, które trzymał dożywotnio zmarły Aleksander Ostafiewicz Skarzewski. Pruszyński otrzymuje te dobra również w dożywocie, z prawem tworzenia barci, połowu ryb w rzece Borszczowce. Odznaczył się on w Prusach walcząc przeciw Gustawowi Adolfowi, pod chorągwią Andrzeja Ryszkowskiego i Samuela Łaszcza Tuczapkiego, na Podolu przeciw Turkom i Tatarom, pod chorągwią Stanisława Lubomirskiego, wojewody ruskiego, a także obecnie pod chorągwią rotmistrza Jerzego Niemirycza.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Inaczej *Zelian*, zob. dok. 568.

588

k. 403 – 403 v

Warszawa, 1 marca 1635

Król potwierdza okazany dokument papierowy, który wystawił Mikołaj Sapieha, wojewoda nowogrodzki, leśniczy bielski, w Ładzie 3 IV roku 1632. Dokument przeznaczony był dla Aleksandra Łoknickiego, wojskiego bielskiego, podleśniczego bielskiego. Sapieha oznajmia, że przy Puszczy Bielskiej, koło gruntów kojłowskich (*Kailowskich*) i gruntów Nowego Berezowa (*Brzozow nowy*), jest kąt ziemi próżno leżącej. Pół włóki z tegoż gruntu Sapieha nadał *wiecznymi czasy* Mikołajowi Arasimowiczowi, oraz jego żonie Fiedorze Deniszownie z Nowego Berezowa. Łoknicki ma wymierzyć im ten grunt. Małżonkowie płacić z niego mają zwykłą powinność, na św. Marcina (11 XI). Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac, jęz. pol.

589

k. 404 – 404 v

Warszawa, na sejmie walnym, 2 marca 1635

Król, w uznaniu zasług Kirika Czyża¹, rotmistrza, jakie oddał w czasie niedawnej ekspedycji moskiewskiej, nadaje mu na prawie lennym dobra o nazwie Ostrow Chołmy (*Chochly*)², w ujeździe domyślińskim, a także wieś Wołoskowicze, które wakowały po śmierci Andrzeja Wołka. Czyż zobowiązany jest bronić zamku czernihowskiego w razie zagrożenia, ma stawać konno lub pieszo, albo ustanowić zastępstwo. Winien też zadbać tam o żywność na pół roku.

jęz. pol.

¹ Inna pisownia Czysz. ² Zob. P. Kułakows'kyj, s. 436.

590

k. 404 v – 405

Warszawa, na sejmie walnym, 2 marca 1635

Król, w uznaniu zasług Franciszka Załuzy, nadaje mu na prawie lennym pustosz o nazwie Trebenica, w powiecie nowogrodzko – siewierskim, która wakowała po śmierci Iwanaszka i Iwana Wołoszynów. Załuza służył w wojsku kwarcianym za panowania Zygmunta III i w czasie niedawnej ekspedycji moskiewskiej, bronił Nowogródka Siewierskiego, został uwięziony przez nieprzyjaciela. Załuza może zagospodarować tę pustosz, osadzić poddanych i zamienić w derewnię. Nadanie obejmuje wszystkie przydatki, m.in. prawo do łowów, gony bobrowe, dań miodową, nie wolno mu natomiast wytwarzać saletry i towarów leśnych. Zobowiązany jest do bronienia tamtejszych zamków.

jęz. pol.

591

k. 405 – 405 v

Warszawa, 2 marca 1635

Król, w uznaniu zasług Franciszka Załuzy, nadaje mu na prawie lennym pustosz o nazwie Wialki, w powiecie nowogrodzko – siewierskim, nad rzeką Dubną, która wakowała po Jakubie Proszyckim, który nie stawiał się w czasie oblężenia [Nowogródka Siewierskiego], ani sam ani przez zastępcę. Załuza bronił zamku, i wraz z żoną i rodziną został uwięziony przez nieprzyjaciela. Załuza może zagospodarować tę pustosz, osadzić poddanych i zamienić w derewnię. Nadanie obejmuje wszystkie przydatki, m.in. prawo do łowów, gony bobrowe, dań miodową, nie wolno mu natomiast wytwarzać saletry i towarów leśnych. Zobowiązany jest do bronienia tamtejszych zamków.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego.

jęz. pol.

592

k. 405 v – 406

Warszawa, 2 marca 1635

Król potwierdza dokument papierowy, wystawiony i podpisany przez Mikołaja Sapiechę, wojewodę mińskiego, Lady (*Ladzie*) 23 I 1618. Wojewoda stwierdza, że zgodnie z listowym rozkazaniem króla [Zygmunta III], dla zapewnienia właściwej opieki duszpasterskiej, ważnej szczególnie w wioskach leśnictwa bielskiego, gdzie istnieje tylko jedna cerkiew, nadaje popu¹ Piotrowi Kiersnowskiemu, posłusznemu Rzymskiemu Kościołowi w obrzędach religii greckiej, dwie włóki ziemi, a także na cmentarz cerkiewny, ogród i budowanie mieszkania osiem morgów. Włóki znajdowały się na gruntach leśnictwa bielskiego, w Nowym Berezowie oraz we wsi Kojły (*Koiłow*), zamieszkaną przez osoczników². Grunty wyznaczył podleśniczy bielski Jakub Wieliczkowski, i miernik królewski Szczepan Ruthe.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Kowalińskiego.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Pop, lub *Oyciec swieszczenik*. ² Tj. strażników puszczy.

593

k. 406 – 407

Warszawa, 3 marca 1635

Król potwierdza okazany dokument papierowy, który wystawił Mikołaj Sapieha, wojewoda nowogrodzki, leśniczy bielski, Lady (*Ladzie*) 24 IX 1628 roku. Wojewoda stwierdza, że poddany ze wsi Kuraszewo (*Kuraszewa*), Jarmoz Chwiedkowicz Kupaczewicz zeznał, iż ze względu na wielkie zubożenie nie mógł wypełnić postanowień rewizorskich, względem czynszu, z trzymanego od dawna przez swych przodków młyna, zwanego Wieśniaczek na rzece Kiczanie (*Kiczanie*) w leśnictwie bielskim. Ojciec Jarmoz, Chwiedko, uzyskał młyn od króla najpierw na dwa dożywocia, następnie zaś dekretem królewskim przysądzony został na wieczność rodzinie Kupaczewiczów. Ze względu na wspomnianą trudną sytuację Jarmoz odstąpił prawa do młyna Andrzejowi Rogoźnickiemu za odstępnym. Sapieha potwierdza tę cesję, Rogoźnicki płacić ma z młyna co roku zgodnie z postanowieniami cztery złote i pięć groszy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Bedermana, pisarza kancelarii koronnej.

jęz. łac., jęz. pol.

594

k. 407 – 407 v

Warszawa, 3 marca 1635

Król zgadza się, by Piotr ze Skrzynna Dunin, dworzanin, mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich, jakie ma do młyna zwanego Siatka i ośmiu włók miary chełmińskiej, w pobliżu granic klasztoru częstochowskiego, w księstwie śląskim, starostwie krzepickim, na rzecz Jana i Reginy Rogojskich. Grunt ten ograniczony jest dwoma rzeczkami, lasami klasztoru i lasami księstwa. Rogojscy dobra te otrzymają po cesji w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

595

k. 407 v – 409 v

Warszawa, 4 marca 1635

Król potwierdza dokument Zygmunta III, wystawiony w Warszawie 25 III 1625, podpisany przez króla i Andrzeja Szoldrskiego, proboszcza gnieźnieńskiego, zapisany i wydany dla ojców dominikanów z ksiąg ziemskich nowogrodzkich siewierskich przez Jana Strubczewskiego, pisarza ziemskiego nowogrodzkiego, na rokach ziemskich trojeckich, 3 VI 1625, odprawowanych przed Marcinem Boczkowskim sędzią, Stefanem Ognickim, podsędkiem, Janem Strubczewskim, pisarzem, urzędnikami sądowymi ziemskimi powiatu Nowogródka Siewierskiego i czernihowskimi. Z prośbą o zatwierdzenie aktu zwrócił się do Władysława IV ksiądz Mikołaj Petrykowski, przeor zakonu dominikanów w klasztorze Nowogródka Siewierskiego.

Zygmunt III, dla szerzenia prawdziwej religii chrześcijańskiej, postanawia zbudować i uposażyć nową świątynię katolicką w Nowogrodku Siewierskim, dla zakonu dominikanów. Nadaje zatem temu zakonowi po wieczne czasy wieś Połoszki (*Połoskowo*) nad rzeką Śleporodką, wieś Tuligłowy nad rzeką Reta, wieś Ulanowa nad rzeką Łokna, w starostwie nowogrodzkim, a także jezioro Łuscino i połowę jeziora Roma. Najpierw włóki te i lasy zmierzyć musi geometra królewski, wytyczyć granice, aby w przyszłości nie powstawały spory. Poza tym geometra ten wymierzy dla zakonu pięćdziesiąt łanów ziemi i pastwisk w pobliżu Nowogródka, które dominikanie otrzymają po wieczne czasy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol., jęz. łac.

596

k. 409 v – 410 v

Warszawa, 4 marca 1635

Król rozszerza prawa dożywotnie, przysługujące Janowi z Potoka Potockiemu, podkomorzemu halickiemu, do wsi Jabłonów, Suchy Staw, Celejów, Uwiśle, w województwie ruskim, powiecie trembowelskim, na jego żonę, Annę z Leszna.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

597

k. 410 v – 411

Warszawa, 4 marca 1635

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej, kancelarii większej, swego dokumentu, wystawionego w Wilnie, 26 VIII 1633, podpisanego przez króla i Hieronima Dunin Brzezińskiego. W akcie tym król pozwolił, by Andrzej Złoczowski i jego żona Dorota Występowna mogli ustąpić z praw dożywotnich do wsi Kusikowce w województwie podolskim na rzecz Piotra Międzyńskiego i jego żony Reginy Cieklińskiej.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

598

k. 411 – 411 v

Warszawa, 5 marca 1635

Król zgadza się, by Fedko Tysowski (*Tisowski*) mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa, czyli sołectwa wsi Tysowiec (*Tisowa*) w ziemi przemyskiej¹, na rzecz Hrycia oraz Iwana Tysowskich, swoich synów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę,
sekretarza JKM.

jęz. łac.

¹ Tysowa w źródle to Tysowiec (Tyszowiec), należący do ekonomii samborskiej.

599

k. 411 v – 412

Warszawa, 5 marca 1635

Król zachowuje młynarzy Jacka Jakimowicza i Pawła Iwankowicza w dożywotnich prawach do młyna, zbudowanego przez nich na surowym korzeniu, we wsi Torki, w tenucie medyckiej. Nadanie obejmuje wszystkie przydatki z polem, jakie należały kiedyś do zniszczonego młyna w lasku zwanym Łoziny oraz przy polu zwanym Dubakow.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę,
sekretarza JKM.

jęz. łac.

600

k. 412 v

Warszawa, 6 marca 1635

Król pozwala Markowi i Jakubowi Aksmanickim¹, ojcu i synowi, wydzierżawić na trzy lata posiadane przez nich dożywotnio wsie Starzawa i Lubienie w ziemi przemyskiej, Hiacyntowi ze Strupina Kalankiewiczowi, sekretarzowi JKM oraz Marynie z Aksmanic, jego żonie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę,
sekretarza JKM.

jęz. łac.

¹ Inaczej *Askmaniccy*; poprawniej *Jaksmanicki*.

601

k. 413

Warszawa, 6 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Oktawiana Plichty, starosty gostynińskiego, do wsi Strzelce, Mysłownia, Łucień, Ruda, z młynami, tartakami, a także z młynami Rączka i Gasniowie w ziemi gostynińskiej, na żonę starosty, Zofię Grabską.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

602

k. 413 v

Warszawa, 6 marca 1635

Król zgadza się, by Jerzy Krusiński, rotmistrz, mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do miasteczka Barek (*Barka*) z wójtostwem, w starostwie barskim, na rzecz Stefana Gozimirskiego, żołnierza weterana.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

603

k. 414

Warszawa, 6 marca 1635

Król pozwala, by Lambert Grott mógł wykupić wójtostwo drohiczyńskie, wakujące po śmierci jego ojca, Jakuba Grotta z rąk obecnych posiadaczy,

nieposiadających do niego żadnych praw. Zarazem Jakub Gott otrzymuje dożywotnie prawa do tegoż wójtostwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego.

jęz. łac.

604

k. 414 – 414 v

Warszawa, 6 marca 1635

Król zgadza się, by Jan Zembecki mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do karczmy i myta mostowego, oraz cła solnego w starostwie krzepickim, na rzecz Krzysztofa Podsekdowskiego (*Podsetkowski*) i jego żony Elżbiety Dziewałtowskiej.

jęz. łac.

605

k. 414 v – 415

Warszawa, 6 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Kaspra Wibersa, faktora, do wsi Schwandsdorff¹ w ekonomii malborskiej, na jego żonę Kordulę von der Linde².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

¹ Inaczej Schwandsdorff albo Żurawiec, *Źródła do dziejów ekonomii malborskiej*, t. II, ed. W.

Hejnosz, J. Gronowski, Toruń 1960, s. 127, 142, 144.² W nagłówku: *von der Linde Wiberszowa*.

606

k. 415 – 415 v

Warszawa, 6 marca 1635

Król zgadza się, by Stanisław Brzeziński mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do wójtostwa czyli sołectwa wsi Długie, w starostwie przedeckim, na rzecz Macieja Dąbrowskiego (*Dombrowski*), żołnierza, który zasłużył się pod chorągwią Andrzeja z Nowej Wsi Ruszkowskiego, podkomorzego inowrocławskiego w czasie wojny pruskiej. Prawa dożywotnie obejmują także żonę Dąbrowskiego, Barbarę Kurzejemską.

jęz. łac.

607

k. 415 v – 416

Warszawa, 6 marca 1635

Król zgadza się, by Jan Granatowski, pisarz kancelarii koronnej, mógł wykupić wójtostwo w mieście Przyrów w powiecie lelowskim, starostwie olsztyńskim, z rąk obecnych posiadaczy i nadaje mu je w dożywocie.

jęz. łac.

608

k. 416

Warszawa, 6 marca 1635

Król, odpowiadając na prośbę mniszek z zakonu św. Brygidy w Łucku, pozwala im wykuć *framugę albo fortę* w murze zamkowym z baszty ich klasztornej, przez którą będą mogły przechodzić dla czerpania wody z rzeki Styr, w razie pożaru. Furta ma być warowna i dobrze opatrzona.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

609

k. 416 – 416 v

Warszawa, 7 marca 1635

Król, przychyliła się do prośby Henryka Denhoffa, dworzanina pokojowego i starosty ermeskiego. Denhoff uzyskał od Zygmunta III pensję w wysokości tysiąca pięciuset złotych z portu elbląskiego, jednak miasto zajął wróg. Władysław IV obiecuje zatem Denhoffowi, że ta pensja z Elbląga będzie mu wypłacana przez dwadzieścia pięć lat od daty odzyskania miasta, a w przypadku śmierci dostaną ją spadkobiercy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

610

k. 416 v – 417

Warszawa, 7 marca 1635

Król pozwala, by Adam Noskowski, podkomorzy lubelski, starosta dobrzyński, oraz jego żona Katarzyna z Dąbrowicy [z Firlejów], mogli ustąpić ze swych praw dożywotnich do starostwa dobrzyńskiego na rzecz syna, Jana Karola Noskowskiego, który uzyskuje starostwo od króla w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Daniela Iżyckiego, sekretarza JKM.

jęz. łac.

611

k. 417 – 417 v

Warszawa, 8 marca 1635

Król rozszerza prawa dożywotnie Adama Jana Stadnickiego, dworzanina pokojowego, do wsi Ożomla (*Ozomla*) z folwarkiem i sołectwem oraz polem Nazarudenie, do wsi Burcice z folwarkiem, w ziemi i powiecie przemyskim, na żonę Stadnickiego, Barbarę z Pilczy. Jego ojciec [Stanisław Stadnicki]¹, kasztelan przemyski zasłużył się jako senator, zmarł w czasie wyprawy moskiewskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego ziemskiego przemyskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ U VIII/1, s. 203.

612

k. 418

Warszawa, 8 marca 1635

Król zgadza się, by Jerzy Dunin, stolnik rawski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa miasta Serock (*Seroczec*) w starostwie zakroczymskim na rzecz małżonków: Adama Wolskiego i Anny Marianówny.

jęz. łac.

613

k. 418 – 418 v

Warszawa, 8 marca 1635

Król zgadza się, by Andrzej Morze, żołnierz, mógł wykupić pewne dobra królewskie, położone we wsi Czarna w powiecie drohiczyńskim, z rąk Jana i Aleksandra Sieńków, którzy trzymają je bezprawnie. Dobra te obejmują cztery włóki i dziesięć mórg. Morze służył w ekspedycji pruskiej pod chorągwią Krzysztofa Wiesiołowskiego, marszałka nadwornego litewskiego.

jęz. łac.

614

k. 418 v – 419

Warszawa, 9 marca 1635

Król zgadza się, by Walerian Konarski mógł wykupić sołectwo wsi Borek (*Borki*) w tenucie ropczyckiej z rąk obecnych posiadaczy i nadaje mu ją w dożywocie. Konarski zasłużył się w czasach Zygmunta III w wojnach, służąc pod chorągwią Jakuba Sobieskiego, krajczego koronnego, starosty krasnostawskiego i jaworowskiego.

jęz. łac.

615

k. 419 – 420

Warszawa, 9 marca 1635

Król zatwierdza postanowienia dokumentu Zygmunta III, wystawionego w Ciemiernikach 30 X 1625 roku, opatrzonego pieczęcią koronną i litewską, podpisanego przez króla i Piotra Tomisławskiego. Zygmunt III nadał w nim Krzysztofowi Puttkamerowi (*Putkamer*) wszystkie dobra w Inflantach, zwłaszcza w województwie wendeńskim, powiecie dorpacim¹, po zdrajcach; Ditmarze Meierze i Lewaldzie, którzy przeszli na stronę wrogię Gustawa Adolfa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Korwina Gosiewskiego, pisarza wielkiego litewskiego.

jęz. łac.

¹ Winno być chyba w województwie wendeńskim i województwie oraz powiecie dorpacim.

616

k. 420 – 420 v

Warszawa, na sejmie walnym 9 marca 1635

Król wypełnia prośbę Adama Dąbrowy, starosty lucyńskiego i nadaje prawem lennym Stanisławowi Karnickiemu grunty, czyli folwark (*mojza*) zwane Brycowszczyzna, leżące w starostwie lucyńskim, puste po ucieczce Brica do Szwecji, które przypadły skarbowi królewskiemu prawem kaduka. Karniccy już wcześniej dzierżyli te dobra na prawie lennym. Stanisław Karnicki zasłużył się za panowania Zygmunta III w wyprawie inflanckiej, a podczas obecnego panowania w ekspedycji moskiewskiej, pod chorągwią kozacką Adama Dąbrowy, broniąc zamku lucyńskiego przed częstymi atakami.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Korwina Gosiewskiego, pisarza wielkiego litewskiego.

jęz. pol.

617

k. 420 v – 421

Warszawa, 9 marca 1635

Król potwierdza dyspozycje dokumentu zawierającego dożywotnie nadanie Bazylemu Sołtykowi, dworzaninowi, urzędu podczaszego czernihowskiego¹.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4 nr 1293.

618

k. 421 – 421 v

Warszawa, 10 marca 1635

Król pozwala, by Andrzej Ścibor Bogusławski mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa miasta Częstochowa, w powiecie lelowskim, na rzecz Stanisława z

Pilczy Korycińskiego, cześnika krakowskiego i Katarzyny z Gawronów, jego żony. Przydatki do wójtostwa; ziemie, łąny, młyny, czynsze i dochody z miasta Częstochowy, łowiska na rzece Warcie, prawo do swobodnego wypasu, określa przywilej Zygmunta I.

jęz. łac.

619

k. 421 v – 422

Warszawa, 10 marca 1635

Król zgadza się, by Jan Wielopolski, dworzanin pokojowy, który zasłużył się podczas panowania Zygmunta III, szczególnie podczas załatwiania spraw we Lwowie, mógł wykupić wieś zwaną Glinnik Niemiecki z sołectwem, z rąk obecnych posiadaczy i nadaje mu ją w dożywocie.

jęz. łac.

620

k. 422 – 422 v

Warszawa, 10 marca 1635

Król nadaje Andrzejowi Sasinowiczowi, mieszkańcowi Krakowa, posiadającemu aptekę tamże, status serwitora królewskiego, nadając mu odpowiednie prawa oraz immunitety.

jęz. łac.

621

k. 422 v – 423

Warszawa, 10 marca 1635

Król zgadza się, by Melchior Milhausen mógł ustąpić z praw dożywotnich do folwarku Joan Vrangel Moiza w powiecie werebeckim¹, na granicy z Moskwą, komukolwiek z poddanych Władysława IV.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Naruszewicza, pisarza litewskiego.

jęz. łac.

¹ *In Districtu Werebecensi, finibus Moschoviae*. Może chodzić tu o okręg sądowy Werro, który istniał przed utworzeniem miasta o tej nazwie w r. 1783 ? *Baltisches Historisches Ortslexikon*, T. 1, Köln – Wien 1990, Ed. Hans Feldmann i Heinz von zur Mühlen wraz z współpracownikami, s. 666.

622

k. 423 – 423 v

Warszawa, 11 marca 1635

Król rozszerza prawa dożywotnie Stanisława Karnickiego do wsi Korabiewice w starostwie sochaczewskim na jego żonę Jadwigę z Żabieńca (*Zabieniec*) Skulską.

jęz. łac.

623

k. 423 v – 424

Warszawa, 11 marca 1635

Król potwierdza dokument wystawiony przez Zygmunta III w Krakowie, 2 X 1604 roku, podpisany przez tego władcę i Marcina Paczka. W akcie tym król Zygmunt III przychylił się do wstawiennictwa swej siostry, Anny, królowny szwedzkiej, oraz Macieja Konopackiego, podkomorzego chełmińskiego, starosty grudziądzkiego i nadał przeprawę w Grudziądzu Wawrzyńcowi i Krzysztofowi Naps, rajcom grudziądzkim oraz ich spadkobiercom na lat czterdzieści.

Zobowiązani są z tego tytułu płacić na zamku grudziądzkim pięćdziesiąt złotych polskich.

jęz. łac.

624

k. 424 – 424 v

Warszawa na sejmie, 11 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa księcia Inflant, Kurlandii, Semigalii, Fryderyka [Kettlera] do tenuty Dalen¹, na jego żonę, księżną Elżbietę Magdalenę.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ In. *Dahlen*, est. *Doles sala*. W 1628 zamek, stanowiący centrum starostwa pod Rygą został wysadzony przez stronę polską. *Baltisches Historisches Ortslexikon*, T. 2, Köln – Wien 1990, Ed. Hans Feldmann i Heinz von zur Mühlen wraz z współpracownikami, s. 104.

625

k. 424 v – 425

Warszawa, na sejmie 12 marca 1635

Król nadaje księżnej Elżbiecie Magdalenie [z Gryfitów], żonie księcia Fryderyka [Kettlera], pensję z portu ryskiego, w wysokości trzech tysięcy złotych rocznie, która wypłacana będzie zaraz po szczęśliwym odzyskaniu Rygi. Zamek książęcy w Mitawie został poważnie zniszczony podczas najazdu nieprzyjaciela szwedzkiego, a Zygmunt III obiecał udzielić takiego wsparcia.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

626

k. 425 – 425 v

Warszawa, 12 marca 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie w formie ekstraktu swojego dokumentu, wystawionego w Grodnie 11 VI 1633, podpisanego przez króla i Wojciech Kadziłłowskiego. Władysław IV pozwolił w nim Stefanowi Ruckiemu oraz Zygmuntowi Lesieckiemu, żołnierzom, wykupić dobra położone nad Dnieprem, zwane Krzemieńczuk, które wróciły do dyspozycji władcy, z rąk obecnych posiadaczy i nadaje je im w dożywocie.

Relacja Jakuba Zadzika, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

627

k. 425 v – 426

Warszawa, 12 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Stanisława Węglińskiego do wsi Janczyńce (*Janczyce*) w starostwie w województwie podolskim¹ na jego żonę Zofię Zbijowską. Węgliński zasłużył się za panowania Zygmunta III, służąc pod chorągwią Stefana Chmieleckiego, wojewody kijowskiego.

jęz. łac.

¹ Pozostawiono puste miejsce na nazwę starostwa, chodzi o kamienieckie, zob. dok. 331.

628

k. 426 – 426 v

Warszawa, 12 marca 1635

Król pozwala, by Wojciech (*Albertus*) z Drobnina Kryski, starosta przedecki, mógł ustąpić z praw dożywotnich do dwóch opuszczonych włók ziemi we wsi Łazek w starostwie przedeckim, na rzecz Jakuba Nierackiego, pisarza grodzkiego radziejowskiego i żony tegoż, Grudzińskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

629

k. 426 v – 427

Warszawa, na sejmie, 12 marca 1635

Król, przychylając się do wskazań rewizorów, przedstawionych na trwającym sejmie, ustanawia myto mostowe we wsi Pianowice w ziemi przemyskiej, dziedzicznym majątku Gabriela z Birczy Bireckiego, pisarza ziemskiego przemyskiego. Birecki odbudował most z groblą w podmokłej i bagnistej okolicy¹, dzięki czemu można dotrzeć do gliniska zwanego Mszyska, pomiędzy wsiami Łunowice² i Maksimowice. Od każdego wozu kupieckiego z towarem opłata wynosić ma pół grosza, od dwóch wołów pół grosza, od przychówku jednego denara, a od bydła mniejszego; wieprzy, świnek, owiec, baranków płacić się ma ternara³.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego ziemskiego przemyskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Pianowice leżą nad rzeką Strwiąż. ² In. Łanowice, Łanowyczi. ³ Zob. Konstytucja: *Mostowe w Bylicach, Pilanowicach, Ursku y Rudzie*, VL, III, s. 422, f. 889.

630

k. 427 – 427 v

Warszawa, na sejmie, 12 marca 1635

Król, przychylając się do wskazań rewizorów, przedstawionych na trwającym sejmie, ustanawia myto mostowe we wsi Bylice nad rzeką Błóżewką, majątku Jana z Bogusic Boguskiego, kasztelana ciechanowskiego. Dochody przeznaczone być mają na budowę przeprawy w podmokłej i bagnistej okolicy, pomiędzy wsiami Bylice i Lutowska. Od każdego konia wozu kupieckiego z towarem opłata wynosić ma grosz, od dwóch wołów pół grosza, od przychówku jednego denara, a od bydła mniejszego; wieprzy, świnek, owiec, baranków płacić się ma ternara¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego ziemskiego przemyskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. Konstytucja: *Mostowe w Bylicach, Pilanowicach, Ursku y Rudzie*, VL, III, s. 422, f. 889.

631

k. 428 – 428 v

Warszawa, na sejmie, 12 marca 1635

Król przystaje na prośby wniesione przez Andrzeja z Bogusic Boguskiego, kasztelana sanockiego, pana wsi Rajtarowice¹ oraz przez mniszki zakonu św. Brygidy klasztoru samborskiego, właścicielki wsi Brześciany. Zgadza się na podwyższenie myta mostowego, przeznaczonego na potrzeby napraw mostu na rzece Błóżew, łączącego wspomniane wsie w okolicy bagnistej. Od tej pory kupcy płacić będą od każdego konia, który ciągnie wóz z towarem jeden grosz i

dwa szelągi, od konia, wołu, krowy prowadzonych na jarmark albo targ dwa szelągi, od przychówku szeląga, od pozostałej trzody, kóz, kozłów po ternarze. Myto ustanowione zostało przez Zygmunta Augusta i potwierdzone przez Stefana Batorego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego ziemskiego przemyskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ W dokumencie *Rytarowice*, w nagłówku *Ritarowice*.

632

k. 429 – 429 v

Warszawa, na sejmie, 12 marca 1635

Król nadaje Pawłowi Ważyńskiemu prawem lennym folwark (mojza) w powiecie parnawskim, wakujący po śmierci Piotra Ważyńskiego, a także folwark (mojza) w powiecie rujeńskim wraz ze wszystkimi dobrami, jakie przypadły do dyspozycji królewskiej po śmierci Krzysztofa Rajeckiego, który z kolei dostał je po skonfiskowaniu dóbr niesławnego Wilhelma Dikiera. Paweł Ważyński zasłużył się w ekspedycji inflanckiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marcjana Tryznę, referendarza Wielkiego Księstwa Litewskiego.

jęz. łac.

633

k. 429 v – 431

Warszawa, na sejmie, 13 marca 1635

Król nadaje indygenat braciom Janowi Lidolfowi oraz Levinowi Kniphoffom, rodem z Księstwa Kurlandii, żołnierzom gwardii królewskiej, którzy służyli pod Janem Karolem Chodkiewiczem, wojewodą wileńskim, hetmanem wielkim litewskim, brali udział w wyprawach moskiewskich, inflanckich, pruskich¹.

Lista świadków: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Stanisław Grochowski, arcybiskup lwowski, administrator opactwa sieciechowskiego, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Abraham Wojna, biskup wileński, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Henryk Firlej, biskup poznański, Jerzy Tyszkiewicz², biskup żmudzki, Jakub Zadzik, biskup chełmiński i pomezański, nominat krakowski, kanclerz koronny, Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman wielki koronny, Krzysztof Radziwiłł, wojewoda wileński, hetman wielki litewski, [Jan]³ Skumin Tyszkiewicz, wojewoda trocki, Kasper Denhoff, wojewoda sieradzki, Stanisław Radziejowski, wojewoda łeczycki, Jakub Szczawiński wojewoda brzeski kujawski, Hieronim Radomicki, wojewoda inowrocławski, [Aleksander]⁴ Korwin Gosiewski, wojewoda smoleński, [Aleksander Piotr] Tarło⁵, wojewoda lubelski, Rafał Leszczyński, wojewoda bełski, Filip Wołucki, wojewoda rawski, Aleksander Radziwiłł, wojewoda brzeski, Melchior Weyher, wojewoda chełmiński, Paweł Działyński, wojewoda pomorski, Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, Jan Łowicki, kasztelan inowrocławski, [Aleksander] Jan Massalski, kasztelan smoleński, [Krzysztof] Sokoliński, kasztelan połocki⁶, Stefan Dobrogost Grzybowski, kasztelan lubelski, Mikołaj Giżycki, kasztelan czerski, Walenty Plichta, kasztelan rawski, Feliks Lipski, kasztelan sochaczewski, Albrycht Stanisław Radziwiłł, kanclerz litewski, Tomasz Zamoyski, podkanclerzy koronny, Jan [Mikołaj] z Żurowa Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, Stefan Pac, podskarbi wielki litewski, Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, Jan Lipski, nominowany biskup

chełmiński, referendarz koronny, Piotr Gembicki, sekretarz wielki koronny, opat świętokrzyski, Marcján Tryzna, referendarz litewski, Remigian Zaleski, referendarz koronny, Jerzy Ossoliński, podskarbi nadworny koronny, marszałek sejmowy, oraz liczni inni zebrani na sejmie.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ A. Wajs, *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty*, s. 64. ² W dok. mylnie Jan. ³ W dok. *Mikołaj*. ⁴ W dok. *Krzysztof*, zamiast *Aleksander*. ⁵ Pozostawiono puste miejsce na imiona. ⁶ W dok. błędnie *Paweł*.

634

k. 431 – 432

Warszawa, 14 marca 1635

Król zgadza się na wpisanie swego oblatowanego dokumentu, który wystawiony został w Krakowie 14 marca 1633, do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej. Stan Prus Królewskich i starostwa hamersztyńskiego po wojnie pruskiej przedstawili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Król, mając wzgląd na trudną sytuację tych ziem nadaje Andrzejowi Stanisławowi Sapież, staroście ryskiemu i hamersztyńskiemu, starostwo hamersztyńskie w dzierżawę emfiteutyczną na dwadzieścia cztery lata. Sapieha zobowiązany jest osadzić tam trzydziestu chłopów zwanych gburami, czterech zagrodników oraz poddanych innych profesji. Wadium ustanowiono na osiem tysięcy złotych.

jęz. łac.

635

k. 432 – 433

Warszawa, na sejmie, 14 marca

1635

Król, mając wzgląd na trudną sytuację ziem pruskich, nadaje Janowi vom Holtze Guldenbalkowi, złotemu rycerzowi i sekretarzowi, kapitanowi piechoty, tenutę Polaszki (*Polaski*), na którą składają się dwie wsie; Polaszki Stare i Polaszki Nowe, w dzierżawę emfiteutyczną na dwadzieścia cztery lata. Guldenbalk zobowiązany jest osadzić tam dwudziestu trzech chłopów zwanych gburami, trzech zagrodników oraz poddanych innych profesji. Wadium ustanowiono na cztery tysiące złotych. Nadanie dzierżawy nie umniejsza praw dożywotnich Guldenbalka i jego żony Magdaleny Uxkułówny do tych dóbr. Stan Prus Królewskich i tenuty po wojnie pruskiej przedstawili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji.

jęz. łac.

636

k. 433

Warszawa, 14 marca 1635

Król przychyła się do prośby Piotra Popławskiego (*Poplewski*), proboszcza brańskiego, sekretarza królewskiego, i wyłącza spod jurysdykcji i obciążeń miejskich dobra zwane Kasprowskie, położone tak w mieście Brańsku jak i poza nim, które przeznaczono na potrzeby kościoła po śmierci Szymona *Swixigli*, mieszczanina brańskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

637

k. 433 v – 434

Warszawa, 14 marca 1635

Król odnawia Stanisławowi i Mikołajowi Rozbickim, żołnierzom, prawo lenne do wsi (*derewnia*) Kurowa¹ nad rzeką Sudością w powiecie nowogrodzkim siewierskim, wedle opisanych granic. Rozbicczy zakupili te dobra i otrzymali prawo lenne do nich od Zygmunta III, jednakże dokument spłonął podczas nastąpienia nieprzyjacielskiego na zamek nowogrodzki. Urzędnicy ziemscy nowogrodzko siewierscy potwierdzili, że Rozbicczy trzymali te dobra przez kilka lat i wypełniali związane z tym powinności. Po najeździe zostali przez kilka lat uwięzieni przez wroga. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych.

jęz. łac.

¹ Inaczej *Kuriw*, Zob. P. Kułakows'kyj, s. 88, 426. Zob też dok. 375, 380.

638

k. 434 – 435 v
1635

Warszawa, 15 marca

Król potwierdza dokument komisarzy: Teodora Jelca, chorążego województwa kijowskiego, Łukasza Witowskiego, podsędka kijowskiego, Jana Hruzewicza Neczaja (*Churewicza Nieczaya*), komornika granicznego kijowskiego, wystawiony w Korosteszowie nad rzeką Teterew (*Thetoresza, Teterestria*), 10 VII 1634 roku. Komisarze zostali ustanowieni przez króla w osobach: Filona Woronicza (*Worońca*), podkomorzego kijowskiego, lub w razie jego nieobecności Teodora Jelca, chorążego województwa kijowskiego, a także Łukasza Witowskiego, podsędka kijowskiego, Jana Hruzewicza Neczaja (*Churewicza Nieczaya*), komornika granicznego kijowskiego. Sprawą, którą mieli rozpatrzyć było ustanowienie myta mostowego w mieście Korosteszowie, własności Ludwika Olizara, rotmistrza, który poczynił znaczne nakłady dla budowy i naprawy odpowiedniej przeprawy mostowej. Komisarze stwierdzili, że częste powodzie niszczą most, myto zatem pobierane jest słusznie, w wysokości: od załadowanego wozu kupieckiego dwa grosze litewskie, od wozu pustego jeden grosz litewski, od pieszego pół grosza.

jęz. łac.

639

k. 435 v – 436

Warszawa, 15 marca 1635

Król zgadza się, by Jan Sobolewski, żołnierz, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa knyszyńskiego na rzecz syna, Mikołaja Sobolewskiego.

jęz. łac.

640

k. 436

Warszawa, 15 marca 1635

Król zgadza się, by Wojciech (*Albertus*) Kryski, starosta przedecki, mógł ustąpić praw dożywotnich do dwóch opuszczonych połówek łąnów zwanych Kleczkowski i Zakowski we wsi Baby, w starostwie przedeckim, na rzecz Daniela Bylińskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ In. *Bilinski*.

641

k. 436 v – 437

Warszawa, 15 marca 1635

Król zgadza się, by Marcin Padniewski oraz jego żona Marianna Trzebuchowska, mogli ustąpić ze swych dożywotnich praw do starostwa dybowskiego na rzecz Stanisława z Wielkiej Wrzącej¹ Sokołowskiego, surrogatora poznańskiego i jego żony Elżbiety Szoldrskiej (*Szuldrska*).

jęz. łac.

¹ W dok. *de magna Wiąca*.

642

k. 437

Warszawa, 15 marca 1635

Król zgadza się, by Samuel Krętowski, żołnierz, mógł wykupić folwark zwany Paczanów w starostwie krzepickim, z rąk obecnych posiadaczy i nadaje go w dożywocie Krętowskiemu oraz jego małżonce. Krętowski zasłużył się w różnych wyprawach, zwłaszcza pod Stanisławem Żółkiewskim, kanclerzem i hetmanem, pod Cecorą.

jęz. łac.

643

k. 437 v

Warszawa, 15 marca 1635

Król pozwala, by Wojciech (*Albertus*) Konstanty Dunin Modliszewski, starosta wojnicki, mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa wojnickiego, wraz ze wszystkimi przydatkami i wójtostwem we wsi Zamoście, na rzecz Jana Tarnowskiego.

jęz. łac.

644

k. 437 v – 438

Warszawa, 15 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Adama Bielawskiego do czterech łąnów zwanych Kormanowszczyzna we wsi Bargłów (*Bargłowo*) w starostwie rajgrodzkim, na jego żonę, Katarzynę Pęc ką. Bielawski uzyskał te dobra po śmierci ich poprzedniego właściciela, niejakiego Stanisława Karmanowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

645

k. 438

Warszawa, 15 marca 1635

Król, uznając zasługi wojenne Stanisława Fredry, nadaje mu w dożywocie slobodę zwaną Wieliczkowa, w powiecie czernihowskim, nad rzeką Mianą i Konopkiem. Dobra te wakowały po Iwanie Wieliczku. Nadanie nie obejmuje prawa wytwarzania saletry i towarów leśnych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. pol.

646

k. 438 v – 439

Warszawa, 16 marca 1635

Król rozszerza prawa Samuela Śladkowskiego (*Slatkowski*), kasztelana rozpierskiego, do miasteczka Budziszewice oraz przynależnych wsi: Budziszewka, Mierzno (*Miedzne*), Zalesie, Regny, Radzyń, Rawica¹, na żonę kasztelana, Jadwigę z Radzanowa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego ziemskiego przemyskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Województwo rawskie.

647

k. 439 – 439 v

Warszawa, 16 marca 1635

Król, na prośbę dominikanów z klasztoru we Włodzimierzu, potwierdza pewne dokumenty związane z donacjami i zakupami domów, folwarków i ziem dla klasztoru w samym mieście i dookoła niego. Pierwszy dokument z 8 I 1599, dotyczył zakupu przez klasztor cegielni w Białobrzegach od Jerzego Faczyńca za osiemdziesiąt złotych polskich, drugi dokument z 12 XI 1600 roku dotyczył zakupu niewyspecyfikowanych dóbr od Iwana Dachowica za sumę dwunastu złotych, oraz od Konrada Sancika za pięć kóp litewskich, a także pod tą datą, zakupu od Nazara Nieszerowica, Iwana Stryniaskiego, Hermolausa Strzimińskiego, Zikona Jarmoskenowa i Kunicy Strzeniaskiego, mieszczan włodzimierskich, za trzydzieści złotych, dokumentu z 3 XI 1600, dotyczącego zakupu dóbr od Jana Łukaszowica, oraz aktów donacji pod tą datą, od Jurija Owłoczyńskiego, pisarza ziemskiego, folwarku należącego do wójtostwa włodzimierskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

648

k. 439 v – 440

Warszawa, 16 marca 1635

Król zgadza się, by Mikołaj Potocki, starosta kamieniecki, latyczowski, mógł ustąpić swych praw dożywotnich do wsi Kubaczowce w starostwie kamienieckim na rzecz Adama Wituńskiego, żołnierza weterana oraz jego żony Reginy Kielczewskiej. Wituński uczestniczył w różnych ekspedycjach wojennych, zasłużył się zwłaszcza pod Stanisławem Żółkiewskim, kanclerzem i hetmanem, pod Cecorą.

jęz. lac.

649

k. 440 – 440 v

Warszawa, 16 marca 1635

Król potwierdza dwa dokumenty pergaminowe, zapisane w języku niemieckim, wydane przez mistrzów krajowych Zakonu Niemieckiego w Inflantach. Pierwszy z nich wystawiony został przez Woltera von Plettenberga, w Rydze 4 VIII 1528 (*feria tertia post vincula S. Petri Apli*). Drugi, wydany przez Heinricha von Galen, w Wenden w czwartek po święcie Fabiana i Sebastiana Męczenników [bez daty]

rocznej]. Zawierały one nadanie prawem wieczystym półtora haka ziemi w powiecie frauenburskim w Kurlandii, dla Hermana von Münchhausen (*Menikhusen*) i jego żony Klary Gresseball. Dobra te nabył potem Franciszek Puttkamer, a o zatwierdzenie dokumentów prosił Chrystian Puttkamer, jego spadkobierca.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Korwina Gosiewskiego, pisarza wielkiego litewskiego.

jęz. łac.

650

k. 440 v – 441 v

Warszawa, 16 marca 1635

Król nadaje Marcinowi Kalinowskiemu, podkomorzemu podolskiemu, urząd wojewody czernihowskiego. Kalinowski zasłużył się w licznych ekspedycjach wojennych, walczył m.in. pod Chocimiem w roku 1621, pod *Charoncami*, *Sinankowcami*, w czasie najazdu Kantymira dawał odpór z ludźmi zaciągniętymi na własny koszt, a następnie stawał pod Haliczem¹, oraz walczył z Kozakami².

jęz. pol.

¹ Chodzi tu o bitwę pod Martynowem 20 VI 1624. ² Zob. U III/4 nr 1563.

651

k. 441 v

Warszawa, 16 marca 1635

Król nadaje Janowi Piątczyńskiemu urząd podczaszego nowogródzko – siewierskiego, wakujący po wyniesieniu Bazylego Sołtyka, dworzanina, na urząd podczaszego czernihowskiego¹. Piątczyński zasłużył się w ostatniej wyprawie moskiewskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/4 nr 1793.

652

k. 442 – 442 v

Warszawa, 16 marca 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii wielkiej swojego dokumentu, wystawionego pod Białą 13 V 1634 roku. W dokumencie tym Władysław IV ze względu na żołnierską służbę Jakuba Milanowskiego, nadaje mu pewne dobra po zmarłym bracie, Janie Milanowskim, a mianowicie wsie (*derewnie*) Balykino z Monasterczyzną, Domatkanowo, Tatyszczowo, a także Łobki i siedliszcze Dołhinowo¹ w powiecie nowogródzko – siewierskim, prawem lennym. Milanowski zasłużył się w wyprawie moskiewskiej, służąc pod wojewodą smoleńskim [Aleksandrem Gosiewskim]. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Milanowski zobowiązany jest do obrony zamku nowogródzkiego, albo ustanowienia zastępstwa, ma tam przechowywać żywność potrzebną na pół roku.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Balykino – *Bałykyn*, derewnia; Monasterczyzna – *Monastyrzczyna*, puste sieliszcze; Domatkanowo – *Domotkaniw*; Tatyszczowo – *Tatyszczewo*; Dołhinowo – *Dołhyniów*; Łobki – siółko stanu radohoskiego; P. Kułakows’kyj, s. 408, 414, 422, 426, 427.

653

k. 442 v – 443

Warszawa, 17 marca 1635

Król nadaje Łukaszowi Orzelskiemu, zasłużonemu posłowi na sejmy walne, pensję coroczną w wysokości trzech tysięcy złotych polskich, z dochodów starostwa łatowickiego, która uprzednio należała do królewicza Aleksandra [Wazy]. Wypłacana ma być na święto Narodzin Jana Chrzciciela [24 czerwca]. Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

654

k. 443 – 444

Warszawa, 17 marca 1635

Król, w uznaniu rozlicznych zasług rodu, nadaje Stanisławowi Denhoffowi, synowi Kaspra Denhoffa starostwo wieluńskie. Nadanie obejmuje poza miastem Wieluniem także miasteczko Kamion, wieś Bobrowniki oraz wszelkie wójtostwa, sołectwa, młyny, poddanych, należących do tych dóbr.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

655

k. 444 – 444 v

Warszawa, 17 marca 1635

Król potwierdza rodowi Lode ich dawne przywileje na dziedziczne włości Leddow¹, Thulmen i Abel w województwie wendeńskim, które posiadają od czasu zdobycia Inflant. Lode zasłużyli się w służbie króla i Rzeczypospolitej: Krzysztof Lode, podkomorzy dorpacki, sekretarz królewski służył wiernie na dworze Zygmunta III od młodości, jego brat, Maciej Lode, żołnierz weteran, brał udział w licznych ekspedycjach wojennych, także ostatniej, smoleńskiej przeciw Moskwie. Obaj Lode, a także potomstwo ich brata Jana, zwrócili się do króla o potwierdzenie tych przywilejów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Może tu chodzić o dobra Lodenhof (Lohdenhof, ob. Lode), *Baltisches Historisches Ortslexikon*, T. II, Ed. Hans Feldmann i Heinz von zur Mühlen wraz z współpracownikami, Köln – Wien 1990, s. 360. Abel – istniało kilka miejscowości o podobnej nazwie: Abelhof (ob. Abelu), Abelhof (ob. Abeli), Abelneeken (ob. Abelniki).

656

k. 445

Warszawa, 17 marca 1635

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, który zgodził się, by Fryderyk [Kettler], książę Kurlandii i Semigalii, mógł zastawić pewne niewielkie dobra ziemskie, mianowicie wieś¹ zamieszkałą przez dwadzieścia rodzin z folwarkiem Grunhof. Książę zastawił te dobra swemu radcy Kasprowi Dreilingowi Hippot², 11 VI 1618 roku, za pięć tysięcy talarów zapisanych na hipotecę dóbr.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Brak nazwy wsi, z treści wynika, że wieś nazywała się jak folwark. ² Także pisownia *Dreyling*.

657

k. 445 v – 446

Warszawa, na sejmie, 18 marca 1635

Król zgadza się, by Aleksander Koniecpolski, syn Stanisława, kasztelana krakowskiego i hetmana, mógł ustąpić na rzecz Kaspra Denhoffa, wojewody sieradzkiego i jego żony [Anny] Aleksandry z Koniecpolskich, z praw dożywotnich do wsi: Sokolniki, Czastary (*Czastari*), Przywory (*Prziwori*), Osiek, Pichlice (*Piekllice*), Pęki, Mokrsko, Wróblów, Wierzbie, Pątnów, Krzyworzeka, oraz folwarków: Krucatowy, Brzeźnica, Dębica oraz młyna Kuźniczysko, położonych w ziemi wieluńskiej, a także do wsi Kiełczygłów i do wsi nowo lokowanych w dziedzinie kiełczygłowskiej, położonych w powiecie radomszczańskim, starostwie wieluńskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

658

k. 446 v – 447

Warszawa, 18 marca 1635

Król zgadza się, by Kiryk Czyż, rotmistrz, mógł ustąpić z praw lennych do Ostrowu Chołmy (*Chochły*) i wsi Wołoszkowice, położone w ujeździe domyślińskim, w księstwie czernihowskim, na rzecz Bronisława Grusieckiego, zasłużonego żołnierza, który uzyskuje także prawo wykupienia tych dóbr. Czyż otrzymał te dobra po śmierci Andrzeja Wołka. Grusiecki trzymać te dobra będzie także prawem lennym.

jęz. pol.

659

k. 447

Warszawa, na sejmie, 18 marca 1635

Król pozwala Michałowi Sokołowskiemu, by mógł ustąpić na rzecz kogokolwiek z dóbr Gumben Moiza Freitak, położonych w Inflantach, w powiecie (*trakcie*) dyneburskim, które nadano mu prawem lennym. Sokołowski zasłużył się w różnych wyprawach, także inflanckiej i niedawnej moskiewskiej, gdzie służył z *rotmistrzem usarskim* Samuelem Komorowskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Naruszewicza, pisarza litewskiego.

jęz. pol.

660

k. 447 v

Warszawa, 19 marca 1635

Król zgadza się, by Stanisław Grubski mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do połowy wsi Prosiątków, w starostwie kamienieckim, na rzecz Wacława Szczuki oraz jego żony, Zofii Dobromirskiej.

jęz. łac.

661

k. 448

Warszawa, 19 marca 1635

Król nadaje nowo utworzony urząd skarbnika krakowskiego Stefanowi Ściborowi Chełmskiemu¹. Jego ojciec, zmarły Samuel z Chełma Chełmski, dworzanin, zasłużył się za panowania Zygmunta III.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/2 nr 326.

662

k. 448 – 448 v

Warszawa, 19 marca 1635

Król nadaje nowo utworzony urząd miecznika krakowskiego Samuelowi z Czarnocina Czarnockiemu, który jako żołnierz od młodości służył Rzeczypospolitej, stawał pod Chocimiem przeciw Turkom, został rotmistrzem¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/2 nr 171.

663

k. 448 v

Warszawa, 19 marca 1635

Król, uznając zasługi Jana Zakrzewskiego, żołnierza, nadaje mu w dożywocie części wsi Skarzyńce w województwie podolskim, starostwie chmielnickim, wakujące po śmierci Macieja Skarzyńskiego. Zakrzewski służył pod dowództwem Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

664

k. 449

Warszawa, 20 marca 1635

Król, uznając wieloletnie zasługi Jana Trepki (*Trebka*), żołnierza, nadaje mu dobra ruchome i nieruchome we wsiach Ligota i Błochowa Wola, w województwie sieradzkim, powiecie radomszczańskim, jakie przypadły skarbowi królewskiemu jako kaduk po jakimś Marcinie Wolskim, żonobójcy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza JKM.

jęz. łac.

665

k. 449 – 449 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król pozwala, by Stanisław Radgowski mógł wykupić pięć łąnów ziemi zwanych Grzymowczyzna, położonych w dobrach Dolistowo w starostwie knyszyńskim, z rąk Pawła Komorowskiego, lub jego spadkobierców. Łany te Radgowski otrzymuje w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

666

k. 449 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król, w uznaniu zasług, nadaje Łukaszowi Stawskiemu odnowiony urząd skarbnika ziemskiego przemyskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 1994.

667

k. 450

Warszawa, 20 marca 1635

Król, w uznaniu zasług Wacława Szczuki, rozszerza jego dożywotnie prawa do wsi Prosiątków w starostwie kamienieckim, na jego żonę Zofię Dobromirską.

jęz. łac.

668

k. 450 – 450 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król, w uznaniu zasług wojennych, nadaje Stanisławowi Jabłonowskiemu urząd miecznika nurskiego, wakujący po śmierci [Jakuba] Lubikowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię; imię wg Boniecki, XV, s. 51.

669

k. 450 v – 451

Warszawa, 20 marca 1635

Król, w uznaniu zasług Świętosława Jahodyńskiego, podsędka ziemskiego bełskiego, nadaje mu wakujący urząd podstolego bełskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/2 nr 217, 231.

670

k. 451 – 451 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król pozwala, by Zofia Szczerbiczówna, wdowa po Janie Lesiewskim, ustąpić mogła z praw dożywotnich do sołectwa wsi Regnów w starostwie rawskim, na rzecz syna, Pawła Lesiewskiego, który zasłużył się podczas ekspedycji pruskiej pod chorągwią Filipa Wołuckiego, wojewody rawskiego.

jęz. łac.

671

k. 451 v – 452

Warszawa, 20 marca 1635

Król zgadza się, by Samuel Łaszcz Tuczański, strażnik polny koronny, mógł ustąpić z praw dożywotnich do miasteczek Skwir (*Skair*) i Romanowka, a także wsi Żydowce, [Czernilawka?] Czeliniawka i Stawiszcz, oraz innych do nich przynależących, na rzecz Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

672

k. 452 – 452 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa do wsi Sarnowa Góra, w powiecie ciechanowskim, przysługujące Mikołajowi Łopackiemu, podkomorzemu zakroczymskiemu, sekretarzowi królewskiemu, na jego żonę Annę z Opackich. Łopacki otrzymał te dobra po śmierci Franciszka Krasowskiego, podkomorzego ciechanowskiego.

jęz. łac.

673

k. 452 v – 453

Warszawa, 20 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa do miasteczka Ułanów (*Ulanowce*), oraz do wsi Ulanowce, Cygany, Hłuboczek¹, Żylińce, w powiecie kamienieckim, przysługujące Hieronimowi Herburtowi, na jego żonę Krystynę z Kalinowskich. Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ W nagłówku: *Głuboczek*.

674

k. 453 – 453 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król pozwala, by Jan Justimonti (*Justemonti*, *Justemonty*), wraz z żoną Anną Krzlinkówną, mogli wykupić połowę wsi Śleszowice w powiecie oświęcimskim, z rąk obecnych posiadaczy i nadaje ją im dożywotnio. Ród Justimonti, zwłaszcza Wawrzyniec, przodek Jana, zasłużył się w czasie panowania Zygmunta III.

jęz. łac.

675

k. 453 v – 454

Warszawa, 20 marca 1635

Król w uznaniu zasług Waleriana Piaseckiego, który służył pod chorągwiami Rzeczypospolitej, nadaje mu dożywotnio pięć łąnów we wsi Grabowiec, w starostwie bielskim, przy granicy dworu wójtowskiego grabowieckiego, w stronę wsi Szastały i przedmieścia Bielska, z chłopami tam siedzącymi, które to dobra posiadał uprzednio Jan Lubmaier.

jęz. łac.

676

k. 454 – 454 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król, po przedstawieniu przez Krzysztofa Radziwiłła, wojewodę wileńskiego zasług Jana Wisogirda, żołnierza weterana, nadaje mu prawem lennym dobra ziemskie, mianowicie: Nur Moizę, przynależną do zamku zygwołdzkiego, po jakimś Łońskim, Koperszmit Moizę oraz Pink Moizę, położone w województwie wendeńskim, po Fryderyku Weterze i Rhumie, mieszczańskich, zdrajcach.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

677

k. 454 v – 455 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król zgadza się, by Jerzy Butler, podkomorzy wendeński, oraz jego żona, Elżbieta ze Smogorzowa Wąsowiczowa, mogli ustąpić ze swych praw do dworu zwanego Wandzel w województwie parnawskim, a także wsi doń przynależnych: Sarnysz, Kitis, oraz Mały Strop, Ugner, i Auxen, poza granicami wandzeleńskimi, na rzecz Wawrzyńca Kossa i jego żony Anny z Sienna. Koss zasłużył się jako żołnierz, brał udział w różnych ekspedycjach za Zygmunta III, także w ostatniej, moskiewskiej. Dobra te Kossowie otrzymują w dożywocie. Ponieważ Stanisław Koss, ojciec Wawrzyńca, wyłożył pewną sumę Butlerowi na naprawę budynków w Wandzel, spadkobiercy Kossów będą mogli ustąpić z tych dóbr po spłaceniu tejże sumy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza JKM.

jęz. łac.

678

k. 455 v – 456

Warszawa, 20 marca 1635

Król nadaje urząd łowczego wieluńskiego Stanisławowi Brodnickiemu, który wziął udział w wyprawie pruskiej i wołoskiej. Na ostatnim sejmie doszło do ustanowienia nowych urzędów wieluńskich¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U II/2 nr 1620.

679

k. 456

Warszawa, 20 marca 1635

Król nadaje urząd miecznika wieluńskiego Wojciechowi (*Albertus*) Konopnickiemu. Na ostatnim sejmie doszło do ustanowienia nowych urzędów wieluńskich¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U II/2 nr 1638.

680

k. 456 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej ekstraktu, swojego dokumentu, wystawionego we Lwowie 7 X 1634 roku. Dokument podpisany został przez króla i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego. W dokumencie tym Władysław IV pozwolił Danielowi Iżyckiemu, sekretarzowi królewskiemu oraz jego żonie Konstancji z Domaszewskich, ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa wsi Dąbie w starostwie łukowskim na rzecz Bartłomieja Kazanowskiego, starosty łukowskiego i Zofii z Dębian, jego żony.

jęz. łac.

681

k. 456 v – 457 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydanie z niej ekstraktu swojego dokumentu, wystawionego w Warszawie 10 VIII 1634 roku, podpisanego przez siebie i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiemu. W dokumencie zawarte było rozszerzenie praw dożywotnich do wsi Dąbie w starostwie łukowskim, przysługujących Bartłomiejowi Kazanowskiemu, na jego żonę Zofię z Dębian.

jęz. łac.

682

k. 457 v – 459 v

Warszawa, na sejmie, 20 marca 1635

Król nobilituje Walentego Raroga, który zasłużył się w czasie oblężenia Smoleńska, o czym świadczył Krzysztof Radziwiłł, wojewoda wileński, hetman wielki litewski oraz Aleksander Korwin Gosiewski, wojewoda smoleński.

Lista świadków: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Stanisław Grochowski, arcybiskup lwowski, administrator opactwa sieciechowskiego, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Abraham Wojna, biskup wileński, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Henryk Firlej, biskup przemyski, nominowany poznański, Jerzy Tyszkiewicz, biskup żmudzki, Jakub Zadzik, biskup chełmiński i pomezański, nominat krakowski, kanclerz koronny, Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman wielki koronny, Krzysztof Radziwiłł, wojewoda wileński, hetman wielki litewski, [Janusz] Skumin [Tyszkiewicz]¹, wojewoda trocki, Kasper Denhoff, wojewoda sieradzki, Stanisław Radziejowski, wojewoda łęczycki, Jakub Szczawiński wojewoda brzeski kujawski, Hieronim Radomicki, wojewoda inowrocławski, Marcin Kazanowski, wojewoda podolski, Aleksander Korwin Gosiewski, wojewoda smoleński, Rafał Leszczyński, wojewoda bełski, Filip Wołucki, wojewoda rawski, Aleksander Radziwiłł, wojewoda brzeski, Melchior Weyher, wojewoda chełmiński, Paweł Działyński, wojewoda pomorski, Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, Andrzej Kretkowski, kasztelan brzeski, Stefan Dobrogost Grzybowski, kasztelan lubelski, Jan Łowicki, kasztelan inowrocławski, Aleksander Massalski, kasztelan smoleński, Adam Grodzicki, kasztelan międzyrzecki, Felicjan Grochowski, kasztelan przemyski, Sebastian Wołucki, kasztelan małogoski, Marek Wodyński, kasztelan podlaski, Jan Bełżecki, kasztelan halicki, Mikołaj Korff, kasztelan wendeński, Krzysztof Sokoliński, kasztelan połocki, Albrycht Stanisław Radziwiłł, kanclerz litewski, Tomasz Zamoyski, podkanclerzy koronny, Jan [Mikołaj] z Żurowa Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, Stefan Pac, podskarbi wielki litewski, Jan Stanisław Sapieha, marszałek wielki litewski, Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, Jan Lipski, referendarz koronny, administrator opactwa wąchockiego, Piotr Gembicki, sekretarz wielki koronny, opat świętokrzyski, Krzysztof Korwin Gosiewski, Stanisław Naruszewicz, pisarze litewscy, Jerzy Ossoliński, podskarbi nadworny koronny, marszałek sejmowy, Adam Kazanowski, podkomorzy koronny, Jakub Sobieski, krajczy koronny, Aleksander Sokołowski, kanonik gnieźnieński, poznański, nominowany biskup kijowski, Jakub Maksymilian Fredro, podkomorzy przemyski, Krzysztof Lode, podkomorzy dorpacki, Piotr Parczewski, nominowany biskup smoleński, Jan Romiszewski, prepozyt łaski, Wojciech Kadzidłowski, sekretarze JKM, Aleksander Madaliński i Maciej Cielecki, pisarze kancelarii koronnej, oraz liczni inni sekretarze i urzędnicy oraz posłowie zebrani na sejmie².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę,
sekretnarza JKM.

jęz. łac.

¹ W dok. *Teodor Skumin wojewoda trocki*. ² W dok. pozostawiono puste miejsce na rysunek herbu.

683

k. 459 v – 460 v

Warszawa, na sejmie, 20 marca 1635

Król nobilituje Jana Szeligę z powiatu drohickiego, przełożonego straży zamku
smoleńskiego. Świadeztwo w jego sprawie złożył ongiś [Jan] Karol Chodkiewicz,
hetman litewski, oraz Samuel Sokoliński, podkomorzy smoleński, dowodzący
obroną zamku smoleńskiego, nadto Andrzej Mańkowski. Szeliga zasłużył się
również pod Chodkiewiczem w walkach pod Dynamünde. Lista świadków
określona zwrotem *jak wyżej* (dok. nr 682)¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę,
sekretnarza JKM.

jęz. łac.

¹ W dok. pozostawiono puste miejsce na rysunek herbu.

684

k. 460 v – 462

Warszawa, na sejmie, 20 marca 1635

Król nobilituje Adama Wierzchowskiego, który zasłużył się w czasie ekspedycji
moskiewskich, przy zdobywaniu Smoleńska, pod chorągwią Stanisława
Warszyckiego, wojewody podlaskiego. Lista świadków określona zwrotem *jak
wyżej* (dok. nr 682)¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę,
podkomorzego przemyskiego, sekretarza JKM.

jęz. łac.

¹ W dok. pozostawiono puste miejsce na rysunek herbu.

685

k. 462 – 462 v

Warszawa, 20 marca 1635

Król pozwala, by Adam Dąbrowa, starosta lucyński, mógł ustąpić z praw do
Witkop Moizy, położonej nad jeziorem Sołozem, w Inflantach, w trakcie
lucyńskim, na rzecz Otto Korna, który zasłużył się w różnych wyprawach
wojennych, a także w ostatniej ekspedycji moskiewskiej, służąc pod chorągwią
starosty lucyńskiego na zamku lucyńskim. Dąbrowa otrzymał te prawa od
Zygmunta III. Korn otrzymuje tę moję prawem lennym.

jęz. pol.

686

k. 462 v – 463

Warszawa, 21 marca 1635

Król pozwala by Jakub Maksymilian Fredro z Pleszowic, podkomorzy przemyski,
sekretnarz JKM mógł ustąpić z praw do wsi Turza (*Thurza*) w ziemi lwowskiej, na
rzecz Stanisława Fredry, żołnierza weterana, zasłużonego w wyprawach pruskich,
moskiewskich, wołoskich oraz jego żony Zuzanny Grzybowskiej. Małżonkowie
otrzymują tę wieś w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

687

k. 463 – 463 v

Warszawa, 21 marca 1635

Król, w uznaniu zasług, nadaje Stanisławowi Przeciszewskiemu i jego żonie, Zofii Rybińskiej, w dożywocie Moizę Wogiel, zwaną też Sara, w ziemi dorpackiej, która przypadła skarbowi królewskiemu prawem kaduka po niejakim Stanisławie Dziatkowskim, urodzonym z nieprawego łoża.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Stanisława Naruszewicza, pisarza litewskiego.

jęz. łac.

688

k. 463 v – 464

Warszawa, 21 marca 1635

Król zgadza się, by Wojciech (*Albertus*) Czapski mógł ustąpić z pewnego pustego terenu zwanego Grilinska przy mieście Drohiczyne, na rzecz Stanisława, Kazimierza i Wojciecha (*Albertus*) Czapskich, swoich synów, którzy otrzymają ten grunt w dożywocie.

jęz. łac.

689

k. 464

Warszawa, 21 marca 1635

Król nadaje urząd podstolego wieluńskiego zasłużonemu Walerianowi Olszowskiemu¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U II/2 nr 1720.

690

k. 464 v – 465

Warszawa, 21 marca 1635

Król pozwala wpisać do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony w Warszawie 30 VIII 1634 roku, podpisany przez siebie i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza JKM. W dokumencie tym Władysław IV zatwierdził postanowienia zawarte w dokumencie Zygmunta III, wystawionym w Warszawie 8 VI 1624 roku, podpisanym przez Zygmunta III i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego. Zygmunt III potwierdził, że okazane zostały w imieniu Pawła Przewłockiego i jego żony Elżbiety Plackównej pewne dokumenty zawierające przeniesienie praw do folwarku zwanego Salmonowski we wsi Łucznicza (*Lisnica*), położonej na gruntach i terenach miasta Osiecka. Prawa do tych dóbr uzyskał zmarły mieszczanin Jan Pękatel od Zygmunta Augusta i Anny [Jagiellonki], co zostało potwierdzone przez Zygmunta III. Następnie Anna Pękatelówna, wdowa po Salomonie Uffnagielu, mieszczaninie warszawskim, sprzedała prawa do tych dóbr Gallowi Chraplewskiemu, medygowi królewskiemu oraz jego żonie Katarzynie Plackównej, ta zaś z kolei odstąpiła je Przewłockiemu. Król zatwierdza prawa Przewłockich do tych dóbr emfiteutycznych.

jęz. łac.

691

k. 465 v – 466

Warszawa, 21 marca 1635

Król pozwala wpisać do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony we Lwowie 5 X 1634 roku, podpisany przez króla i Stanisława Laskowskiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym Władysław IV nadał dożywotnio Stanisławowi Księżkiemu (*Xięski*) stację zbożową czyli sep z wsi kościelnej Krzyżanowice, w województwie sandomierskim, powiecie wiślickim, wakującą po śmierci Adama Lipskiego, chorążego bełskiego, starosty tarnogórskiego.

jęz. łac.

692

k. 466 – 466 v

Warszawa, 21 marca 1635

Król, mając na względzie zasługi Samuela Rylskiego, dworzanina pokojowego, który pozostawał na służbie dworskiej od panowania Zygmunta III, pozwala, by mógł ustąpić na korzyść Jana Jackiewicza z praw lennych do połowy pustoszy w powiecie nowogródzkim – siewierskim, którą trzyma po Laudańskim¹, a także do siedliszcza Pustohorod w tymże powiecie (*ujeździe*), które trzyma po Illi Wołoszaninie. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Jackiewicz winien będzie do powinności żołnierskich na zamku w Nowogrodzku Siewierskim, według opisanego rewizorów królewskich.

jęz. pol.

¹ Pozostawiono puste miejsce na wpisanie imienia.

693

k. 466 v – 467

Warszawa, 22 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Jana Tarnowskiego do starostwa wojnickiego na jego żonę, Annę Cecylię z Radziejowic.

jęz. łac.

694

k. 467 – 467 v

Warszawa, 22 marca 1635

Król pozwala, by Krzysztof Zabawski, zasłużony żołnierz, i jego żona Katarzyna z Wybranówki (*Wybranow*), mogli ustąpić z praw do sołectwa we wsi Odrzechowa w powiecie sanockim, na rzecz Franciszka Mniszcha z Wielkich Kunczyc, starosty sanockiego, i jego żony, Barbary ze Żmigrodu Stadnickiej.

jęz. łac.

695

k. 467 v – 468

Warszawa, 22 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Mikołaja Łaszcza Strzemiłęckiego, zasłużonego żołnierza, do wójtostwa w mieście Szczerec (*Szczerniec*) i wsi Ostrów, Siemianówka, oraz Hroszno z sołectwami, w województwie ruskim, na jego żonę, Krystynę ze Żmigrodu Stadnicką.

jęz. łac.

696

k. 468 – 468 v

Warszawa, 22 marca 1635

Król pozwala wpisać do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony w Krakowie 29 II 1632, podpisany przez króla i Wojciecha Kadzidłowskiego. Władysław IV rozszerza nadanie pensji dwustu złotych rocznie z portu gdańskiego Piotrowi Kolczarowi, na jego żonę Annę Fossen Kolczarową. Pensję tę Kolczar dostał na drodze cesji od Jana de la Blaque, która zatwierdzona została przez Zygmunta III.

jęz. łac.

697

k. 468 v – 469

Warszawa, 22 marca 1635

Król pozwala wpisać do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony we Lwowie 26 X 1624, podpisany przez króla. Władysław IV uwalnia Annę Łuczowską, wdowę po mieszczaninie lwowskim, od wszystkich obciążeń i podatków grodzkich i miejskich lwowskich, nadaje jej także prawo swobodnego wyrębu w lesie Drowacz starostwa lwowskiego, na swoje potrzeby i na sprzedaż.

jęz. łac.

698

k. 469

Warszawa, na sejmie, 22 marca 1635

Król potwierdza nadanie przez Fryderyka Kettlera, księcia Kurlandii i Semigalii, starostwa mitawskiego Aleksandrowi Korffowi, 13 II 1631 roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza JKM.

jęz. łac.

699

k. 469 v

Warszawa, na sejmie, 22 marca 1635

Król zatwierdza postanowienia kontraktu zawartego między Aleksandrem Korffem, starostą mitawskim i jego żoną Zofią Beer z jednej strony, a Hermanem Sechlerem. Małżonkowie zakupili od Sechlera dobra Thomsdorf, położone w starostwie mitawskim, prawem hipotecznym, z możliwością odkupu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Krzysztofa Lode, sekretarza JKM.

jęz. łac.

700

k. 470

Warszawa, 22 marca 1635

Król nadaje Stanisławowi Rychłowskiemu, zasłużonemu żołnierzowi, urząd cześnika wieluńskiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U II/2 nr 1576.

701

k. 470 – 470 v

Warszawa, 22 marca 1635

Król, w uznaniu zasług w ekspedycjach wojennych, nadaje Andrzejowi Kossakowskiemu, rotmistrzowi, wieś (*derewnia*) Niepokosice¹ w księstwie czernihowskim, wakującą po Andrzeju Wołku, prawem lennym. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Kossakowski

zobowiązany jest do obrony zamku czernihowskiego, ma tam *trwać na służbie rycerskiej kozackiej*.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza JKM.

jęz. łac.

¹ Inaczej *Niepokosyczi*, Kułakows'kyj, s. 406.

702

k. 470 v – 471

Warszawa, 23 marca 1635

Król, pamiętając o służbach zmarłego Krzysztofa Brzozowskiego, pisarza ziemskiego bielskiego, dworzanina królewskiego, nadaje w dożywocie jego synowi, Janowi Hieronimowi Brzozowskiemu, młyn położony obok miasta Brańska, na rzece Nurzec, czyli tzw. jego trzecią miarę.

jęz. łac.

703

k. 471 – 471 v

Warszawa, 24 marca 1635

Król nadaje Samuelowi Dunikowskiemu nowo utworzony urząd cześnika sanockiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

704

k. 471 v

Warszawa, 25 marca 1635

Król nadaje Adamowi Balowi, dworzaninowi, zasłużonemu w wojnach i na sejmikach, urząd chorążego przemyskiego. Z urzędu tego ustąpił Rafał Grochowski, dworzanin i podkoniuszy koronny.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

705

k. 471 v – 472

Warszawa, 25 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Jana Korytko, łowczego ziemskiego lwowskiego, do tenuty wiszeńskiej, w województwie ruskim, ziemi przemyskiej, na jego żonę, Urszulę Tarnowską.

jęz. łac.

706

k. 472 – 472 v

Warszawa, 25 marca 1635

Król zgadza się, by Jan Sędziwój z Czarnkowa Czarnkowski, starosta drahimski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do folwarku, oraz trzech poddanych we wsi Raków, na rzecz Zofii z Czarnkowa Morawskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

707

k. 472 v – 473

Warszawa, 26 marca 1635

Król nadaje Aleksandrowi z Pleszowic Fredrze urząd cześnika przemyskiego, który nie był od dawna obsadzany. Fredro zasłużył się w wielu wyprawach. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

708

k. 473 – 473 v

Warszawa, 26 marca 1635

Król nadaje Janowi z Witowic Pieniążkowi urząd cześnika lwowskiego, który nie był od dawna obsadzany.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza JKM.

jęz. łac.

709

k. 473 v

Warszawa, 26 marca 1635

Król nadaje zasłużonemu Tomaszowi Lasockiemu urząd miecznika ziemi wyszogrodzkiej, wakujący po śmierci Piotra Nieździewskiego.

jęz. łac.

710

k. 473 v – 474

Warszawa, 26 marca 1635

Król pozwala, by Michał Kupcewicz, sekretarz królewski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa wsi Opatów w starostwie krzepickim, z pięcioma łąkami, dwoma młynami, a także innymi dwoma łąkami zwanymi *Wolne*, oraz jeszcze jednym łąkiem i karczmą zwaną Wilczkowska, na rzecz Jana Rogojskiego, podstarościego krzepickiego i jego żony¹.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

711

k. 474 – 474 v

Warszawa, 26 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Wawrzyńca Stamirowskiego, starosty kowalskiego, do wsi Krobia (*Krubia*), Nowa Wieś, Złotoria, z młynami, sołectwami, lasami oraz innymi przydatkami, na jego żonę, Katarzynę Nieborowską. Granice tych dóbr wyznaczyli ustanowieni komisarze, rozgraniczając dobra Konstantego Plichty, wojewody mazowieckiego i Jana Czerskiego, starosty bobrownickiego, przekazane zostały drogą cesji przez Oktawiana Plichtę, starostę gostynińskiego.

jęz. łac.

712

k. 474 v – 475

Warszawa, 27 marca 1635

Król nadaje Tomaszowi Zamoyskiemu, podkanclerzemu koronnemu, wieś Żydowce¹ w dożywocie.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste imię na nazwisko poprzedniego właściciela.

713

k. 475 – 475 v

Warszawa, 28 marca 1635

Król pozwala wpisać do ksiąg Metryki Koronnej i potwierdza swój dokument wystawiony w Wilnie 27 czerwca 1634, podpisany przez siebie i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego. W dokumencie tym Władysław IV nadał Korffowi kasztelanię wendeńską po wyniesieniu na urząd wojewody dorpackiego Gotharda Jana Tyzenhausa¹. Król uznaje wojenne zasługi Mikołaja Korffa, który służył pod Janem Karolem Chodkiewiczem, hetmanem litewskim oraz Lwem Sapiehą, wojewodą wileńskim, a także posłował do króla Danii².

jęz. lac.

¹ Zob. U IX, nr 742. ² Chrystian IV Oldenburg.

714

k. 476 – 476 v

Warszawa, 29 marca 1635

Król pozwala, by Gothard Jan Tyzenhaus, wojewoda dorpacki, mógł ustąpić ze swych praw dożywotnich do starostw: marienburskiego, kierepeckiego, swanenburgskiego na rzecz Wojciecha (*Albertus*) Ważyńskiego, dworzanina¹.

jęz. lac.

¹ Starostwa te leżały w Inflantach: Marienburg (zob. U IX, nr nr 2066); Kirrumpäch (U IX, nr 1994, do 1635 miało być nadawane razem z star. marienburskim, zaś 4 IV 1635, nadane Kazimierzowi Tyzenhauzowi, bratu Jana, również obdarzonemu starostwem, MK 180, k. 487-487v); Schwanenburg (U IX, nr 2195, nadawane razem ze starostwem marienburskim).

715

k. 476 v – 477

Warszawa, 29 marca 1635

Król zgadza się, by Krzysztof Rudomina, marszałek ziemi brasławskiej, mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa kokenhauskiego na rzecz Mikołaja Korffa, kasztelana wendeńskiego, starosty zygwoldzkiego. Dobra starostwa obejmują zamek i miasto Kokenhausen (*Kokonhaus*), folwarki, czyli mojzy Ascherad (*Askarad*), Lowonard, Krep oraz inne przydatki, a także cła na rzece Dźwinie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

716

k. 477

Warszawa, 29 marca 1635

Król nadaje Achacemu Taranowskiemu urząd podczaszego sanockiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. U III/1 nr 2368.

717

k. 477 – 477 v

Warszawa, 29 marca 1635

Król nadaje prawem lennym, Janowi Denhoffowi, królewskiemu dworzaninowi pokojowemu, pułkownikowi gwardii, zasłużonemu w licznych wyprawach wojennych, folwark Falck, w województwie dorpacim, który przypadł do dyspozycji króla prawem kaduka po Fabianie Platerze, Inflantczyku, który bez żadnej naglącej potrzeby zdradził, przeszedł na stronę wroga.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Marcjana Tryznę, referendarza litewskiego.

jęz. łac.

718

k. 477 v – 478

Warszawa, 30 marca 1635

Król zgadza się, by Andrzej Stanisław Sapieha, starosta ryski i hamersztyński mógł ustąpić na rzecz Rydgiera Helwide, zasłużonego żołnierza, z praw dożywotnich do pewnych części pól na trzech łanach we wsi Hansfelde¹ w starostwie hamersztyńskim, które uzyskał po śmierci Hansa Habnow.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Ob. Hansfelde to Nadziejewo, Hamersztyn to Czarne.

719

k. 478 – 478 v

Warszawa, 30 marca 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, do miasteczka Szczurowice, a także wsi Łopacin, Chmielno, Niemołów, Nowostawce, Lasków, Hrycowa Wola, Mikołajów, Kulików, Sterkowiec, Nowogrobla, Ośladów, Oplocko, Niwice, Poselnik, w województwie ruskim, na jego żonę, Krystynę Lubomirską.

jęz. łac.

Łopatyń; Hrycowola; Niemiłów; Opłucko;

720

k. 478 v – 479

Warszawa, 30 marca 1635

Król zgadza się, by Zofia Mielecka mogła ustąpić z praw dożywotnich do wsi Nowosielce w powiecie sanockim, na rzecz syna, Jana Mieleckiego, który zasłużył się jako żołnierz pod Janem Karolem Chodkiewiczem, wojewodą wileńskim, hetmanem wielkim litewskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

721

k. 479 – 479 v

Warszawa, 30 marca 1635

Król zgadza się, by Zofia Mielecka¹ mogła ustąpić z praw dożywotnich do wsi Zahutyń (*Zahutin*) w powiecie sanockim na rzecz Marcina Mieleckiego, zasłużonego żołnierza.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ W nagłówku błędnie: *Bielecka*.

722

k. 479 v – 480

Warszawa, 30 marca 1635

Król, na prośbę Joachima Loebela, potwierdza dwa dokumenty. Pierwszy, papierowy, podpisany przez Zygmunta III i Jakuba Zadzika, opatrzony datą 26 III 1621 roku, zapisany w aktach Metryki kancelarii mniejszej koronnej (*Acta Metricae Cancellariae Regni minoris*) i wydany pod pieczęcią koronną. Drugi, pergaminowy, podpisany przez Jerzego Wilhelma, elektora brandenburskiego, opatrzony pieczęcią książęcą, wystawiony w Pasłęku (*Holland*), 9 XI roku 1621. Zawierały one potwierdzenie zgody na działalność, wydanej w roku 1620 przez Friedricha von Dohna, Johanna Truchsess von Wetzhausen, Martina von Wallenrodth i Johanna Alberta Borek, członków rady książęcej, w sprawie pomiędzy miastem Tylżą i Joachimem Loebelem, karczmarzem z Ragnety, o swobodę prowadzenia karczmy.

jęz. łac.

723

k. 480 – 481

Warszawa, 30 marca 1635

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej w postaci ekstraktu swojego dokumentu, wystawionego w Krakowie na sejmie 14 III 1633 roku, podpisanego przez siebie i Łukasza Zdrojewskiego. Władysław IV, za wstawiennictwem pewnych doradców, oddał Pawłowi Działyńskiemu, wojewodzie pomorskiemu, zniszczone starostwo bratiańskie, w dzierżawę emfiteutyczną na lat dwadzieścia sześć. Stan Prus Królewskich i tych dóbr po wojnie pruskiej przedstawili; Wojciech Kadziłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Działyński osadzić ma w starostwie stu chłopów zwanych gburami, dwudziestu zagrodników i ludzi różnych zawodów, ma także odnowić zniszczone budynki. Wadium w sprawie wynosi dwadzieścia tysięcy złotych polskich i powinno być wpisane do ksiąg publicznych Królestwa w ciągu trzech lat.

jęz. łac.

724

k. 481 – 481 v

Warszawa, 30 marca 1635

Król uwalnia folwark na przedmieściu Czerska, należący do Andrzeja Luskowskiego, serwitora królewskiego, od ciężarów i jurysdykcji miejskiej.

jęz. łac.

725

k. 481 v – 482

Warszawa, 30 marca 1635

Król przychyła się do prośby Rafała Leszczyńskiego, wojewody bełskiego, który w imieniu swych synów; Andrzeja, Rafała, Bogusława i Władysława, dziedziców miasta Radzymina, zwrócił się o wspomóżenie rozwoju tego miasta przez ustanowienie jarmarków. Władysław IV naznacza je na św. Marcina (11 XI), na św. Stanisława (8 V), na św. Bartłomieja Apostoła (24 VIII) i na ...¹.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na oznaczenie daty.

726

k. 482 – 482 v

Warszawa, 31 marca 1635

Król zgadza się, by Wojciech (*Albertus*) Ważyński, dworzanin, mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostw: marienburskiego, swanenburskiego i kierepeckiego w Inflantach na rzecz Andrzeja Stanisława Sapiehy, starosty ryskiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U IX, nr 2066-2067 oraz wyżej dok. 714 i przypis do niego.

727

k. 482 v

Warszawa, 2 kwietnia 1635

Król nadaje Tomaszowi Zaporskiemu na nowo stworzony urząd skarbnika ziemskiego chełmskiego.

jęz. łac.

¹ Zapewne omyłkowa nominacja, zob. U III/2 nr 1380, oraz następny dok.

728

k. 483

Warszawa, 2 kwietnia 1635

Król nadaje Teodorowi Zaporskiemu na nowo stworzony urząd miecznika ziemskiego chełmskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Urząd istniał wcześniej, został reaktywowany po stu latach, U III/2 nr 1166–1167, s. 160–161.

729

k. 483 – 483 v

Warszawa, 2 kwietnia 1635

Król zgadza się by Stanisław Ciemiernicki mógł wykupić z rąk obecnych posiadaczy wójtostwo miasta Bolimów, wakujące po śmierci Kaspra Łasickiego. Ciemiernicki otrzymuje wójtostwo w dożywocie.

jęz. łac.

730

k. 483 v – 484

Warszawa, 3 kwietnia 1635

Król, uznając zasługi Aleksandra Morsztyna, swego sekretarza i bachmistrza żup solnych wielickich, zwłaszcza mając na uwadze jego pracę związaną z wybudowaniem nowego szybu zwanego Daniłowicz, nadaje mu dożywotnią pensję tygodniową w wysokości dwudziestu złotych polskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

731

k. 484 – 484 v

Warszawa, 3 kwietnia 1635

Król rozszerza prawa dożywotnie Krzysztofa Lode, podkomorzego dorpackiego, swego sekretarza, do wsi Długoleka, Niedrzewie, Niedrzakowo i Rozlazłów w województwie rawskim, ziemi gostynińskiej, na jego żonę, Katarzynę von Ecke¹, zasłużoną na dworze królowej Konstancji. Nadanie obejmuje także wszelkie przydatki, prawo połowu w jeziorze², wolnego wyrębu w lasach starostwa gostynińskiego. Wieś Długolekę Lode uzyskał w drodze zakupu, potwierdzonego przez Zygmunta III, od zmarłego Samuela Targowskiego, sekretarza JKM, pozostałe dobra otrzymał w uznaniu zasług.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza duchownego koronnego.

jęz. łac.

¹ Voneke, Fonek. ² Zostawiono puste miejsce na nazwę.

732

k. 484 v – 485

Warszawa, 3 kwietnia 1635

Król pozwala, by Szczęsny Wessel, chorąży nowogródzki, zasłużony w różnych ekspedycjach wojennych, zwłaszcza moskiewskiej, mógł ustąpić praw dożywotnich do wójtostwa miasta Niżyn na rzecz Adama Kazanowskiego, starosty tłumackiego.

jęz. pol.

733

k. 485 – 486

Warszawa, 4 kwietnia 1635

Król nadaje indygenat polski Gebhardowi a Milheim¹ (in. Milnheim) z Alzacji, który odznaczył się w wyprawach wojennych w Prusach, a ostatnio w czasie ekspedycji przeciw Moskwie².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Może tu chodzić o Molsheim w Alzacji. ² Zob. A. Wajs, *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty*, op. cit., s. 83.

734

k. 486 – 486 v

Warszawa, 4 kwietnia 1635

Król nadaje indygenat polski Andrzejowi del Aqua, Włochowi rodem z Wenecji, specjaliście od architektury militarnej, którego polecił monarsze Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman wielki koronny¹.

jęz. łac.

¹ Dokument opublikował Tadeusz Nowak, *Pierwsza próba założenia wojskowej uczelni technicznej w Polsce w XVII w.*, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości”, T. XI, cz. I, Warszawa 1965, s. 28–29, przypis 172. Zob. też, A. Wajs, *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty*, op. cit., s. 15.

735

k. 487 – 487 v

Warszawa, 4 kwietnia 1635

Król pozwala, by Andrzej Stanisław Sapieha, starosta ryski mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa kierepeckiego¹ w Inflantach na rzecz Kazimierza von

Tyzenhaus, wojewodzica dorpckiego, syna zasłużonego Gotharda Jana von Tyzenhaus, wojewody dorpckiego.

jęz. łac.

¹ Inaczej Kirrumpäch, U IX, nr 1994.

736

k. 487 v – 488

Warszawa, 4 kwietnia 1635

Król pozwala, by Andrzej Stanisław Sapieha, starosta ryski mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa marienburskiego i swanenburskiego w Inflantach na rzecz Jana von Tyzenhaus, wojewodzica dorpckiego, syna zasłużonego Gotharda Jana von Tyzenhaus, wojewody dorpckiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U IX, nr 2068, 2195.

737

k. 488 – 488 v

Warszawa, 4 kwietnia 1635

Król zgadza się, by Mikołaj Nieciecki, odźwierny monarszy, mógł ustąpić na rzecz Fiedora Kamieńskiego i Anny Bilinianki, z praw dożywotnich do łana ziemi zwanego Bujakowski położonego w leśnictwie bielskim, między wsiami Krasiewy i Kamień, który uzyskał od królowej Konstancji.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

738

k. 488 v – 489

Warszawa, 4 kwietnia 1635

Król pozwala Walerianowi Piątkowskiemu na wydanie i rozprowadzanie w Koronie i na Litwie druku „Godzinki o Najświętszej Marii Pannie” (*Officium B.M. Virginis*) w tłumaczeniu na język polski¹. Godzinki te wydane zostały w Rzymie u Antonia Penella, a także w Wenecji. Kara dla łamiących przywilej wynosi pięćset grzywien.

jęz. łac.

¹ Zob. Maria Juda, *Przywileje drukarskie w Polsce*, Lublin 1992, s. 49.

739

k. 489 – 490

Warszawa, 5 kwietnia 1635

Król zatwierdza postanowienia zawarte w dokumencie papierowym, wydanym i podpisanym przez Jana Daniłowicza, podskarbiego koronnego oraz Jana Lipskiego, referendarza koronnego, wystawionym w Wieliczce 25 XI 1634 roku. Akt zawierał nową ordynację i specyfikację przydziału soli dla księży wielickich: proboszcza, kaznodziei i wikarych.

jęz. łac., jęz. pol.

740

k. 490 – 490 v

Warszawa, 6 kwietnia 1635

Król nadaje Hieronimowi von Tyzenhaus, pułkownikowi, w dożywocie starostwo rzeżyckie, które wakowało po śmierci Mikołaja Wiesiołowskiego, kasztelana

żmudzkiego. Tyzenhausen zasłużył się za panowania Zygmunta III w ekspedycjach moskiewskich, inflanckich, pruskich, wołoskich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

741

k. 490 v

Warszawa, 6 kwietnia 1635

Król nadaje Kasprowi Poniatowskiemu, dworzaninowi pokojowemu, dożywotnią pensję w wysokości pięciuset złotych ze starostwa latowickiego, która pozostawała wcześniej w dyspozycji zmarłego królewicza Aleksandra. Pensja wypłacana ma być na święto Narodzin Jana Chrzciciela [24 VI]. Podaje się do wiadomości Zygmunta Opackiego, podkomorzego warszawskiego, tenutariusza latowickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

742

k. 491 – 491 v

Warszawa, 9 kwietnia 1635

Król nadaje Janowi Leszczyńskiemu urząd sędziego ziemskiego sanockiego, wakujący po śmierci Stanisława Złotnickiego¹. Leszczyński zasłużył się jako poseł na sejmach, i jako sędzia Trybunału Koronnego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza JKM.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 2501.

743

k. 491 v

Warszawa, 10 kwietnia 1635

Król, uznając zasługi Jana Wypyskiego, chorążego nurskiego, swego dworzanina, nadaje mu dożywotnio wójtostwo prawa magdeburskiego w mieście Bełz oraz wójtostwo czyli sołectwo wsi Sielce w starostwie bełskim, wakujące po śmierci Jarosława Oleśnickiego, starosty bełskiego.

jęz. łac.

744

k. 492 – 492 v

Warszawa, 10 kwietnia 1635

Król wydaje uniwersał skierowany zwłaszcza do starostów, dzierżawców i urzędników z powiatów: starodębskiego, poczepowskiego (*Podczapowski*) i trubeckiego. Zawiadamia ich o wysłaniu królewskiego faktora, Wilhelma Docka, który wyrabiać ma w tamtejszych puszczech towary leśne, potasz i *szmalcugę*, stawiać i przejmować *budy* służące wspomnianej produkcji. Szkody poczynione w puszczech przez faktora mają być wyrównywane w dworze królewskim, za wyłączeniem lasów trubeckich, w których połowa *pniewczyzny* należy wedle prawa do kniazia Trubeckiego, a połowa ma przypadać skarbowi królewskiemu.

jęz. pol.

745

k. 492 v – 493

Warszawa, 11 kwietnia 1635

Król nadaje Janowi Bełżeckiemu, kasztelanowi halickiemu, w dożywocie starostwo bełskie, wakujące po śmierci Jarosława Oleśnickiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

746

k. 493 – 494 v

Warszawa, 11 kwietnia 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej, swojego dokumentu, wystawionego w Krakowie, na sejmie koronacyjnym 5 III 1633 roku, podpisanego przez króla i Pawła Kołodzkiego. Dokument zawierał akt nobilitacji Krzysztofa Słowikowskiego, zasłużonego pisarza sądu prawa niemieckiego na zamku krakowskim, syndyka, burmistrza Krakowa.

Lista świadków nobilitacji: Jan Albert [Waza], królewicz i kardynał, Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Adam Nowodworski, biskup poznański, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Henryk Firlej, biskup przemyski, Jakub Zadzik, biskup chełmiński i pomezański, kanclerz koronny, [Stanisław]¹ Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman wielki koronny, Jan Tęczyński, wojewoda krakowski, [Mikołaj]² Firlej, wojewoda sandomierski, Hieronim Radomicki, wojewoda inowrocławski, Stanisław Lubomirski, wojewoda ruski, Aleksander Piotr Tarło, wojewoda lubelski, Rafał Leszczyński, wojewoda bełski, Stanisław Warszycki, wojewoda mazowiecki, Jakub Szczawiński, wojewoda brzeski.

jęz. łac.

¹ W dok. błędnie *Remigiano*. ² W dok. błędnie *Joanno*.

747

k. 495

Warszawa, 15 kwietnia 1635

Król zatwierdza fundację Doroty z Otolina Piwowej, wdowy po Krzysztofie Piwo, podczaszym płockim, dla zakonu braci mniejszych św. Franciszka *de Observantia* [Bernardynów]. Nadanie obejmuje tereny i domy na przedmieściu Łęczycy¹. Podaje się do wiadomości [Jana Szymona]² Szczawińskiego, starosty łeczyckiego.

jęz. łac.

¹ Brak dokładnego opisu. ² Zostawiono puste miejsce na imię, zob. U II/2 nr 579.

748

k. 495 – 495 v

Warszawa, 15 kwietnia 1635

Król pozwala, by Andrzej Mniszech, dworzanin pokojowy, starosta osiecki, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Dębno, Ostrowsko (*Ostrowka*), Gronków (*Gronkow*), w województwie krakowskim, niedaleko Nowego Targu, na rzecz Andrzeja Czarneckiego, burgrabiego zamku krakowskiego, dworzanina królewskiego.

jęz. łac.

749

k. 495 v – 496

Warszawa, 15 kwietnia 1635

Król zgadza się, by Andrzej Czarnecki, burgrabia zamku krakowskiego, dworzanin królewski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Kasinka (*Kasienka*) na rzecz Jana Kotlickiego, rajcy krakowskiego.

jęz. łac.

750

k. 496 – 496 v

Warszawa, 15 kwietnia 1635

Król odnawia swój przywilej z 12 IV 1629 roku, dla Szczęsnego Wessla (*Wiszla*), chorążego nowogródzko-siewierskiego, na czterdzieści włók nad rzeczkami Zahorówką i Pliską, w województwie czernihowskim prawem lennym wieczystym¹. Teren ten, położony koło gruntu borznińskiego, także należącego do Wessla (*Wiszla*), jest już przez niego osadzany. Stary przywilej zaginął podczas najazdu moskiewskiego na miasteczko Borzny². Włóki te zostały wyznaczone przez komisarzy królewskich: Erazma Strawińskiego, podkomorzego [nowogrodzkiego] i Adama Wiśniowskiego, podsędka nowogrodzkiego – siewierskiego, starostę niżyńskiego. Następnie zostały wymierzone przez Mikołaj Dembowski, subdelegata podkomorzego, i Krzysztofa Krynickiego, mierniczego księstwa siewierskiego, dnia 1 września 1630 roku, granice opisane zostały aktem wydanym przez nich w Borzni 3 IX 1630 roku. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych, Wessel zobowiązany jest do obrony zamku czernihowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 363. ² Inna pisownia: *Brozna*.

751

k. 496 v – 497

Warszawa, 16 kwietnia 1635

Król zgadza się, by Paweł Ligęza mógł ustąpić z praw dożywotnich do dwóch młynów: jednego na rzeczce zwanej Mała (*parvo*) we wsi Serpielice (*Szerpienlicze*), i drugiego zwanego Radczyński na rzece Bug, we wsi Klepaczowo, należącej do starostwa mielnickiego, a także do dziesięciu mórg ziemi wsi Horoszki (*Horuszkowa*), na rzecz swoich synów Wojciecha (*Albertus*) i Piotra Ligęzów, którzy otrzymają te dobra w dożywocie. Czyszc roczny z młyna Radczyński ustanawia się na cztery złote, a z drugiego młyna na sześć złotych, płatnych w starostwie mielnickim na święto Obrzezania Pańskiego (1 stycznia). Król pozwala też na wycinanie drzew w lasach starostwa, na potrzeby związane z naprawami młynów, zgodnie z postanowieniem zmarłego Wojciecha (*Albertus*) Sawickiego, starosty mielnickiego.

jęz. łac.

752

k. 497 v

Warszawa, 16 kwietnia 1635

Król pozawala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, wydanego w Krakowie, na sejmie koronacyjnym, 11 II 1633 roku, podpisanego przez króla i Jana Lipskiego, referendarza koronnego. W dokumencie tym Władysław IV nadał aż do odwołania trzy bałwany soli szybikowej na każdy kwartał z żup wielickich, Johannowi Baltazarowi Liesch von Hornau, biskupowi [tytułarnemu] Nicopolis, sufraganowi diecezji wrocławskiej,

prepozytowi tamtejszej katedry, od wielu lat wspierającemu biskupa wrocławskiego Karola Ferdynanda [Wazę].

jęz. łac.

753

k. 498

Warszawa, 18 kwietnia 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, wydanego w Warszawie 8 V 1633, podpisanego przez króla i Pawła Kołodzkiego, sekretarza królewskiego. Władysław IV, za wstawiennictwem pewnych doradców, uwolnił ogród (*hortus*) Marcina Fukiera (*Fokier*), mieszczanina i kupca warszawskiego, z obowiązku przyjmowania gości, przybyszów i dworzan. Posiadłość położona była na ulicy zwanej Długa, na przedmieściu warszawskim, między ogrodami Macieja Boleńskiego i Jakuba Gianotti (*Dzianoth*), mieszczan warszawskich.

jęz. łac.

754

k. 498 v

Warszawa, 18 kwietnia 1635

Król pozwala, by Wojciech (*Albertus*) Kołakowski mógł ustąpić na rzecz Tomasza Kołakowskiego, bratanka, z praw dożywotnich, jakie uzyskał od Krzysztofa Płazy, starosty brzeźnickiego, do: pewnych gruntów, posiadanych kiedyś przez zmarłego Marcina Świderka, łąk i gruntów opuszczonych, oraz kmiecia i dwóch zagrodników we wsi Dworzyszowice w starostwie brzeźnickim. Nadanie starosty zostało potwierdzone przez króla.

jęz. łac.

755

k. 498 v – 499

Warszawa, 20 kwietnia 1635

Król pozwala, by Aleksander Fredro mógł ustąpić z praw dożywotnich do młyna wiszeńskiego, zwanego *Krziskowy*, znajdującego się pod dworem wiszeńskim oraz z sum na nim zapisanych, na rzecz Wasyla młynarza i jego żony Wachny. Po wniesieniu cesji do ksiąg publicznych Królestwa małżonkowie otrzymają młyn w dożywocie. Z racji posiadania młyna zobowiązani będą oddawać dwie miary tenutariuszowi Wiszni, nie będą zaś zobowiązani do ponoszenia innych ciężarów, czy też prac, karmienia świń, czy też dostarczania osypki, zgodnie z przywilejem. Tenutariusz wiszeński ma ich wspierać w reparacjach wedle konieczności, przekazując im wówczas dwa grosze i drewno, oni zaś wносить mają tylko trzeciego grosza. Zgodnie z przywilejem [Maksymiliana] Przerembskiego¹, kasztelana sieradzkiego zboże z własnego spichlerza mogą mieć bez oddawania trzeciej miary, mają też prawo swobodnego połowu pod kołami młyńskimi.

jęz. łac.

¹ W dok. brak imienia, kasztelan 1620-1637/1638, U II/2 nr 1010.

756

k. 499 – 499 v

Warszawa, 20 kwietnia 1635

Król nadaje Adrianowi Kochanowskiemu urząd pisarza ziemskiego stężyckiego, wakujący po wyniesieniu Stanisława Skórkowskiego na urząd sędziego ziemskiego stężyckiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/3 nr 1075.

757

k. 499 – 500

Warszawa, 20 kwietnia 1635

Król, w uznaniu zasług, nadaje w dożywocie Piotrowi Szyszkowskiemu, staroście wareckiemu, dworzaninowi królewskiemu, wójtostwo czyli sołectwo wsi Piaseczno w starostwie warszawskim, które wróciło do dyspozycji króla po śmierci Gabriela Bonieckiego. Szyszkowski zasłużył się tak za obecnego panowania jak i w czasach Zygmunta III, brał udział w różnych ekspedycjach. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

758

k. 500 – 500 v

Warszawa, 20 kwietnia 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, wydanego w Warszawie 8 VIII 1634 roku. W dokumencie tym Władysław IV przychylił się do prośby mieszczanina Mikołaja Gizy, administratora żup zakroczymskich, i uwolnił z obowiązku gościnny teren z ogrodem i budynkami. Giza postawił dom na pustym terenie przy ulicy zwanej Szeroka, pomiędzy kamienicą *Gielddicta* z jednej i dworem zmarłego Modliszewskiego z drugiej strony. Uwolnienie dotyczy wyłącznie tylnej części terenu z zabudowaniami, natomiast dom stojący przy drodze publicznej ma być wykorzystywany na potrzeby dworu królewskiego¹. Libertacja obejmuje Gizę, jego żonę Łucję Chawłoszówną oraz ich spadkobierców.

jęz. łac.

¹ Najprawdopodobnie okolica ob. kamienicy nr 12 przy ul. Nowomiejskiej, zob. *Warszawa. Stare Miasto*, pod red. J. Z. Łozińskiego i A. Rottermunda, cz. I. Stare Miasto, Warszawa 1993, s. 336.

759

k. 500 v – 501

Warszawa, 20 kwietnia 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego dokumentu, wydanego we wsi Ławaryszki 20 VI 1634 roku, podpisanego przez króla i Krzysztofa Korwina Gosiewskiego, pisarza wielkiego litewskiego. W akcie tym Władysław IV, uznając zasługi militarne w wyprawach inflanckich i moskiewskich Adama Dąbrowy, starosty lucyńskiego, nadał jemu oraz jego żonie prawem lennym pewne dobra w Inflantach, w powiecie nowogrodzkim: Pionowo Moiza z czterema karczmami w okręgu marienburskim, a także mojzy [folwarki] zwane Wolfowa i Murat¹, po zmarłym Stanisławie Rogozińskim, a także w okręgu lucyńskim Moizę Runtortową, która wróciła do dyspozycji króla po śmierci Jadwigi Karnickiej.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 441.

760

k. 501 – 502

Warszawa, 2 maja 1635

Król pozwala Mikołajowi Wąszowi, by wraz z żoną Marianną Kopycińską, wdową po Stefanie Czernieckim, mógł ustąpić na rzecz syna, Jana Wąsza, z praw dożywotnich do wójtostwa, czyli sołectwa, zwanego też kniastwem, wsi Smocza (*Smoza*) w ziemi przemyskiej, starostwie samborskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

761

k. 502 – 502 v

Warszawa, 3 maja 1635

Król, przychylając się do prośb, obejmuje specjalną opieką stowarzyszenie Wojciecha (*Adalbertus*) Dębołęckiego z Konojadów, doktora teologii, franciszkanina, zajmujące się wykupem jeńców, zatwierdzone przez Stolicę Apostolską.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Romiszewskiego.

jęz. łac.

762

k. 502 v – 503

Warszawa, 3 maja 1635

Król nadaje Adamowi Stano z Nowotańca, pisarzowi kancelarii koronnej, wszystkie dobra ruchome i nieruchome oraz sumy pieniężne, jakie przypadły prawem kaduka skarbowi królewskiemu po niejaki Fursie, lisowczyku (*Lisovianus*).

jęz. łac.

763

k. 503 – 503 v

Warszawa, 8 maja 1635

Król nadaje Baltazarowi Prościńskiemu (*Prostinski*) nowo utworzony urząd skarbnika sanockiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 2512; kreowany konst. sejmu 1635, VL III, s. 420.

764

k. 503 v – 504

Warszawa, 8 maja 1635

Król nadaje w dożywocie Jakubowi Pulchriciusowi, altarzyście niżankowickiemu, pewien grunt z pastwiskiem zwany Zagroda Służebna, położony między gruntami Mielońskim i Szepiotczyńskim, nad rzeką Wiar, w mieście Niżankowice zwanym też Krasnopol.

jęz. łac.

765

k. 504 – 504 v

Warszawa, 6 maja 1635

Król nadaje Wojciechowi (*Albertus*) Aleksandrowi Przedwojewskiemu podsędkowi przemyskiemu, urząd kasztelana lubaczowskiego, wakujący po śmierci [Jerzego]¹ Dzieduszyckiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza JKM.

jęz. łac.

¹ Zostawione puste miejsce na imię; U III/2 nr 915, 916.

766

k. 505 – 514 v

Warszawa, 18 maja 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej oblatowanych dokumentów¹. Pierwszy akt zawierał odpowiedzi stanów pruskich, z dnia 28 II 1635 r., o godzinie siódmej wieczorem, na propozycję elektora złożoną na zjeździe krajowym [Landtagu] w Heiligenbeil 22 II 1635 roku. Drugi akt zawierał odpowiedź radców i rządu pruskiego na punkty przedstawione przez posłów królewskich, Jakuba Wierzbietę Doruchowskiego, archidiakona warszawskiego i Stefana Zadorskiego, sekretarzy królewskich, udzieloną 4 III 1635 roku. Trzeci akt zawierał odpowiedź radców ziemskich i szlachty pruskiej na punkty przedstawione przez posłów królewskich, Jakuba Wierzbietę Doruchowskiego, archidiakona warszawskiego i Stefana Zadorskiego, sekretarzy królewskich, udzieloną 4 III 1635 roku. Czwarty dokument zawierał list do króla Polski delegatów miast mniejszych Księstwa Pruskiego, wystawiony 4 III 1635 roku.

jęz. łac.

¹ Omówienie zjazdów krajowych w Świętej Siekierce (inna nazwa: Świętomiejsce) i Zalewie w 1635 zob. Horst Wischhöfer, *Die ostpreußischen Stände im letzten Jahrzehnt vor dem Regierungsantritt des Großen Kurfürsten*, Göttinger Bausteine zur Geschichtswissenschaft. T. 29, 1958, Władysław Czapliński, *Polska a Prusy i Brandenburgia za Władysława IV*, Wrocław 1947, s. 130 – 139.

767

k. 515 – 520 v

Warszawa, 18 maja 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej oblatowanych dokumentów. Pierwszy akt, podpisany przez Hansa Eberharda von Tettau, starostę [Hauptmann] miasta Brandenburg, zawierał odpowiedź radców ziemskich i szlachty na propozycje Władysława IV, przedstawione przez posłów Jkrólewskich, Jakuba Wierzbietę Doruchowskiego, archidiakona warszawskiego i Stefana Zadorskiego, sekretarzy królewskich, udzieloną 16 V 1635 roku. Drugi akt, wystawiony przez radców ziemskich i rząd pruski, na ponownie wszczętym Landtagu w Saalfeld¹, 17 V 1635 roku, zawierał ich odpowiedź na punkty przedłożone przez wspomnianych posłów królewskich. Trzeci akt zawierał dodatek (*Additio*) do aktu drugiego, wystawiony także 17 V 1635 roku. Czwarty akt zawierał oświadczenie posłów szlachty z powiatów Osterode, Hohenstein, Gilgenburg (*Gildenburk*), Soldau i Neidenburg (*Nerdeburk*), datowany w Saalfeld 17 V 1635 roku.

jęz. łac.

¹ Dziś Zalewo.

768

k. 521 – 526

Warszawa, 18 maja 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej oblatowanego dokumentu. Zawierał odpowiedź stanu szlacheckiego Księstwa Pruskiego, z dnia 4 marca 1635 r., na propozycję elektora złożoną na zjeździe krajowym [Landtagu] w Heiligenbeil [Świętej Siekierce] 22 II 1635 roku¹.

jęz. łac., jęz. niem.

¹ Na k. 525 – 526 wykaz deputowanych na Landtag z określeniem ich powiatu.

769

k. 526 – 530 v

Warszawa, 18 maja 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej oblatowanego dokumentu. Zawierał on deklarację stanu szlacheckiego Księstwa Pruskiego, złożoną 12 V 1635 roku, na wznowionym 6 V zjeździe krajowym [Landtagu] w Saalfeld (Zalewie).

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac., jęz. niem.

770

k. 531

Warszawa, 6 maja 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej swojego oblatowanego dokumentu, wystawionego w Warszawie 16 III 1635 roku, podpisanego przez króla oraz Andrzeja Kowalińskiego, i wydanie go w postaci ekstraktu. Akt ten zawierał nadanie Marcinowi Wojtkowskiemu wszelkich dóbr po niejakiem Jerzym Pszczółce z powiatu krakowskiego, które przypadły do dyspozycji króla prawem kaduka.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

771

k. 531 v

Warszawa, 10 maja 1635

Król, za wstawiennictwem swojego brata, królewicza Jana Kazimierza, nadaje Piotrowi Cieklińskiemu, kuchmistrzowi tegoż królewicza, dożywotnią pensję w wysokości tysiąca złotych polskich z dochodów starostwa stanisławowskiego, z sumy sześciu tysięcy złotych jakie pobierał z tegoż starostwa królewicz Aleksander. Wypłacać ją będzie w dwóch równych częściach na święto Jana Chrzciciela (24 VI) i na święto Trzech Króli (6 I) starosta, którym obecnie jest Piotr Małachowski, dworzanin pokojowy.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

772

k. 531 v – 532

Warszawa, 10 maja 1635

Król nadaje Janowi Aderkas, koniuszemu królewicza Jana Kazimierza, dożywotnią pensję w wysokości dwóch tysięcy złotych polskich z dochodów starostwa stanisławowskiego, z sumy sześciu tysięcy złotych jakie pobierał z tegoż starostwa królewicz Aleksander. Wypłacać ją będzie w dwóch równych częściach po tysiąc złotych na święto Jana Chrzciciela (24 VI) i na święto Trzech Króli (6 I) starosta, którym obecnie jest Piotr Małachowski.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

773

k. 532 – 532 v

Warszawa, 10 maja 1635

Król nadaje Gotardowi Wilhelmowi Butlerowi, dworzaninowi pokojowemu królewicza Jana Kazimierza, dożywotnią pensję w wysokości dwóch tysięcy złotych polskich z dochodów starostwa stanisławowskiego, z sumy sześciu tysięcy złotych jakie pobierał z tegoż starostwa królewicz Aleksander. Wypłacać ją będzie w dwóch równych częściach po tysiąc złotych na święto Jana Chrzciciela (24 VI) i na święto Trzech Króli (6 I) starosta, którym obecnie jest Piotr Małachowski.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

774

k. 532 v

Warszawa, 10 maja 1635

Król nadaje Teodorowi Denhoffowi, dworzaninowi pokojowemu królewicza Jana Kazimierza, dożywotnią pensję w wysokości tysiąca złotych polskich z dochodów starostwa stanisławowskiego, z sumy sześciu tysięcy złotych jakie pobierał z tegoż starostwa królewicz Aleksander. Wypłacać ją będzie w dwóch równych częściach na święto Jana Chrzciciela (24 VI) i na święto Trzech Króli (6 I) starosta, którym obecnie jest Piotr Małachowski.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

775

k. 533 – 533 v

Warszawa, 25 maja 1635

Król zgadza się, by Jan Wiński mógł ustąpić na rzecz Erazma Jurgi podwójciego bielskiego z praw dożywotnich do kuźnicy na rzece Łoknicy, przy wsi Hukowicze (*Hukonica*) a także z jednej włóki (*mansus*) ziemi położonej w gruntach wsi Zubowo, w starostwie bielskim, pomiędzy granicami dóbr Jacka Wójtowicza i Jacka Pininowicza.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

776

k. 533 v

Warszawa, 25 maja 1635

Król zgadza się, by Andrzej Szumlański mógł wykupić z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy półtora łana zwanego Skrzynnikowskie, ziemia ta położona jest między gruntami wsi Mochmate i wsią Berezowo w starostwie bielskim. Szumlański otrzymuje dożywotnie prawa do tego gruntu.

jęz. łac.

777

k. 534 – 535

Warszawa, 8 czerwca 1635

Król nadaje w dożywocie Stefanowi Grudzińskiemu, wojewodzie rawskiemu, swemu dworzaninowi i jego żonie Konstancji, córce Mikołaja Kołaczkowskiego,

kasztelana krzywińskiego, starostwo Ujście – Piła oraz tenutę Tarnowo z wszelkimi przydatkami. Grudzińscy zobowiązani są do wypłaty królownie Annie Katarzynie Konstancji, siostrze króla, pensji rocznej w wysokości jedenastu tysięcy złotych na święto Jana Chrzciciela (24 VI).

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

778

k. 535

Toruń, 23 czerwca 1635

Król zezwala, by małżonkowie Piotr Żabicki kasztelan liwski i Marianna Grabianczanka mogli scedować swe prawa dożywotnie do wsi Chylice¹ i Jastrzębie w powiecie warszawskim na Jana Oborskiego starostę liwskiego i daworzanina królewskiego. Po dokonaniu tego przed aktami publicznymi małżonkowie będą posiadali dożywotnio wspomniane wsie z wszystkimi przynależnościami i dochodami, z których, jeśli dobra nie są obciążone starymi sumami, winni płacić corocznie dupłą kwarty do skarbu rawskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ W dok. *Chylycz*, w nagłówku *Chilicz*; dzierżawa Chylice ze wsią Jastrzębie leżała w ziemi i pow. czerskim, zob. LWMazXVIIw., s. 74-76; *Atlas Historyczny*.

779

k. 535 – 535 v

Toruń, 25 czerwca 1635

Król zatwierdza prawa cechu szewców bydgoskich do spokojnego posiadania młyna zwanego *Folusz*, który pozostaje w ich władaniu od niepamiętnych czasów. Folusz ten jest przydatny przy obróbce skóry, czyli *nathuczenie koru vel dębu*, a zbudowany został ich wielkimi nakładami.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

780

k. 535 v – 536

Toruń, 25 czerwca 1635

Król pozwala, by Johan Larson, sekretarz królewskiej kancelarii szwedzkiej, który zasłużył się w służbie u Zygmunta III, mógł sporządzić testament i swobodnie dysponować w nim swoim majątkiem.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

781

k. 536 – 536 v

Toruń, 26 czerwca 1635

Król nadaje Krzysztofowi Podsędkowskiemu (*Podszedkowski*) i jego żonie Elżbiecie Dziewałtowskiej prawa dożywotnie do karczmy przy stawie Dankow, należącej do wsi Iwanowice w starostwie krzepickim a także z opłaty mostowej tam istniejącej. Swego czasu król pozwolił Janowi Zembeckiemu na ustąpienie praw do tych dóbr Podsędkowskiemu, po śmierci tegoż Zembeckiego potwierdza nadanie¹.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 604.

782

k. 536 v

Toruń, 28 czerwca 1635

Król pozwala Maciejowi Dragowskiemu wykupić wójtostwo we wsi Hołody (*Holodi*) w starostwie bielskim, z rąk Mikołaja i Filemona Kiersnowskich, którzy posiadają wójtostwo, nie mając do niego praw. Dragowski otrzymuje te dobra w dożywocie.

jęz. łac.

783

k. 538¹

Toruń, 28 czerwca 1635

Król nadaje w dożywocie Stefanowi Humnickiemu, żołnierzowi zasłużonemu w licznych wojnach, walczącemu pod chorągwią króla, wójtostwo czyli sołectwo we wsi Korosna (*Korosno*) w powiecie przemyskim, wakujące po śmierci Eufemii Niehrebeckiej², wdowy po Mikicie Ustrzyckim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Pomyłona numeracja, brak 537 i 537 v. ² W dok. też jako *Niekrebenska*.

784

k. 538 – 538 v

Toruń, 28 czerwca 1635

Król pozwala, by Wojciech (*Albertus*) Kryski, starosta przedecki, mógł ustąpić na rzecz Andrzeja Pleckiego i jego żony Barbary Zbijewskiej z praw dożywotnich do wójtostwa we wsi Dziwie w starostwie przedeckim, oraz z praw do dwóch kmieci: Pawła i Błażeja Ogienków.

jęz. łac.

785

k. 538 v

Toruń, 29 czerwca 1635

Król pozwala, by Maciej Kucharski mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi *Lakie*¹ w ziemi dobrzyńskiej, na rzecz Jana Grabskiego.

jęz. łac.

¹ Może chodzi o wieś *Ląkie*, albo *Lankie* ?

786

k. 538 v – 539

Toruń, 29 [czerwca]¹ 1635

Król stwierdza, że rodzina królewska, bracia i siostry króla, zatwierdzili zapis testamentowy królewicza Jana Alberta, kardynała, biskupa krakowskiego, księcia siewierskiego, który darował ojcom jezuitom w Reszlu piętnaście tysięcy złotych. Zatwierdzono także przeniesienie części tego zapisu; zobowiązania do wypłaty dziesięciu tysięcy złotych, na Wolfganga von Kreytzen (*Kreützen*), radcę ziemskiego Księstwa Pruskiego i starostę szalińskiego, który winien był tę sumę kardynałowi.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

¹ W dok. błędnie *Julii*.

787

k. 539 – 539 v

Królewiec, 20 lipca 1635

Król, w uznaniu zasług militarnych Jana Żółkiewskiego, nadaje mu wieś Dominiki w starostwie chmielnickim, wakująca po śmierci Łohińskiego¹, w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

788

k. 539 v – 540

Królewiec, 20 lipca 1635

Król, w uznaniu zasług militarnych Jana Żółkiewskiego, nadaje mu w dożywocie wójtostwo miasta Chmielnik, wakujące po śmierci Łohińskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

789

k. 540 – 540 v

Olsztyn (*Allesteiny*), 24 lipca 1635

Król nadaje Krzentowskiemu¹, zasłużonemu w licznych ekspedycjach wojennych, w dożywocie połowę wsi Hurdawa w starostwie łuckim, wakującą po śmierci [Romana]² Hojskiego, kasztelana kijowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Brak imienia. ² Brak imienia.

790

k. 540 v

Toruń, 1 sierpnia 1635

Król nadaje Katarzynie Petroneli z Parzniewic, wdowie po Piotrze Żerońskim, kuchmistrzu koronnym, która nadal służy królowie Annie Katarzynie Konstancji, pensję dwóch tysięcy złotych polskich rocznie, z dochodów starostwa tucholskiego, wakującą po śmierci panny Urszuli Meierin.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

791

k. 540 v – 541

Grudziądz, 4 sierpnia 1635

Król zgadza się, by Zofia Dobromirska, wdowa po Wacławie Szczuce, mogła ustąpić synowi Wojciechowi (*Albertus*) Szczuce, ze swych praw dożywotnich do pierwszej części wsi Prosiątków.

jęz. łac.

792

k. 541 – 541 v

Grudziądz, 4 sierpnia 1635

Król zgadza się, by Zofia Dobromirska, wdowa po Wacławie Szczuce, mogła ustąpić ze swych praw dożywotnich do drugiej części wsi Prosiątków, synowi Aleksandrowi Szczuce.

jęz. łac.

793

k. 541 v – 542

Grudziądz, 4 sierpnia 1635

Król zgadza się, by Zofia Dobromirska, wdowa po Wacławie Szczuce, mogła ustąpić ze swych praw dożywotnich do trzeciej części wsi Prosiątków, synowi Stefanowi Szczuce.

jęz. łac.

794

k. 542 – 542 v

Grudziądz, 4 sierpnia 1635

Król zachowuje Marcina Kalinowskiego, wojewodę i starostę czernihowskiego, przy nadanym mu wcześniej przywileju do wytwarzania towarów leśnych w starostwie czernihowskim przez cztery lata i rozszerza dodatkowo te uprawnienia, pozwalając mu przez dwa lata wypalać towary leśne we wszystkich ostrowach: Skorobowsczyźnie, Nowym Dworze, Okrzymowsczyźnie, Wiercholesiu (*Wierzelolesiu*) oraz wszelkich innych.

jęz. pol.

795

k. 542 v – 543

Grudziądz, 5 sierpnia 1635

Król zgadza się, by Samuel Łaszczyński, strażnik polny koronny, starosta owrocki, mógł ustąpić z praw do starostwa owruckiego na rzecz [Remigiana]¹ Jelca, rotmistrza królewskiego, który zasłużył się w ekspedycjach wojennych, także w ostatniej przeciw Moskwie.

jęz. łac.

¹ Boniecki, VIII, s. 384.

796

k. 543 – 543 v

Grudziądz, 8 sierpnia 1635

Król zgadza się, by Andrzej Orłowski, zasłużony w różnych ekspedycjach, mógł wykupić młyn z trzecią miarą i z łanem ziemi, położony we wsi Nodysze, w starostwie lubomelskim, wakujący po śmierci Klimka Szycy, oraz młyn zwany *Nowozbudowany*, z rąk Sanka Hajduka, który trzyma je nie posiadając praw. Orłowski otrzymuje dożywotnie prawa do tych dóbr.

jęz. łac.

797

k. 543 v – 544

na zamku w Kwidzynie, 16 sierpnia 1635

Król nadaje Wojciechowi (*Albertus*) Łużeckiemu, swemu dworzaninowi, urząd pisarza ziemskiego drohiczyńskiego, wakujący po śmierci Jana Zaleskiego. Łużecki wybrany został z czterech kandydatów przedstawionych królowi przez szlachtę powiatu drohiczyńskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U VIII, nr 447.

798

k. 544 – 544 v

na zamku w Kwidzynie, 18 sierpnia 1635

Król zgadza się, by Wojciech (*Albertus*) Opacki, chorąży ziemski warszawski, dworzanin królewski, mógł wykupić z rąk obecnych bezprawnych posiadaczy, wójtostwo we wsi Latowice, w tenencie nowomiejskiej, wakujące po śmierci Szczawińskiego¹. Dobra te Opacki dostaje wżywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza JKM.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

799

k. 544 v – 545 v

na zamku w Kwidzynie, 18 sierpnia 1635

Król nadaje Stanisławowi Lubomirskiemu, wojewodzie ruskiemu, staroście sandomierskiemu i zatorskiemu, starostwo niepołomickie. Lubomirski zasłużył się w czasie wojen, bronił granicy Rzeczypospolitej pod Kamieńcem Podolskim, z trzema tysiącami żołnierzy, przed zagrożeniem tureckim, odznaczył się także w Prusach. Nadanie obejmuje wsie starostwa: Stanisławice, Cikowice, Damianice, Kłaj (*Kłay*), Baczków (*Boczkw*), Rudno, Wola [Drwieńska?; Batorska?], Drwinia (*Drwiana*), Bratucice (*Bratuczyce*), Okulice, Mikłuszowice, Dziewin, Grobla, Sierosławice, Śmiłowice (*Śmielowice*), Maciejowice (*Macierkowice*) a także folwark niepołomicki z przydatkami.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKM.

jęz. łac.

800

k. 545 v – 546

na zamku w Kwidzynie, 19 sierpnia 1635

Król pozwala, by Jan Fredro z Pleszowic, sędzia ziemski przemyski, żołnierz weteran, mógł wykupić wójtostwo we wsi Brylińce (*Brilince*), w starostwie przemyskim, z rąk Brylińskiej¹ lub innych obecnych, a bezprawnych posiadaczy. Dobra te Fredro otrzymuje wżywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

801

k. 546 – 547

na zamku w Kwidzynie, 20 sierpnia 1635

Król, za wstawiennictwem Jerzego z Tęczyna Ossolińskiego, podskarbiego nadwornego koronnego, posła do Prus Książęcych, uznaje zasługi Thomasa Jenke, który był faktorem Zygmunta III. Władysław IV obejmuje zatem swoją ochroną wytwórnię czarnego mydła, z dwoma kamieniami do tłoczenia oleju, które Jenke zbudował własnym kosztem na przedmieściu Królewca. Upřednio surowce dla wytwarzania mydła sprowadzali Holendrzy, z uszczerbkiem dla poddanych. Król zarządza także, iż przez dwadzieścia lat w promieniu sześciu mil nikomu nie wolno budować podobnej wytwórni, pod karą dziesięciu tysięcy talarów cesarskich, połowa tej opłaty przypadnie skarbowi królewskiemu, a połowa Jenke.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

802

k. 547 – 547 v na zamku w Kwidzynie, 23 sierpnia 1635
Król pozwala, by Jan Ostroróg, a także Mikołaj Ostroróg, stolnik koronny, mogli ustąpić z praw do starostwa kościańskiego na rzecz [Piotra]¹ Żegockiego, dworzanina królewskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. K. Chłapowski, *Starostowie w Wielkopolsce*, op. cit., s. 30.

803

k. 547 v – 548 na zamku w Kwidzynie, 23 sierpnia 1635
Król, w uznaniu zasług, nadaje Krzysztofowi Tyszkiewiczowi (*Tiskiewicz*), swemu dworzaninowi, w dożywocie puste uroczyska na Ukrainie, zwane *Pozniakowszyna*, nad rzeką Dermowką, między gościncem boryspolskim (*beriszpolskim*), a *wygorowczyzną*, obejmujące sto pięćdziesiąt włók.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. pol.

804

k. 548 – 548 v Warszawa, 29 marca 1635
Król pozwala, by Marcin Tolibowski, podkomorzy brzeski, sekretarz królewski, mógł wykupić z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy, młyn zwany *Nowy Młyn*, na rzece Ossa, w starostwie radzyńskim, wakujący po śmierci Wojciecha (*Albertus*) Gołyńskiego, cześnika ciechanowskiego, sekretarza JKM.

jęz. łac.

805

k. 548 v – 549 Królewiec, 18 lipca 1635
Król nadaje Cyriakowi Kostro urząd cześnika podlaskiego, wakujący po wyniesieniu Krzysztofa Brzozowskiego, sekretarza JKM, na urząd sędziego ziemskiego bielskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U VIII, nr 1150 z błędną datą 18 sierpnia.

806

k. 549 – 549 v

Grudziądz, 9 sierpnia 1635

Król, za wstawiennictwem doradców, pozwala Janowi Gronowskiemu, słudze nadwornemu, wykupić wójtostwo miasta Zawichost z rąk obecnego posiadacza, Jana Artfińskiego, który nie posiada praw do tych dóbr. Gronowski otrzymuje wójtostwo w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV.

jęz. łac.

807

k. 550 – 551 v

Grudziądz, 10 sierpnia 1635

Król nadaje Aleksandrowi Piaseczyńskiemu, dotychczas kasztelanowi kamienieckiemu, urząd kasztelana kijowskiego, wakujący po śmierci [Romana Hojskiego]¹. Piaseczyński zasłużył się w wojnach tureckich i moskiewskich. Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię i nazwisko; zob. U III/4 nr 96.

808

k. 551 v – 552

na zamku w Kwidzynie, 5 września 1635

Król nadaje w dożywocie Stanisławowi Balińskiemu, wójtowi malborskiemu, który zasłużył się za panowania Zygmunta III, a także jego żonie Barbarze, dobra zwane *Stare Wójtostwo* z osiemnastoma morgami ziemi oraz innymi przydatkami, położone przed murami Malborka.

jęz. łac.

809

k. 552 – 552 v

w Gdańsku, 7 września 1635

Król potwierdza prawa lenne Krzysztofa Walentynowicza Telszewskiego, nadane mu w dokumencie królewskim, wydanym w Warszawie 6 VII 1627 roku, do pustoszy Nowosiołki z horodyszczem Cebecin, w ujeździe nowogrodzkim siewierskim. Zobowiązany jest do obrony tamtejszych zamków, nadanie nie obejmuje jednak prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych.

jęz. pol.

810

k. 552 v – 553

w Gdańsku, 9 września 1635

Król zgadza się, by małżonkowie Jakub i Anna Gogolińscy mogli ustąpić ze swoich praw dożywotnich do wójtostwa, czyli sołectwa, wsi Kobylniki (*Kobielniki*) w starostwie dobczyckim, na rzecz małżonków, Pawła i Jadwigi Czysowskich, którzy otrzymają dobra te w dożywocie.

jęz. łac.

811

k. 553 – 554 v na zamku w Kwidzynie, 10 września 1635
Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej w postaci ekstraktu swojego dokumentu, wystawionego w Warszawie 10 III 1635 roku. Władysław IV, za wstawiennictwem pewnych senatorów, oddał Samuelowi Konarskiemu, wojewodzie malborskiemu, staroście kiszporskiemu, zniszczone starostwo kiszewskie w dzierżawę emfiteutyczną na lat dwadzieścia dwa. Stan Prus Królewskich i tych dóbr po wojnie pruskiej przedstawili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli pełnomocnictwa do takiej rewizji. Konarski osadzić ma w starostwie dwudziestu siedmiu chłopów zwanych gburami, dwunastu zagrodników i ludzi różnych zawodów, ma także odnowić zniszczone budynki. Wadium w sprawie wynosi dwanaście tysięcy złotych polskich i powinno być wpisane do ksiąg publicznych Królestwa w ciągu dwóch lat.

jęz. łac.

812

k. 554 v – 556 na zamku w Kwidzynie, 10 września 1635
Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej w postaci ekstraktu swojego dokumentu, wystawionego w Warszawie na sejmie, 12 marca 1635 roku. Władysław IV nobilitował w nim Georga Conrada, sekretarza osobistego księcia Kurlandii i Semigalii, Fryderyka [Kettlera]¹.

Lista świadków: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas, Stanisław Grochowski, arcybiskup lwowski, Maciej Łubieński, biskup włocławski, Abraham Wojna, biskup wileński, oraz inni.

jęz. łac.

¹ Także pisownia Cunrad; w dok. miejsce na rys. herbu. ² Zob. A. Wajs, *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty*, s. 31.

813

k. 556 – 557 w Gdańsku, 12 września 1635
Król przychyła się do prośby Macieja Reuckiego i pozwala mu ustąpić z prawa lennego do gruntu pustego w *daninie Michaillewskiej* w powiecie nowogrodzkim siewierskim, na rzecz Jakuba Górskiego. Reucki wraz z małżonką znalazł się w niewoli moskiewskiej. Ustąpienie ma być zeznane przed księgami autentycznymi. Jakub Górski otrzyma te dobra również prawem lennym, jednak nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych, zobowiązany jest do obrony zamków tamtejszych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

814

k. 557 – 557 v w Gdańsku, 12 września 1635
Król pozwala Stanisławowi Rozbickiemu ustąpić z praw lennych do jego części derewni Kurowo¹ w powiecie nowogrodzkim siewierskim, nad rzeką Sudością, na rzecz swojego brata, Mikołaja Rozbickiego. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych, Mikołaj Rozbicki zobowiązany jest do

obrony tamtejszych zamków. Jeśli syn Stanisława powróci z Moskwy, będzie mógł odzyskać te dobra, wypłacając swemu strykowi Mikołajowi półtora tysiąca złotych.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Inaczej *Kuriw*.

815

k. 557 v – 558 v

w Gdańsku, 13 września 1635

Król pozwala małżonkom Olbrychtowi Haraburdzie i Helenie Strawińskiej ustąpić z praw lennych do derewni czyli wsi; Zauszow, Witeml, Deszkowice, Horodiszczce, i sieliszczami do nich należącymi¹ w powiecie nowogrodzkim siewierskim nad rzeką Sudością, na rzecz wojskiego starodubskiego Jana Kunińskiego i jego żony Ewy Strawińskiej. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Kuniński zasłużył się w wyprawie moskiewskiej. Zobowiązany jest do obrony tamtejszych zamków.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ *Witeml* – derewnia; *Deszkowice* – *Deszkowyczi*, sióło stanu radohoskiego; *Horodiszczce* i *sieliszczce* – niezidentyf., zob. Kułakows'kij, s. 423, 424, 443.

816

k. 558 v – 559

w obozie na Żuławach Malborskich, 15 września 1635

Król potwierdza dokument wystawiony przez Jana Zebrzydowskiego, miecznika koronnego, starostę lanckorońskiego, wystawiony na zamku lanckorońskim 22 IX 1622 roku. Jan Zebrzydowski oświadcza, że posiada zgodę króla na wykupienie wójtostw i starostw w starostwie lanckorońskim, jednakże mając wzgląd na zasługi Stanisława Maliny, zachowuje go w dożywotnim posiadania sołtystwa we wsi Kojszówce w starostwie lanckorońskim, z gruntami, poddanymi, młynem i karczmą.

jęz. łac., jęz. pol.

817

k. 559 – 559 v

w obozie przy Kwidzynie, 15 września 1635

Król nadaje Walerianowi Otwinowskiemu (*Otfinowski*), zasłużonemu w różnych ekspedycjach wojennych, urząd podczaszego sandomierskiego, wakujący po śmierci Jakuba Boboli¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/3 nr 741.

818

k. 559 v – 560 v

w obozie przy Kwidzynie, 15 września 1635

Król nadaje Stanisławowi Kazanowskiemu, staroście krośnieńskiemu, zasłużonemu w wyprawach wojennych, wieś Krościenko (*Krosienko*) z folwarkami Wyżne i Niżne Krościenko, w powiecie pilzneńskim¹, wakujące po śmierci Jakuba Boboli, podczaszego sandomierskiego. Dobra te Kazanowski otrzymuje w dożywocie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ W rzeczywistości w województwie ruskim, ziemi sanockiej niedaleko granicy z woj. sandomierskim, pow. pilzneńskim.

819

k. 560 v – 565 v w obozie przy Kwidzynie, 15 września 1635
Akt rozejmu, w dwudziestu czterech punktach, zawartego przez komisarzy i mediatorów w Stuhmsdorfie (Sztumskiej Wsi) 12 września, wedle kalendarza gregoriańskiego (*stylo novo*) 1635 roku, na dwadzieścia sześć lat, czyli do 1 lipca wg kalendarza juliańskiego (*stylo veteri*) 1661 roku, pomiędzy Władysławem IV i królową Szwecji Krystyną¹.

jęz. łac.

¹ Publikacja on-line wraz z literaturą przedmiotu przez Leibniz Institut für Europäische Geschichte Mainz, zob. strona: <http://www.ieg-friedensvertraege.de/> (stan na 25 maja 2014).

820

k. 566 – 566 v w obozie przy Kwidzynie, 16 września 1635
Król nadaje Mikołajowi Herburtowi z Fulsztyna, staroście skalskiemu, urząd kasztelana kamienieckiego podolskiego¹, nieobsadzony po wyniesieniu na kasztelanię kijowską Aleksandra Piaseczyńskiego. Herburt zasłużył się w wyprawach wołoskiej, inflanckiej, moskiewskiej, świeżo zakończonej pruskiej.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/3, nr 214.

821

k. 567 – 568 Płońsk, 30 września 1635
Król pozwala, by Melchior Weyher, wojewoda chełmiński, starosta człuchowski, kowalewski, wałecki mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa człuchowskiego na rzecz Jakuba Weyhera, dworzanina pokojowego królewskiego i pułkownika, syna Ludwika Weyhera¹. Jakub Weyher służył najpierw pod dowództwem [Ambrosio]² Spinoli, następnie w armii cesarskiej, brał potem udział w wojnie z Moskwą, z sułtanem tureckim, walczył w ostatniej ekspedycji pruskiej.

j. łac.

¹ W dok. Ludwik Weyher tytułowany błędnie wojewodą, w rzeczywistości był podkomorzym chełmińskim, zob. U V/2, nr 225. ² W dok. błędnie *Augustino*.

822

k. 568 – 568 v Warszawa, 16 października 1635

Król pozwala, by Mikołaj Sapieha, wojewoda nowogródzki, mógł ustąpić z dożywotnich praw do leśnictwa bielskiego na rzecz swojego syna, Kazimierza Sapiehy, starosty niemonojckiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Szyszkowskiego, scholastyka krakowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

823

k. 569 – 569 v

we wsi Głoszkowo, 22 października 1635

Król nadaje Rafałowi Grochowskiemu, podkoniuszemu koronnemu, w dożywotnie posiadanie dwie wsie: Krasną w starostwie lubelskim i Nowicę w powiecie samborskim, wakujące po śmierci Wasicińskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Szyszkowskiego, scholastyka krakowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

824

k. 569 v – 570

Warszawa, 20 listopada 1635

Król zgadza się, by małżonkowie Jan Łysakowski, żołnierz weteran i Anna Noweska mogli ustąpić z praw dożywotnich do wsi Jasień w powiecie przemyskim, z wszystkimi przydatkami, na rzecz Stefana Jamnickiego, komornika granicznego ziemi sanockiej i jego żony Teofili z Grochowiec. Łysakowski zasłużył się w różnych ekspedycjach wojennych, zwłaszcza w ostatniej moskiewskiej, gdzie służył pod chorągwią rotmistrza Łaszcza¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

825

k. 570 – 570 v

Warszawa, 20 listopada 1635

Król pozwala Adamowi Dragowskiemu zrzec się praw dożywotnich do wójtostwa we wsi Zbucz (Zbuc), w leśnictwie bielskim, na rzecz Józefa Jana Dragowskiego, swego syna. Nadanie obejmuje wszystkie przydatki, a także morgi zwane *Zaścianek* czy też *Ogula*.

jęz. łac.

826

k. 570 v – 571 v

Warszawa, 20 listopada 1635

Król nadaje Jakubowi Wierzbicie Doruchowskiemu, archidiakonowi warszawskiemu, sekretarzowi królewskiemu, urząd referendarza koronnego¹, wakujący po wyniesieniu na biskupstwo chełmińskie Jana Lipskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Lipskiego, nominowanego biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego

jęz. łac.

¹ Zob. U X, nr 865.

827

k. 571 v – 572

Warszawa, 20 listopada 1635

Król nadaje Aleksandrowi Fredrze z Pleszowic urząd cześnika lwowskiego, wakujący po śmierci Jana Pieniżka¹. Fredro zasłużył się w wyprawach przeciw Turkom i Tatarom.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 800, 801.

828

k. 572 – 572 v

Warszawa, 22 listopada 1635

Król nadaje prawem wieczystym Wincentemu Piaseckiemu sołectwo wsi Wiąg w starostwie świeckim, z wszystkimi przydatkami oraz morgą ziemi nad brzegiem Wisły zwaną Stwolenko, koło wsi Sartowice (*Sartawice*)¹. Piasecki zasłużył się dostarczając szkuty potrzebne do budowy mostu dla wojska.

jęz. łac.

¹ Wiąg (Górna); w dok. *Stwolenko Sartawicki*. Sartowice, może wieś olęderska, Paczkowski, *Opis Królewszczyzn*, s. 243-246.

829

k. 572 v – 573

Warszawa, 23 listopada 1635

Król pozwala Janowi Zebrzydowskiemu, miecznikowi koronnemu, ustąpić praw dożywotnich do wsi Jadowniki w województwie krakowskim na rzecz syna, Michała Zebrzydowskiego, starosty lanckorońskiego. Król uznaje zasługi zarówno miecznika jak i starosty lanckorońskiego, które oddał w ostatniej wyprawie pruskiej.

jęz. łac.

830

k. 573 v – 574

Warszawa, 23 listopada 1635

Król, w uznaniu zasług, pozwala Janowi Zebrzydowskiemu, miecznikowi koronnemu, staroście lanckorońskiemu, korczyńskiemu, ustąpić praw dożywotnich do starostwa lanckorońskiego na rzecz syna, Michała Zebrzydowskiego.

jęz. łac.

831

k. 574 v – 575

Warszawa, 23 listopada 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej ekstraktu z ksiąg grodzkich skarszewskich, województwa pomorskiego, zeznanego 16 VI 1635 roku. Jan Kos (Koss), starosta borzechowski zeznał osobiście, że zobowiązuje się sprowadzić do starostwa borzechowskiego i osadzić trzydziestu kmieci, zagrodników ośmiu, oraz ludzi innych profesji, ilu tam ich było przed wojną w Prusach. Wadium w sprawie wynosi piętnaście tysięcy złotych polskich. Zobowiązuje się ponadto, że sprowadzi do wsi Wielka Łąka w województwie chełmińskim, starostwie kowalewskim ośmiu chłopów i ośmiu zagrodników. Wadium ustala się w tej sprawie na cztery tysiące złotych polskich. Wypisu z akt grodzkich dokonał Wojciech (*Albertus*) Wiadrowski, pisarz grodzki województwa pomorskiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa krakowskiego, księcia siewierskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

832

k. 575 – 575 v

Warszawa, 26 listopada 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa Urszuli Grzybowskiej do tenuty grabowskiej z miasteczkami Grabów i Mikstat, na jej męża, Jana Kazimierza Krasickiego, podkomorzego ziemskiego ciechanowskiego.

jęz. łac.

833

k. 575 v – 576 v

Warszawa, 26 listopada 1635

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki kancelarii większej, swojego dokumentu wystawionego w Warszawie 8 VIII 1634, podpisanego przez niego i Jana Romiszewskiego. Władysław IV, za wstawiennictwem pewnych doradców, rozszerza dożywotnie prawa Fryderyka Lichtfusa do folwarku i młyna Lunau (*Lunaw*)¹ w starostwie grudziądzkim, na jego obecną żonę, Elżbietę ab Hoverbeck; poprzednio dożywocie posiadała pierwsza żona, Judyta Simmerówna.

jęz. łac.

¹ Część wsi Wielkie Łunawy; por. Boniecki, XII, s. 246.

834

k. 576 v – 578 v

Warszawa, 26 listopada 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej, swojego oblatowanego dokumentu, wystawionego w Warszawie 30 III 1635, podpisanego przez króla i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego. Akt zawierał nobilitację Reinholda ab Eggerd, burmistrza Królewca, który zasłużył się w czasie najazdu Szwedów¹. Brak listy świadków.

Relacja *ut supra*: [Jakuba Zadzika, biskupa krakowskiego, księcia siewierskiego, kanclerza wielkiego koronnego ?]

jęz. łac

¹ W dok. pozostawiono miejsce na herb; Zob. A. Wajs, *Materiały genealogiczne*, op. cit., s. 39.

835

k. 578 v – 580 v

Warszawa, 28 listopada 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej, swojego oblatowanego dokumentu, wystawionego w Toruniu, 5 VII 1635 roku. Władysław IV potwierdził wówczas kontrakt, zawarty w Warszawie 30 IX 1634 roku, między Jerzym Ossolińskim, podskarbis nadwornym koronnym, starostą bydgoskim, a Jakubem Jacobsonem, przełożonym mennic Królestwa. Dokument podpisany został przez króla i Melchiora Wiebersa. Umowa dotyczyła pewnego gruntu poza Bydgoszczą, oblewanego z obu stron przez rzekę Brdę, gdzie wzniesione zostały przez Jacobsona nowe budynki; tartak oraz młyn prochowy. Jacobson uzyskuje je na mocy umowy prawem emfiteutycznym na lat trzydzieści, do roku 1664. Z tego tytułu Jacobson płacić ma czynsz roczny dwustu złotych polskich staroście bydgoskiemu na św. Marcina (11 XI).

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa krakowskiego, księcia siewierskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

836

k. 580 v – 582

Warszawa, 28 listopada 1635

Król pozwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii większej dokumentu Jerzego Ossolińskiego, podskarbiego nadwornego koronnego, starosty bydgoskiego, wystawionego w Warszawie 30 IX 1634 roku. W akcie tym Ossoliński wydzierżawił na mocy umowy Jakubowi Jacobsonowi, przełożonemu mennic Królestwa, pewien grunt pod Bydgoszczą, oblewany z obu stron przez rzekę Brdę, gdzie wzniesione zostały przez Jakobsona nowe budynki; tartak oraz młyn prochowy. Jacobson uzyskuje je prawem emfiteutycznym na lat trzydzieści, do roku 1664. Z tego tytułu Jacobson płacić ma czynsz roczny dwustu złotych polskich staroście bydgoskiemu, na św. Marcina (11 XI).

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa krakowskiego, księcia siewierskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

837

k. 582 – 583

Warszawa, 16 listopada 1635

Król potwierdza dokument królowny Anny Katarzyny Konstancji Wazówny, wystawiony w Warszawie 20 IX 1635. Królowna, mając wzgląd na zasługi Aleksandra Węgrzyna, swego kucharza, który służył także u jej ciotki, królowny Anny Wazówny, potem u króla Zygmunta III i królowej, na koniec zaś jej samej, nadaje mu prawem dziedzicznym wieczystym pewne dobra przy mieście Brodnicy leżące, to jest sztukę roli z łąką na piaskach, na końcu ogrodników wszierz, po rów kopany Gozdziański, z drugiej strony po rów młyna, niskiego brodu¹, a wzdłuż po strugę tam bieżącą. Otrzymuje także Rozgard z łąką i półkiem, owczarnią nazwany przed kościołem św. Walentego, pod górą i miejskim borem, w lewo drogą do Karbowa i drogą idącą do młyna niskiego brodu. Wolno mu będzie tam piwo warzyć i gorzałkę palić i szynkować, zobowiązany jest natomiast do płacenia podatku zwanego czopowym. Ma też prawo zajmować się rzemiosłem piekarskim. Zobowiązany jest uzyskać potwierdzenie od króla tego przywileju.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Andrzeja Szyszkowskiego, scholastyka krakowskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Okolice jeziora Niskie Brodno.

838

k. 583 – 584 v

Warszawa, 30 listopada 1635

Król zgadza się na wpisanie do księgi Metryki Koronnej i wydanie z niej w postaci ekstraktu swojego dokumentu, wystawionego w Toruniu 18 IX 1635 roku, podpisanego przez siebie i Jana Romiszewskiego, swego sekretarza. Władysław IV, za wstawiennictwem pewnych doradców, oddał Mikołajowi Kostce, staroście malborskiemu zniszczone starostwo starogardzkie, w dzierżawę emfiteutyczną na lat dwadzieścia cztery. Stan Prus Królewskich i tych dóbr po wojnie pruskiej przedstawili; Wojciech Kadzidłowski, pisarz ziemski łęczycki i Jan Staniszewski, sekretarze królewscy, którzy na mocy konstytucji sejmowej z roku 1631 mieli

pełnomocnictwa do takiej rewizji. Kostka osadzić ma w starostwie trzydziestu siedmiu chłopów zwanych gburami, trzynastu zagrodników i ludzi różnych zawodów, ma także odnowić zniszczone budynki. Wadium w sprawie wynosi dwanaście tysięcy złotych polskich i powinno być wpisane do ksiąg publicznych Królestwa w ciągu pół roku.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa krakowskiego, księcia siewierskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

[na k. 584 v informacja o zakończeniu wpisów przywilejów za rok 1635 w relacji kanclerza Jakuba Zadzika, podpis metrykanta kancelarii większej koronnej Jakuba Maksymiliana Fredry]

[k. 585 i 585 v., bez wpisów, nie zostały skasowane]

[na k. 586 informacja o rozpoczęciu działu wpisów prywatnych (inskrpcji) z lat 1633, 1634 i 1635, za panowania Władysława IV, króla Polski]

[na k. 586 v, informacja, iż dokumenty wpisywane są wedle relacji Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

[na k. 587 informacja, że zaczynają się wpisy na rok 1633]

839

k. 587 – 588

Kraków, na sejmie koronacyjnym, 15 luty 1633

Feria tertia post Festum S. Valentini Martyris proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Krzysztof Wiesiołowski, marszałek nadworny litewski, starosta mielnicki, tykociński, suraski. Wiesiołowski zeznał ustąpienie dóbr swych dziedzicznych w powiecie bielskim, na rzecz fundowanego przez siebie alumnatu dla emerytowanych żołnierzy. Nadanie dotyczyło dóbr zwanych Dolistowo w województwie podlaskim, powiecie bielskim. Na dobrach tych zastrzegł dożywocie, zapisane wcześniej, dla swej żony, Aleksandry z Sobieszyna i zapisu dla dwóch wikarych kościoła tych dóbr.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

840

k. 588

Kraków, 2 marca 1633

Feria quarta post Dominicam Oculi Quadragesimalem proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Jan Kosnowski, królewski odźwierny, który zeznał ustąpienie z praw wszystkich dóbr ruchomych i nieruchomych po Janie Zeymanie, mieszkańcu Krakowa, które skarb uzyskał prawem kaduka, król zaś mu je nadał. Kosnowski zrzeka się tych korzyści na rzecz Arnolda Hierata, mieszczanina kolońskiego, a także spadkobierców Antoniego Hierata, mieszczanina krakowskiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

841

k. 588 v

Kraków, 2 marca 1633

Feria quarta post Dominicam Oculi Quadragesimalem proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęła osobiście zakonnica, panna Dobrzyniecka i zeznała ustanowienie swoim pełnomocnikiem Wojciecha Kadziłłowskiego, pisarza ziemskiego łączyckiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

842

k. 588 v. – 591

Kraków, 2 marca 1633¹

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Janusz, książę na Zbarażu Wiśniowiecki, starosta krzemieniecki, który zeznał ustąpienie na rzecz Heleny z Wiśniowca, żony Stanisława Warszyckiego z Warszyc, wojewody mazowieckiego, a swej siostry, z dóbr dziedzicznych po wuju Jerzym Zbaraskim, kasztelanie krakowskim: miasteczka Pilcza z fortalicją i zamkiem, wsiami Biskupice, Podworze, Dobra, Kocikowa (*Koczikowa*) z folwarkami i dworami, z zamku Smoleń z folwarkami, i wsiami Strzegowa, Złożeniec, Smolonek, Przechody, z folwarkiem Kidów, wsią Siadcza i młynem Jastrząbek, wsiami Sławniów, i Wierzbka, oraz innymi wsiami należącymi z dawna do tych dóbr, położonymi w województwie krakowskim, powiecie ksiąskim i lelowskim, oraz miasto Mrzygłód i wójtostwami, sołectwami, folwarakami, wsiami Mrzygłodek, Bielanowice (*Bolanowicze*), Łośnice (*Łoznicze*), Zawiercice (*Zawiercie*), Ciężkowice (*Cziegowicze*), Niwki, kuźnicami, kopalniami złota, srebra, miedzi [mosiądzu], soli i innych surowców, przynależnościami w województwie krakowskim w powiecie lelowskim. Nadto ustępuje ze wsi Secygniów (*Szecigniow*) z dworem, fortalicją i folwarkiem, z wsi Biedrzychowice, Opatkowice, Wola Knyszyńska z folwarkiem, w województwie krakowskim, powiecie ksiąskim. A także ustępuje na jej rzecz wsi Kazimierza Wielka i Cudzynowice (*Czudzinowice*), z folwarkami i dworami, z Dunoszy z folwarkiem Kamyszów, leżącym w części w województwie krakowskim, powiecie proszowskim, a po części w województwie sandomierskim, w powiecie wiślickim. Ustępuje także z całych, niepodzielonych wsi Łodygowice (*Łodwigowicze*), Rybarzowice (*Ribarzowicze*), Buczkowice, Szczyrk (*Szcerk*) i Chuciska, Wilkowice, Bystra, Pietrzykowice, Mikłuszowice, i Wilkowice, z dworami i folwarkami, położonymi w województwie krakowskim, powiatach czy księstwach zatorskim oraz oświęcimskim. Ustępuje także z kamienicy ze stajnią w Krakowie, na ulicy zwanej Rogaczka², i z pewnych części kopalń, kuźnic w Olkuszu, które kasztelan krakowski uzyskał na mocy zapisów, a także z prawem patronatu i nadawania beneficjów kościelnych tych wszystkich dóbr.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹Actum et datum ut supra. ² Dziś część ulicy św. Marka.

843

k. 591 – 592

Kraków, 2 marca 1633¹

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Janusz, książę na Zbarażu Wiśniowiecki, starosta krzemieniecki, który zeznał, iż posiada cesję do pewnych dóbr, której dokonała jego siostra, Helena z Wiśniowca, żona Stanisława Warszyckiego z Warszyc, wojewody mazowieckiego. W związku z tym Wiśniowiecki poprawia zapis Mikołaja Korycińskiego, starosty sycowskiego dla Jerzego Zbaraskiego, kasztelana krakowskiego, w sprawie długu w wysokości dziesięciu tysięcy złotych, zapisanych przez Korycińskiego na pewnych dobrach dziedzicznych. Wiśniowiecki ustępuje z praw do tych dóbr, czyli z wsi Charsznica (*Karsnica*) z dworem i folwarkiem a także z folwarku Dąbrowiec w województwie krakowskim, powiecie ksiąskim, na rzecz Stanisława Dembińskiego z Dębian, syna Zygmunta.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ *Actum et datum Cracoviae ut supra.*

844

k. 592

Kraków, 2 marca 1633

Feria quarta post Dominicam Oculi Quadragesimalem proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Janusz, książę na Zbarażu Wiśniowiecki, starosta krzemieniecki, który zeznał ustanowienie pełnomocników w osobach Adama Żydowskiego, Andrzeja Bedońskiego, pisarza grodzkiego włodziemskiego, Jana Zawady, Marcina Świżyńskiego (*Swizinski*), Piotra Sławenckiego, i Mikołaja Łackiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

845

k. 592 v – 593 v

Kraków, 22 marca 1633

Feria tertia post Dominicam Ramis Palmarum proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Marcin z Obór Leśniowolski, starosta drohiczyński. Zeznał ustąpienie, na rzecz Daniela Moretowicza i jego spadkobierców, z praw do części wsi Nowa Wieś, jakie posiada na mocy zapisu Pawła Śmigielskiego dla zmarłego Pawła Leśniowolskiego, starosty zatorskiego, swego brata.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

846

k. 594

Kraków, 5 kwietnia 1633

Feria tertia post Dominicam Conductus Paschae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście woźny sądowy Andrzej Uszewski, który zeznał złożenie pozwu w imieniu Jakuba Maksymiliana Fredry, sekretarza królewskiego, w wiosce Śledziejowice, dnia 5 IV 1633, na ręce tamtejszego władarza i ogłosił go publicznie.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

847

k. 594 – 595

Warszawa, 9 maja 1633

Feria secunda post Festum S. Stanislai Pontificis et Martyris

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Wawrzyniec Radzyński, syn Piotra z Krzynowłogi, podczaszego nurskiego i Elżbiety Świnołęskiej. Zeznał ustąpienie z praw dziedzicznych do wsi Mianowo nad rzeką Wielki Brok a także do części Sulborze (*Sylborze*) i Pandowszczyzna¹ na rzecz Stanisława Duczyńskiego (*Ducimiński*), syna zmarłego Pawła Duczyńskiego (*Ducimiński*), starosty janowskiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Inaczej *Bankowizna*, niezidentyf. na Mazowszu.

848

k. 595 – 596 v

Wilno, 26 lipca 1633

Feria tertia post Festum S. Jacobi Apostoli proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęła osobiście Jadwiga Czosnowska, córka Stanisława Czecha Czosnowskiego, wdowa po Janie Dowkonce, żona Samuela Gintowskiego, wiceciwuna derwianieńskiego. Za przyzwoleniem i asystencją męża oraz Stefana Gołkowskiego, krewnego ze strony ojca, zeznała ustąpienie na rzecz Jana Marcinkiewicza, stolnika upickiego, sekretarza królewskiego, ze wszystkich swoich dóbr po ojcu i matce, oraz po innych osobach, zwłaszcza po Stanisławie Czosnowskim, podczaszym warszawskim, i Krzysztofie Czosnowskim, panie na Wąsach (*Wąsowo*), z praw do wsi Czosnowo, Małoczyce, Lipki, oraz innych, w województwie mazowieckim, powiatach warszawskim i czerskim.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

849

k. 596 v

Orsza, 20 sierpnia 1633

Sabbatho post Festum Assumptionis Gloriosissima V. Mariae proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Andrzej Rey z Nagłowic, jego sekretarz i dworzanin pokojowy, który zeznał ustanowienie pełnomocników w osobach Samuela Piekarskiego, Krzysztofa Wierzeyskiego, Marcina Grąckiego, Gosławskiego¹ do spraw sądowych.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

850

k. 597

Orsza, 23 sierpnia 1633

Feria Tertia in Vigilia S. Bartholomaei proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Jan Dzierżek dworzanin, i zeznał ustanowienie pełnomocników do spraw sądowych, w osobach Piotra na Gądeczu (*Gadcu*) Gądeckiego i Małgorzaty z Gądecza Jelecśnińskiej.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

851

k. 597 v

w obozie przy Głuszycy, 12 września 1633

Feria secunda post Festum Nativitatis Gloriosissima ac Beatissima Virginis

Mariae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Wojciech (*Albertus*) Ostrowski, i zeznał ustanowienie pełnomocnika w osobie Jakuba Lochana, mieszczanina wągrowieckiego, w sprawie o kaduk po niejaki Janie Wrychcie.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

852

k. 597 v – 598

w obozie przy Smoleńsku, 13 października 1633

Feria quinta ante Festum Sanctae Hedvigis proxima.

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Hieronim Dunin Brzeziński, pisarz kancelarii koronnej, i zeznał ustanowienie pełnomocników w osobach Wawrzyńca Wąsowicza i Maćkowskiego¹, w sprawie o kaduk po niejaki Bartłomieju Janaszewskim, złotniku, mieszkańcu Krakowa.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

853

k. 598 – 598 v

w Okolicy Bogdanowej nad Dnieprem, 22 listopada 1633

Feria tertia post Festum Praesentationis Beatissimae Virginis Mariae

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Walerian Piasecki, i zeznał ustanowienie pełnomocników w osobach [Mikołaja] Łoknickiego¹, chorążego, Krzysztofa Brzozowskiego, cześnika podlaskiego, sekretarza królewskiego, oraz Mikołaja Łackiego, w sprawie o wykup wójtostwa bielskiego i grabowskiego oraz wsi Trzeszczotki (*Trzeszesotki*), dalej młyna Sikimiński i dziesięciu łąnów we wsi Kotły, zgodnie z nadaniem króla.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. Zob. dok. 350.

854

k. 598 v – 599 w Okolicy Bogdanowej nad Dnieprem, 2 grudnia 1633
Feria sexta post Festum Sancti Andreae Apostoli proxima
Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Krzysztof Strasz (*Straz*), który zeznał, że na mocy pełnomocnictwa, jakie posiada od Maksymiliana Przerembskiego, kasztelana sieradzkiego, wnosi protestację skierowaną przeciw Daniłowiczowi¹, wojewodzie ruskiemu, który zabronił mu dochodzenia należnego długu od Jakuba Radwanka, dawnego sługi Przerembskiego, któremu przyczynił strat.
Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.
jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

855

k. 599 – 599 v w obozie w Okolicy Bogdanowej nad Dnieprem, 5 grudnia 1633
Feria secunda post Festum Barbarae Virginis et Martyris proxima
Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Marcin Kazanowski, wojewoda podolski, hetman polny, który zeznał nadanie swojej żonie, Katarzynie Starzyckiej (*Starzyska*) wszelkich praw do dóbr: miasteczka Podkamień z przynależnymi wsiami, obie Skomorohy, Podsumlańce, Świsłelniki, Haniowce, Popławniki, z wszelkimi przydatkami.
Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.
jęz. łac.

856

k. 599 v – 600 w obozie w Okolicy Bogdanowej nad Dnieprem, 5 grudnia 1633¹
Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Marcin Kazanowski, wojewoda podolski, hetman polny, i zeznał ustanowienie jako pełnomocnych tutorów swej żony, Katarzyny Starzyckiej następujących osób: Adama Łychowskiego, sędziego halickiego i Marcina Stamirowskiego, podczaszego lwowskiego, do asystencji przy inskrypcjach, rezygnacjach, kontraktach.
Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.
jęz. łac.

¹ *Actum et Datum ut supra.*

857

k. 600 – 600 v w obozie pod Smoleńskiem, 12 grudnia 1633
Feria secunda post Festum Conceptionis Gloriosissima Virginis Mariae proxima
Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Andrzej Bujalski, pisarz kancelarii koronnej i zeznał ustanowienie

pełnomocników w osobach Jana Rzepczyńskiego i Waleriana Piątkowskiego, w sprawie o kaduk po niejakiu Marcynie Horteten, księgarzu i mieszkańcu Krakowa.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

858

k. 600 v – 601

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
12 grudnia 1633

Feria secunda post Festum immaculata Conceptionis Gloriosissima Virginis Mariae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Gerard Denhoff, starosta kościerzyński, dworzanin pokojowy i zeznał, iż zobowiązuje się do wykonania postanowień zawartych w przywileju dzierżawy na lat piętnaście starostwa kościerzyńskiego jak i wsi Lignowo, Rudno i Gręblin (*Grembin*), które otrzymał w dzierżawę na lat dwadzieścia dwa, w szczególności do osadzenia odpowiedniej liczby gburów i zagrodników, tylu, ilu ich tam było przed wojną pruską¹.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

Zob. dok. 359, 360.

[na k. 601, informacja o końcu zapisów inskrypcji [prywatnych] z roku 1633]

[k. 601 v, pusta bez zapisów, nie skasowana]

[na k. 602 informacja o początku zapisów inskrypcji (prywatnych) za rok 1634]

859

k. 602 – 602 v

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
2 stycznia 1634

Feria secunda post Festum Circumcisionis Domini proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Jakub Czarnek i zeznał, iż kwituje Marcina Górkę i poświadcza jego niewinność, w sprawie o zabicie Modrzyńskiego w obozie. Górka uciekł spod dozoru zmarłego jego brata, Mikołaja Czarnka, który z tego powodu, niedbałości i pobłażania, został skazany na śmierć przez Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego i hetmana wielkiego koronnego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

860

k. 603 – 603 v

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
2 stycznia 1634

Feria secunda post Festum Circumcisionis Domini proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Marcin Kalinowski, podkomorzy kamieniecki, zeznając aprobatę dla pewnych umów, zawartych podczas jego nieobecności przez jego żonę Helenę z Korca, w

Kamieńcu, Trembowli i Lwowie w kwestii dzierżawy miasteczka Husiatyn (*Usiatin*) w województwie podolskim, powiecie kamienieckim z przynależnymi wsiami, a także wsi królewskiej Holeniszczew i miasteczka Łyczkowce, w województwie ruskim, powiecie trembowelskim, oraz sprzedaży miasteczka Humań (*Uman*) w województwie braclawskim.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

861

k. 603 v – 604

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,

7 stycznia 1634

Sabbatho post Festum Epiphaniarum alias S. Trium Regum proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Paweł Kołodzki, kanonik gnieźnieński i płocki, i zeznał ustąpienie na rzecz brata, Jana Kołodzkiego, ze swych dóbr dziedzicznych, czyli z części wsi Dąbrówka w województwie brzeskim, powiecie radziejowskim, które uzyskał po swym zmarłym ojcu Tomaszu Kołodzkim.

Relacja *ut supra*: Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

862

k. 604 v – 605

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,

7 stycznia 1634

Sabbatho post Festum Epiphaniarum alias S. Trium Regum proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Jan Kołodzki i zeznał, że zapisuje bratu, Pawłowi Kołodzkemu, kanonikowi gnieźnieńskiemu, płockiemu dożywotnie prawo do części wsi Dąbrówka w województwie brzeskim, powiecie radziejowskim. Dokonał także odpowiedniego zapisu na tych dobrach odnośnie wyrównania długów swego brata, Andrzeja Kołodzkiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

863

k. 605 – 605 v

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,

7 stycznia 1634

Sabbatho post Festum Epiphaniarum alias S. Trium Regum proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Paweł Kołodzki, kanonik gnieźnieński, płocki i zeznał ustąpienie z praw dożywotnich, uzyskanych od króla, do wójtostwa wsi Długie w starostwie przedeckim, na rzecz szwagra Wojciecha Brzezińskiego i jego żony, a swej siostry, Anny Kołodzkiej.

Relacja *ut supra*: Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

864

k. 605 v – 606

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
7 stycznia 1634

Sabbatho post Festum Epiphaniarum alias S. Trium Regum proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Paweł Kołodzki, kanonik gnieźnieński, płocki i zeznał ustąpienie z pewnych dóbr, które uzyskał prawem kaduka, mianowicie z domu, ogrodu i sadu na przedmieściu Koła, na rzecz swego brata Jana Kołodzkiego.

Relacja *ut supra*: Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

865

k. 606 – 606 v

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
7 stycznia 1634

Sabbatho post Festum Epiphaniarum alias S. Trium Regum proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Paweł Kołodzki, kanonik gnieźnieński, płocki i zeznał potwierdzenie swego testamentu spisane w obozie w Bogdanowej Okolicy, 7 stycznia 1634 roku, podpisanego i opieczątowanego przez Wojciecha (*Albertus*) Giżyckiego, starostę orleńskiego i Jana Kołodzkiego, swego brata.

Relacja *ut supra*: Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

866

k. 606 v – 607

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
12 stycznia 1634

Feria quinta post Festum S. Trium Regum proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Aleksander Piaseczyński, kasztelan kamieniecki, starosta ulanowski, i zeznał ustanowienie pełnomocników w osobach Adama Żydowskiego, Andrzeja Bedońskiego, Kazimierza Brzezińskiego.

Relacja *ut supra*: Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

867

k. 607

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
12 stycznia 1634

Sabbatho post Festum Purificationis Sanctissima ac Gloriosissima Virginis Mariae proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Andrzej Rey z Nagłowic, i zeznał ustąpienie z praw dożywotnich do tenuty libuskiej, którą otrzymał od króla, w drodze wymiany jej na tenutę Kampinos (*Kapinos*). Pensja na tenucie libuskiej w wysokości pięciu tysięcy złotych przeniesiona zostaje na inne dobra.

Relacja *ut supra*: Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

868

k. 607 v

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
28 luty 1634*Feria tertia post Dominicam Quinquagesima proxima*

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Olbracht Giżycki, starosta orleński¹. Zeznał ustąpienie z praw do starostwa orleńskiego w Inflantach, w województwie ...² na rzecz Andrzeja Stanisława Sapiehy, starosty ryskiego, hamersztyńskiego.

Relacja *ut supra*: Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ *Orleński* lub tradycyjnie *orleski*, Erla, pol. Orle, łot. Ergali. ² Pozostawiono puste miejsce na wpisanie nazwy województwa (wendeńskie).

869

k. 607 v – 608

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
6 marca 1634*Feria secunda post Dominicam Invocavit proxima*

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Andrzej Stanisław Sapieha, starosta ryski, hamersztyński, orleski, dworzanin pokojowy. Zeznał ustąpienie praw do starostwa orleńskiego w Inflantach, w województwie ...¹ na rzecz Wilhelma Korffa, podpułkownika królewskiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono miejsce na wpisanie województwa (wendeńskie).

870

k. 608 – 608 v

w obozie w Bogdanowej Okolicy nad Dnieprem,
8 marca 1634*Feria quarta post Dominicam Invocavit proxima*

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Adam Kazanowski, stolnik koronny, starosta borysowski, kozienicki, i zeznał protestację przeciwko [Janowi Lutomirskiemu ?]¹, który, wbrew nabytym przez Kazanowskiego, nadaniem królewskim, prawom do dóbr, czyli pustego horodyszczu, zwanego Dryhajłowo (*Dryhailow*) nad rzeką Sułą, uzyskał od króla przywilej na te dobra. Kazanowski wszedł w ich posiadanie przez intromisję przez Szczęsnego Wessla (*Wiszla*), chorążego nowogródzkiego, dworzanina królewskiego i woźnego sądowego Jana Strącewicza oraz dwóch szlachciców Jana Czechowskiego oraz Jana Wyrzykowskiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię i nazwisko. ² Zob. Kułakows'kyj, s. 416, nr 57.

[na k. 608 v dopisek: *Fin. anno MDCXXXIII^o. Mensis VIII^a May* /Koniec roku 1633, 8 maja]

871

k. 608 v – 609

w obozie pod wioską Daniłowo,
12 marca 1634

Ipso die Festo S. Gregorii Pontificis

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Adam Kazanowski, stolnik koronny, starosta borysowski i kozienicki i zeznał potwierdzenie swego testamentu spisane w obozie pod Smoleńskiem w Bogdanowej Okolicy, dnia 2 II 1634 roku.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

872

k. 609 – 609 v

w obozie pod wsią Archanielską Cerkwią,
8 marca 1634¹

Feria tertia post Dominicam Laetare Quadragesimalem proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Jakub Zadzik, biskup chełmiński i pomezański, kanclerz wielki koronny i zeznał ustanowienie pełnomocników w osobach Wojciecha (*Albertus*) Krzęciewskiego, kanonika chełmińskiego, ekonoma sieluńskiego, Tomasza Gocławskiego, pisarza ziemskiego różańskiego i Jana Zawadzkiego, skarbnika (*camerarius*) różańskiego, w sprawie dóbr prepozytury sieluńskiej.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Data i miejsce nie zgadzają się ze sobą; wtorek po niedzieli *Laetare* (jako śródpustnej) wypadł 8 III 1634, ale obóz znajdował się wtedy jeszcze w Bogdanowej Okolicy. Jeśli miejsce jest poprawne, to może chodzi o 5 IV ?.

873

k. 609 v – 610

w Warszawie, 27 lipca 1634

Feria quinta post Festum S. Jacobi Apostoli proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Jakub Zadzik, biskup chełmiński i pomezański, kanclerz wielki koronny i zeznał ustanowienie pełnomocnika w osobie Adama Śleńskiego, prepozyta grodziskiego, w sprawie o odzyskanie dóbr Grodzisk, Rokutów (*Rohutowo*), Janków (*Jankowo*) i opustoszałej wsi Sierzchów (*Sierzowo*).

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

874

k. 610 – 611 v

w Warszawie, 4 sierpnia 1634

Feria sexta post Festum Sancti Petri in Vinculis proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęli Hieronim i Stanisław, synowie zmarłego Remigiana Lasockiego, podkomorzego czerskiego, występując także w imieniu swego brata Jana Lasockiego. Zeznali ustąpienie w drodze renty wykupnej (*Wyderkaff*), w sumie trzydziestu tysięcy złotych polskich,

Stanisławowi Łubieńskiemu, biskupowi płockiemu, swojej wsi dziedzicznej zwanej Stary Miastków (*Starymiastkowo*), w ziemi czerskiej, powiecie garwolińskim, pozostającej obecnie w zastawie u Stanisława Jasnogórskiego, kuchmistrza koronnego. Suma zastawu wynosi dwanaście tysięcy złotych.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego].

jęz. łac.

875

k. 611 v – 612

w Warszawie, 4 sierpnia 1634

Feria sexta post Festum Sancti Petri in Vinculis proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Stanisław Łubieński, biskup płocki, i zeznał pokwitowanie Stanisława Lasockiego, syna Remigiana, podkomorzego czerskiego, z długu osiemnastu tysięcy złotych polskich, zapisanego w księgach grodzkich krakowskich.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

jęz. łac.

876

k. 612 – 613

w Warszawie, 4 sierpnia 1634

Feria sexta post Festum Sancti Petri in Vinculis proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęli Stanisław Łubieński, biskup płocki oraz Hieronim i Stanisław, synowie zmarłego Remigiana Lasockiego, podkomorzego czerskiego, występując także w imieniu swojego brata, Jana Lasockiego. Zeznali zawarcie w dniu zeznania [4 VIII 1634] pewnej umowy wraz z inwentarzem, dotyczącej ustanowienia renty wykupnej na wsi Stary Miastków (*Starymiastkowo*), na sumę trzydziestu tysięcy złotych.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

jęz. łac.

877

k. 613 – 614 v

w Warszawie, 7 sierpnia 1634

Feria secunda post Festum Sancti Petri in Vinculis proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęli bracia rodzeni, Jerzy, Aleksander i Stanisław, synowie zmarłego Anzelma z Leżenic Gostomskiego, wojewodzica rawskiego. Zeznali ustąpienie na rzecz Franciszka Hieronima z Leżenic Gostomskiego, syna Jana, wojewody kaliskiego swoich praw do części wsi Wyszaków i miasteczka Mokobody w województwie mazowieckim, powiecie liwskim. Zeznali również ustąpienie z praw do wsi Pawłowice, Wola Pawłowska, Samwodzie, Paprotna, które to prawa uzyskali po Jakubie Gostomskim, wojewodzie rawskim, swym wuju. Zeznali także ustąpienie z praw do części wsi Chotynia, Górzno, Sobolów (*Sobolow*) oraz innych, które przypadły im po Dobrogoście Gostomskim, kasztelanie czerskim poprzez Jakuba Gostomskiego.

Relacja czcigodnego w Chrystusie ojca [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

jęz. łac.

878

k. 614 v – 615 v

w Warszawie, 9 sierpnia 1634

*Feria tertia, in Vigilia Santi Laurentii Martyris*¹

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Mikołaj Szyszkowski, biskup warmiński i zeznał ustąpienie na rzecz Jana Skarszewskiego, kanonika krakowskiego, kustosza wiślickiego, sekretarza królewskiego z praw do kamienicy na ulicy Gołębiej², między kamienicą Poremskiego i kamienicą konwentu braci kamedułów, którą uzyskał od Jana Żarczyńskiego, zapisem z dnia 14 VII 1631 roku (*feria secunda in Cristino Festi S. Margaretgae Virginis*), w sądzie ławniczym krakowskim. Ustąpienie obejmuje także zapis Andrzeja Laskowskiego, z 22 II 1631 roku (*feria sexta ante Festum S. Mathiae Apostoli*) na sumę ośmiu tysięcy dwustu pięćdziesięciu złotych polskich, a także zapis klasztoru św. Trójcy z 7 II 1632 roku (*Sabbato post Festum Purificationis B.V.M.*) sumy dwóch tysięcy złotych, w księgach radzieckich krakowskich.

Relacja czcigodnego w Chrystusie ojca [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

jęz. łac.

¹ Błąd w datacji, św. Wawrzyńca w 1634 przypadał w czwartek, 10 sierpnia. ² Dziś ul. Gołębia 4, zob. *Rejestry gospód w Krakowie z lat 1632 i 1649*, wyd. Kamila Follprecht, Kraków 2005, s. 51.

879

k. 615 v – 616 v

w Warszawie, 17 sierpnia 1634

Feria quinta post Festum Assumptionis Beatissima ac Gloriosissima Vvrginis Mariae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Stanisław z Warszyc Warszucki, wojewoda mazowiecki. Zeznał on w obliczu poważnej choroby ustanowienie opiekunów dla swojej żony Heleny z Wiśniowca i córek: Anny, Katarzyny i Teresy Salomei Warszuckich, w osobach Macieja Łubieńskiego, biskupa włocławskiego i pomorskiego oraz Stanisława Łubieńskiego, biskupa płockiego, a także Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, opata miechowskiego, kanclerza koronnego, a także Adama Warszuckiego, swego brata.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

jęz. łac.

880

Feria quinta post Festum Assumptionis Beatissimae ac Gloriosissimae Vvrginis Mariae proxima

k. 616 v – 617

w Warszawie, 17 sierpnia 1634

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęli Stanisław z Warszyc Warszucki, wojewoda mazowiecki i Helena z Wiśniowca, jego żona. Zeznali zapisanie na wszystkich dobrach, w imieniu swoim i spadkobierców, długu w wysokości 100 000 złotych polskich¹, wobec Adama z Warszyc Warszuckiego, syna Andrzeja, podkomorzego sieradzkiego.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

jęz. łac.

¹ W dok. *Centum millium*, w nagłówku *10 000 florenorum*.

881

k. 617 – 618 v

w Warszawie, 17 sierpnia 1634

Feria quinta post Festum Assumptionis Beatissimae ac Gloriosissimae Vvrginis Mariae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Stanisław z Warszyc Warszycki, wojewoda mazowiecki. Zeznał, iż oddaje w zastaw swojemu bratu, Adamowi Warszyckiemu, dobra swoje dziedziczne, a mianowicie miasto Mińsk z przynależnymi wsiami w województwie mazowieckim, ziemi czerskiej, powiecie garwolińskim, oraz dobra Parzymiechy z przynależnymi wsiami w województwie sieradzkim, powiecie wieluńskim, z wszystkimi przydatkami, za 200 000 złotych, których odbiór potwierdza. Uwolnienie dóbr przez wykup ma nastąpić za trzy lata, w razie gdyby nie nastąpił, będzie przedłużany na kolejne trzylecia.

Relacja czcigodnego w Chrystusie ojca [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

jęz. łac.

882

k. 618 v

w Warszawie, 17 sierpnia 1634

Feria quinta post Festum Assumptionis Beatissima ac Gloriosissima Vvrginis Mariae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął osobiście Stanisław z Warszyc Warszycki, wojewoda mazowiecki. Zeznał ustanowienie i potwierdzenie swego testamentu, spisane i opieczątowane w Warszawie w dniu dzisiejszym [tj. 17 VIII 1634].

Relacja czcigodnego w Chrystusie ojca [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

j. łac.

883

k. 618 v – 619 v

w Warszawie, 17 sierpnia 1634

Feria quinta post Festum Assumptionis Beatissima ac Gloriosissima Vvrginis Mariae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęli Stanisław z Warszyc Warszycki, wojewoda mazowiecki i Helena z Wiśniowca, jego żona. Zeznali ustanowienie daniny rocznej na rzecz klasztoru przy kościele Matki Boskiej na Jasnej Górze, zwanej dawniej Częstochowa, w wysokości siedmiuset złotych polskich, licząc trzydzieści groszy na każdego złotego, na swoich dobrach. Stanisław Warszycki, wojewoda mazowiecki zapisał sto złotych na mieście Mińsk i przynależnych wsiach, dalsze sto na dobrach Parzymiechy i wsiach przynależnych. Helena z Wiśniowca zapisała pięćset złotych w następujący sposób: na mieście Pilczy sto złotych, na mieście Mrzygłód sto złotych, na dobrach Łodygowice sto złotych, na dobrach Kazimierza Wielka sto złotych, na dobrach Secygniów (*Szczecigniów*) sto złotych. Suma wypłacana ma być na św. Narodzenia Jana Chrzciciela (24 VI).

Relacja czcigodnego w Chrystusie ojca [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

j. lac.

884

k. 619 – 620

w Warszawie, 17 sierpnia 1634

Feria quinta post Festum Assumptionis Beatissimae ac Gloriosissimae Vvrginis Mariae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Stanisław z Warszyc Warszycy, wojewoda mazowiecki. Zeznał, iż dla pomnożenia gorliwości religijnej, stanowi daninę w wysokości czterystu złotych polskich dla proboszcza kościoła parafialnego w swojej wsi dziedzicznej Danków, z dochodów wsi Danków i Parzymiechy, w województwie sieradzkim, powiecie wieluńskim. Wypłacana ma być na dzień narodzin św. Jana Chrzciciela (24 VI).

Relacja czcigodnego w Chrystusie ojca [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

j. lac.

885

Feria quinta post Festum Assumptionis Beatissimae ac Gloriosissimae Vvrginis Mariae proxima.

k. 620 v – 621

w Warszawie, 17 sierpnia 1634

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęła Helena z Wiśniowca, żona Stanisława Warszycy, wojewody mazowieckiego. Zeznała oddanie w zastaw Janowi Walbachowi, podwojewodzie warszawskiemu, swojej dziedzicznej wsi Dunosy (*Donosy*) w województwie krakowskim, powiecie proszowskim, za szesnaście tysięcy złotych polskich, których odbiór potwierdza.

Relacja czcigodnego w Chrystusie ojca [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

j. lac.

886

k. 621 v – 622

w Warszawie, 18 sierpnia 1634

Feria Sexta post Festum Assumptionis Beatissimae ac Gloriosissimae Vvrginis Mariae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Stanisław Witowski, kasztelan brzeziński, starosta bocheński, krzeszowski. Zeznał ustąpienie z praw dożywotnich do tenuty krzeczowskiej na rzecz syna, Stanisława Witowskiego, chorążego łęczyckiego.

Relacja czcigodnego w Chrystusie ojca [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

j. lac.

887

k. 622 – 622 v

w Warszawie, 18 sierpnia 1634

Feria Sexta post Festum Assumptionis Beatissimae ac Gloriosissimae Vvrginis Mariae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Stanisław Witowski, kasztelan brzeziński, starosta bocheński, krzeszowski. Zeznał ustąpienie na rzecz syna, Stanisława Witowskiego, chorążego łęczyckiego z praw dożywotnich do trzeciej miary z młynów krakowskich na rzece Rudawie:

pierwszego zwanego *Kamienny*, położonego za Bramą Szewską (*Sewca*), drugiego zwanego *Dębny* na przedmieściu krakowskim, przed obwarowaniem szewców, a także z czynszu i sepu z jatek krakowskich i z sumy jedenastu tysięcy dwustu czterdziestu czterech złotych polskich, dwudziestu pięciu i pół grosza zapisanych na tych młynach i jatkach¹.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 531.

888

k. 622 v – 623

w Warszawie, 23 sierpnia 1634

Feria quarta in Vigilia Sancti Bartholomaei Apostoli

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Jakub Zadzik, biskup chełmiński, kanclerz koronny. Zeznał, iż w uznaniu zasług obdarował swego wieloletniego sługę i domownika Wojciecha Mikołajewskiego sumą trzech tysięcy złotych polskich, z sumy oryginalnej dziesięciu tysięcy złotych polskich, zapisanej na wsi Jerwonice (*Gerwanice*) w województwie sieradzkim, jaka przypadła kanclerzowi po bezpotomnej śmierci Jana Zadzika, a także daje tysiąc złotych z powyższej sumy dla braci owego Mikołajewskiego¹. Pozostałą część zapisu, czyli sześć tysięcy złotych wraz z wspomnianą wsią przekazuje temuż Wojciechowi Mikołajewskiemu i jego spadkobiercom.

Relacja czcigodnego w Chrystusie ojca [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza wielkiego koronnego]

j. łac.

¹ Zostawiono puste miejsca na imiona.

889

k. 623 v – 624

w Warszawie, 9 września 1634

Sabbatho post Festum Nativitatis Beatissimae ac Gloriosissimae Vvirginis Mariae proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęła Izabella z Żurowa Ossolińska, żona Jerzego z Tęczyna Ossolińskiego, podskarbiego nadwornego koronnego, starosty bydgoskiego, radoszyckiego, aszelskiego. Zeznała ustąpienie wraz z mężem z praw dożywotnich do wsi Podłubie w tenucie lipowskiej, województwie bełskim, na rzecz Mikołaja Joachima Stylarskiego i Jadwigi Łaźniewskiej, jego żony¹.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 70.

890

k. 624 – 624 v

w Warszawie, 11 września 1634

Feria secunda post Festum Nativitatis Beatissima ac Gloriosissima Vvirginis Mariae

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Krzysztof Wiesiołowski, marszałek nadworny litewski, ciwun wileński, starosta mielnicki,

tykociński, suraski, krzyczowski, ekonom grodzieński. Zeznał on, iż z miłości do Rzeczypospolitej, swej ojczyzny, własnymi środkami rozbudował zamek w Tykocinie idąc za przykładem króla, który wspierał miasto. Wiesiołowski przekazuje Rzeczypospolitej swe dziedziczne dobra zwane Białystok, położone w województwie podlaskim, powiecie bielskim. Czyni to na następujących warunkach: po śmierci własnej oraz małżonki Aleksandry z Sobieszczynej, dobra te przynależeć będą zawsze do starostwa tykocińskiego, włości te trzymać będzie jedna i ta sama osoba. Z dóbr tych nie będzie wypłacana kwarta do skarbu w Rawie, gdyż z dochodów z nich, każdego roku, płacone będzie złotych polskich na potrzeby budowlane Tykocina.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

[na k. 624 v informacja o końcu zapisów roku 1634]

[na k. 625 informacja o początku zapisów roku 1634 w relacji Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, pomezańskiego, nominowanego biskupa krakowskiego, kanclerza koronnego]

891

k. 625 – 625 v

w Warszawie, 3 marca 1635

Feria sexta post Dominicam Invocavit Quadragesimalem proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Jakub Zadzik, biskup chełmiński, kanclerz koronny i zeznał ustanowienie pełnomocnika ...¹ w sprawie dóbr Jerwonice.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na nazwisko.

892

k. 625 v – 626

w Warszawie, 13 marca 1635

Feria tertia post Dominicam Oculi Quadragesimalem proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Jan Skiwski, jego dworzanin, syn zmarłego Stanisława, pisarza ziemi mielnickiej. Zeznał dług w wysokości pięciu tysięcy złotych polskich, jaki winien jest Mieczysławowi Mleczko, sędziemu ziemskiemu drohickiemu. Sumę tę zapisuje na wszystkich swoich dobrach, zobowiązuje się ją spłacić 1 I 1636 roku (*pro festo Circumcisionis Domini*), w urzędzie grodzkim drohickim.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

893

k. 626 – 627

w Warszawie, 19 marca 1635

Feria secunda post Dominicam Laetare Quadragesimalem proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanęli: z jednej strony Stanisław Łubieński, biskup płocki i z drugiej strony Stanisław Zaręba, sekretarz królewski. Zeznali zawarcie pewnego kontaktu w dniu dzisiejszym (20

III 1635), który podpisany został przez nich oraz Macieja Łubieńskiego, biskupa kujawskiego i pomorskiego. Wadium w sprawie ustalono na cztery tysiące złotych polskich. W razie niedotrzymania, strona niezadowolona będzie skarżyć drugą do grodu sieradzkiego w pierwszym terminie zawitym.

Relacja czcigodnego w Chrystusie *ut supra* [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

894

k. 627 – 628

w Warszawie, [19 marca 1635]¹

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Maciej Łubieński, biskup włocławski i pomorski. Zeznał ustąpienie na rzecz katedry włocławskiej i biskupa włocławskiego ze wsi Bogusławice w województwie i powiecie łęczyckim, którą uzyskał od Olszowskiego i jego żony², mocą rezygnacji, zapisanej w księgach grodzkich piotrkowskich. Uwalnia też kościół i biskupa od wcześniejszych zapisów, za wyłączeniem czynszu wykupnego, zapisanego w roku 1634 w księgach grodzkich piotrkowskich, przeznaczonego na zaopatrzenie kaplicy św. Anny w Smardzewicach (*Smardzowice*), w parafii Nagórzyce (*Nagorzice*).

Relacja czcigodnego w Chrystusie *ut supra* [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

¹ *Ut supra.* ² Zostawiono puste miejsca na imiona.

895

k. 628 – 629

w Warszawie, 19 marca [1635]

Feria secunda post Dominicam Laetare Quadragesimalem Proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Maciej Łubieński, biskup włocławski i pomorski. Zeznał protestację skierowaną przeciwko magistratowi i miastu Gdańskowi, w sprawie zabudowania posiadłości biskupiej zwanej Biskupia Górka (*Byschofsberg*) obwarowaniami z fosami i domkami. Przypomina protestację w tej sprawie poprzednika, Andrzeja Lipskiego biskupa włocławskiego, wniesioną do kancelarii większej 18 IX (*feria tertia, ante festum Sancti Mathiae Apostoli*) 1629 roku.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

¹ *Anno Domini [ut supra].*

896

k. 628 v – 629 v

w Warszawie, 24 marca 1635

Król potwierdza, że w aktach kancelarii koronnej większej oblatowany został dokument zobowiązania Jana Zawadzkiego, podstolego ciechanowskiego, wypisany z akt grodzkich ciechanowskich. Zapisany został w urzędzie grodzkim ciechanowskim pod datą 9 VIII 1634 roku (*Feria quarta in vigilia Festi S. Laurenty Martyris Proxima*). W urzędzie tym stanął wówczas Jan Zawadzki, podstoli ciechanowski, starosta świecki, komornik królewski. Zeznał zobowiązanie wypełnienia postanowień zawartych w przywileju królewskim

odnośnie starostwa świeckiego i wsi Wydrzno oraz Błonowo (*Blumowo*), w starostwie rogozińskim¹.

Relacja czcigodnego w Chrystusie [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 529, 530.

897

k. 628 v – 631

w Warszawie, 10 kwietnia 1635

Feria tertia post Dominicam Passionis quadragesimalem proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Honorato Visconti (*Honoratus Vicecomes*), arcybiskup [tytularny] Larissy, nuncjusz apostolski w Królestwie Polskim i Wielkim Księstwie Litewskim. Złożył w imieniu papieża Urbana VIII protestację przeciwko schizmatykom [prawosławnym] stosującym siłę i knującym przeciw Rusinom obrządku greckiego, złączonym z Kościołem Rzymskim¹.

Relacja czcigodnego w Chrystusie [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

¹ Zob. A. Mironowicz, *Kościół prawosławny w dziejach dawnej Rzeczypospolitej*, Białystok 2001, s. 102 – 103.

898

k. 631 – 631 v

w Warszawie, 11 kwietnia 1635

Feria quarta post Festa Solennia Resurrectionis Domini nostri proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Jakub Zadzik, biskup chełmiński, kanclerz koronny i zeznał ustanowienie pełnomocników, w osobach Kaspra Glińskiego i Wojciecha (*Albertus*) Wirschowskiego, w sprawie swoich dziedzicznych dóbr w województwie sieradzkim.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, nominata krakowskiego, najwyższego kanclerza koronnego.

jęz. łac.

899

k. 632 – 632 v

w Warszawie, 11 kwietnia 1635

Feria quarta post Festa Solennia Resurrectionis Domini proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Jakub Zadzik, biskup chełmiński, kanclerz koronny i zeznał ustąpienie na rzecz swego krewnego, Kacpra Glińskiego, z praw do wszystkich dóbr dziedzicznych, jakie uzyskał w spadku po Zofii z Ziewanic, żonie zmarłego Stefana Zadzika, wojskiego sieradzkiego, które to prawa uzyskał po śmierci swego brata, Jana Zadzika, chorążego sieradzkiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezańskiego, biskupa nominata krakowskiego, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

900

k. 632 v – 633 v w Warszawie, [11 kwietnia] 1635¹
Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Kacper Gliński. Zeznał pokwitowanie Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego, z wszystkich dóbr i sum. Zobowiązuje się też wobec biskupa zapisem na wszystkich swoich dobrach, w związku z uczynionym mu przez Jakuba Zadzika nadaniem spadku po Zofii z Ziewanic, żonie zmarłego Stefana Zadzika, wojskiego sieradzkiego. Zobowiązuje się też do ochrony biskupa i jego spadkobierców przed roszczeniami w sprawie, zwłaszcza Adama i Jana Borsów. Stawi się też na pierwsze wezwanie w sprawie w grodzie łączyskim, wadium wynosi tysiąc złotych polskich.

Relatio ut supra: Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ *Actum et datum Varsaviae post Festa Solennia Resurrectionis Domini proxima.*

901

k. 633 v – 634 w Warszawie, 17 kwietnia 1635
Król potwierdza, że w aktach kancelarii koronnej większej oblatowany został dokument, przedstawiony przez Jerzego Dębica z Dębienca, wypisany z akt grodzkich warszawskich. Zapisany został w urzędzie grodzkim ciechanowskim pod datą 30 V 1633 roku (*Feria secunda intra Octavas Festi Sacratissimi Corporis Christi*). W urzędzie tym stanął wówczas Jerzy Dębic, królewski dworzanin pokojowy, posiadający na mocy przywileju królewskiego prawem dożywotnim i dzierżawnym wsie Nierzeszyn i Rozenberg, w województwie pomorskim. Zeznał zobowiązanie wypełnienia postanowień zawartych w tymże przywileju królewskim, odnośnie wspomnianych dóbr¹. Wadium w sprawie wynosi osiem tysięcy złotych polskich. Zobowiązuje się stawić w grodzie tczewskim na pierwszy pozew w sprawie.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego i pomezkańskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 311, 317.

902

k. 634 v – 635 w Warszawie, 21 kwietnia 1635
Feria Sexta post Dominicam Conductus Paschae proxima
Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Andrzej Mniszech z Wielkich Kunczyc, starosta osiecki, dworzanin królewski. Zeznał ustąpienie praw dożywotnich, otrzymanych od króla, do wsi Dębno, Ostrowsko (*Ostrowka*) i Gronków, w województwie krakowskim, na rzecz Andrzeja Czarneckiego, burgrabiego krakowskiego.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

903

k. 635 – 635 v w Warszawie, 25 kwietnia 1635
Feria quarta ipso die Festi S. Marci Evangelistae

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Kacper Oborski ze Starego Belska (*Antiqua Belsko*) w ziemi czerskiej, powiecie grójeckim. Zeznał protestację skierowaną przeciwko swojemu bratu Janowi Oborskiemu i jego żonie Marynie Wilckiej, wdowie po Janie Krzyżanowskim, przeciwko ich możliwym akcjom prawnym dotyczącym dóbr dziedzicznych.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]
jęz. łac.

904

Feria Sexta post Festum Inventionis Sancta Crucis proxima

k. 635 v – 636 v

w Warszawie, 4 maja 1635

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej większej stanął Szczęsny Wessel, chorąży nowogrodzki siewierski, dworzanin królewski. Zeznał on, posiadając zgodę króla, ustąpienie praw lennych do miasteczka Borzna, z przynależnymi wsiami, czyli *derewniami*: Soroka, Mikołajowka nad rzeką Borzna, a także do Strzelnik, Zahorowki, Nossalowki, i Konasowki, a także do osiemdziesięciu włók (*mansi*) ziemi na rzecz Franciszka Wessla, kasztelana ciechanowskiego i jego spadkobierców męskich. Prawa lenne uzyskał od Zygmunta III.

Relacja [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

905

k. 636 v

w Warszawie, 4 maja 1635

Feria Sexta post Festum Inventionis Sancta Crucis proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął mieszczanin, Stanisław Baryczka, sekretarz królewski. Zeznał pokwitowanie Stanisława Wybranowskiego, dworzanina królewskiego z pewnego kontraktu, jaki zawarli między sobą, w sprawie pewnych dóbr w Wielkiej Woli.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

906

Feria Secunda post Festum Nativitatis Sancti Joannis Baptista proxima

k. 637 – 637 v

w Toruniu, 25 czerwca 1635

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Wojciech (*Albertus*) Słupski, prepozyt płocki zakonu premonstratensek [kościół] św. Marii Magdaleny. Zeznał, w imieniu swoim i konwentu, ustanowienie pełnomocników: Bartłomieja Michałowskiego i Wacława Krzykowskiego.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]

jęz. łac.

907

k. 637 v – 638

w Toruniu, 28 czerwca 1635

In Vigilia Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanęli bracia: Mikołaj Smogulecki, starosta nakielski, królewski dworzanin pokojowy z jednej, i Jakub Smogulecki z drugiej strony. Zeznali uznanie i zawarcie pewnej umowy między sobą, w Toruniu 26 czerwca 1635 roku. Wadium ustanowiono na sześćdziesiąt trzy tysiące złotych polskich.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]
jęz. lac.

908

k. 638 – 639 v

w Toruniu, 28 czerwca 1635

In Vigilia Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Mikołaj Smogulecki, starosta nakielski, królewski dworzanin pokojowy. Zeznał, postępując za zapisem w aktach grodzkich nakielskich, że ustępuje Zygmuntowi Raczyńskiemu z praw do wsi dziedzicznych: Glisno, wsi zamieszkałej, z Dąbrówki, wsi opuszczonej, i z młyna zwanego Ruda, w województwie kaliskim i powiecie nakielskim. Z połowy tych dóbr ustępuje natychmiast, z drugiej połowy zaś ustępuje za trzydzieści tysięcy złotych polskich, z której to sumy kwituje Raczyńskiego.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]
jęz. lac.

909

k. 639 v – 640

w Toruniu, 28 czerwca 1635

In Vigilia SS Petri et Pauli Apostolorum

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Mikołaj Smogulecki, starosta nakielski, królewski dworzanin pokojowy. Zeznał pokwitowanie Zygmunta Raczyńskiego z czterech tysięcy złotych polskich, z sumy początkowej dwunastu tysięcy złotych polskich. Smogulecki pokwitował już Raczyńskiego w grodzie nakielskim z wypłaty dwóch tysięcy złotych tego długu. Przedłuża też czas na spłatę pozostałej części długu, sześciu tysięcy złotych polskich, do święta Narodzin Jana Chrzciciela (24 VI) 1636 roku.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]
jęz. lac.

910

k. 640 – 640 v

w Toruniu, 3 lipca 1635

*Feria tertia post Festum Visitationis gloriosissimae, ac Beatissimae Virginis
Mariae proxima*

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Jerzy Radzyński, sekretarz królewski. Zeznał ustąpienie na rzecz zacnego Walentego Sztyma i jego żony Katarzyny praw dożywotnich do młyna zwanego Hamer na rzece Dobnica, przy zamku w Wałczu, a także drewnianego zbiornika dla ryb i piły do kłód drewnianych.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]
jęz. lac.

911

k. 640 v – 641

w Toruniu, 3 lipca 1635

*Feria tertia post Festum Visitationis gloriosissimae, ac Beatissimae Virginis
Mariae proxima*

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Jerzy Radzyński, sekretarz królewski. Zeznał ustanowienie pełnomocników w osobach Jana Kowalkowskiego, Walentego Berkowskiego, Stanisława

Mrocińskiego w sprawie wykupu młyna Hamer na rzece Dobnica, przy zamku w Wałczu, a także drewnianego zbiornika dla ryb i piły do kłód drewnianych.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]
jęz. łac.

912

k. 641 – 641 v

w Toruniu, 3 lipca 1635

*Feria tertia post Festum Visitationis gloriosissimae, ac Beatissimae Virginis
Mariae proxima*

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Samuel Ryłski, dworzanin i pokojowiec królewski. Zeznał ustąpienie na rzecz Jana Denhoffa, królewskiego dworzanina pokojowego i pułkownika oraz jego żony Elżbiety Bülow (*Bylaw*) z praw dożywotnich do wsi Bronowo, Kalinowo, Ruda Wólka, Przytułka i nowo lokowanej Brzozowej Wólki, oraz leśnictwa, położonych w powiecie wiskim. Uzyskał zgodę królewską na tę cesję.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]
jęz. łac.

913

k. 642

w Toruniu, 31 lipca 1635¹

Feria tertia post Festum Sancti Iacobi Apostoli proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Zygmunt Wybranowski, stolnik warszawski. Zeznał ustanowienie pełnomocnika w osobie Jana Gabriela Wolskiego z Sępochowa, do spraw w Trybunale Koronnym.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]
jęz. łac.

¹ Data budzi wątpliwości: wtorek wypadł w przeddzień św. Jakuba, tj. 24 VII, zatem może chodziło o datę *ante*, a nie *post*.

914

k. 642 – 643

w obozie pod Kwidzynie, 27 sierpnia 1635

Feria secunda post Festum S. Bartholomaei Apostoli proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął stolnik koronny Mikołaj Ostroróg, syn Jana, wojewody poznańskiego. Zeznał ustąpienie z praw dożywotnich do starostwa kościańskiego na rzecz Piotra Żegockiego, syna Marcina, kasztelana przemęckiego.

Relatio ut supra [Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego]
jęz. łac.

915

k. 643 – 643 v

w obozie pod Kwidzynie, 27 sierpnia 1635

W poniedziałek po święcie S. Bathłomieia Apostoła bliski

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Stanisław Bylina, syn Matiasza. Zeznał ustąpienie na rzecz Jana Sołtana z praw dożywotnich do sioła Sierkowszczyzny i *pustyni* zwanej Bezsolica, w województwie kijowskim, starostwie owruckim, z wszelkimi przydatkami oraz sumą pieniężną zapisaną na tym siole i pustyni, aprobowaną konstytucją sejmu 1589 roku¹.

Za sprawą Wielebnego w Bogu Jakuba Zadzika etc.
jęz. pol.

¹ Zob. VL, II, s. 292, f. 1291, *Summa Piotrowi Podbielskiemu napisana*.

916

k. 643 v – 644

w obozie pod Kwidzyniem, 30 sierpnia 1635

Feria quinta post Festum S. Bartholomaei Apostoli proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Gabriel Brzostowski z powiatu rawskiego. Zeznał ustąpienie na rzecz Zbigniewa Rylskiego z praw do wsi dziedzicznej Siekowo, którą uzyskał po braciach: Krzysztofie Melchiorze i Aleksandrze Siekowskich, synach Knebelsdorfa.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa chełmińskiego, kanclerza koronnego.

jęz. łac.

917

Feria tertia post Festum Sanctae Catharinae Virginis et Martyris proxima

k. 644 – 644 v

w Warszawie, 27 listopada 1635

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stanął Wojciech (Albertus) Mikołajewski. Zeznał, w imieniu swoim oraz brata, pokwitowanie Jakuba Zadzika, biskupa krakowskiego, księcia siewierskiego, a także Wojciecha Sarnowskiego, chorążego mniejszego łęczyckiego¹ z inwentarza wsi Jerwonice, sporządzonego w imieniu zmarłego Jana Zadzika, chorążego sieradzkiego.

Relacja Jakuba Zadzika, biskupa krakowskiego, księcia siewierskiego, najwyższego kanclerza koronnego.

jęz. łac.

¹ W dok. omyłkowo chorąży sieradzki, zob. U II/2 nr 222.

[k. 444 v. Podpis Jakuba Maksymiliana Fredry z Pleszowic, podkomorzego] przemyskiego, sekretarza królewskiego, metrykanta Metryki Większej Koronnej].